

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΒΕΛΛΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1940

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

18157

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΛΙΤΣΑΡΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΟΥ ΙΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΟΥ ΒΕΛΛΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

ΔΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΙΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
1940

1. Ο ΙΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ, Ο ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

26-2

Μοναδικόν φαινόμενον εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀποτελεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Οὔτε εἶχε οὔτε καὶ θὰ ἔχη ποτὲ τὸν ὅμοιόν του. Διότι αὐτὸς εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, ὁ σαρκωθείς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὁλη τοῦ ἡ ζωῆ, ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρι τῆς ἀναλήψεως, τὸν παρουσιάζει ὡς Θεάνθρωπον. Ἐλαβε σάρκα κατὰ ἓνα τόσον ὑπερφυσικὸν τρόπον ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου. Ἐγεννήθη μὲν μέσα εἰς ἓνα σπήλαιον, ἀλλ' ὑμνήθη ὑπὸ τῶν ἀγγέλων. Ἐβαπτίσθη εἰς τὸν Ἰορδάνην ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου, ἐκηρύχθη ὅμως ὑπὸ τοῦ Οὐρανίου Πατρὸς ὡς Υἱὸς του καὶ ἔλαβε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον.

Καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ δημοσίου βίου του ἐνήργει μέγιστα θαύματα καὶ ἐκήρυττε πρωτάκουστον διδασκαλίαν. Τίποτε δὲν τοῦ ἦτο ἀδύνατον. Χωρὶς καμμίαν προσπάθειαν, μὲ ἓνα λόγον, μὲ μίαν προσευχήν, μὲ μίαν χειρονομίαν ἔκαμνε τὰ μεγαλύτερα θαύματα. Ἔδιδε τὸ φῶς εἰς τοὺς τυφλοὺς, τὴν κίνησιν εἰς τοὺς παραλύτους, τὴν θεραπείαν εἰς τοὺς λεπρούς, τὴν υγείαν εἰς πάντας τοὺς ἀσθενεῖς. Διήρχετο τὰς ἡμέρας αὐτοῦ εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πᾶσαν νόσον. Καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν θάνατον εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του. Διέτασσε τὰ πνεύματα τῶν ἀποθανόντων καὶ ἐπανήρχοντο ἀμέσως εἰς τὰ νεκρωθέντα σώματά των. Τὰ φυσικὰ στοιχεῖα ὑπήκουον εἰς τὸν λόγον του. Διέτασσε τὴν τρικυμίαν καὶ κατέπαυε. Κατέπαυε τὴν θύελλαν, περιεπάτει ἐπάνω εἰς τὰ ὕδατα, ἐπολλαπλασίαζε τοὺς ἄρτους. Τὰ δαιμόνια ἔφριττον, ὅταν τὸν ἔβλεπον. Ἐφευγον ἀμέσως ἀπὸ τοὺς δαιμονιζομένους, ὅταν διετάσσοντο ἀπὸ αὐτόν. Οἱ ἄνθρωποι ἔμενον ἐκπληκτοί, ὅταν ἔβλεπον τὰ ἀναρίθμητα αὐτὰ μέγιστα θαύματα. Φίλοι καὶ ἐχθροὶ ὡμολόγουν, ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

Ἡ διδασκαλία του ἦτο γεμάτη ἀπὸ δύναμιν καὶ ζώην. Δὲν ὠμοίαζε μὲ τὴν τυπικὴν καὶ ξηρὰν διδασκαλίαν τῶν Φαρισαίων. Συνεκίνει βαθύτατα τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ἐφάνερωνε τὴν μεγίστην ἀξίαν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου. «Τί ὠφελήσῃ ἄνθρωπος, ἔλεγεν, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; Ἡ τί δώσῃ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» Κατέκρινε τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἐδίδασκεν, ὅτι αὐτὴ φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τὸν αἰώνιον θάνατον, τὸν χωρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου δηλαδὴ ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐδίδασκεν, ὅτι ἡ ἀρετὴ μόνῃ ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπον, τὸν κάμνει τέκνον τοῦ Θεοῦ καὶ κληρονόμον τῆς αἰωνίου Βασιλείας.

Ἐφάνερωσεν ὅλας τὰς ἀρετάς, ποὺ ἀρμόζουν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἰδιαιτέρως ὁμῶς ἐτόνισε τὴν ἀρετὴν τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὠνόμασε «νέαν ἐντολήν». Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἦτο πράγματι ἄγνωστος εἰς τὸν προχριστιανικὸν κόσμον. Ἐδίδασκεν, ὅτι πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ἀγαποῦν ὃχι μόνον ἐκείνους, ποὺ τοὺς ἀγαποῦν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθροὺς τῶν. Ἐφάνερωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ἐκείνον, ποὺ ἐγνώριζον οἱ Ἰουδαῖοι καὶ οἱ Ἑθνικοί. Ὁ Θεὸς δὲν κατοικεῖ εἰς ὠρισμένους ναοὺς καὶ τόπους. Κατέχει τὸ πᾶν. «Πνεῦμα ὁ Θεός». Εἶναι γεμάτος ἀγάπην πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Ὡς στοργικὸς καὶ παντοδύναμος Πατὴρ προνοεῖ δι' ὅλους. Μισεῖ τὴν ἀμαρτίαν· ἀγαπᾷ ὁμῶς τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ καλεῖ αὐτοὺς νὰ μετανοήσουν. Δι' ὅλους ἔχει ἐτοιμάσει, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, Βασιλείαν Οὐράνιον. Ὅλους δὲ ὁ Χριστὸς ἐκάλει πρὸς σωτηρίαν. «Δεῦτε πρὸς με πάντες, οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, ἔλεγε, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Ἡ διδασκαλία του ἦτο τόσο γοητευτικὴ, ὥστε ὅλοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἐχθροὶ του ὠμολόγουν, ὅτι οὐδέποτε ἐλάλησεν ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος.

Ὁ βίος του ὑπῆρξεν ἀναμάρτητος καὶ ἅγιος. Οὔτε ἡ παραμικροτέρα ἀμαρτία δὲν ἐμόλυνεν αὐτόν. Οἱ μαθηταί, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τρία ἔτη τὸν παρηκολούθησαν καὶ τὸν ἐγνώρισαν

καλά, έβεβαιώνον, ότι αὐτὸς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. Καὶ ὅμως αὐτὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄρχοντες τοῦ Ἰσραὴλ ἕνεκα τοῦ φθόνου των κατεδίκασαν εἰς σταυρικὸν θάνατον μετὰ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ποντίου Πιλάτου. Εἰς τὸν Γολγοθὰν δέ, ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρὸν, ἐν μέσῳ κακούργων, παρέδωσε τὸ Πνεῦμα τοῦ πρὸς τὸν Πατέρα. Ἀλλ' ὁ θάνατός του, ἔργον μερικῶν κακῶν ἀνθρώπων, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ εὕρουν σωτηρίαν οἱ ἄνθρωποι.

Ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἀκόμη ὁ Κύριος ἐκάλεσε τὸν ληστὴν εἰς τὸν Παράδεισον. Ἀπὸ τὸν Σταυρὸν ἐβροντοφώνησεν, ὅτι τετέλεσται τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὡς Παντοδύναμος ἀνέστη ἀπὸ τὸν τάφον, πρὸς τρόμον τῶν ἐχθρῶν του καὶ πρὸς χαρὰν τῶν μαθητῶν του. Ἐπὶ τεσσαράκοντα δὲ ἡμέρας παρουσιάζετο εἰς τοὺς μαθητάς καὶ τοὺς καθωδηγοῦσε πρὸς τὸ μεγάλο ἔργον, τὸ ὁποῖον τοὺς εἶχεν ἀναθέσει. Αὐτοὶ θὰ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον παντοῦ. Αὐτοὶ θὰ ἐξήπλωνον τὴν Ἐκκλησίαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. Τοὺς ὑπεσχέθη δὲ πολλάκις, ὅτι αὐτὸς θὰ τοὺς στείλῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, δύνανται ἐξ ὕψους. Κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡμέραν τοὺς παρέλαβεν εἰς τὸ Ὅρος τῶν Ἐλαιῶν, τοὺς ἔδωσε τὰς τελευταίας του συμβουλὰς, τοὺς ἠλόγησε καὶ βλεπόντων αὐτῶν ἀνελήφθη εἰς τοὺς Οὐρανοὺς.

2. ΟΙ ΕΝΔΕΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΕΚΛΕΓΟΥΝ ΝΕΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΟΝ ΜΑΤΘΙΑΝ

(Πράξ. α', 12-26)

Οἱ μαθηταὶ μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἦσαν λυπημένοι μὲν, διότι δὲν θὰ ἔβλεπον πλέον μετὰξύ των τὸν διδάσκαλον· ἔχαιρον ὅμως, διότι ὁ ἴδιος τοὺς ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ εἶναι πάντοτε μαζί των ἀοράτως εἰς ὅλην των τὴν ζωὴν. Τοὺς παρηγόρει ἀκόμη ἡ πεποίθησις, ὅτι συντόμως θὰ λάβουν τὸν Παράκλητον, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Οὔτε κὰν ἐσκέφθησαν νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς πατρίδας των.

Ὁ διδάσκαλός των τοὺς εἶχε συστήσει ρητῶς νὰ παραμείνουν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, μέχρις ὅτου λάβουν τὴν δύναμιν ἐξ ὕψους.

Διήρχοντο λοιπὸν τὰς ἡμέρας ὅλοι μαζί ἐπάνω εἰς τὸ γνωστὸν ὑπερῶν. Ἐκεῖ ἦτο ὁ Ἰωάννης καὶ ὁ Ἰάκωβος, ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἀνδρέας, ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ναθαναήλ, ὁ Ματθαῖος καὶ ὁ Ἰάκωβος τοῦ Ἀλφαίου, ὁ Θωμᾶς, Σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ ὁ Ἰούδας, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβου. Ἐλεῖπεν ὁ ἄλλος Ἰούδας, ὁ Ἰσκαριώτης.

Αὐτός, ἕνεκα τῆς μοχθηρίας καὶ φιλαργυρίας του, ἐπώλησε τὸν διδάσκαλόν του καὶ κατόπιν ἠτοκτόνησεν ἐλεεινῶς. Ἡ θέσις του εἰς τὴν ἀγίαν ὁμάδα τῶν μαθητῶν ἔμενε κενή. Καὶ ὅμως ἔπρεπε κάποιος νὰ καταλάβῃ τὴν ἀποστολικὴν θέσιν, ποὺ ἐγκατέλειπεν ἐκεῖνος. Δώδεκα ἀπόστολους ἐξέλεξεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ὁ Κύριος, δώδεκα ἔπρεπε καὶ τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὸ κήρυγμα. Ποῖος θὰ ἦτο ὁ δωδέκατος;

Ὅλιγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀνάληψιν, ἐνῶ οἱ ἔνδεκα ἀπόστολοι καὶ ἑκατὸν εἴκοσιν ἄλλοι μαθηταὶ τοῦ Κυρίου εὕρισκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν, ἐσηκώθη ὁ Πέτρος καὶ ὠμίλησε πρὸς ὅλους ὡς ἑξῆς:

— "Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰς τὸν Ἰούδαν ἐπραγματοποιήθησαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν αἱ προφητεῖαι. Ὅπως ἐπροφητεύθη, ἔτσι καὶ ἐγένετο. Ὁ Ἰούδας ὁ μαθητὴς ἐγένετο προδότης τοῦ διδασκάλου. Ἐλαβεν ὅμως ὡς μισθὸν τῆς προδοσίας του ἓνα ἐλεεινὸν θάνατον. Ἀλλ' εἶναι γεγραμμένον ἀκόμη εἰς τὰς προφητείας, ὅτι τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ, τὴν θέσιν του δηλαδὴ εἰς τὸ ἀποστολικὸν ἔργον, θὰ λάβῃ ἄλλος. Λοιπὸν, σύμφωνα μετὰ τὰς προφητείας, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἐδῶ μαθητάς, ὁ ὁποῖος παρηκολούθησε τὸν Κύριον ἐξ ἀρχῆς, ἤκουσε τὴν διδασκαλίαν του, εἶδε τὰ θαύματά του καὶ τὴν ἀνάστασιν, αὐτὸς ὁ αὐτόπτης μάρτυς πρέπει νὰ γίνῃ ἀπόστολος. Ἄνδρες ἀδελφοί, ποῖον φρονεῖτε κατάλληλον;

Ἐσκέφθησαν τότε ὅλοι, ἀπόστολοι καὶ μαθηταί, συνεζήτησαν, ἐξήτασαν καὶ εὔρον, ὅτι δύο ἦσαν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἶχον τὰ προσόντα διὰ τὸ ἀπο-

στολικὸν ἀξίωμα. Ὁ Ἰούστος καὶ ὁ Ματθίας. Ποῖον ὅμως ἀπὸ τοὺς δύο ἔπρεπε νὰ προτιμήσουν; καὶ οἱ δύο τοὺς ἐφαίνοντο ἐξ Ἰσου ἄξιοι. Ἄν ἦτο μαζί των ὁ διδάσκαλος, θὰ ἐξέλεγεν ἐκεῖνος τὸν ἀπόστολόν του. Ἀλλὰ τώρα τί ἔπρεπε νὰ κάμουν; Τώρα ἐσκέφθησαν νὰ παρακαλέσουν τὸν Θεὸν καὶ διδάσκαλον, νὰ ἐκλέξῃ πάλιν αὐτὸς ἐκ τῶν δύο τὸν ἕνα. Πράγματι, ὅλοι μὲ μίαν καρδίαν καὶ μίαν φωνὴν προσηυχήθησαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ εἶπον: «Κύριε, σύ, ὁ ὁποῖος γνωρίζεις τὰ βάθη τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἀνάδειξον ἀπὸ τοὺς δύο αὐτοὺς μαθητὰς τὸν ἄξιον ἀπόστολόν σου, διὰ νὰ λάβῃ τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν ἐγκατέλειπεν ὁ Ἰούδας».

Ἀμέσως δὲ κατόπιν ἔβαλαν κλήρους καὶ ὁ κλήρος ἔπεσεν εἰς τὸν Ματθίαν. Καὶ τότε ὁ Ματθίας συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀποστόλων. Τοιουτοτρόπως ἡ ἐκλογή τοῦ Ματθίου εἶναι ἔργον τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Θεοῦ· ἔχει τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον κύρος.

Ἐχάρησαν πάντες διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἀποστόλου, συνεχάρησαν αὐτὸν καὶ τοῦ ἠυχήθησαν ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς μεγάλης ἀποστολῆς του. Ὁ Ματθίας ἐδέχθη μὲ χαρὰν ἀλλὰ καὶ μὲ ταπεινοφροσύνην τὴν ἐκλογὴν του. Ἐσκέπτετο βέβαια, ὅτι ἀποτελεῖ δι' αὐτὸν μεγάλην τιμὴν νὰ γίνῃ ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ συγχρόνως ἀνελογίζετο τοὺς μεγάλους κινδύνους, τοὺς ὁποίους θὰ συνήντα εἰς τὸ ἔργον του. Ἐπίστευεν ὅμως, ὅτι ὁ Κύριος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξέλεξεν ἀπόστολόν του, θὰ τοῦ ἔδιδε συγχρόνως φωτισμὸν καὶ δύναμιν, ὥστε νὰ φανῇ ἀντάξιός τῆς ἀποστολῆς του.

3. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΚΑΤΕΡΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ

(Πράξ. β', 1-41)

Δέκα ἡμέραι παρήλθον ἀπὸ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου καὶ πενήτηκοντα ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως. Πάλιν λαὸς πολλὸς Ἰσραηλιτῶν συνεκεντρώθησαν ἀπὸ τὰ διάφορα μέρη τῆς γῆς, διὰ νὰ ἐορτάσουν ὅλοι ὁμοῦ τὴν Πεντηκοστήν. Ὅπως τὸ

Πάσχα, οὕτω καὶ ἡ Πεντηκοστή ἦτο μία ἀπὸ τὰς ἐπισήμους ἐορτὰς τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ. Αἱ ὁδοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐγέμισαν πάλιν ἀπὸ τοὺς ἰδίους προσκυνητάς, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων ἑβδομάδων εἶχον ζητήσῃ τὴν καταδίκην τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καθὼς δὲ τώρα δὲν ἔβλεπον αὐτὸν μετὰ τῶν, ἴσως νὰ ἡλέγχοντο ἀπὸ τὴν συνείδησιν, διὰ τὸ ἔγκλημα, τὸ ὅποιον εἶχον διαπράξει.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμέραν οἱ μαθηταὶ ἦσαν πάλιν συγκεντρωμένοι εἰς τὸ εὐρύχωρον ὑπερῶν τῆς Ἱερουσαλὴμ. Εἴτε διότι ἐτρόμαζον ἀπὸ τὰ πλήθη ἐκεῖνα, εἴτε μᾶλλον διότι ἐπερίμεναν τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, δὲν ἐξῆλθον εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπασχολοῦσε τὴν καρδίαν καὶ τὴν διάνοιαν αὐτῶν ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀγαπημένου των διδασκάλου καὶ ἡ ἐξ ὕψους δύναμις. Πότε τάχα θὰ ἤρχετο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; τί εἶδους δύναμιν θὰ ἔδιδεν εἰς αὐτούς; Αὐταὶ ἦσαν αἱ συνήθεις σκέψεις των. Συγχρόνως δὲν παρέλειπον νὰ προσεύχωνται ὅλοι μαζί ἢ καὶ ἕνας ἕκαστος ἰδιαιτέρως πρὸς τὸν Κύριον.

Αἰφνης τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, κατὰ τὴν ἐνάτην πρωινήν ὥραν, ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ οὐρανοῦ ἠκούσθη μία παράδοξος βοή. Ἡ βοή ἐπλησίαζε πρὸς τὴν πόλιν καὶ ὀλοὲν ἐμεγάλωνεν. Ἦκούετο τώρα καθαρά ἀπὸ ὅλους. Ἐκπληκτοὶ οἱ ἄνθρωποι ἐσταμάτησαν καὶ παρηκολούθησαν τὴν ἰσχυρὰν βοήν, ἡ ὁποία ὠμοίαζε πρὸς βιαίαν πνοὴν ἀνέμου. Ἀντελήφθησαν, ὅτι κατῆλθε πρὸς τὴν πόλιν καὶ μάλιστα ὅτι εἰσῆλθεν εἰς μίαν εὐρύχωρον ὑψηλὴν οἰκίαν, ὅπου καὶ ἔσβησεν. Ἀλλ' ἡ οἰκία αὕτῃ ἦτο ἀκριβῶς ἐκεῖνη, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι οἱ μαθηταί.

Καὶ οἱ μαθηταὶ ἤκουσαν τὴν βοήν καὶ πρὸς μεγάλην των ἐκπληξιν ἠσθάνθησαν, ὅτι ἐπλήρωσε τὸν οἶκον οἷον ἦσαν καθήμενοι. Αἰφνης εἶδον νὰ αἰωροῦνται ἐντὸς τῆς αἰθούσης παράδοξοι φλόγες, ὅμοιαι πρὸς πυρίνας γλώσσας. Αὐταὶ ἐκάθησαν ἐπάνω εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν. Καὶ τότε μία ἀπερίγραφτος μυστηριώδης δύναμις ἐπλήρωσεν αὐτούς. Ἦσθάνθησαν μίαν τεραστίαν μεταβολὴν εἰς τὰς ψυχὰς των. Ἡ διάνοιά των ἀμέσως ἐφωτίσθη, ἔγιναν σοφοὶ κατὰ Θεόν. Ἡ θέλησίς

των, ἡ χαλαρά καὶ ἀσθενής, ἔγινεν ἰσχυρά καὶ ἀκατανίκητος. Ἐνὰ μεγάλο θάρρος ἐπλημύρισε τὴν καρδίαν των. Οἱ ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος ἔγιναν διὰ μιᾶς οἱ ἐμπνευσμένοι ἀπόστολοι τοῦ κόσμου. Αὕτῃ ἡ θαυμασία μεταβολὴ ἦτο ἔργον τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ἐν τῷ μεταξύ τὰ πλήθη συνεκεντρώθησαν ἔξω ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Ὅταν αἱ θύραι ἤνοιξαν καὶ οἱ ἀπόστολοι ἐξῆλθον πρὸς αὐτούς, τοὺς περιεκύκλωσαν μὲ πολλὴν περιέργειαν, διὰ νὰ μάθουν τὰ γενόμενα. Τότε οἱ ἀπόστολοι ἤρχισαν νὰ διηγοῦνται τὰ παράδοξα γεγονότα. Καὶ τὸ περίεργον, ὠμίλουν διαφόρους γλώσσας, ἀναλόγως τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπηυθύνοντο. Πρὸς τοὺς Ἑλλήνας ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν, πρὸς τοὺς Πέρσας τὴν περσικὴν, πρὸς τοὺς Ἀσσυρίους τὴν ἀσσυριακὴν, πρὸς τοὺς Ἀραβας τὴν ἀραβικὴν, πρὸς τοὺς Ῥωμαίους τὴν λατινικὴν, πρὸς ὅλους ὅλας τὰς γλώσσας.

Ἄλλ' ἡ παγγλωσσία αὕτῃ καὶ ἡ σοφία τῶν ἀποστόλων ἔκαμεν ἰσχυράν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς ἐγνώριζον, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἦσαν ἀγράμματοι Γαλιλαῖοι. Τώρα δὲ τοὺς ἔβλεπον σοφωτέρους καὶ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς. Μὲ δικαιολογημένην ἀπορίαν ἐρωτοῦσαν ἀλλήλους: «Δὲν εἶναι ὅλοι αὐτοὶ Γαλιλαῖοι; πῶς ἡμεῖς σήμερον ἀκούομεν αὐτοὺς νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας καὶ νὰ διηγοῦνται εἰς ἡμᾶς τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ;» Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες· τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι;

Παραστατικώτατα ὁ μελωδὸς τῆς Ἐκκλησίας ζωγραφίζει εἰς ἓνα τροπάριον τὸ παράδοξον καὶ ἐκπληκτικὸν αὐτὸ γεγονός, λέγων:

«*Παράδοξα σήμερον εἶδον τὰ Ἔθνη πάντα ἐν πόλει Δαβὶδ, οἷε τὸ Πνεῦμα κατήλθε τὸ ἅγιον ἐν πυρίναις γλώσσαις καθὼς ὁ Θεηγόρος Δουκὰς ἀπεφθέγγετο. Φησὶ γάρ· συνηγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐγένετο ἡχος καθ' ἃπερ φερομένης βιαίας πνοῆς καὶ ἐπλήρωσε τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ πάντες ἤρξαντο φθέγγεσθαι ξένοις ῥήμασι, ξένοις δόγμασι, ξένοις διδάγμασι, τῆς ἁγίας Τριάδος».*

4. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΙΔΡΥΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ

(Πράξ. β', 13-41)

Τὸ παράδοξον γεγονός τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος εὐρέθησαν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ τὸ συκοφαντήσουν. Αὐτοί, ὅταν εἶδον καὶ ἤκουσαν τοὺς ἀποστόλους νὰ ὁμιλοῦν διαφόρους γλώσσας, ἤρχισαν νὰ λέγουν πρὸς τοὺς ἄλλους: «Μὴ τοὺς προσέχετε. Αὐτοὶ εἶναι μεθυσμένοι. Γλεῦκους μεμεστωμένοι εἰσὶν». Τί ἀνόητος κατηγορία! Ὅταν εἶναι κανεὶς μεθυσμένος, ὁμιλεῖ τάχα ξένας γλώσσας; ὁ μεθυσμένος οὔτε τὴν ἰδικήν του γλώσσαν δὲν δύναται νὰ ὁμιλήσῃ. Καὶ ἔπειτα οἱ μαθηταὶ δὲν ὠμίλουν ἀπλῶς ξένας γλώσσας, ἀλλ' ἐκήρυττον μὲ δύναμιν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Πέτρος πρῶτος, φαίνεται, ἤκουσε τὴν κατηγορίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων. Ἔλαβε τὸν λόγον καὶ ὠμίλησε μεγαλοφώνως πρὸς ὅλα τὰ πλῆθη ὡς ἑξῆς:

— Ἄνδρες Ἰουδαῖοι καὶ ὅλοι ὅσοι κατοικεῖτε τὴν Ἱερουσαλὴμ, προσέξατε καλὰ αὐτά, τὰ ὅποια θὰ σᾶς εἶπω. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα μεθυσμένοι, ὅπως σεῖς νομίζετε. Μόλις ἄλλως τε εἶναι ἐνάτη πρωινή. Ἐὰν ὁμιλοῦμεν εἰς διαφόρους γλώσσας τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Τὸ παράδοξον αὐτὸ γεγονός τὸ προεῖπε πρὸ πολλῶν αἰώνων ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Προφήτου Ἰωήλ. Καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σὰρκα καὶ προφητεύσωσιν οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὁφνούνται... καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται. Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἐπαναλαμβάνω, ἀκούσατε μὲ προσοχὴν τοὺς λόγους τούτους.

Καὶ ἤρχισεν ὁ Πέτρος μὲ μεγάλην εὐχέρειαν καὶ δύναμιν νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὑπενθύμισεν εἰς ὅλους τὰ θαύματα τοῦ Κυρίου, τὰ ὅποια καὶ αὐτοὶ ἄλλως τε εἶχον ἴδει. Περιέ-

γραψε τὸν σκληρὸν καὶ ἄδικον θάνατον, εἰς τὸν ὅποιον αὐτοὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων τὸν εἶχον καταδικάσει. Ἐπέμεινε περισσότερον εἰς τὸ μέγα γεγονός τῆς ἀναστάσεως. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀπόστολοι καὶ πλῆθος ἄλλο μαθητῶν εἶδον τὸν ἀναστάντα διδάσκαλον. Ἀνέφερε προφητείας, διὰ τῶν ὁποίων ἐπροφητεύετο πρὸ αἰώνων πολλῶν ὅχι μόνον τὸ πάθος ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Κυρίου. Ὁ Δαβὶδ παρουσιάζει τὸν Χριστὸν προσευχόμενον πρὸς τὸν Πατέρα καὶ λέγοντα: «Δὲν θὰ ἀφήσης τὴν ψυχὴν μου κάτω εἰς τὸν Ἄδην, οὔτε θὰ ἐπιτρέψης νὰ ὑποστῇ τὸ σῶμα μου ἀποσύνθεσιν καὶ φθοράν».

— Αὐτὸν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ἐξηκολούθησεν ὁ Πέτρος, ἀνέστησεν ὁ Θεὸς καὶ τὸν ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου του. Τοῦ ἔδωσε κάθε δύναμιν καὶ ἐξουσίαν καὶ τοῦ ὑπέσχθη νὰ συντρίψῃ καὶ νὰ ὑποτάξῃ ὑπὸ τοὺς πόδας του ὅλους τοὺς ἐχθρούς του. Καὶ ὅμως τὸν Κύριον τοῦ παντός, τὸν Χριστόν, σεῖς οἱ Ἰσραηλίται τὸν ἐσταυρώσατε. Ἀσφαλῶς γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, ὅτι καὶ Κύριον καὶ Χριστόν ὁ Θεὸς ἐποίησε τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Βαθυτάτην ἐντύπωσιν ἔκαμαν τὰ λόγια τοῦ Πέτρου εἰς τὰς καρδίας ὅλων. Ἐσκέφθησαν τότε τὸ μέγα ἔγκλημά των, ἐφώβηθησαν τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ καὶ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ. Μὲ ζωηρὸν δὲ ἐνδιαφέρον ἠρώτησαν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους:

— Ἄνδρες ἀδελφοί, τί πρέπει νὰ κάμωμεν, διὰ νὰ σωθῶμεν;

— Νὰ μετανοήσετε εἰλικρινῶς, ἀπήντησεν ἀμέσως ὁ Πέτρος, καὶ νὰ βαπτισθῆτε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι θὰ συγχωρηθοῦν αἱ ἁμαρτίαι σας καὶ θὰ λάβετε ἀκόμη τὴν δωρεάν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὁ Χριστὸς καλεῖ καὶ σᾶς καὶ τὰ τέκνα σας καὶ τοὺς ἄλλους ἀπομακρυσμένους λαοὺς εἰς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν. Λοιπὸν, σωθῆτε ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τῆς πονηρᾶς αὐτῆς ἐποχῆς.

Μὲ μεγάλην χαρὰν καὶ ἀνακούφισιν ἐδέχθησαν τὴν συμβουλὴν τοῦ Πέτρου. Ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν τρεῖς χι-

λιάδες. Καί οὕτως ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι πρὸ ὀλίγων ἐβδομάδων ἀνεθεμάτιζον τὸν Χριστὸν καὶ ἐφώναζον «ἄρον, ἄρον, σταύρωσον αὐτόν», τώρα ἐβαπτίζοντο εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτοὶ δὲ μαζὶ μὲ τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἄλλους μαθητὰς ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Πεντηκοστὴ δὲν θεωρεῖται μόνον ὡς ἡμέρα τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἀλλὰ καὶ ὡς ἡ γενέθλιος ἡμέρα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Πρὸς τιμὴν τῶν δύο μεγάλων αὐτῶν γεγονότων ἡ Ἐκκλησία ψάλλει:

«Ἐὐλογητὸς εἶ, Χριστέ, ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἁγίους ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγήνεύσας, φιλόανθρωπε, δόξα σοι».

5. ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. γ', 1-26)

«Ἐπὶ ἄρρωστους χεῖρας ἐπιθήσουσι καὶ καλῶς ἔξουσιν» (Μάρκ. ις', 18). Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ προεῖπεν ὁ Κύριος τὰς θαυμασίας θεραπειάς, τὰς ὁποίας μὲ τὴν δύναμιν τοῦ θὰ ἔκαμνον οἱ μαθηταί. Καὶ ὁ λόγος τοῦ ἐπραγματοποιήθη διότι πράγματι ἀναρίθμητα θαύματα ἔκαμνον οἱ ἀπόστολοι.

Ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἐπιφοίτησιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ἦτο τρίτη ἀπογευματινὴ ὥρα. Ἐπλησίασαν πρὸς τὴν Ὠραίαν πύλην. Αὕτῃ ἦτο μεγάλη ὀρειχάλκινος πύλη κορινθιακοῦ ρυθμοῦ, κοσμημένη μὲ ἀναγλύφους παραστάσεις ἀμπέλου καὶ ἐχώριζε τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῶν γυναικῶν.

Εἰς τὰς μαρμαρίνας βαθμίδας τῆς Ὠραίας αὐτῆς πύλης κατέκειτο ἓνας δυστυχὴς ἐπαίτης, ἡλικίας τεσσαράκοντα ἐτῶν, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρός. Αὐτὸν οἱ συγγενεῖς τὸν ἔφερον κάθε πρωὶ ἐκεῖ, διὰ νὰ ἐπαιτῇ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὸ ἱερόν. Δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ συρθῇ πρὸς τὸ ἐσωτερι-

κόν της αύλης, διότι ή είσοδος άπηγορεύετο αύστηρώς εις τούς χωλούς και παραμορφωμένους.

“Οταν είδε τούς δύο άποστόλους νά διέρχωνται τήν ‘Ωραϊαν πύλην, έζήτησεν από αυτούς μέ θλιβεράν φωνήν έλεημοσύνην. Συνεκινήθησαν οί άπόστολοι από τήν διπλήν δυστυχίαν του ανθρώπου εκείνου. Τόν συνεπάθησαν, άφου μάλιστα άντελή-

«Έν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καί περιπάτει».

φθησαν, ότι έπρόκειτο περί καλού ανθρώπου. Άλλά δέν είχον χρήματα νά του δώσουν. Είχον όμως νά του δώσουν άλλο αγαθόν, πολυτιμότερον από τά χρήματα. Παρατήρησεν αυτόν κατάματα ο Πέτρος και του είπε : «Κοίταξέ μας». ‘Ο έπαίτης ύψωσε τήν κεφαλήν. Έκοίταξε τούς δύο άποστόλους και έτεινε τὸ χέρι, διότι ένόμισεν, ότι κάποιαν έλεημοσύνην θά έλάμβανε.

— Χρήματα δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω, τοῦ λέγει ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ θὰ σοῦ δώσω ὅ,τι ἔχω. Ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει.

Καὶ καθὼς ἔλεγε τοὺς λόγους αὐτοὺς, ἔπιασε τὸν χωλὸν ἀπὸ τὴν δεξιὰν χεῖρα καὶ τὸν ἀνεσήκωσεν. Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἠσθάνθη νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰ παράλυτα μέλη του μία νέα ἰσχυρὰ δύναμις. Τὸ πόδια του ἐστερεώθησαν. Οἱ μύες ἀπέκτησαν ἐλαστικότητα καὶ δύναμιν καὶ ὁ χωλὸς ἀνεπήδησεν. Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἤρχισε νὰ περιπατῇ καὶ μαζὶ με τοὺς δύο ἀποστόλους εἰσῆλθε χαίρων εἰς τὸ ἱερόν.

Ἐκεῖ ἤρχισε νὰ δοξολογῇ τὸν Θεόν. Περιεπάτει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ διὰ νὰ δοκιμάσῃ ἴσως τὴν δύναμιν τῶν ποδῶν του, ἐπήδα πολλάκις ἀπὸ τὴν χαράν του. Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην εὐρίσκοντο εἰς τὸ ἱερόν, εἶδον τὸν χωλὸν νὰ περιπατῇ καὶ ἐξεπλάγησαν μεγάλως. Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ἐπροχώρησε μετὰ τὸν τέως χωλὸν εἰς τὴν εὐρύχωρον στοὰν τοῦ Σολομῶντος, ὅλος ὁ λαὸς ἔσπευσε πρὸς αὐτοὺς ἑκθαμβος. Ἐπεθύμουν νὰ μάθουν, πῶς ὁ ἐκ γενετῆς χωλὸς ἔθεραπεύη.

— Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τοὺς εἶπεν ὁ Πέτρος, τί θαυμάζετε καὶ διατί ἀπορεῖτε μετὰ τὸ γεγονὸς αὐτό; αὐτὸ δὲν εἶναι ἔργον ἰδικόν μας, εἶναι ἔργον τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὅποιον σεῖς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου ἠρνήθητε. Ἐνθυμεῖσθε, ὅτι ὁ Πιλάτος ἠθέλησε νὰ ἀπολύσῃ τὸν Χριστὸν καὶ σεῖς ἐζητήσατε τὸν μὲν Χριστὸν νὰ θανατώσῃ, νὰ ἀπολύσῃ δὲ τὸν Βαραββάν, τὸν ληστήν. Ἰδοὺ, ὅτι ὁ σταυρωθεὶς ἀπὸ σᾶς ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Αὐτὸς μᾶς ἔδωσε τὴν δύναμιν νὰ κάμωμεν σήμερον τοιαῦτα θαύματα. Γνωρίζω ὅμως, ὅτι ἕνεκα ἀγνοίας ἐπράξατε τὸ μέγα ἔγκλημα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ζωῆς. Ὑπάρχει δὲ τώρα τρόπος καὶ καιρὸς νὰ διορθώσῃτε τὸ κακόν, τὸ ὅποιον εἰς τὸν ἑαυτὸν σας κυρίως ἐκάματε. Ὁ μὲν Χριστὸς ἐσταυρώθη καὶ ἀνεστήθη, ὅπως ἦτο γραμμένον εἰς τοὺς προφῆτας. Σεῖς ὅμως πρέπει νὰ μετανοήσετε διὰ τὸ ἔγκλημά σας. Καὶ ὁ Χριστὸς θὰ συγχωρήσῃ τὰς ἁμαρτίας σας καὶ θὰ σᾶς δώσῃ τὴν εὐλογίαν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς του· διότι ὁ Θεὸς ὑμῖν πρῶτον Ἰη-

σοῦν ἀπέστειλεν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν ἕκαστον ἀπὸ τῶν πονηριῶν αὐτῶν.

6. ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

(Πράξ. δ' 1-31)

Ἐνῷ τὰ πλήθη ἦσαν συγκεντρωμένα γύρω ἀπὸ τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἤκουον μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα, αἴφνης ἐπέρασαν ὀρμητικοὶ διὰ μέσου αὐτῶν καὶ περιεκύκλωσαν τοὺς δύο ἀποστόλους ἱερεῖς, Σαδουκαῖοι καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ναοῦ μαζί μὲ στρατιώτας. Αὐτοὶ δὲν ἤθελον μὲ κανένα τρόπον νὰ γίνεταί λόγος περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ μάλιστα περὶ τῆς ἀναστάσεώς του. Ἦνωχλοῦντο καὶ ἐφοβοῦντο, ὅταν ἔβλεπον τὸν λαὸν νὰ προσέχῃ καὶ νὰ πιστεῦῃ εἰς τὸ κήρυγμα περὶ Χριστοῦ. Λοιπὸν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν διαταγὴν, συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς ἐφυλάκισαν. Τὴν ἐπομένην πρωίαν θὰ τοὺς ὠδήγουν ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου, διὰ νὰ τοὺς δικάσουν, ὅπως ἐδίκασαν τὸν Χριστόν. Ὁ λαὸς ἐδυσφόρησε διὰ τὴν σύλληψιν. Οἱ ἄνθρωποι ἠσθάνθησαν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυττον τὴν ἀληθειαν. Πάρα πολλοὶ μάλιστα ἐπίστευσαν κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν ἀνῆλθεν εἰς πέντε χιλιάδας.

Κατὰ τὴν ἰδίαν ἑσπέραν εἰδοποιήθησαν ὅλα τὰ μέλη τοῦ συνεδρίου καὶ τὴν πρωίαν συνήχθη τὸ συνέδριον. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους καὶ γραμματεῖς, ἀπὸ τὸν Ἄνναν καὶ Καϊάφαν, ἀπὸ ὅλους ἐκείνους, ποὺ εἶχον καταδικάσει τὸν Κύριον. Ἐνώπιον λοιπὸν τῶν ἰδίων κριτῶν καὶ εἰς τὴν ἰδίαν αἴθουσαν ὠδηγήθησαν τώρα οἱ ἀπόστολοι. Καὶ ἄλλοτε εἰσηλθὼν εἰς τὰς αὐλὰς τῶν ἀρχιερέων, ἀλλὰ μὲ φόβον καὶ τρόμον, καὶ μάλιστα ὁ Πέτρος. Τώρα εἰσηλθὼν μὲ θάρρος καὶ δύναμιν, ἔτοιμοι νὰ ἀπολογηθοῦν καὶ νὰ κηρύξουν τὸν Χριστόν ἐνώπιον αὐτῶν τούτων τῶν ἀδίκων δικαστῶν.

Ἡ στάσις τῶν ἑκαμὲν ἐντύπωσιν εἰς τὸ συνέδριον. Ὁ ἀρχιερεὺς τότε τοὺς ἠρώτησε :

— Μὲ ποίαν δύναμιν καὶ ἐν ὀνόματι τίνος ἐκάματε τοῦτο τὸ θαῦμα;

Τότε ὁ Πέτρος, πλήρης Πνεύματος ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς:

— Μάθετε σεῖς καὶ ὁ λαὸς ὅλος, ὅτι ἡ θαυμαστὴ θεραπεία τοῦ χωλοῦ ἐγένεν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε, ὁ δὲ Θεὸς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν. Ὁ Χριστὸς, τὸν ὅποιον σεῖς κατεδικάσατε, αὐτὸς ἵδρυσεν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸς δὲ μόνον ἔχει τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ σύμβουλοι ἔμειναν κατάπληκτοι, ἰδόντες τὸ θάρρος καὶ τὴν ρητορίαν τῶν δύο ἀποστόλων. Ἡ ἐκπληξίς των δὲ ἐγένετο ἀκόμη μεγαλυτέρα, διότι ἐσκέπτοντο, ὅτι αὐτοὶ ἦσαν ἀγράμματοι ἄνθρωποι, ἁλιεῖς τῆς Τιβεριάδος. Καὶ κάποιος φόβος, φαίνεται, κατέλαβε τὰς καρδίας των. Ἐσκέφθησαν, ὅτι ὁ Πέτρος καὶ ὁ Ἰωάννης ὑπῆρξαν μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ, ἤκουσαν καὶ εἶδον καὶ ἐγνώρισαν καλὰ τὸν Χριστόν. Καὶ ἐπομένως ἦσαν εἰς θέσιν νὰ μαρτυρήσουν πολλὰ μὲν ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, πολλὰ δὲ ἐναντίον τῶν συνέδρων. Ἦθελαν νὰ διαψεύσουν τὸ θαῦμα. Ἀλλὰ πῶς; Ἐκεῖ, πλησίον τῶν ἀποστόλων, ἵστατο καὶ ὁ εὐγνώμων χωλὸς βεβαιῶνων αὐτό. Εὐρέθησαν εἰς ἀπορίαν καὶ δὲν ἐγνώριζαν τί νὰ πράξουν. Διέταξαν καὶ ἔβγαλαν ἔξω τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν ἀναμεταξύ των λέγοντες: «Τί ποιήσωμεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; Τὸ θαῦμα δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ διαψεύσωμεν». Μετὰ πολλὰς συζητήσεις κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀπειλήσουν τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ τοὺς ἐξαναγκάσουν νὰ παύσουν τὰ κηρύγματά των περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πράγματι τοὺς ἐκάλεσαν πάλιν εἰς τὴν αἵθουσαν τοῦ δικαστηρίου καὶ τοὺς ἀπηγόρευσαν μὲ φοβερὰς ἀπειλὰς νὰ διδάσκουν περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ' ὁ Πέτρος εἶπεν, ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ὑπακούῃ κάθε ἄνθρωπος εἰς τὸν Θεόν καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀνθρώπους. «Ἡμεῖς θὰ ὑπακούσωμεν εἰς τὸν Θεόν» καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ κηρύξωμεν ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶδομεν καὶ ἠκούσαμεν».

Τὴν ὥραν ἐκείνην θὰ τοὺς ἐτιμώρουν ἀσφαλῶς οἱ σύνε-

δροι, ἀλλ' ἐφοβήθησαν τὸν λαόν. Ἦναγκάσθησαν καὶ τοὺς ἀπέλυσαν ἀπὸ τὸ δικαστήριον, ἀφοῦ καὶ πάλιν τοὺς ἐφοβέρισαν πολὺ. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι ἐπέστρεψαν πλησίον τῶν πιστῶν καὶ διηγήθησαν τὰ γενόμενα. Ὅλοι δὲ μαζί ἠύχαρίστησαν τὸν Θεόν καὶ τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς δώσῃ δύναμιν, νὰ κηρύττουν παντοῦ καὶ πάντοτε μὲ τὰ ἔργα καὶ μὲ τὰ λόγια χωρὶς δειλίαν καὶ φόβον τὸν Χριστόν. Ἀμέσως, μόλις ἐτελείωσεν ἡ προσευχή των, ἦλθεν ἡ ἀπάντησις τοῦ Θεοῦ. Ἐσείσθη ὁ τόπος καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας

7. Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. β', 42-47 καὶ δ', 32-37)

Ἀξιοθαύμαστος ἦτο ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν. Πρώτην φοράν εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος παρουσιάζοντο ἄνθρωποι νὰ ζοῦν τοιοῦτοτρόπως. Εἰλικρινὴς καὶ μεγάλη ἀγάπη ἐπεκράτει μεταξὺ αὐτῶν. Πάντες ἐθεώρουν καὶ ἐτίμων ἀλλήλους ὡς ἀδελφούς, χωρὶς νὰ κάμνουν διακρίσεις τάξεως καὶ μορφώσεως. Ὁ πτωχός, ὅπως καὶ ὁ πλούσιος, ὁ μορφωμένος καὶ ὁ ἀμόρφωτος, ἦσαν ἐξ Ἰσου ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Ἦγαπῶντο δὲ περισσότερο ἀπὸ ὅσον ἀγαπῶνται συνήθως οἱ σαρκικοὶ ἀδελφοί. Καὶ τὴν ἀγάπην των ἐξεδήλωνον μὲ ἔργα. Ὅχι μόνον ἀπέφευγαν νὰ βλάπτουν καὶ νὰ πειράζουν ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, ἀλλ' ἐφρόντιζον νὰ βοηθοῦν ἀλλήλους καὶ μάλιστα τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Οἱ πλούσιοι, οἱ κτηματῖαι, οἱ εὐποροὶ διέθετον τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν διὰ τὴν συντήρησιν ὧν. Τὴν περιουσίαν των δὲν τὴν ἐθεώρουν πλέον ὡς ἰδικὴν των, ἀλλ' ὡς περιουσίαν ὧν τῶν ἀδελφῶν. Αὐτοὶ ἦσαν μόνον οἱ οἰκονόμοι, οἱ διαχειρισταί, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐνεπιστεύθη τὴν κοινὴν περιουσίαν. Πολλοὶ μάλιστα ἐπώλουν τὰ κτήματά των καὶ τὰ χρήματα ποὺ εἰσέπραττον, τὰ παρέδιδον εἰς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ χρησιμοποιοῦν πρὸς τὸ καλὸν ὧν.

Τὸ καλὸν παράδειγμα τὸ ἔδωσεν ὁ Ἰωσήφ, ὁ ἐπονομαζό-

μενος Βαρνάβας. Αὐτὸς ἦτο Λευίτης, κατήγετο ἀπὸ τὴν Κύπρον καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ πίστιν καὶ ἀρετὴν. Εἶχεν ἓνα ἀγρόν· τὸν ἐπώλησε, χωρὶς κανεὶς νὰ τὸν ἐξαναγκάσῃ. "Ὅλα τὰ χρήματα, ποὺ εἰσέπραξε, τὰ παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀποστόλους. Μετ' ὀλίγον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀδελφοὶ ἐμμήθησαν τὸν Βαρνάβαν. Ἐπώλουν τὴν ἀκίνητον αὐτῶν περιουσίαν καὶ τὰ χρήματα κατέθετον εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον. Ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρήματα συνετηροῦντο οἱ ἀδελφοί. Συνηθέστατα ἔκαμνον κοινὰς τραπέζας φαγητοῦ, εἰς τὰς ὁποίας συνέτρωγον ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ μαζί με τοὺς ἀποστόλους. Πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς ἐστέλλοντο παρὰ τῶν ἀδελφῶν εἰς τὰς οἰκίας χρήματα καὶ τροφαί. Τοιοῦτοτρόπως οὐδεὶς ἐνδεὴς ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς... καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά.

Ἀλλὰ μεγαλυτέρα προσπάθεια κατεβάλλετο διὰ τὴν χριστιανικὴν των μόρφωσιν. Ἦκουον μὲ μεγάλην προσοχὴν τὰ κηρύγματα τῶν ἀποστόλων. Ἐφρόντιζον νὰ γνωρίζουν ὅλοεν καὶ βαθύτερον τὴν νέαν των θρησκείαν. Αἱ ἰδιαιτεραὶ συνομιλίαι των εἶχον ὡς κύριον θέμα τὸν Χριστόν, τὸ ἔργον καὶ τὰ θαύματα τῶν ἀποστόλων. Συνεβούλευον ἀλλήλους διὰ τὴν πνευματικὴν των πρόοδον. Τὸ δὲ σπουδαιότερον, ἐκοινώνουν καθημερινῶς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Κυρίου. Ἐπίστευον, ὅτι ὅπως τὸ σῶμα ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καθημερινὴν τροφήν, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει ἀνάγκην νὰ τρέφεται τακτικὰ μετὰ τὴν θείαν Κοινωνίαν. Ἀλλωστε αὐτὸς ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἐσπέραν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου συνέστησεν εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ τελοῦν τακτικὰ τὸ ἱερὸν τοῦτο μυστήριον. «Τοῦτο ποιεῖτε, εἶπεν, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν».

Τὸν Κύριον τὸν ἐνεθυμοῦντο πάντοτε. Ἐζῶν ἐν τῷ Χριστῷ καὶ ὁ Χριστὸς ἔζη ἐν αὐτοῖς. Προσηύχοντο πρὸς αὐτὸν ὁ καθένας ἰδιαίτερως καὶ πολλάκις ὅλοι μαζί. Κατ' ἀρχάς, συνηθισμένοι ἀπὸ τὰς ἰουδαϊκὰς παραδόσεις, συνεκεντρῶνοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος, διὰ νὰ προσευχηθοῦν καὶ παρακολουθήσουν τὰς ἰουδαϊκὰς τελετάς. Πολὺ ἐνωρὶς ὅμως ἐνόησαν, ὅτι ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος ἔπαυσε νὰ εἶναι καὶ ναὸς ἰδικός των. Αὐτοὶ εἶχον ἰδιαίτερας προσευχὰς καὶ ἰδικὰς των

τελετάς, ὅπως ἦτο τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ ἐπομένως ἔπρεπε νὰ ἔχουν ἰδιαίτερον ναόν. Κατ' ἀρχὰς ὤρισαν οἰκίας τινὰς ὡς οἴκους προσευχῆς. Ὡς τοιοῦτος ἐχρησιμοποιήθη καὶ ἡ οἰκία τῆς μητρὸς τοῦ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου Ἐκεῖ τακτικώτερον συνεκεντρώνοντο διὰ νὰ προσεύχωνται καὶ νὰ ἀκούουν διδασκαλίας ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων καὶ ἀνακοινώσεις ἐπὶ ἐνδιαφερόντων θρησκευτικῶν θεμάτων καὶ γεγονότων.

Ὅλοι μαζί ἔψαλλον καὶ ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ δὲν εἶχον ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ἐχρησιμοποιοῦν τοὺς ψαλμοὺς τοῦ Δαβὶδ καὶ τὰς ἄλλας ᾠδὰς τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ὀλίγον ἀργότερον ἔψαλλον ᾠδὰς καὶ εὐχὰς τῆς Καινῆς Διαθήκης. Ἐψαλλον ἐπὶ παραδείγματι τὸν ὕμνον τῆς Θεοτόκου: «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμα μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι μου...» ἢ τὴν εὐχὴν Συμεῶν τοῦ Θεοδόχου: «Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, Δέσποτα, κατὰ τὸ ρημὰ σου ἐν εἰρήνῃ, ὅτι εἶδον οἱ ἀδελφοί μου τὸ σῶτήριόν σου, ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν, φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου Ἰσραὴλ» καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ χωρία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Μετὰ ταῦτα ὁμως συνέθεσαν καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους καὶ ᾠσματα χριστιανικοῦ καθαρώς περιεχομένου.

Τοιοιτοτρόπως οἱ πρῶτοι Χριστιανοί, χάρις εἰς τὴν συνεισφορὰν τῶν ἀποστόλων, ὠργανώθησαν εἰς ἐκκλησιαστικὴν κοινωνίαν καὶ προώδευον εἰς τὴν ἀρετὴν. Ἦσαν προσκαρτεροῦντες τῇ διδασχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Αὐτὴ δὲ ἡ εὐσεβὴς ζωὴ ἔφερε μεταξὺ τῶν μεγάλῃν ἀγάπην καὶ ἐνότητα, ὥστε τοῦ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία.

8. ΕΝ ΘΑΛΙΒΕΡΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ε'. 1-11)

Μεταξὺ τῶν δώδεκα ἀποστόλων εὐρέθη ἓνας, ὁ ὁποῖος ἔνεκα τῶν χρημάτων ἐπώλησε τὸν Κύριον. Μεταξὺ τῶν πρῶ-

των Χριστιανῶν εὐρέθησαν δύο νὰ κάμουν ὁμοίαν σχεδὸν πράξιν. Αὐτοὶ δὲ ἦσαν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ σύζυγός του Σαπφείρα. Ὅταν αὐτοὶ εἶδον τὸν Βαρνάβαν καὶ τοὺς ἄλλους πλουσίους Χριστιανοὺς νὰ καταθέτουν εἰς τὸ κοινὸν ταμεῖον τὴν τιμὴν τῶν ἀγρῶν των, ἠθέλησαν νὰ τοὺς μιμηθοῦν. Τοῦτο δὲ ὄχι τόσον ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς, ὅσον διότι ἤθελον νὰ ἐπαινεθοῦν ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους. Ἀγαποῦσαν ὁμῶς πολὺ τὰ χρήματα.

Ἐσκέφθησαν λοιπὸν νὰ εὔρουν ἓνα τρόπον, ὥστε ναὶ μὲν νὰ παρουσιασθοῦν ὡς εὐεργέται τῆς χριστιανικῆς κοινότητος, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴ χάσουν ὅλα τὰ χρήματά των. Κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ πωλήσουν τὸν ἀγρόν. Νὰ προσφέρουν ὁμῶς ὀλίγα χρήματα καὶ νὰ βεβαιώσουν, ὅτι τόσον μόνον ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἐφαίνοντο εἰς τὰ μάτια ὄλων ὡς ἐνάρετοι, θὰ ἐπηνοῦντο ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τρέφονται διαρκῶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ συγχρόνως θὰ ἤμποροῦσαν νὰ διαχειρίζονται ἰδιαιτέρως τὰ ὑπόλοιπα χρήματά των. Ἡ φιλαργυρία, ἡ φιλοδοξία καὶ ἡ δολιότης κατέλαβον τὴν ψυχὴν των. Τὸ σχέδιόν των τὸ ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν.

Τὴν ἐπομένην ἐπώλησαν τὸν ἀγρόν των. Ἐλαβεν ὁ Ἀνανίας μερικὰ χρήματα καὶ τὰ ἔφερεν ἐπιδεικτικῶς εἰς τοὺς ἀποστόλους. Ἐπερίμενε βέβαια νὰ ἀκούσῃ εὐχαριστίας καὶ ἐπαίνους. Οὔτε πρὸς στιγμὴν δὲν τοῦ ἤλθεν ἡ ἰδέα, ὅτι ἤμπορεῖ νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ δολιότης του. Ἀλλ' ὁ Πέτρος, φωτισθεὶς ἀπὸ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, εἶδε καθαρὰν τὴν ἀπάτην καὶ εἶπε μὲ αὐστηρότητα πρὸς τὸν φιλάργυρον καὶ ψεύστην Χριστιανόν.

— Ἀνανία, διατί ἀφήκες τὸν Σατανάν νὰ παρασύρῃ τὴν καρδίαν σου καὶ νὰ σὲ κάμῃ νὰ ψευστῇς ἐνώπιον τοῦ ἁγίου Πνεύματος; Τὸ κτήμα ἦτο ἰδικόν σου· δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ τὸ πωλήσῃς. Ἀλλὰ καὶ ἀφοῦ τὸ ἐπώλησες, δὲν σὲ ἠνάγκασε κανεὶς νὰ δώσῃς τὰ χρήματα. Ἐμποροῦσες νὰ τὰ κρατήσῃς, ἐφ' ὅσον τόσον πολὺ τὰ ἀγαπᾷς. Διατί ἄφησες νὰ καταλάβουν τὴν καρδίαν σου τοιαῦται πονηρίαι; οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ Θεῷ.

Ὁ ταλαίπωρος Ἀνανίας, ἀκούσας τοὺς λόγους αὐτοὺς, κατελήφθη ἀπὸ μέγιστον τρόμον καὶ ἔπεσεν ἀμέσως νεκρός. Ἡ θεία δίκη ἐτιμώρησε παραδειγματικῶς τὸν ψεύστην. Ἡ τιμωρία αὐτὴ ἔφερε μέγαν φόβον καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους Χριστιανοὺς παρέλαβον τὸ νεκρὸν σῶμα καὶ τὸ ἔφεραν ἔξω ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ τὸ ἔθαψαν.

Ἐπέρασαν τρεῖς ὥραι καὶ ἡ Σαπφείρα, χωρὶς νὰ μάθῃ τίποτε διὰ τὸν φοβερὸν θάνατον τοῦ συζύγου της, ἦλθεν εἰς τὴν συγκέντρωσιν τῶν Χριστιανῶν, μετὰ τὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἐπαινοῦσαν καὶ αὐτὴν διὰ τὴν γενναιοδωρίαν της.

— Εἰπέ μου, Σαπφείρα, τῆς λέγει ὁ Πέτρος, ἀντὶ τόσοῦ μόνον ποσοῦ ἐπωλήσατε τὸν ἀγρόν σας;

— Μάλιστα, ἀντὶ τόσοῦ, ἀπήντησεν ἐκείνη.

— Διατί συνεφώνησες μετὰ τὸν σύζυγόν σου, ἠρώτησε μετὰ ἀγανάκτησιν ὁ Πέτρος, νὰ ἐξαπατήσῃς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ; ὁ σύζυγός σου ἐτιμωρήθη ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἰδοὺ ἀκούονται τώρα τὰ βήματα τῶν νέων, οἱ ὅποιοι ἐπανέρχονται ἀπὸ τὴν ταφὴν τοῦ συζύγου σου. Οἱ ἴδιοι θὰ θάψουν ἀμέσως καὶ τὸ ἰδικόν σου νεκρὸν σῶμα.

Ἀμέσως ἡ πονηρὰ γυνὴ ἔπεσε νεκρὰ τὴν ὥραν ἀκριβῶς, κατὰ τὴν ὁποίαν διήρχοντο τὴν θύραν οἱ θάψαντες τὸν σύζυγόν της. Οἱ ἴδιοι παρέλαβον αὐτὴν καὶ τὴν ἔθαψαν πλησίον τοῦ ἀνδρός της. Οἱ Χριστιανοὶ ἐγνώρισαν τότε καλὰ, ὅτι ὁ Θεὸς κάμνει μὲν μεγάλα θαύματα διὰ τὸ καλὸν τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως τιμωρεῖ αὐστηρὰ τοὺς πονηροὺς καὶ ἀμετανοήτους. Καὶ ὅταν τὸ ὄνομα τοῦ Ἀνανίου καὶ τῆς Σαπφείρας διεγράφησαν ἐπισήμως ἀπὸ τὸν κατάλογον τῆς ἀρτισυστάτου Ἐκκλησίας, ὅλοι ὅσοι ἦσαν τότε παρόντες παρεκάλουν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς προφυλάξῃ ἀπὸ τὸ θλιβερὸν κατάντημα, εἰς τὸ ὅποιον ὁδηγοῦν τὸν ἄνθρωπον αἱ ὑποκριτικαὶ πράξεις. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.

9. ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΚΑΤΑΔΙΩΚΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

(Πράξ. ε', 12-42)

«Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν» (Ἰωάν. ιε', 20). Τὰ λόγια αὐτά, τὰ ὅποια ὁ Κύριος εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς κατὰ τὴν νύκτα τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου ἐπραγματοποιήθησαν ἀκριβῶς. Οἱ ἀπόστολοι ὑπέστησαν διωγμούς, διότι ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἔκαμνον θαύματα μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι οἱ ἀπόστολοι ἔκαμνον πάρα πολλὰ θαύματα. Κάθε ἓνας, ὁ ὁποῖος κατέφευγεν εἰς αὐτοὺς μετὰ πίστιν, ἐλάμβανεν ὅ,τι ἐπόθει. Ἀσθενεῖς, παράλυτοι, χωλοί, τυφλοί, δαιμονιζόμενοι ἐφέροντο πρὸ τῶν ἀποστόλων. Ἐπίστευον δέ, ὅτι καὶ ἡ σκιά ἀκόμῃ τοῦ διερχομένου Πέτρου ἐὰν ἐπιπτεν ἐπάνω των, θὰ ἐθεραπεύοντο ἀμέσως.

Πάντες οἱ κάτοικοι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔβλεπον τοὺς ἀποστόλους μετὰ σεβασμὸν καὶ φόβον. Κανεῖς ἐκ τῶν Ἰουδαίων δὲν ἐτόλμα νὰ τοὺς πλησιάσῃ ἐλευθέρως καὶ νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ μετὰ θάρρους. Πολλοὶ ὅμως ἐπίστευον εἰς τὸν Χριστόν. Καὶ οὕτω πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προσετίθεντο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἡ φήμῃ τῶν ἀποστόλων ἐξηπλώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν καὶ εἰς ὁλόκληρον τὴν Παλαιστίνην. Πλήθη λαοῦ ἤρχοντο τώρα καὶ ἀπὸ τὰς πέριξ πόλεις καὶ ἔφερον τοὺς ἀσθενεῖς των πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ νὰ λάβουν τὴν θεραπείαν. Ὅλοι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας δὲν ὠμίλουν, παρὰ μόνον περὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τοῦ Χριστοῦ.

Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὕτῃ δὲν ἦτο καθόλου εὐχάριστος διὰ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ δι' ὅλον τὸ συνέδριον. Αὐτοὶ ἐθανάτωσαν τὸν Χριστόν, διὰ νὰ σβήσουν τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ τώρα ἔβλεπον, ὅτι ὅλοῦν καὶ περισσότεροι Ἰουδαῖοι ἐπίστευον εἰς αὐτόν. Οἱ αἵτιοι δὲ ὅλης αὐτῆς τῆς κινήσεως ἦσαν οἱ ψαράδες τῆς Γαλιλαίας. Ἠγανάκτησαν ἐναντίον αὐτῶν καὶ ἠθέλησαν νὰ θέσουν τέρμα πλέον εἰς τὸ κήρυγμα καὶ τὰ θαύματά των. Καὶ λοιπὸν τάχα ἕνεκα ζήλου ὑπὲρ τῆς μωσαϊκῆς θρησκείας συνέλαβον τοὺς ἀποστόλους, τοὺς ἔθεσαν εἰς τὴν

φυλακὴν καὶ διέταξαν αὐστηρὰν φρούρησιν. Τὴν ἐπομένην θὰ τοὺς ἐδίκαζον καὶ θὰ τοὺς κατεδίκαζον.

Τὴν νύκτα ὁμως παρουσιάσθη ἄγγελος Κυρίου εἰς τοὺς φυλακισμένους ἀποστόλους, ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς φυλακῆς, τοὺς ὠδήγησεν ἔξω, χωρὶς κανεῖς ἀπὸ τοὺς φρουροὺς νὰ ἀντιληφθῇ τίποτε καὶ τοὺς συνέστησε νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ κηρύττουν τὸν Χριστόν. Χαίροντες οἱ ἀπόστολοι καὶ δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἦλθον εἰς τὸν ναόν, ἐνῶ ἀκόμη ἦτο ὄρθρος. Ἐκεῖ ἤρχισαν πάλιν νὰ διδάσκουν τὸν λαόν.

Ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συνεδρίου ὁ ἀρχιερεὺς, οἱ σύναδοι καὶ ὅλη ἡ γερουσία. Ἔστειλαν εἰς τὸ δεσμωτήριον στρατιώτας, διὰ νὰ φέρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἀλλ' ἡ ἔκπληξις των ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἐπέστρεψαν οἱ στρατιῶται καὶ εἶπον, ὅτι ἡ φυλακὴ ἦτο κλειστή, οἱ φρουροὶ εἰς τὰς θέσεις των, ἀλλ' οἱ ἀπόστολοι ἔλειπον.

Ἐνῶ ὅλοι ἠπόρουν καὶ δὲν ἐγνώριζον πῶς νὰ ἐξηγήσουν τὸ γεγονός, εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δικαστηρίου ἓνας Ἰουδαῖος καὶ τοὺς εἶπεν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι κηρύττουν τὸν Χριστόν εἰς τὸ ἱερόν. Τότε ὁ στρατηγὸς μὲ πολλοὺς στρατιώτας ἐπορεύθη εἰς τὸν ναόν. Εὗρε τοὺς ἀποστόλους καὶ τοὺς εἶπε νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸ συνέδριον. Δὲν ἐτόλμησε νὰ μεταχειρισθῇ βίαν, διότι ἐφοβεῖτο, μήπως λιθοβοληθῇ ἀπὸ τὸν λαόν. Ὅταν δὲ ἐκείνοι μὲ θάρρος παρουσιάσθησαν, ὁ ἀρχιερεὺς τοὺς εἶπε :

— Δὲν σὰς διετάξαμεν ἡμεῖς νὰ μὴ κηρύττετε τὸν Χριστόν; Ἰδοὺ, σεῖς, ἐγεμίσατε τὴν Ἱερουσαλὴμ μὲ τὰς διδασκαλίας αὐτὰς καὶ θέλετε, νὰ ρίψετε εἰς ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου.

Καὶ ὁμως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι πρὸ ὀλίγων μηνῶν κάτω ἀπὸ τὸ πραιτώριον ἐφώναζον :

— Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν!

— Ἡμεῖς ὅ,τι εἶδομεν, αὐτὸ καὶ θὰ κηρύττωμεν, εἶπον μὲ ἓνα στόμα οἱ ἀπόστολοι. Ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη ἀπὸ σὰς καὶ ἀνεστήθη ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον. Ὅσα καὶ

ἂν ἀπειλῆτε σεῖς, ἡμεῖς δὲν θὰ ἀποκρύψωμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.

Ἔτριξαν τὰ δόντια τῶν ἀπὸ ὀργῆν οἱ σύεδροι καὶ ἠθέλησαν ἐκείνην τὴν στιγμὴν νὰ τοὺς θανατώσουν. Τοὺς ἔσταμάτησεν ὅμως ἓνας σοφὸς διδάσκαλος καὶ τίμιος ἄνθρωπος, ὁ Γαμαλιήλ. Αὐτός, ἀφοῦ διέταξε νὰ ἐξέλθουν οἱ ἀπόστολοι ἀπὸ τὴν αἴθουσαν εἶπε:

— Σκεφθῆτε καλὰ αὐτό, τὸ ὁποῖον μέλλετε νὰ πράξετε. Ἐνθυμηθῆτε, ὅτι πρὶν ἔλθῃ ὁ Ἰησοῦς, παρουσιάσθησαν ἄλλοι ψευδομεσίται. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦσαν ἐκ τοῦ Θεοῦ, αὐτοὶ μὲν κακῶς ἀπέθανον, τὸ δὲ ἔργον τῶν διελύθη καὶ ὅσοι τοὺς ἠκολούθησαν διεσκορπίσθησαν. Ἐὰν τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων εἶναι ἀνθρώπινον, θὰ σβῆσῃ μόνον τοῦ ἔαν ὅμως εἶναι θεῖον, τίποτε δὲν θὰ κατορθώσετε σεῖς μὲ τοὺς διωγμούς σας. Μόνον θὰ γίνετε θεομάχοι. Λοιπόν, ἀφήσατε ἐλευθέρους τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς.

Ὑπεχώρησαν οἱ σύεδροι μὲ μεγάλην δυσφορίαν καὶ ἀγανάκτησιν. Διὰ νὰ ἱκανοποιήσουν κάπως τὴν ὀργὴν τῶν διέταξαν νὰ δεῖρουν τοὺς ἀποστόλους. Ἐπειτα δαρμένους τοὺς ἔδωξαν, ἀφοῦ καὶ πάλιν μὲ φοβερὰς ἀπειλὰς τοὺς διέταξαν νὰ μὴ διδάξουν πλέον περὶ τοῦ Χριστοῦ. Οἱ ἀπόστολοι ἔφυγαν ἀπὸ τὸ συνέδριον χαίροντες, διότι ἐδάρησαν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ μεγαλύτερον ζῆλον ἐξηκολούθησαν τὰ κήρυγματὰ τῶν πρὸς τὸν λαόν.

10. Ο ΠΡΩΤΟΜΑΡΤΥΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

(Πράξ. 5', 1-η', 3)

Ὁ διωγμὸς τῶν Ἰουδαίων συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ διαδοθῇ ταχύτερον τὸ Εὐαγγέλιον. Οἱ ἀπόστολοι μὲ μεγαλύτερον ζῆλον ἐκήρυττον καὶ τὰ πλήθη μὲ μεγαλύτεραν προθυμίαν ἐδέχοντο τὴν νέαν πίστιν. Οἱ πιστοὶ ἠῤῥξανον πάρα πολὺ. Ἀλλὰ τότε συνέβη μία παρεξήγησις μεταξὺ αὐτῶν. Οἱ Ἑλληνισταί, δηλαδὴ Ἰουδαῖοι, οἱ ὁποῖοι κατήγοντο ἀπὸ ἐλληνικὰς χώρας καὶ ὠμίλουν τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, Χριστιανοὶ ὅμως τώρα,

ἐνόμισαν, ὅτι εἰς τὴν διανομὴν τῶν βοηθημάτων δὲν ἐλαμβάνοντο πάντοτε ὑπ' ὅψιν αἱ χήραι αὐτῶν. Ἐγόγγυσαν λοιπὸν κάπως ἐναντίον τῶν Ἑβραίων Χριστιανῶν.

Διὰ τὰ σταματήσουν οἱ γογγυσμοὶ καὶ νὰ γίνεταί τοῦ λοιποῦ καλύτερον ἢ διανομὴ τῶν βοηθημάτων καὶ ἡ ὑπηρεσία τῶν τραπεζῶν, ἐκάλεσαν ἀμέσως οἱ ἀπόστολοι τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν καὶ τοὺς εἶπον:

— Ἀδελφοί, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀφήσωμεν ἡμεῖς τὸ κήρυγμα καὶ νὰ ἀναλάβωμεν τὴν διαχείρησιν τῶν βοηθημάτων καὶ τῶν τραπεζῶν. Διὰ τοῦτο καλὸν εἶναι νὰ ἐκλέξετε σεις ἑπτὰ ἐναρέτους ἄνδρας, εἰς τοὺς ὁποίους νὰ ἀναθέσωμεν τὴν ὑπηρεσίαν αὐτήν. Ἡμεῖς δὲ θὰ ἀσχολούμεθα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὸ κήρυγμα.

Ἦρσεν ἡ πρότασις αὐτὴ εἰς τοὺς πιστοὺς. Ἀμέσως ἐξελέξαν ἑπτὰ ἄνδρας, τὸν Στέφανον, τὸν Φίλιππον, τὸν Πρόχορον, τὸν Νικάνορα, τὸν Τιμόνα, τὸν Παρμενᾶν καὶ τὸν Νικόλαον. Αὐτοὺς ἡλόγησαν οἱ ἀπόστολοι, τοὺς ὠνόμασαν διακόνους καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπηρετοῦν τὰς τραπέζας, ἀλλ' ὅταν ἐδίδeto εὐκαιρία, νὰ κηρύττουν καὶ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Μεταξὺ αὐτῶν ἀνώτερος ὥς πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν μόρφωσιν ἦτο ὁ Στέφανος, ἀνὴρ πλήρης πίστεως καὶ Πνεύματος ἁγίου. Αὐτὸς μὲ δύναμιν πολλὴν ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἔκαμνε τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα. Προσείλκυεν εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστην ὄχι μόνον λαϊκοὺς, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἱερεῖς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας, ἕνεκα ἴσως Ἰουδαϊκῆς τιнос ἐορτῆς, πολλοὶ Ἰσραηλῖται εὐρίσκοντο συγκεντρωμένοι εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἐξ αὐτῶν ἐθεωροῦντο περισσότερον μορφωμένοι οἱ προερχόμενοι ἀπὸ τὴν Κυρήνην, τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ τὴν Κιλικίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἰδίως δὲ οἱ Λιβερτῖνοι. Αὐτοὶ ἦσαν Ἰουδαῖοι· εἶχον ὁδηγηθῆ αἰχμάλωτοι εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐκεῖ, ὕστερον ἀπὸ πολλὰ ἔτη δουλείας, ἀπηλευθερώθησαν. Αὐτοὶ λοιπόν, διὰ νὰ ἐπιδειχθοῦν εἰς τοὺς ἄλλους, ἤρχισαν νὰ συζητοῦν καὶ νὰ ἀντιλέγουν πρὸς τὸν Στέφανον. Ἐννοεῖται,

ὅτι κανεῖς δὲν κατάρθωσε νὰ νικήσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ νεαροῦ διακόνου. Πάντες ἀπεστομώνοντο.

Τότε οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, γνήσιοι Ἰουδαῖοι, διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν, κατέφυγον εἰς τὴν συκοφαντίαν. Ἐβαλαν ἄνθρώπους καὶ διέδωσαν εἰς ὅλην τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅτι ὁ Στέφανος λέγει βλασφημίας κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Μωυσέως. Ἐτάραξαν τὸν λαόν, τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς καὶ ὀρμήσαντες ἤρπασαν ὅλοι μαζί αὐτὸν καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ συνέδριον. Ἐνώπιον δὲ τοῦ διαβοήτου αὐτοῦ συνεδρίου οἱ ψευδομάρτυρες ἐπανελάβον, ὅτι ὁ Στέφανος ἐβλασφήμησε τὸν ναὸν καὶ τὸν νόμον καὶ ἐδίδαξεν, ὅτι ὁ Ναζωραῖος θὰ καταλύσῃ τὸν τόπον τοῦτον καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Μωυσέως. Ἀφοῦ ἐτελείωσαν οἱ μάρτυρες τὴν ψευδῇ κατηγορίαν, ἔστρεψαν ὅλοι τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν Στέφανον, διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν ἀπολογίαν του καὶ εἶδον τότε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὥσει πρόσωπον ἀγγέλου.

Ἦρχισε τότε μίαν ὑπέροχον ἀπολογίαν ὁ Στέφανος. Διηγῆθῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἰσραὴλ καὶ ἔδειξε φανερά τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ. Ὡμίλησεν ὅμως καὶ διὰ τὴν ἀσπλαχνίαν τοῦ λαοῦ. «Καὶ σεῖς λέγει πρὸς τὸ συνέδριον, σκληροτράχηλοι, πάντοτε τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὅπως καὶ οἱ πατέρες σας». Ὅταν ἤκουσαν τὰς κατηγορίας αὐτὰς οἱ ἄρχοντες, ἐξεμάνησαν καὶ ἔτριζον τοὺς ὀδόντας των

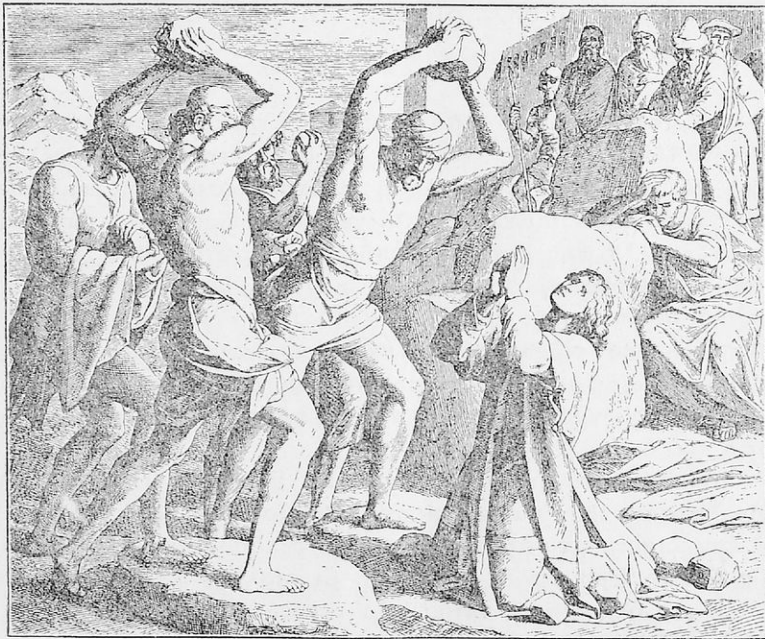
ἐξ ὀργῆς. Ὁ δὲ Στέφανος, πλήρης Πνεύματος ἁγίου, ὕψωσε τὰ βλέμματα πρὸς τὸν Οὐρανὸν καὶ εἶπε: «Βλέπω τοὺς Οὐρανοὺς ἀνοικτοὺς καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ». Φανερώνοντες τότε ὅλην τὴν μανίαν αὐτῶν οἱ ἄρχοντες, ἔκραξαν μὲ φωνὴν μεγάλην, ἔφραξαν τὰ αὐτιά των, διὰ νὰ

*Ἡ θέσις, ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος.

μη ἀκούουν τάχα τοιαύτας βλασφημίας καὶ ὥρμησαν κατὰ τοῦ νεαροῦ μάρτυρος. Τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴν αἴθουσαν καὶ διὰ μέσου τῆς πόλεως τὸν ὠδήγησαν ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη.

Καθ' ὁδὸν οἱ ψευδομάρτυρες, σύμφωνα μὲ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ἐπροπορεύοντο καὶ ἐφώναζον τὸ ἔγκλημα τοῦ Στεφάνου καὶ τὴν καταδίκην του εἰς θάνατον "Ὅταν ἔφθασαν εἰς

«Κύριε μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην!»

τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως, πρῶτοι αὐτοὶ ἔρριψαν λίθους κατὰ τοῦ μάρτυρος καὶ ἔπειτα οἱ ἄρχοντες καὶ ὅλος ὁ λαός. Κάποιος νεαρός Φαρισαῖος, Σαῦλος ὀνόματι, ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν λιθοβολούντων. Ἐνῶ δὲ οἱ λίθοι ἐπιπτον, ὁ Στέφανος προσήχετο πρὸς τὸν Κύριον. «Κύριε Ἰησοῦ, δέξαι τὸ πνεῦμα» ἔλεγε. Καὶ μετ' ὀλίγον ἐγονάτισε καὶ προση-

χήθη ὑπὲρ τῶν δημίων του. «Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην». Μὲ αὐτὰς τὰς λέξεις τῆς συγγνώμης παρέδωσε τὸ πνεῦμα του εἰς τὸν Θεόν, ἐνῶ τὸ σῶμα του καταπληγωμένον καὶ καταματωμένον ἔπιπτε νεκρὸν εἰς τὴν γῆν.

11. Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΑΜΑΡΕΙΑΝ

(Πράξ. η', 1-25)

«Ὅταν διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην» (Ματθ. ι', 23). Τέσσαρα περίπου ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, ποὺ ἰδρύθη ἡ πρώτη χριστιανικὴ ἐκκλησία καὶ ἤρχισε τώρα συνεχῆς καὶ ἄγριος διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ὁ ἅγιος Στέφανος ὑπῆρξε τὸ πρῶτον θῦμα τῆς μανίας τῶν Ἰουδαίων. Καὶ ἐνῶ οἱ Χριστιανοὶ μὲ εὐλάβειαν ἀλλὰ καὶ μὲ πόνον ψυχῆς παρέλαβον τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, τὸ ἐθρήνησαν καὶ τὸ ἔθαψαν, οἱ Ἰουδαῖοι, φανατισμένοι καὶ ἐξηρεθισμένοι ἀπὸ τὸ πρῶτον χριστιανικὸν αἷμα, ἔκαμον ἀγριώτερον τὸν διωγμὸν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀγριότητά του ὁ Σαῦλος.

Αὐτὸς κατήγετο ἀπὸ τὴν φυλὴν Βενιαμίν. Ἐγεννήθη εἰς τὴν Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, πόλιν ἐπίσημον καὶ μεγάλην. Ἐκεῖ δὲ ἐγνώρισεν ἀρκετὰ τὴν ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν καὶ ποίησιν. Εἰς δὲ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἐδιδάχθη μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν τὸν νόμον καὶ ὅλην τὴν Ἰουδαϊκὴν θρησκείαν ἀπὸ τὸν σοφὸν διδάσκαλον Γαμαλιήλ. Θρησκευτικῶς ἀνῆκεν εἰς τὴν αὐστηράν τάξιν τῶν Φαρισαίων, πολιτικῶς δὲ ἦτο Ρωμαῖος ὑπήκοος. Τοιοῦτοτρόπως συνεδύαζε τὴν Ἰουδαϊκὴν καταγωγὴν, τὴν ἑλληνικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ρωμαϊκὴν ὑπηκοότητα. Ἦτο φανατικὸς διὰ τὰς Ἰουδαϊκὰς παραδόσεις καὶ ἐμίσει τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, διότι τὴν ἐθεώρει ψευδῇ καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν Ἰσραηλιτικὴν θρησκείαν. Ἐνόμιζε δέ, ὅτι εἶχε καθῆκον νὰ καταδιώξη καὶ νὰ ἐξοντώσῃ τοὺς Χριστιανούς. Κατὰ τὸν λιθοβολισμὸν τοῦ Στεφάνου ἐφύλαττε τὰ ἐνδύματα τῶν φονέων καὶ ἐνεθάρ-

ρυεν αὐτοὺς εἰς τὸ φοβερὸν ἔργον των. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐλυμαίνετο τὴν Ἑκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰσῆρχετο εἰς τὰς οἰκίας τῶν Χριστιανῶν μὲ στρατιῶτας, συνελάμβανεν ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία καὶ τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὰς φυλακάς. Τὸ ὄνομά του εἶχε καταστήσει φόβος καὶ τρόμος διὰ τοὺς Χριστιανούς. Οἱ περισσότεροι τότε ἐκ τῶν πιστῶν, διὰ νὰ ἀποφύγουν τὸν σκληρὸν διωγμὸν, διεσκορπίσθησαν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἄλλωστε καὶ ὁ Κύριος αὐτὸ εἶχε συμβουλεύσει. Ὅταν τοὺς καταδιώκουν εἰς μίαν πόλιν, νὰ φεύγουν πρὸς τὴν ἄλλην. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔμειναν μόνον οἱ ἀπόστολοι καὶ ὀλίγοι Χριστιανοί.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἀνεχώρησαν, ἦτο καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς διακόνους, ὁ Φίλιππος, ἀντάξιος συνάδελφος τοῦ πρωτομάρτυρος Στεφάνου. Αὐτὸς ἦλθεν εἰς τὴν Σαμαρείαν καὶ ἐκεῖ ἤρχισε νὰ διδάσκη τὸ Εὐαγγέλιον. Μὲ τόσῃν δὲ δύναμιν καὶ χάριν ἀνέπτυσε τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας, ὥστε οἱ Σαμαρεῖται προθύμως καὶ μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον τὸν ἤκουον. Ὅταν δὲ εἶδον, ὅτι ὁ νέος κήρυξ ἔκαμνε πολλὰ καὶ μεγάλα θαύματα, ἐθεράπευεν ἀσθενεῖς, χωλοὺς, παραλύτους, ἐξεδίωκε δαιμόνια, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ἔγινε χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐβαπτίσθησαν, ἦτο καὶ ἓνας μάγος, ὀνομαζόμενος Σίμων. Αὐτὸς μὲ τὰς μαγείας καὶ ἀγυρτείας του εἶχε προκαλέσει τὸν θαυμασμὸν τῶν Σαμαρειτῶν καὶ τοὺς εἶχε πείσει νὰ τὸν θεωροῦν ὡς εἶδος θεοῦ. Ἀλλ' ὅταν εἶδε τὰ πραγματικὰ θαύματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ Φιλίππου, ἔκρυπεν ὅλην αὐτοῦ τὴν ματαιοφροσύνην καὶ ἐβασπίσθη.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἀπόστολοι ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ Σαμαρεῖται ἔγιναν Χριστιανοί. Κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐξέπληξε τὸ γεγονός αὐτό, διότι ἐπίστευον, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔπρεπε νὰ κηρυχθῇ μόνον εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας. Ἀλλ' ὅταν ἐνεθυμήθησαν, ὅτι ὁ Χριστὸς τοὺς εἶπε νὰ κηρύξουν ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ (Πράξ. Α', 8), ἐχάρησαν μεγάλην χαρὰν. Καὶ τότε ἔστειλαν τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰωάννην, διὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς νεοφωτίστους Χριστιανούς καὶ νὰ μεταδώ-

σουν εις αὐτοὺς Πνεῦμα ἅγιον. Οἱ δύο ἀπόστολοι ἦλθον, ἔθετον εις αὐτοὺς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς ἔδιδον τὰ χαρίσματα καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

Ὁ Σίμων ὁ μάγος ἐσκέφθη, ὅτι ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ἀποκτήσῃ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ νὰ τὴν χρησιμοποίῃ ὅπως θὰ τὸν συνέφερε. Προσηλθε λοιπὸν εἰς τοὺς ἀποστόλους, τοὺς προσέφερεν ἄφθονα χρήματα καὶ τοὺς εἶπε:

— Δώστε καὶ εἰς ἐμένα τὴν ἐξουσίαν αὐτὴν.

Ὡργίσθη ὁ Πέτρος ἀπὸ τὰς πονηρὰς αὐτὰς σκέψεις καὶ προτάσεις τοῦ Σίμωνος, τὸν κατηράσθη καὶ τοῦ εἶπε:

— Τὸ ἀργυρίόν σου σὺν σοι εἶη εἰς ἀπώλειαν, διότι ἐνόμισες, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτήσῃς με χρήματα τὴν δωρεάν τοῦ Θεοῦ.

Ἀπὸ τότε δὲ ἡ Ἐκκλησία καταδικάζει αὐστηρῶς τὴν πώλησιν τῶν δωρεῶν τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ μάλιστα τὴν πώλησιν τῆς ἱερωσύνης. Ὀνομάζει δὲ τὴν πράξιν αὐτὴν *σιμωνίαν*.

Ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἐκεῖ οἱ ἀπόστολοι καὶ ἐστήριξαν τοὺς πιστοὺς, περιώδευσαν ἔπειτα εἰς ἄλλας κωμοπόλεις τῆς Σαμαρείας καὶ ἐκήρυξαν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὑστερον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ δοξάζοντες τὸν Θεὸν δι' ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα.

12. ΕΝΑΣ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ (Πράξ. η', 26 - 40)

Ὅχι μόνον οἱ Σαμαρεῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἔπρεπε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ σώσῃ ὅλον τὸν κόσμον καὶ μάλιστα ἐκείνους, ποὺ εἶχον τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ γνωρίσουν τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ σωθοῦν. Καλὴν πράγματι διάθεσιν καὶ καλὴν καρδίαν εἶχεν ἕνας ἐπίσημος ἐθνικός, ἄρχων τῆς Αἰθιοπίας. Ὁ Αἰθίοψ αὐτὸς ἦτο γενικὸς διαχειριστὴς τοῦ θησαυροῦ τῆς κανδάκης, δηλαδὴ τῆς βασιλείας τῆς Αἰθιοπίας. Ἦτο ὡσάν ὑπουργὸς τῶν οἰκονομικῶν. Φαίνεται δέ, ὅτι εἶχε γνωρίσει τὴν ἰουδαϊκὴν θρησκείαν, ἐπίστευσεν εἰς αὐτὴν καὶ πολλάκις ἤρχετο εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ νὰ προσκυνήσῃ τὸν Θεὸν τοῦ Ἰσραήλ.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν πατρίδα του. Καθ' ὁδόν, διὰ νὰ μὴ χάνῃ τὸν καιρὸν του, ἐμελέτα τὴν Παλαιὰν Διαθήκην. Ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμνεν ὁ προφήτης Ἡσαΐας καὶ μάλιστα τὸ χωρίον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον προλέγει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ. Κατὰ τὴν συνήθειαν, ποὺ ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἐδιάβαζε μεγαλοφώνως τὸ ἱερὸν κείμενον, διὰ νὰ τὸ ἐννοῇ καλύτερον.

Ἐνῷ δὲ ἡ πολυτελής ἄμαξά του ἐκυλοῦσεν ἥσυχα, αὐτὸς ἐδιάβαζεν: «Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἄμνός ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτόν, ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ...» Καὶ ἐρωτοῦσε τὸν ἑαυτόν του, «τί τάχα θέλει νὰ σημάνῃ ὁ προφήτης μὲ τὰ λόγια αὐτά;» Αἴφνης ἤκουσε πλησίον του μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ: «Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;» Ἐστράφη καὶ εἶδεν ἕνα ἄνδρα νὰ ἀκολουθεῖ ἀπὸ πλησίον τὴν ἄμαξαν. Αὐτὸς ὁ ἀνὴρ ἦτο ὁ Φίλιππος ὁ διάκονος. Ἀλλὰ πῶς εὐρέθη ἐκεῖ;

Ὁ Φίλιππος προηγουμένως ἦτο εἰς τὴν Σαμάρειαν. Τὸ Πνεῦμα ὅμως τοῦ Θεοῦ τοῦ εἶπεν: «Ἀφῆσε τὴν Σαμάρειαν καὶ βάδιζε πρὸς τὸν δρόμον, ποὺ ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ εἰς τὴν Γάζαν. Θὰ ἰδῇς τὸ δρόμον ἔρημον· σὺ ὅμως θὰ προχωρήσῃς». Ὁ Φίλιππος ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐπορεύετο ἐπὶ ὥραν πολλὴν εἰς τὴν ἔρημον αὐτὴν ὁδόν. Αἴφνης συνήντησε μίαν ἄμαξαν, ἡ ὁποία ἐπροχώρει εἰς τὴν ἰδίαν διεύθυνσιν. «Πλησίασε τὴν ἄμαξαν», τοῦ εἶπε πάλιν τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Καὶ τότε ὁ Φίλιππος ἐπλησίασε καὶ ἤκουσε τὸν Αἰθίοπα ὑπουργὸν νὰ ἀναγινώσκει. Ὑψαριστήθη πολὺ καὶ μὲ θάρρος τὸν ἠρώτησε:

— Γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις;

Ὁ Αἰθίοψ ὑπουργός, χαίρων, διότι εὐρήκεν ἄνθρωπον νὰ συζητήσῃ δι' ἕνα τόσο σοβαρὸν ζήτημα, ἀπήντησε μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν:

— Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ γνωρίζω τὸ νόημα τῶν λόγων αὐτῶν, ἐάν δὲν εὐρεθῇ ἄνθρωπος νὰ μὲ καθοδηγήσῃ;

Παρεκάλεσε τὸν Φίλιππον νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἄμαξαν. Τότε τὸν ἠρώτησε πάλιν :

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ, εἶπέ μου περὶ τίνος ὁμιλεῖ ὁ προφήτης εἰς τὸ χωρίον αὐτό ; περὶ τοῦ ἑαυτοῦ του ἢ περὶ ἄλλου τινός ;

Ἦλθεν ἀφορμὴν ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδαξε πρὸς αὐτὸν τὸν Ἰησοῦν. Καὶ ἐνῶ ἡ ἄμαξα ἐπροχώρει, ὁ Φίλιππος ἀνέπτυσσεν ὅλα τὰ περὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁμίλησε περὶ τῆς γεννήσεως, περὶ τῆς διδασκαλίας, περὶ τῶν θαυμάτων. Περιέγραψε τὸ πάθος, τὴν ἀνάστασιν καὶ τὴν ἀνάληψιν. Καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπεδείκνυε διὰ τῶν προφητειῶν. Καὶ ἐνῶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐδυνάμωνεν αὐτὸν νὰ διδάσκη τὴν ἀλήθειαν, τὸ ἴδιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐφώτιζε τὸν Αἰθίοπα νὰ δέχεται αὐτὴν.

— Ὁ Χριστός, ἔλεγεν ὁ Φίλιππος, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκαμε, διὰ νὰ σώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ὅταν δὲ ἀνεστήθῃ, εἶπεν εἰς τοὺς μαθητάς : « Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ».

— Ἰδοὺ ὕδωρ ἐνώπιόν μας, εἶπεν ὁ Αἰθίοψ ὑπουργὸς δεικνύων πηγὴν τινα πλησίον τῆς ὁδοῦ. Τί μὲ ἐμποδίζει νὰ βαπτισθῶ τώρα ;

— Ἐὰν πιστεύῃς μὲ ὅλην σου τὴν καρδίαν εἰς τὸν Ἰησοῦν, δύνασαι νὰ βαπτισθῇς, ἀπήντησεν ὁ Φίλιππος.

— Πιστεύω, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Καὶ τότε εἰς τὸ ἐρημικὸν ἐκεῖνο μέρος ἔγινε τὸ ἅγιον βάπτισμα. Ὁ Αἰθίοψ ἄρχων ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος καὶ ἔγινεν αὐτὸς ὁ πρῶτος Χριστιανὸς ἀπὸ τὴν χώραν ἐκείνην. Μετὰ τὸ βάπτισμα, τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου ἤρπασέ τὸν Φίλιππον καὶ τὸν μετέφερεν ἀμέσως εἰς ἄλλην τινα μεγάλην παράλιον πόλιν, τὴν Ἀζωτον. Ἐκεῖ δὲ καὶ εἰς τὰ περίχωρά τῆς πόλεως αὐτῆς ἐκήρυττε μὲ περισσότερον ζῆλον τὴν ἀλήθειαν τοῦ Κυρίου. Ὁ Αἰθίοψ Χριστιανός, ὅταν ἐξηφανίσθη μυστηριωδῶς ὁ Φίλιππος,

ἀνῆλθεν εἰς τὴν ἁμαξάν του καὶ ἐξηκολούθησε μὲ χαρὰν μεγάλην τὸ ταξιδίον του πρὸς τὴν μακρινὴν χώραν του. Ἐκεῖ δέ, καθὼς διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐκήρυξεν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὸν Χριστὸν καὶ ἵδρυσεν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν.

13. Ο ΔΙΩΚΤΗΣ ΣΑΟΥΛ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Πράξ. θ', 1-30 καὶ κς', 12-18)

Ἐνῶ ὁ Φίλιππος κατέβαλλε τόσας προσπάθειας διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου, ἓνας ἄλλος ζηλωτής, ὃχι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τῶν ἰουδαϊκῶν παραδόσεων, κατέβαλλε μεγίστας προσπάθειας νὰ καταπνίξῃ τὸν Χριστιανισμόν. Αὐτὸς ἦτο ὁ Σαοὺλ ἢ Σαῦλος. Ὁ ζηλὸς του ὑπὲρ τῶν πατριῶν του παραδόσεων εἶχε μεταβληθῇ εἰς φανατισμόν καὶ ὁ φανατισμὸς τὸν ἔκαμε νὰ μισήσῃ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ κατεδίωκε τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ. Ἀφοῦ ἐφυλάκισεν, ἐβασάνισε καὶ διεσκόρπισε τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἐζήτησε καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς ἀρχιερεῖς συστατικὰς ἐπιστολάς πρὸς τὰς συναγωγὰς τῆς Δαμασκοῦ, διὰ νὰ τὸν διευκολύνουν εἰς τὸν διωγμὸν τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν.

Εἶχε πληροφορηθῇ, ὅτι εἰς τὴν μεγάλην καὶ ἀρχαιοτάτην αὐτὴν πόλιν, πάρα πολλοὶ Ἰουδαῖοι εἶχον πιστεύσει εἰς τὸν Χριστόν. Εἶχε τὴν ἀπόφασιν νὰ τοὺς εὕρῃ, νὰ τοὺς συλλάβῃ ὅλους, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ δεμένους εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, διὰ νὰ δικασθοῦν ἀπὸ τὸ συνέδριον. Ὅπως δὲ οἱ Ρωμαῖοι κατακτηταί, ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὴν Ρώμην, ἔκαμνον θριαμβευτικὴν εἴσοδον καὶ ἐδείκνυνον τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων, ἔτσι καὶ ὁ Σαῦλος. Ἦθελε νὰ ἐπιδείξῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ τὸν θρίαμβόν του ἐναντίον τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ Χριστιανοὶ τῆς Δαμασκοῦ ἐπληροφορήθησαν ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἱερουσαλὴμ τὰ σχέδια τοῦ τρομεροῦ διώκτου. Εἶχον δὲ μάθει προηγουμένως ὅσα κακὰ ἐποί-

ἦσε κατὰ τῶν ἀδελφῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἐλυπήθησαν μὲν διὰ τὸν πλησιάζοντα διωγμὸν, δὲν ἔχασαν ὅμως τὸ θάρρος των· τὸν ἐπερίμεναν ἡσυχοὶ μὲ πίστιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς τοὺς ἔσωσε.

Ὁ Σαῦλος, μὲ τὰς συστατικὰς ἐπιστολάς εἰς τὸ θυλάκιόν του, συνοδευόμενος ἀπὸ πολλοὺς στρατιώτας, ἐβάδιζε κατὰ τῆς Δαμασκοῦ. Καθ' ὁδὸν κατέστρωνε σχέδια. "Ὅταν ἔφθασε, καθὼς ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, δέκα περίπου χιλιόμετρα πλησίον τῆς Δαμασκοῦ, συνέβη ἐν παράδοξον γεγονός. "Ὡς ὁλόλαμπρον φῶς, λαμπρότερον ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου, κατήλθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὴν μεσημβρίαν καὶ ἤστραψε γύρω ἀπὸ τὸν Σαοὺλ καὶ τὴν συνοδείαν του. "Ὅλοι κατετρόμαξαν καὶ ἔπεσαν κάτω εἰς τὴν γῆν. Τότε ἠκούσθη μία αὐστηρὰ φωνὴ νὰ λέγῃ εἰς τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν:

— Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί μὲ διώκεις; Εἶναι σκληρὸν διὰ σὲ νὰ λακτίξῃς πρὸς τὰ καρφιά.

Τρομαγμένος περισσότερον τῶρα ὁ Σαοὺλ ἀπὸ τὴν φωνήν, διότι ἐνόησεν, ὅτι τοῦ ὠμίλει ὁ Θεός, μόλις κατῴρθωσε νὰ ἐρωτήσῃ:

— Κύριε, ποῖος εἶσαι;

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀπήντησεν ἡ φωνή, ὁ Ἰησοῦς, τὸν ὁποῖον σὺ διώκεις. Ἀλλὰ μὴ φοβεῖσαι. Γνωρίζω τὴν καλὴν σου πρόθεσιν. Ἐγέρθητι, στάσου εἰς τὰ πόδια σου. Ἐγὼ σὲ προορίζω νὰ γίνῃς ἀπόστολος μου. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ παρουσιάσθην εἰς σέ. Λοιπὸν ἀπὸ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θὰ κηρύττῃς αὐτά, τὰ ὁποῖα εἶδες καὶ ὅσα εἰς τὸ μέλλον ἐγὼ θὰ σοῦ φανερώσω. Διότι ἐγὼ ἐξέλεξα σὲ ἀπὸ τὸν λαὸν Ἰσραὴλ καὶ τὰ Ἕθνη ὡς ἀπόστολον τῶν Ἐθνῶν. Ἐγὼ σὲ ἀποστέλλω ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ νὰ ἐπιστρέψῃς αὐτοὺς ἀπὸ τὸ σκότος τῆς ἁμαρτίας εἰς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας. Πήγαινε ὅμως πρῶτον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ θὰ μάθῃς τί πρέπει νὰ κάμῃς.

Οἱ ἄνδρες, ποὺ συνώδευον τὸν Σαοὺλ, ἔμειναν κατάπληκτοι. Ἦκουον τοὺς λόγους, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἐννοοῦσαν, διότι ἐλέγοντο εἰς τὴν ἐβραϊκὴν γλῶσσαν, οὔτε δὲ καὶ ἔβλεπον αὐ-

τόν, ποῦ ὠμίλει. Ἀλλὰ καὶ ὁ Σαοὺλ δὲν ἔβλεπεν ὄχι μόνον τὸν ὁμιλοῦντα Θεόν, ἀλλ' οὐτε καὶ τοὺς παρισταμένους στρατιώτας. Ἀπὸ τὸ ἐκτυφλωτικὸν ἐκεῖνο φῶς ἔχασε τὴν ὄρασίν του. Συντετριμμένος καὶ μετανοημένος, μὲ φόβον καὶ ἀνησυχίαν εἰς τὴν καρδίαν, ὁδηγούμενος ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

Τρεῖς ἡμέρας ἔμεινε μόνος εἰς μίαν οἰκίαν, ἐντελῶς τυφλός, χωρὶς νὰ φάγῃ καὶ χωρὶς νὰ πῇ τίποτε. Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα ἐσκέπτετο τοὺς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ἔκαμε κατὰ τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν συμπεριφορὰν, τὴν ὁποίαν ἔδειξε πρὸς τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Μετενόει τώρα πικρῶς, προσηύχετο συνεχῶς καὶ ἐζήτει συγχώρησιν ἀπὸ τὸν Θεόν.

Τὴν τρίτην ἡμέραν παρουσιάσθη ὁ Θεὸς εἰς ἓνα εὐσεβῆ Χριστιανὸν τῆς Δαμασκοῦ, τὸν Ἀνανίαν, καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀνανία, πῆγαινε εἰς τὴν ὁδόν, ἡ ὁποία λέγεται Εὐθεΐα, εἴσελθε εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰούδα καὶ θὰ εὑρῇς τὸν Σαῦλον. Αὐτὴν τὴν στιγμήν προσεύχεται καὶ βλέπει εἰς ἓν ὄραμα σέ, νὰ προσέρχῃς πρὸς αὐτὸν καὶ νὰ θέτῃς εἰς αὐτὸν τὰς χεῖρας.

— Κύριε, ἀπήντησεν ὁ Ἀνανίας, αὐτὸς εἶναι τρομερὸς διώκτης τῶν ἀδελφῶν μου.

— Ἦτο, δὲν εἶναι τώρα, εἶπεν ὁ Θεός. Τώρα σκεῦος ἐκλογῆς μου ἐστίν. Θὰ κηρύξῃ τὸ θέλημά μου εἰς ὅλον τὸν κόσμον, πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας καὶ πρὸς τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ ἐνώπιον ἀκόμη βασιλέων. Πῆγαινε λοιπὸν πρὸς αὐτόν.

Ὑπήκουσεν ὁ Ἀνανίας, προσῆλθε πρὸς τὸν Σαῦλον καὶ τοῦ εἶπεν :

— Ἀδελφέ μου Σαοὺλ, μὲ ἔστειλεν ὁ Ἰησοῦς, διὰ νὰ ἀναβλέψῃς καὶ λάβῃς Πνεῦμα ἅγιον. Καὶ καθὼς ἔθεσεν εἰς αὐτόν τὰς χεῖρας, ἔπεσαν εἶδος τι λέπια ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Σαοὺλ καὶ ἀμέσως ἀνέβλεπεν. Ἐδιδάχθη τότε ἀπὸ τὸν Ἀνανίαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐπίστευσε μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ διώκτης ἐγίνετο Χριστιανὸς ἀπόστολος. Ἡ ἐπιστροφή αὕτη τοῦ Σαύλου ἐγένετο περὶ τὸ 37 μ.Χ.

14. Ο ΝΕΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΝ

(Πράξ. θ', 19-30. Γαλάτ. α', 13-21)

Ἀπὸ τὴν στιγμήν ποῦ ἐβαπτίσθη ὁ Σαῦλος, ἔγινεν ἄλλος ἄνθρωπος. Ὁ νοῦς του ἐφωτίσθη· αἱ πεποιθήσεις του μετεβλήθησαν. Ἐλάτρευε τώρα ἐκ βάθους ψυχῆς τὸν Χριστόν. Ἠγάπα καὶ ἐσέβετο τοὺς Χριστιανούς, τοὺς ὁποίους ἐθεώρει τώρα πραγματικούς ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπεζήτει τὴν συναναστροφὴν των. Συνωμίλει μὲ αὐτοὺς περὶ τοῦ Σωτῆρος. Ὅσον περισσότερο ἐσχετιζέτο μαζί των, τόσο θερμότερον τοὺς ἠγάπα καὶ τόσο καλύτερον ἐγνώριζε τὸν Κύριον. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινεν ὀλίγον χρόνον εἰς τὴν Δαμασκόν, ἔφυγε διὰ τὴν Ἀραβίαν.

Ἐκεῖ ἤρχισε τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Ἐπὶ τρία ὀλόκληρα ἔτη ἐκήρυττε τὸν Χριστόν καὶ ἵδρυν ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐκεῖ ἀκόμη ἀνεχώρει πολλάκις εἰς τὴν ἔρημον, ἐμελέτα βαθύτερον τὸν Χριστιανισμόν καὶ ἐλάμβανεν ἀποκαλύψεις παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅσα εἶχον διδαχθῇ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κυρίου ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ἐδιδάχθη ὁ Σαῦλος τώρα δι' ἀποκαλύψεως. Πιθανώτατα τότε ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανούς, εἶδε τὸν Παράδεισον καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου ἄρρητα ῥήματα (Β' Κορινθίους, ιβ' 2-4).

Κατηρισμένος πλέον εἰς τὴν γνῶσιν καὶ ἀρετὴν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Δαμασκόν. Οἱ Χριστιανοὶ ἐχάρησαν, ὅταν τὸν εἶδον. Οἱ Ἰουδαῖοι ὁμῶς ἐλυπήθησαν. Αὐτοὶ ἐγνώριζον, ὅτι ὁ Σαῦλος ἦτο διώκτης τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπερίμεναν νὰ συνεχίσῃ καὶ ἐκεῖ τὸν διωγμόν. Ἀλλ' ἡ ἐκπληξίς των ὑπῆρξε μεγάλη, ὅταν ἤκουσαν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν των νὰ κηρύσῃ τὸν Χριστόν. Καὶ ἡ ἐκπληξίς των μετεβλήθη εἰς ἀγρίαν ὀργήν, ὅταν εἶδον ὅτι προσεπάθει νὰ κάμῃ καὶ αὐτοὺς Χριστιανούς. Ματαίως συνεζήτουν μὲ πείσμα καὶ ἀντέλεγον πρὸς αὐτόν. Μὲ ἀκατανίκητον δύναμιν ἐκεῖνος τοὺς ἀπεστόμωνεν. Ἀπεδείκνυν εἰς αὐτοὺς διὰ τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶνε ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας. Ἐπὶ ἑβδομάδας ἀρκετάς μὲ τὸ κήρυγμά του ἄλλους μὲν προσεῖλκεν, ἄλλους δὲ ἐξηρέθιζε.

Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι, ἴσως κατὰ συμβουλὴν τῶν ἀρχόντων τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀπεφάσισαν νὰ θανατώσουν αὐτόν. Συνεννοήθησαν λοιπὸν μὲ τὸν Ἀρέθαν, τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως, καὶ ἐφρούρουν τὰς πύλας, διὰ νὰ τὸν συλλάβουν, ἐὰν ἐπεχειρεῖ νὰ φύγῃ. Εὐτυχῶς τὰ ἐγκληματικά τῶν σχέδια τὰ ἔμαθον οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἀπέκρυσάν τὸν Σαοὺλ ἀπὸ αὐτοῦς. Μίαν δὲ νύκτα ὠδήγησαν τὸν ἀπόστολον εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς Χριστιανοῦ, ἡ ὁποία ἦτο κτισμένη ἐπὶ τοῦ τείχους. Ἀπὸ ἐκεῖ μὲ ἓνα κάλαθον κατεβίβασαν αὐτὸν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ τὸν ἀφήκαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ.

Μὲ πόσῃ συγκίνησιν ἐπανήρχετο εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν! Πῶς εἶχεν ἀναχωρήσει καὶ πῶς ἐπέστρεφεν! Ὁμολογεῖται τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπανάφερεν ὄχι διώκτην, ἀλλὰ ἀπόστολον. Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ ἐλθὼν ἠθέλησε νὰ σχετισθῇ μὲ τοὺς Χριστιανούς καὶ μάλιστα μὲ τὸν κορυφαῖον τῶν ἀποστόλων, τὸν Πέτρον. Ἀλλ' οἱ Χριστιανοί, παρ' ὅλα ὅσα εἶχον μάθει ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ἐδίσταζον νὰ δεχθοῦν αὐτόν. Ἐφοβοῦντο μήπως ὑπεκρίνετο τὸν Χριστιανόν, διὰ νὰ ἐξαπατήσῃ τοὺς πιστοὺς καὶ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ γνωρίσῃ αὐτοὺς καλῶς καὶ νὰ τοὺς καταδιώξῃ κατόπιν εὐκολώτερον.

Ἀλλ' ὁ Βαρνάβας, ὁ εὐσεβὴς αὐτὸς καὶ διακεκριμένος Χριστιανός, ἔσπευσε μὲ θάρρος καὶ ἐπλησίασε πρῶτος τὸν Σαοὺλ. Πιθανὸν νὰ τὸν εἶχε γνωρίσει προηγουμένως εἰς τὴν Ταρσόν, ἡ ὁποία δὲν ἀπέχετο πολὺ ἀπὸ τὴν Κύπρον, τὴν πατρίδα του. Ὅπως δὲποτε, αὐτὸς ὠδήγησε καὶ παρουσίασεν εἰς τὸν

Ἀρχικὴ περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Πέτρον καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τὸν νέον ἀπόστολον. "Ολοι ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν, ὅταν ἔμαθον τὰς λεπτομερείας τῆς ἐπιστροφῆς του.

Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Σαῦλος ἤρchiσε νὰ κηρύττῃ μὲ θάρρος τὸν Χριστόν, εἰς τὸν ναὸν καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς. Ἀπεστόμωνε τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἑλληνιστάς, οἱ ὅποιοι συνεζήτουν πρὸς αὐτόν. Ἐπειθε τοὺς καλοπροαιρέτους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ἀλλ' ὅπως εἰς τὴν Δαμασκόν, οὕτω καὶ ἐδῶ οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸν θανατώσουν. Οἱ ἀδελφοὶ ἔμαθον καὶ πάλιν τὰ κακὰ αὐτὰ σχέδια. Ὁ δὲ Θεός, τὴν ὥραν, πού ὁ Σαῦλος προσηύχετο εἰς τὸ ἱερόν, παρούσασθαι καὶ τοῦ εἶπε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ πορευθῇ εἰς τὰ Ἔθνη. «Ὅτι ἐγὼ εἰς Ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε» (Πράξ. ΚΒ', 17-21).

Εἰς τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς προτροπὰς τῶν ἀδελφῶν ὑπήκουσεν ὁ Σαῦλος καὶ ἐγκατέλειπε τὴν Ἱερουσαλὴμ. Ἦλθεν εἰς τὴν Καισάρειαν, ἀπὸ ὅπου οἱ ἀδελφοὶ μὲ πλοῖον τὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα, τὴν Ταρσόν. Ἐκεῖ ὁ Σαῦλος θὰ ἐργασθῇ ἐπὶ ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα, μέχρις ὅτου ὁ Κύριος ἀνοίξῃ πρὸς αὐτὸν νέαν ὁδὸν κηρύγματος. Πιθανώτατα ἦλθεν εἰς Ταρσὸν περὶ τὸ 41 μ.Χ.

15. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΕΙΣ ΔΙΑΦΟΡΑ ΜΕΡΗ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗΣ

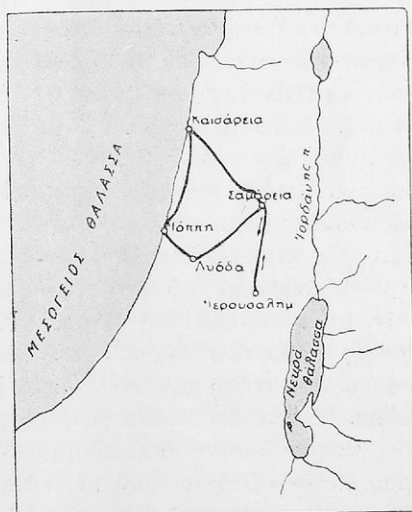
(Πράξ. θ'. 31-43)

Κατὰ τὸ ἔτος αὐτό, τὸ 41 δηλαδὴ μ.Χ., αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἰουδαίας, τῆς Σαμαρείας καὶ τῆς Γαλιλαίας εἶχον εἰρηνὴν. Ὁ διωγμὸς εἶχε χαλαρωθῇ πολὺ. Ὁ κύριος διώκτης τῶν χριστιανῶν, ὁ Σαούλ, εἶχε γίνῃ μαθητὴς τοῦ Ναζωραίου. Ἐπειτα, ἄλλα πράγματα σοβαρώτερα ἀπασχολοῦν τοὺς Ἰουδαίους. Ὁ Καλιγούλας, αὐτοκράτωρ τότε τῆς Ρώμης, διέταξε τὸν ἀνθύπατον τῆς Συρίας Πετρώνιον, νὰ τοποθετήσῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος τὸ αὐτοκρατορικὸν του ἄγαλμα, διὰ νὰ τιμᾶται ὡς εἰδὸς τι Θεοῦ.

Οἱ Ἰουδαῖοι, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐταράχθησαν ἀπὸ τὴν βεβήλωσιν, πού ἐπρόκειτο νὰ γίνη εἰς τὸν ναόν των. Δέκα δὲ χιλιάδες ἀπὸ αὐτοὺς ἦλθον εἰς τὴν Πτολεμαῖδα καὶ παρεκάλουν τὸν Πετρῶνιον, νὰ μὴ πραγματοποιήσῃ τὴν αὐτοκρατορικὴν διαταγὴν. Ἐκολούθησαν αὐτὸν εἰς τὴν Τιβεριάδα καὶ τοῦ εἶπον, ὅτι ἦσαν ἀποφασισμένοι νὰ ἀποθάνουν μᾶλλον, παρὰ νὰ ἴδουν βεβηλωμένον τὸν ναόν των. Αἱ παρακλήσεις των ὁμως δὲν εἰσηκούοντο καὶ ὑπῆρχε φόβος νὰ ἐκραγῇ νέος Ἰουδαϊκὸς πόλεμος. Εἰς τόσον ἀνώμαλον κατάστασιν δὲν ἦτο δυνατόν βέβαια νὰ συνεχίσουν τὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν.

Οἱ Χριστιανοὶ ὁμως ἔμενον ἥσυχοι. Ἐγνώριζον, ὅτι σύμφωνα μὲ τὰς προφητείας τοῦ Κυρίου, δὲν εἶχεν ἔλθει ἀκόμῃ ὁ καιρὸς τῆς καταστροφῆς τῆς Ἱερουσαλῆμ. Ἐλάτρευον τὸν Θεόν, ἐκήρυττον παντοῦ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος προσεέλκυον πολλοὺς νέους μαθητάς. Τότε ὁ Πέτρος ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ νέαν περιοδείαν πρὸς τὰς χριστιανικὰς ἐκκλησίας. Ἐπεσκέφθη φαίνεται πάλιν τὰ μέρη τῆς Σαμαρείας καὶ ὕστερον κατήλθε πρὸς τὰ παράλια μέρη τῆς Παλαιστίνης, εἰς τὴν εὐφορον ἐπαρχίαν τοῦ Σά-
 ρωρος.

Εἰς τὴν πόλιν Λύδδαν ἐκάλεσε τοὺς Χριστιανούς, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐστήριξεν εἰς τὴν πίστιν. Εἰς αὐτὴν τὴν πόλιν ἔζη ἕνας δυστυχὴς παράλυτος ὀνομαζόμενος Αἰνέας, ὁ ὁποῖος ἐπὶ δεκαοκτὼ ὀλόκληρα ἔτη κατέ-
 κειτο εἰς τὸν κράβατόν

Περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

του. Ἐπειδὴ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν, ὁ Πέτρος τὸν ἐθεράπευσεν. «Αἰνέα, τοῦ εἶπε, σήκω ἐπάνω· ἕως τώρα ἄλλοι σέ ἔφερον καὶ σέ ἐπεριποιοῦντο· τώρα σ τ ρ ῶ σ ο ν σ ε α υ τ ῶ». Ἀμέσως ὁ παράλυτος ἔγινε τελείως ὑγιής καὶ ἐδόξασε τὸν Θεόν.

Ἡ θαυμαστὴ αὐτὴ θεραπεία ἔπεισε πολλοὺς ἐκ τῶν Ἑθνικῶν νὰ πιστεύσουν εἰς Χριστόν. Ἄλλωστε ἡ ἐπίσκεψις καὶ τὸ θαῦμα τοῦ Πέτρου εἰς Λύδδαν διεδόθησαν εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ εἰς ὅλην τὴν περιφέρειαν Σάρωνος. Διεδόθησαν ἀκόμη καὶ εἰς τὴν Ἰόππην, ὥραϊαν παράλιον πόλιν. Ἐκεῖ ὑπῆρχε πλῆθος Χριστιανῶν. Μεταξὺ αὐτῶν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς ἡεῦσεβῆς Ταβιθά, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα σημαίνει δορκάς. Αὐτὴ εἰς ὅλην τῆς τὴν ζωὴν ἐβοήθει τοὺς πᾶσχοντας, ἔτρεφε τοὺς πεινῶντας καὶ ἐνέδουε τοὺς γυμνοὺς.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ὅμως ἐκείνας ἡσθένησε καὶ παρὰ τὰς πολλὰς περιποιήσεις τῶν Χριστιανῶν ἀπέθανεν. Ὅλοι ἐλυπήθησαν καὶ περισσότερον ἀπὸ ὅλους ἐλυπήθησαν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανά. Ἐπάνω εἰς τὴν λύπην τῶν ἐνεθυμήθησαν τὸν ἀπὸστολον Πέτρον. Αὐτός, ὁ ὁποῖος τόσα θαύματα ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ ἔκαμνε, δὲν θὰ ἡδύνατο τάχα, ὅπως καὶ ὁ διδάσκαλος, νὰ ἀναστήσῃ καὶ νεκρόν; Ἐστειλαν λοιπὸν καὶ τὸν ἐκάλεσαν. Ἀμέσως δὲ μόλις τὸν εἶδον, τὸν παρεκάλεσαν θερμῶς νὰ ἀναστήσῃ τὴν Ταβιθάν. Θερμότερον τὸν παρεκάλουν τὰ ὀρφανὰ καὶ αἱ πτωχαὶ χῆραι, αἱ ὁποῖαι μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐδείκνυσαν εἰς αὐτὸν τοὺς χιτῶνας καὶ τὰ ἱμάτια, ποὺ τοὺς εἶχε δωρήσει ἡ Ταβιθά.

Μὲ μεγάλην συγκίνησιν ὁ Πέτρος εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου κατέκειτο ἡ νεκρά. Ἐξέβαλεν ὅλους ἔξω καὶ γονυπετῆς παρεκάλει θερμῶς τὸν Χριστόν νὰ τοῦ δώσῃ δύναμιν, διὰ νὰ ἀναστήσῃ τὴν νεκράν. Καὶ ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε τὴν δύναμιν. Ὅπως δὲ ἄλλοτε ὁ Κύριος εἶπε πρὸς τὴν νεκράν κόρην τοῦ Ἰαείρου: «Ταβιθά κοῦμμι» (Μάρκου Ε' 41), ἔτσι καὶ ὁ Πέτρος εἶπε: «Ταβιθά κοῦμμι, Ταβιθά ἐγέρθητι» καὶ ἡ Ταβιθά ἀνεστήθη καὶ ἡγέρθη. Τὸ θαῦμα ἐχαροποίησε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ προσεῖλκυσε εἰς τὴν πίστιν πολλοὺς Ἑθνικοὺς.

αὐτὸς θὰ διευθύνῃ τὴν περιοδείαν. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν δὲ αὐτὴν ἔπαυσε νὰ λέγεται Σαῦλος. Ἔλαβεν ὡς μόνιμον τὸ ὄνομα Παῦλος. Πιθανώτατα νὰ ἐλέγετο καὶ προηγουμένως Παῦλος, διότι, ὡς Ρωμαῖος πολίτης, ἐδικαιοῦτο νὰ φέρῃ ρωμαϊκὸν ὄνομα. Ἀλλὰ δὲν τὸ ἐχρησιμοποιεῖ. Τώρα ὅμως, ὁπότε εἰσῆρχετο εἰς τὴν νέαν περίοδον τῆς δράσεώς του, δὲν θὰ ἐλέγετο πλέον Σαῦλος, ἀλλὰ Παῦλος, ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν.

Ἀπὸ τὴν Πάφον μὲ τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Μᾶρκον ἐπέρασαν εἰς τὴν ἀπέναντι ἀκτὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὴν πόλιν Πέργην. Ὁ νεαρὸς Μᾶρκος ἐκουράσθη, φαίνεται, ἀπὸ τὰς ταλαιπωρίας τῆς περιοδείας καὶ ἀπεχωρίσθη τότε ἐκ τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Οἱ δύο ἀπόστολοι δὲν ἔμειναν σχεδὸν καθόλου εἰς τὴν Πέργην. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας. Ὑστερον ἀπὸ κοπιαστικὴν πορείαν πολλῶν ἡμερῶν εἰς δρόμον ἀνηφορικὸν καὶ ἀνώμαλον, ἔφθασαν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας.

Ἡ Πισιδία ἦτο τμῆμα τῆς Γαλατίας, μεγάλης ρωμαϊκῆς ἐπαρχίας, καὶ εἶχεν ὡς πρωτεύουσαν τὴν Ἀντιόχειαν, κέντρον ὅλων τῶν ρωμαϊκῶν ἀποικιῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὴν συνήθειάν των ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἰσῆλθον εἰς τὴν συναγωγὴν τὸ Σάββατον. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπῆρχεν εἰδικὸς ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ ἐρμηνείαν τῶν περικοπῶν τῆς Γραφῆς, ἡδύνατο ὁ ἀρχισυνάγωγος νὰ ἀναθέσῃ εἰς ἓνα ἐκ τῶν παρισταμένων τὸ ἔργον αὐτό.

Οἱ ἀρχισυνάγωγοι εἶδον τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν νὰ κάθηνται μὲ πολλὴν εὐλάβειαν καὶ ἀντελήφθησαν, ὅτι εἶχον ἀπέναντί των ἐπισήμους καὶ εὐλαβεῖς ἐπισκέπτας. Πιθανὸν ὁ Παῦλος, ὡς ραββῖνος τοῦ Ἰσραὴλ ποῦ ἦτο, νὰ ἔφερε καὶ τὰ διδάγματα ἐκεῖνα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀνεγνωρίζοντο οἱ ραββῖνοι. Ὅπως δὴποτε, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν περικοπῶν τοῦ Νόμου καὶ τῶν Προφητῶν, οἱ ἀρχισυνάγωγοι ἔστειλαν τὸν ὑπηρέτην καὶ παρεκάλεσαν τοὺς δύο ξένους νὰ ὁμιλήσουν λόγους τινὰς παρηγορίας πρὸς τὸν λαόν.

Ὁ Παῦλος ἔλαβε τὸν λόγον, ἐτόνισε σπουδαῖα τινὰ σημεῖα τῆς Ἱστορίας τοῦ Ἰσραὴλ καὶ προσεῖλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον

δλων. Ὑπενθύμισε τὸ ἔνδοξον παρελθὸν τῶν προγόνων των, ἀπὸ τοῦ Μωυσέως μέχρι τοῦ Δαβίδ. Ἐτόνισε τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ περὶ τοῦ Μεσσίου. Ὁμίλησε διὰ τὸν τελευταῖον μεγάλον προφήτην, Ἰωάννην τὸν Βαπτιστὴν, ὁ ὁποῖος ἔδειξε τὸν Μεσσίαν εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραήλ. Ὁ Μεσσίας λοιπὸν ἦλθε καὶ διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καὶ τῆς θαυμαστῆς ἀναστάσεώς του ἔδωσε τὴν σωτηρίαν εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

—“Ἄνδρες ἀδελφοί, σεῖς οἱ ὅποιοι κατὰγεσθε ἐκ τοῦ

Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α' μ.Χ. αἰῶνα.

Ἀβραάμ, λέγει ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς Ἰσραηλίτας, — ἄνδρες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, λέγει πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς Ἐθνικούς, ἡ σωτηρία ἐστάλη δι' ὅλους σας. Μὴ ἀδιαφορήσετε δι' αὐτήν, διὰ νὰ μὴ πέσετε εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ λόγος του ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Πολλοὶ Ἰουδαῖοι μετὰ τὸ τέλος τῆς συναγωγῆς τὸν ἠκολούθησαν καὶ ἐζήτησαν περισσοτέρας πληροφορίας, διὰ νὰ πεισθοῦν καλύτερον. Μεγαλύτερον ὅμως ἐνδιαφέρον ἔδειξαν οἱ Ἐθνικοί. Αὐτοὶ μάλιστα τὸν παρεκάλεσαν νὰ κηρύξῃ καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους συμ-

Ὁ Πέτρος μετὰ τοῦτο ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας ἀκόμῃ εἰς τὴν Ἰόππην, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος βυρσοδέψου. Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἐπλησίαζε μεσημβρία, ἀνέβη εἰς τὸ ὑπερῶν καὶ προσήχετο. Ἡ ὥρα παρήλθε καὶ ἐπειδὴ ἐπείνασεν, ἡτοιμάζετο νὰ κατέλθῃ διὰ τὸ φαγητόν. Αἴφνης ἔπεσεν εἰς ἔκστασιν καὶ εἶδεν ἓν περίεργον ὄραμα. Εἶδεν ἀπὸ τὸν ἀνοιχθέντα οὐ-

Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου.

ρανὸν νὰ καταβαίνει πρὸς αὐτὸν ἓν εἶδος σινδόνης κρεμασμένης ἀπὸ τὰ τέσσαρα ἄκρα. Μέσα δὲ εἰς αὐτὴν ὑπῆρχον τετράποδα, θηρία, ἐρπετὰ καὶ πτηνὰ, ζῶα καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα. Τότε ἤκουσε μίαν φωνὴν νὰ τοῦ λέγῃ:

— Πέτρε, λάβε ἀπὸ τὰ ζῶα αὐτά, σφάξε καὶ φάγε.

—“Οχι, Κύριε, εἶπεν ὁ Πέτρος. Οὐδέποτε ἕως τώρα ἔφαγον ἀκάθαρτον ζῶον.

—“Ὅσα ὁ Θεὸς ἐκαθάρισεν, ἀπήντησεν ἡ φωνή, σὺ μὴ τὰ ὀνομάζης ἀκάθαρτα.

Τὸ φαινόμενον αὐτὸ ἐπανελήφθη τρεῖς φορὰς καὶ κατόπιν ἡ σινδόνη ἐξηφανίσθη εἰς τὸν Οὐρανόν. Ὅταν συνῆλθεν ὁ Πέτρος, ἐσυλλογίζετο μὲ πολλὴν ἀπορίαν : «Τί τάχα σημαίνει τὸ δράμα αὐτό; Τί ἤθελε μὲ αὐτὸ νὰ φανερώσῃ ὁ Θεός;»

16. ΕΝΑΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ

(Πράξ. ι' - ια', 18)

Τεσσαράκοντα περίπου χιλιόμετρα βορειότερον ἀπὸ τὴν Ἰόππην, ἐπὶ ὥραίας τοποθεσίας, πλησίον τῆς θαλάσσης, ὑπῆρχε νεόκτιστος καὶ πολυπληθὴς πόλις, ἡ Καισάρεια. Εἶχεν ἀνοικοδομηθῇ, σύμφωνα μὲ τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς τότε ἀρχιτεκτονικῆς, ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου. Ἐκοσμεῖτο μὲ ὑπέροχα οἰκοδομήματα ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Εἶχεν ὥρατον ὕδραγωγεῖον καὶ λιμένα. Ὡνομάσθη δὲ Καισάρεια πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου Καίσαρος. Εἰς αὐτὴν εἶχε τὴν μόνιμον κατοικίαν τοῦ ὁ Ρωμαῖος κυβερνήτης τῆς Ἰουδαίας, ὁ πραίτωρ. Εἰς αὐτὴν ἐστρατοπέδευον πάντοτε ἀρκετοὶ λόχοι ρωμαϊκοῦ στρατοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐκεῖ Ρωμαίων ἀξιωματικῶν διεκρίνετο τότε διὰ τὴν ἀρετὴν τοῦ ἑνὸς ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Κορνήλιος. Αὐτὸς μὲ ὄλους τοὺς οἰκείους τοῦ ἐφοβεῖτο καὶ ἐλάτρευε τὸν ἀληθινὸν Θεόν. Ἐνήστευε πολλάκις, προσηύχετο μὲ πίστιν καὶ παρεκάλει διαρκῶς τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκαλύψῃ τὴν καθαρὰν θρησκευτικὴν ἀλήθειαν. Πάντοτε δὲ ἔκαμνεν ἐλεημοσύνας πολλὰς πρὸς τὸν λαόν. Διὰ τοῦτο εἶχεν ἀποκτήσει, πολὺ δικαίως, τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἐκ μέρους Ἰουδαίων καὶ Ἑθνικῶν.

Μίαν ἡμέραν, ἐνῶ προσηύχετο, εἶδεν αἴφνης ἐνώπιόν τοῦ ἄγγελον Θεοῦ, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε :

— Κορνήλιε!

— Τί συμβαίνει, Κύριε; εἶπεν με φόβον ὁ εὐσεβὴς ἀξιωματικός.

— Κορνήλιε, ἐπανέλαβεν ὁ ἄγγελος, αἱ προσευχαὶ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἔγιναν εὐαρέστως δεκταὶ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ γνωρίσῃς τὴν ἀληθινὴν θρησκείαν. Στείλε λοιπὸν ἄνδρας εἰς Ἰόππην καὶ κάλεσε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, ὁ ὁποῖος φιλοξενεῖται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βυρσοδέψου Σίμωνος.

Ἀμέσως μόλις ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη, ὁ Κορνήλιος ἐκάλεσε δύο εὐσεβεῖς ὑπηρέτας του καὶ ἓνα εὐσεβὴ στρατιώτην. Τοὺς ἐφάνέρωσεν ὅσα εἶδε καὶ ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ ἀγγέλου καὶ τοὺς εἶπε νὰ μεταβοῦν πρὸς συνάντησιν τοῦ Πέτρου εἰς Ἰόππην. Ἐκεῖνοι λίαν πρῶι ἀνεχώρησαν. Ἐφθασαν τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σίμωνος καὶ ἐζήτησαν τὸν Πέτρον. Τὴν ὥραν ἀκριβῶς ἐκείνην ὁ Πέτρος εἶχεν ἴδει τὸ ὄραμα καὶ ἐσυλλογίζετο «τί τάχα σημαίνει αὐτό!» Ἐνῶ δὲ οἱ ἐπισκέπται ἔξω τὸν ἐζήτουν, τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τοῦ συνέστησε νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς ξένους χωρὶς ἀντίρρησην. Κατῆλθε πρὸς αὐτοὺς καὶ ἀφοῦ ἤκουσε τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των, ἐδέχθη εὐχαρίστως νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

Τὴν ἐπομένην, συνοδευόμενος ἀπὸ μερικοὺς Ἰουδαίους Χριστιανούς, ἐπορεύθη εἰς Καισάρειαν, ὅπου ὁ Κορνήλιος μετὰ τῆς οἰκογενείας του καὶ με πολλοὺς εὐσεβεῖς φίλους του τὸν ἐπερίμενεν. Ὅταν τὸν εἶδε ἐχάρη πάρα πολὺ καὶ πεσὼν τὸν προσεκύνησεν. Ὁ Πέτρος τὸν ἀνήγειρε καὶ τοῦ εἶπε:

— Δὲν ἀρμόζει προσκύνησις πρὸς ἐμέ, διότι καὶ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος, ὅπως σύ. Μολονότι Ἰουδαῖος ἦλθον πρὸς σέ τὸν Ἐθνικόν, διότι ὁ Θεὸς με διέταξεν. Αὐτὸς μοῦ ἐφάνέρωσεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρῶ κανένα ἄνθρωπον ἀκάθαρτον, οὕτε καὶ τοὺς Ἐθνικοὺς.

Τότε ὁ Κορνήλιος διηγήθη λεπτομερῶς ὅλα ὅσα τοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος καὶ ἐπερίμενεν αὐτὸς καὶ ὅλοι ὅσοι ἦσαν παρόντες, νὰ ἀκούσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Πέτρου. Ἀνοίξας δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ ὁ Πέτρος ἐκήρυξε πρὸς αὐτοὺς τὸν Χριστόν. Ἐβεβαίωσεν, ὅτι ὁ Θεὸς δέχεται προθύμως πάντα εὐ-

σεβῇ εἴτε Ἰουδαῖος εἶναι οὗτος εἴτε καὶ Ἑθνικός. Ὁ Χριστὸς ἦλθε νὰ χαρίσῃ τὴν εἰρήνην καὶ νὰ δώσῃ σωτηρίαν εἰς ὅλους. Πρὸς τὸν σκόπον αὐτὸν καὶ ἐδίδασκε καὶ ἐθαυματούργησεν, ἀπέθανε καὶ ἀνέστη.

Καθὼς δὲ ὁ Πέτρος ὠμίλει, τὰ λόγια του εἰσῆρχοντο βαθύτατα εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν. Πίστις θερμὴ ἐγεννήθη εἰς τὰς ψυχὰς των. Καὶ ἰδοὺ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατηλθεν εἰς αὐτοὺς καὶ ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν γλώσσας. Ἐκπληκτοὶ οἱ Ἰουδαῖοι Χριστιανοὶ εἶδον τὸ θαῦμα καὶ ἐπίσθησαν, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ εἰς σωτηρίαν καὶ τοὺς Ἑθνικοὺς. Τότε ὁ Πέτρος ἐβάπτισεν αὐτοὺς προθύμως. Ἀφοῦ δὲ ἔμεινε μερικὰς ἡμέρας μαζὶ των, ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐπληροφορήθησαν τὴν πρᾶξιν τοῦ Πέτρου καὶ ἐδυσφόρησαν. Ἐπίστευον, ὅτι μόνον οἱ Ἰουδαῖοι ἢ κατὰ συγκατάβασιν καὶ οἱ περιτμηθέντες Ἑθνικοὶ δικαιοῦνται νὰ γίνουν Χριστιανοί. Ὅταν δὲ εἶδον τὸν Πέτρον, ἤρχισαν νὰ τὸν ἐλέγχουν. Ἀλλ' ὁ Πέτρος διηγήθη εἰς αὐτοὺς λεπτομερῶς τὰ συμβάντα καὶ τὰς θαυμαστάς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι δὲ τότε ἐπίσθησαν, ὅτι καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν. Ἦσυχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν.

17. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΕΤΡΟΣ ΦΥΛΑΚΙΖΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. ιβ', 1-23)

Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, ἀπὸ τοῦ 41 μέχρι τοῦ 44 μ.Χ., βασιλεὺς τῆς Παλαιστίνης, διωρισμένος ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ἦτο ὁ Ἡρώδης Ἀγρίππας, ἑγγονος τοῦ μεγάλου Ἡρώδου. Αὐτός, φιλόδοξος καὶ δημοκόπος, προσεπάθει μὲ κάθε τρόπον νὰ προσελκύσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἶχε ματαιώσει τὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Καλιγούλα εἰς τὸν ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἐμίσει τοὺς Χριστιανούς, ἤρχισε διωγμὸν ἐναντίον αὐτῶν.

Συνέλαβε τὸν ἀπόστολον Ἰάκωβον, τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰω-

άννου καὶ τὸν ἀπεκεφάλισεν. Ἐπειδὴ εἶδεν, ὅτι ἡ κακοῦργος αὐτὴ πρᾶξις ἠὺχαρίστησε τὸν λαόν, συνέλαβε καὶ ἐφυλάκισε τὸν ἀπόστολον Πέτρον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὸν θανατώσῃ. Συνέλαβε δὲ αὐτὸν κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα, διότι κατ' αὐτὰς ἠϋξάνεν ἡ μισαλλοδοξία τῶν Ἰσραηλιτῶν. Δὲν τὸν ἐφόνευσεν ὅμως ἀμέσως, διότι κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα δὲν ἔπρεπε νὰ γίνωνται θανατικαὶ ἐκτελέσεις. Μετὰ τὸ Πάσχα θὰ ἐπραγματοποιεῖ τὴν κακὴν του ἀπόφασιν.

Ἐν τῷ μεταξὺ διέταξε νὰ φρουροῦν αὐστηρῶς τὸν Πέτρον. Ὄρισε δεκαεὶ στρατιώτας, εἰς τέσσαρας τετράδας διηρημένους, νὰ τὸν φυλάττουν. Δύο ἐξ αὐτῶν ἐφρούρουν τὴν πύλην τῆς φυλακῆς. Ἄλλοι δύο ἐδένοντο κατὰ τὴν νύκτα μέσα εἰς τὸ δεσμωτήριον μαζὶ μὲ τὸν Πέτρον, μὲ τὰς ἰδίας ἀλύσεις, ἓνας ἐκ δεξιῶν καὶ ἓνας ἐξ ἀριστερῶν, διὰ νὰ ἀντιλαμβάνωνται ἀμέσως καὶ τὴν παραμικροτέραν κίνησιν τοῦ δεσμώτου. Τοιοῦτοτρόπως ἦτο ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ διαφύγῃ ὁ Πέτρος. Ἀλλὰ τὰ ἀδύνατα παρ' ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστὶ παρὰ τῷ Θεῷ.

Ἐπέρασαν ἀκόμῃ ὀλίγαι ἡμέραι. Ἐφθασεν ἡ τελευταία νύξ τοῦ Πάσχα, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία διὰ τὸν Πέτρον. Κατὰ τὴν ἐπομένην ὥραίαν πρωίαν τοῦ Ἀπριλίου, ὁ Πέτρος θὰ ἐθανατώνετο. Ἡρεμὸς ἐν τούτοις καὶ ἀτάραχος, ἀφοῦ προσηυχῆθῃ, ἔπεσε καὶ ἐκοιμήθῃ. Θὰ ἐκοιμήθῃ τάχα τόσον ἡσύχως καὶ ὁ Ἡρώδης ἢ ἀνήσυχος θὰ ἀγρυπνοῦσε, διὰ νὰ ἐτοιμάσῃ τὴν δημοκοπικὴν του αὐριανὴν ἀγόρευσιν; Κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτὴν νύκτα ἄγρυπνοι καὶ οἱ Χριστιανοὶ συνηθοροίσθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρὸς τοῦ Μάρκου καὶ προσήχοντο. Παρεκάλουν θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν ἀπόστολόν του. Καὶ αἱ προσευχαὶ τῶν εἰσηκούσθησαν.

Κατὰ τὸ μεσονύκτιον, ἐνῶ ὁ Πέτρος ἐκοιμάτο, αἶφνης φῶς λαμπρὸν ἔλαμψεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, διότι ἄγγελος ἐλευθερωτῆς κατήλθεν εἰς αὐτό. Ἐκτύπησε τὸν Πέτρον εἰς τὴν πλευράν, τὸν διέταξε νὰ φορέσῃ τὸ ἱμάτιον καὶ τὰ σανδάλιά του καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ. Αἱ ἀλύσεις ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Πέτρου, χωρὶς οἱ φύλακες νὰ ἀντιληφθοῦν τίποτε. Ἡ θύρα

ἡνοίχθη καὶ ὁ Πέτρος ὥσάν μέσα εἰς ὄνειρον ἠκολούθει τὸν ἄγγελον. Ἐπροχώρησαν πρὸς τὴν αὐλήν, ἐπέρασαν ἐμπρὸς ἀπὸ τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας, ἔφθασαν εἰς τὴν μεγάλην σιδηρὰν θύραν, ἥ ὅποια ἡνοίχθη μόνη της καὶ ἐξῆλθον εἰς τὴν ὁδόν. Ἐβάδισαν ὀλίγον διάστημα μαζί καὶ ἔπειτα ὁ ἄγγελος ἐξηφανίσθη.

Τότε ὁ Πέτρος συνῆλθε τελείως καὶ ἀντελήφθη καλῶς, ὅτι αὐτὸ δὲν ἦτο οὔτε ὄνειρον οὔτε ὄραμα ἀλλὰ πραγματικότης. Ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦσαν συνηθροισμένοι καὶ προσήχοντο ὑπὲρ αὐτοῦ οἱ Χριστιανοί. Ἐκρουσε τὴν θύραν καὶ ἡ παιδίσκη Ρόδη κατήλθε, διὰ νὰ ἀνοίξῃ. Ὅταν ἤκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, κατελήφθη ἀπὸ τόσῃν χαράν, ὥστε, χωρὶς νὰ ἀνοίξῃ, ἔσπευσε πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ ἀνήγγειλε τὸ εὐχάριστο γεγονός. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐδυσπίστησαν. Ὑπέθεσαν, ὅτι ὁ Πέτρος ἐθανατώθη καὶ ὁ ἄγγελος αὐτοῦ παρουσιάσθη εἰς τὴν κόρην.

Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ κτυπήματα εἰς τὴν θύραν ἐσυνεχίζοντο. Κατέβησαν ὅλοι, ἡνοίξαν, εἶδον τὸν Πέτρον, ἐπέισθησαν, ὅτι αὐτὸς ἦτο καὶ ἀπὸ τὴν χαράν των ἐκραύγασαν. Ὁ Πέτρος τοὺς συνέστησε νὰ σιωπήσουν. Διηγῆθαι τὰ γενόμενα καὶ τοὺς παρεκάλεσε νὰ ἀναφέρουν αὐτὰ εἰς τὸν ἀδελφόθεον Ἰάκωβον, τὸν προϊστάμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἱερουσαλὴμ. Ὁ Πέτρος δὲν εἶχε καιρὸν νὰ ἴδῃ τὸν Ἰάκωβον. Κατὰ διαταγὴν βέβαια τοῦ ἀγγέλου, ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἀμέσως. Πράγματι τὴν ἰδίαν νύκτα ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐξελεῖθὼν ἐπορεύθη εἰς ἕτερον τόπον.

Ἡ θαυμαστὴ ἀποφυλάκισις τοῦ Πέτρου εἶχε πολὺ κακὰς συνεπείας διὰ τοὺς στρατιώτας. Ὡταν ὁ Ἡρώδης ἐπληροφόρηθῃ τὴν πρωΐαν, ὅτι ὁ Πέτρος δὲν ἀνευρέθη εἰς τὴν φυλακὴν, μολονότι αἱ πύλαι ἦσαν κλεισταί, ὠργίσθη πάρα πολύ. Διὰ νὰ ἱκανοποίησῃ δὲ ὅπωςδῆποτε τὴν ὀργὴν του καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ, διέταξε καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς δεκαῆς στρατιώτας. Ἐτιμωρήθη ὅμως σκληρῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἐγκλήματά του.

Μίαν ἡμέραν ἐφόρεσε τὴν βασιλικὴν ἀργυρόχρωμον ἐσθῆτα, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ ἐρρητόρευε πρὸς τὰ συγκεντρω-

μένα πλήθη. Μὲ τόσῃν ἀλαζονείᾳ καὶ μεγαλοπρέπειᾳ ὠμίλει, ὥστε τὰ πλήθη ἔκπληκτα ἐφώναζον: « Θεὸς καὶ ὄχι ἄνθρωπος ὁμιλεῖ ». Καὶ ὁ δημοκόπος αὐτὸς βασιλεὺς ἤκουε μὲ ὑπερηφάνειαν τοὺς ἐπαίνους τοῦ λαοῦ. Ἦρχισε νὰ πιστεύῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ θεοῦ. Ἀλλ' ἀμέσως ἡ φοβερὰ ἀσθένεια τοῦ πάππου τοῦ ἐκτύπησε καὶ αὐτόν. Τὸ σῶμα τοῦ ἐγέμισε πληγὰς. Ὑπέφερε πάρα πολύ. Ἀπέθανεν ἐλεεινὸς καὶ ἀξιοδάκρυτος μέσα εἰς φρικτοὺς πόνους.

18. Η ΙΔΡΥΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ

(Πράξ. ια', 19 - 30)

Ἡ Ἱερουσαλήμ μέχρι τῆς ἐποχῆς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ γενέθλιος πόλις τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ αὐτὴν, ὅπως αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες ἀπὸ τὸν ἥλιον, μετεδίδετο ἡ χριστιανικὴ ζωὴ εἰς τὰς πέριξ πόλεις τῆς Παλαιστίνης. Ἦτο ἓν εἶδος γενικοῦ ἐπιτελείου διὰ τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ Πέτρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι ὑπῆρξαν οἱ θεμελιῶται καὶ ἐμψυχῶται τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς. Ἀλλ' ἰδοὺ, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους, ὁ Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ζεβεδαίου, ἐσφάγη. Ὁ Πέτρος ἀνεχώρησεν εἰς μεγάλην ὑπερδεκαετῇ περιοδείαν. Οἱ περισσότεροι δὲ ἐκ τῶν ἄλλων ἀποστόλων ἔφυγον, διὰ νὰ μαθητεύσουσιν πάντα τὰ ἔθνη. Πλείστοι ἐκ τῶν Χριστιανῶν ἕνεκα τῶν διωγμῶν διεσκορπίσθησαν εἰς ἄλλας πόλεις, ὅπου καὶ ἐκήρυττον τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν. Τοιοῦτοτρόπως ἡ μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ Ἱερουσαλήμ, ἔχασε τὴν πρώτην αὐτῆς θρησκευτικὴν ζωὴν καὶ κίνησιν.

Νέα ὅμως ζωὴ ἐδημιουργήθη τῶρα καὶ εἰς ἄλλην πόλιν, ὄχι Ἰουδαϊκὴν, ἀλλ' ἐθνικὴν, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Τὸ κέντρον τοῦ Χριστιανισμοῦ μετετέθη εἰς αὐτὴν. Ἡ Ἀντιόχεια, ἐπίσημος πόλις μὲ πληθυσμὸν ἡμίσεος ἑκατομμυρίου, πρωτεύουσα τῆς Συρίας, παρὰ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν οἰκοδομημένη, ἦτο μία ἀπὸ τὰς πλέον φημισμένας πόλεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Μετὰ τὴν Ρώμην καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν αὕτη ἦρχετο πρώτη.

Εἶχεν ὠραίαν ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ρυμοτομίαν. Ἡ κεντρικὴ ὁδὸς τῆς ἤτο μακροτέρα ἀπὸ δέκα χιλίόμετρα, ὅλη στρωμένη μὲ λευκὸν μάρμαρον. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐξετείνετο σειρὰ ἀπὸ μαρμαρίνους στύλους. Δένδρα, ἄνθη, ὠραῖαι πηγαί, ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ συμβολικὰ συμπλέγματα ἐκόσμου τὰς πλατείας καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ἀπετελεῖτο ἀπὸ Συρίους, Ἑλλήνας, Ἰουδαίους καὶ Ῥωμαίους. Ἀπαντες ὠμίλουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Πλουσία, φιλελευθέρα, μορφωμένη, ἀλλὰ καὶ ἁμαρτωλὴ ἡ πόλις αὕτη, ἤτο κατὰλληλος νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμόν.

Εἰς αὐτὴν ἦλθον ἔνεκα τῶν διωγμῶν πολλοὶ Χριστιανοί, μάλιστα Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι. Ἐκεῖ ἤρχισαν νὰ συζητοῦν πρὸς τοὺς Ἑλληνιστὰς καὶ νὰ διαδίδουν τὸν Χριστιανισμόν μεταξὺ αὐτῶν. Ὁ Θεὸς ὑψόλογει τὰς προσπάθειάς των καὶ πολὺς ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν Κύριον.

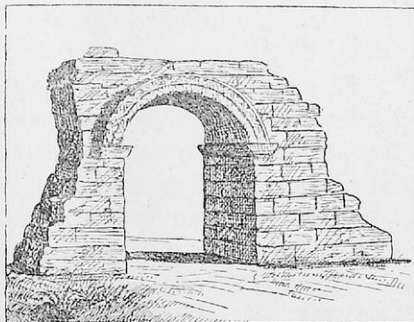
Πιθανώτατα μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐπίστευσαν, ἦσαν καὶ πολλοὶ Ἑθνικοί. Ὅταν οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔμαθον τὴν διάδοσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ἔστειλαν τὸν Βαρνάβαν νὰ ἐξετάσῃ, νὰ διορθώσῃ καὶ νὰ στηρίξῃ τὴν νεογέννητον Ἐκκλησίαν. Ὁ Βαρνάβας, Ἑβραῖος τὴν καταγωγὴν, Ἑλληνιστῆς τὴν μόρφωσιν, ἀνὴρ ἀγαθός, πλήρης Πνεύματος ἁγίου καὶ πίστεως, ἤτο καταλληλότερος δι' αὐτὸ τὸ ἔργον. Ὅταν ἦλθε καὶ εἶδε τὴν θαυμαστὴν πρόοδον τοῦ Εὐαγγελίου, ἐχάρη πάρα πολύ. Ἀνέλαβεν αὐτὸς τὴν ὅλην θρησκευτικὴν ἐργασίαν καὶ ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν μὲ θάρρος καὶ πειστικότητα. Τοὺς πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς ὀλιγοπίστους ἐστήριζε, τοὺς ἀμφιβάλλοντας ἔπειθε, πολλοὺς δὲ Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς προσεῖλκυε. Μετ' ὀλίγον χρόνον λαὸς πολὺς προσετέθη εἰς τὴν νέαν πίστιν.

Ὁ Βαρνάβας ἀντελήφθη ἐκ τῶν πραγμάτων, ὅτι εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἠδύνατο νὰ γίνῃ σπουδαία ἐργασία. Τοῦ ἐχρειάζετο ὅμως ἓνας ἱκανὸς βοηθός. Τότε ἐσκέφθη τὸν Σαῦλον. Καθ' ὅλον τὸ δεκαετὲς αὐτὸ διάστημα ὁ Σαῦλος εὕρισκετο εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ ἐκεῖ περιορισμένως εἰργάζετο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν

τοῦ εἶχεν ἀναθέσει ἀκόμη ἄλλην μεγαλυτέραν ἀποστολήν. Αὐτὸν ἔκρινεν ὁ Βαρνάβας ὡς κατάλληλον διὰ τὴν Ἀντιόχειαν. Ἐγνώριζεν ὅτι Παῦλος ἦτο ἑξοχον πνεῦμα. Ἑλληνιστής, ὅπως αὐτός, γνώστης ὄχι μόνον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τῆς ἑλληνικῆς σκέψεως, θὰ εἰργάζετο μὲ ἐπιτυχίαν μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων Ἑλληνιστῶν καὶ τῶν Ἑθνικῶν. Ἄλλως τε αὐτός, σύμφωνα μὲ τὴν πρόγνωσιν τοῦ Θεοῦ, ἦτο ἀπόστολος Ἑθνῶν.

Ὅπως ἄλλοτε ὁ ἴδιος ὁ Βαρνάβας ὠδήγησε τὸν Σαῦλον εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, οὕτω καὶ τώρα τὸν παρέλαβεν ἀπὸ τὴν Ταρσὸν καὶ τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τὸν ἔθεσεν εἰς τὸν δρόμον τῆς μεγάλης του ἀποστολῆς. Ἐκεῖ ἐπὶ ἓν κατὰ συνέχειαν ἔτος εἰργάσθησαν μὲ ζῆλον οἱ δύο ἀπόστολοι καὶ ἐξεχριστιάνισαν πλῆθος λαοῦ. Ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία περιελάμβανε τότε χιλιάδας πιστῶν, ὥστε νὰ τὴν ὑπολογίζουσιν καὶ οἱ ἄλλοι κάτοικοι τῆς Ἀντιοχείας. Οἱ Ἀντιοχεῖς μάλιστα ὠνόμασαν αὐτοὶ πρῶτοι τοὺς πιστοὺς τῆς νέας θρησκείας Χριστιανοὺς. Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἐδέχθησαν εὐχαρίστως οἱ πιστοὶ καὶ συνετέλεσαν, ὥστε νὰ ἐπεκταθῇ εἰς ὅλους τοὺς ὁπαδοὺς τοῦ Κυρίου.

Δὲν ἔλειψαν δὲ περιστάσεις νὰ δείξουν μὲ ἔργα τὴν εὐσεβειάν των οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἀντιοχείας. Ἐνας προφήτης, ὁ Ἄγαβος, προεῖπεν, ὅτι θὰ ἐγίνετο λιμὸς μέγας εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην. Καὶ ὁ λιμὸς αὐτὸς ἐγινε πράγματι ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος κατὰ τὸ 44 ἢ 45 μ.Χ. Οἱ Ἰουδαῖοι τῶν ἄλλων μερῶν ἔστειλαν βοηθήματα εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ ὁμοθρήσκους των. Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ δὲν ἐλάμβανον βέβαια τίποτε ἀπὸ αὐτά. Δι' αὐτοὺς ὅμως ἐφρόντισαν οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἀντιοχείας.

Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἀντιόχειαν.

Ἐκαμαν ἔρανον μεταξύ των, συνέλεξαν χρήματα καὶ τροφὰς καὶ ἔστειλαν αὐτάς εἰς Ἱεροσόλυμα μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν. Αὐτοὶ δὲ ἐλθόντες ἔδωσαν τὰ βοηθήματα εἰς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ ὄχι εἰς τοὺς ἀποστόλους. Τοῦτο δὲ, ἡ διότι οἱ πρεσβύτεροι ἦσαν οἱ διαχειρισταὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας ἢ, ὅπερ πιθανώτερον, διότι οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν ἀποστόλων εἶχον διασκορπισθῇ εἰς τὴν οἰκουμένην.

19. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ. ιγ', 1-12)

«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ Ἔθνη». Μετὰ τὴν παράδοσιν τῶν βοηθημάτων εἰς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Μαζί των παρέλαβον τὸν Μάρκον, τὸν ὀνομαζόμενον καὶ Ἰωάννην, ἀνεψιὸν τοῦ Βαρνάβα (Κολοσ. δ', 10). Αὐτὸς δὲ ὁ Μάρκος ἀργότερον ἔγραψε τὸ δεῦτερον Εὐαγγέλιον.

Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν μετὰ τῶν Χριστιανῶν ἰδιαίτερώς ἀναφέρονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ ὡς ἐπισημότεροι ὁ Συμεὼν, ὁ ἐπικαλούμενος Νίγερ, δηλαδὴ Μαῦρος, Λούκιος ὁ Κυρηναῖος καὶ Μανὰῖν, ὁ ὁμογάλακτος τοῦ Ἑρώδου Ἀντύπα, τοῦ ἄλλοτε τετράρχου τῆς Γαλιλαίας. Καὶ μερικοὶ ἄλλοι προφῆται καὶ διδάσκαλοι ὑπῆρχον ἐκεῖ ὡς πνευματικοὶ προεστώτες καὶ βοηθοί.

Πάντες οὗτοι, ἀφοῦ προηγουμένως ἐνήστευσαν, συνῆλθον εἰς κοινὴν προσευχήν. Λειτουργούντων δὲ αὐτῶν, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὑπέδειξε νὰ ἐκλέξουν τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον καὶ νὰ τοὺς στείλουν, διὰ νὰ κηρύξουν τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἔθνη. Ἐφανέρωσε τοιοῦτοτρόπως ὁ Θεός, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Παλαιστίνης ἦτο ἓν μικρὸν μέρος τῆς ὅλης οἰκουμένης Ἐκκλησίας. Ἐζήτησε δὲ εἰδικῶς τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον, διότι αὐτοὶ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους πιστοὺς ἐνόησαν, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ἡ παγκόσμιος θρησκεία.

Τότε δὲ ἐνεθυμήθησαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τοὺς τελευταίους λόγους τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς ἀποστόλους, διὰ τῶν ὁποίων παρήγγειλεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἐξέλθουν πρὸς ὅλην τὴν οἰκουμένην καὶ νὰ μαθητεύσουν πάντα τὰ Ἔθνη. Ἀφ'οὗ ἐνήστευσαν πάλιν καὶ προσηυχήθησαν, ἐπέθεσαν οἱ προεστῶτες τῆς Ἐκκλησίας τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν χειροθεσίαν ἔδωσαν τὰς εὐχὰς των καὶ τοὺς κατέστησαν τρόπον τινὰ ἀντιπροσώπους των εἰς τὸ μέγα ἔργον τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν Ἐθνῶν.

Ὁ Βαρνάβας καὶ ὁ Σαῦλος, προπεμπόμενοι ἀπὸ ὅλην τὴν Ἐκκλησίαν, ἐγκατέλειψαν τὴν Ἀντιόχειαν. Παρέλαβον μαζί των καὶ τὸν νεαρὸν Μάρκον. Κατῆλθον τὸν Ὀρόντην ποταμὸν καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ ἐπίνειον τῆς Ἀντιοχείας, τὴν Σελεύκειαν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἔπλευσαν πρὸς τὴν Κύπρον. Ἐπροτίμησαν τὴν Κύπρον, διότι αὕτη ὀλίγας μόνον ὥρας ἀπέειχεν ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν, ἀλλὰ καὶ διότι ὁ Βαρνάβας ἦτο Κύπριος καὶ θὰ εἶχεν ἀσφαλῶς πολλοὺς φίλους καὶ γνωρίμους ἐκεῖ. Ἐπὶ πλέον, πολυάριθμοι Ἑβραῖοι εἶχον ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν μεγαλόνησον αὐτὴν ὡς ἐργάται τῶν μεταλλείων χαλκοῦ. Καὶ Χριστιανοὶ ἀρκετοὶ κατῴκουν εἰς τὴν Κύπρον. Ἀπεβιβάσθησαν πρῶτον εἰς τὴν Σαλαμίνα, εἰς τὴν συναγωγὴν τῆς ὁποίας καὶ ἐκήρυξαν. Ἐπειτα διέσχισαν κατὰ μῆκος τὴν νῆσον, κηρύττοντες εἰς τὰς πόλεις τῆς. Κατέληξαν δὲ εἰς τὸ βόρειον ἄκρον, ὅπου ἦτο ἡ πόλις Πάφος, ἡ ἔδρα τοῦ διοικητοῦ τῆς νήσου.

Διοικητὴς-ἀνθύπατος ἦτο τότε ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀνὴρ συνετός, ἐρευνητικός, ὁ ὁποῖος εἶχε τὸν πόθον νὰ γνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν. Διὰ τοῦτο ἴσως καὶ εἶχε μαζί του κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τότε συνήθειαν ἓνα μάγον Ἰουδαῖον ὀνομαζόμενον Βαρισηοῦν ἢ Ἐλύμαν. Ὁ Σέργιος Παῦλος, ἀμέσως μόλις ἐπληροφορήθη τὴν ἄφξιν τῶν ἀποστόλων, τοὺς ἐκάλεσε καὶ ἐπεζηήτησε τοῦ ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλ' εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἀνθυπάτου προσεπάθησε νὰ ἀντιδράσῃ ὁ μάγος. Αὐτός, πανοῦργος καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι ἐὰν ὁ Σέργιος ἐπίστευεν εἰς τὸν Χριστόν, αὐτὸς οὐδεμίαν θέσιν θὰ εἶχε πλησίον του. Θὰ ἀπεδιώκετο ὅχι ἀπλῶς ὡς πλέον

ἄχρηστος, ἀλλὰ καὶ ὡς ἐπιβλαβής. Ἴσως δέ, ἐὰν ἐφανερώ-
νοντο αἱ ἀγυρτίαι του, καὶ νὰ ἐτιμωρεῖτο.

Ἀντέλεγε λοιπὸν εἰς τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ προσεπά-
θει μὲ σοφίσματα καὶ πανουργίας νὰ διαστρέψῃ τὴν διδασκα-
λίαν τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τὴν πίστιν.
Τότε ὁ Σαῦλος, ὁ ὁποῖος ἐδέχετο μὲν μίαν εἰλικρινῇ συζήτησιν,
ἀλλ' ἀπεστρέφετο τὴν δολιότητα, φωτισθεὶς ὑπὸ Πνεύματος
ἁγίου ἐγνώρισεν ἀμέσως καὶ ἐφάνερωσε τὴν δολιότητα τοῦ
μάγου.

—Υἱὲ διαβόλου, τοῦ εἶπε μὲ ὀργήν, σὺ ποῦ ἔχεις τὴν ψυ-
χὴν γεμάτην δόλον καὶ ραδιουργίαν, ἐχθρὲ τῆς δικαιοσύνης,
δὲν θὰ παύσῃς λοιπὸν νὰ διαστρέφῃς τὰς ὁδοὺς τοῦ Κυρίου ;
Διὰ νὰ τιμωρηθῇς σὺ, ἀλλὰ καὶ νὰ προφυλαχθοῦν οἱ ἄλλοι
ἀπὸ τὰς ραδιουργίας σου, ἡ χεὶρ Κυρίου σὲ καταδικάζει νὰ μεί-
νῃς τυφλὸς μέχρι καιροῦ.

Καὶ πράγματι ἀμέσως σκότος ἐσκέπασε τοὺς ὀφθαλμοὺς
τοῦ μάγου. Δὲν ἔβλεπε πλέον καθόλου οὔτε τὸν ἀνθύπατον
οὔτε τοὺς ἀποστόλους. Ἦπλωνε τὰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ ἐζήτηι
ἀνθρώπους νὰ τὸν καθοδηγήσουν.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμε μεγάλην ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀνθύ-
πατον. Ἀντελήφθη, ὅτι εἶχεν ἐνώπιόν του ἀνθρώπους πολὺ
ἰσχυροτέρους ἀπὸ τὸν μάγον, ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ. Ἐπίστευ-
σεν εἰς αὐτούς, ἐζήτησε καὶ ἐδιδάχθη τὴν χριστιανικὴν ἀλή-
θειαν. Ἐθαύμασε τὸ ὕψος τῆς νέας θρησκείας, ἐβαπτίσθη καὶ
ἐγίνε Χριστιανός. Ἡ τύφλωσις τοῦ μάγου ἥνοιξε τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς τοῦ ἀνθυπάτου Σεργίου Παύλου.

20. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΕΡΙΕΡΧΕΤΑΙ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ

(Πράξ. ιγ', 13-52)

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἀπόστολος Σαῦλος
ἐκήρυξεν εἰς τὴν Πάφον, ἐτιμώρησε τὸν Ἐλύμαν καὶ ἐξεχρι-
στιάνισε τὸν Σέργιον Παῦλον, ἐγίνεν ἀρχηγὸς τῆς ἱεραποστο-
λικῆς ομάδος. Αὐτὸς τώρα θὰ ὁμιλῇ, αὐτὸς θὰ ἀπολογηται,

πατριώτας των. 'Αλλ' ἡ προθυμία τῶν Ἑθνικῶν ἐπίκρανε τοὺς Ἰσραηλίτας. Αὐτοί, ἐγωισταὶ καὶ ὑπερήφανοι, ἐπίστευον, ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Μεσσίας εἶναι μόνον δι' αὐτοὺς καὶ ὄχι διὰ τὰ Ἕθνη. Ὄταν δὲ τὸ ἐπόμενον Σάββατον ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὸ πλῆθος τῶν Ἑθνικῶν, οἱ Ἰουδαῖοι μὲ φανατισμὸν ἀντέλεγον, ἐνέπαιζον καὶ ἐβλασφήμουν τὸ κήρυγμα.

— Πρὸς σὰς ἔπρεπε νὰ κηρύζωμεν πρῶτον, τοὺς εἶπεν ὁ Παῦλος. 'Αλλ' ἐπειδὴ σεῖς ἀποκρούετε τὸ κήρυγμα, διὰ τοῦτο στρεφόμεθα πρὸς Ἑθνικοὺς καὶ καλοῦμεν αὐτοὺς διὰ τὴν αἰωνίαν ζωὴν. Ἀλλωστε ἐμὲ ὁ Θεὸς μὲ ἀνέδειξεν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

Οἱ Ἑθνικοὶ ἐχάρησαν πολὺ, ὅταν ἤκουσαν τὰ παρήγορα λόγια τοῦ Παύλου. Ἐδέχθησαν εὐχαρίστως τὴν νέαν θρησκείαν, ἐπίστευσαν, ἐβαπτίσθησαν καὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην χριστιανικὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. 'Αλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν, διότι δῆθεν ἐπεριφρονήθησαν, καὶ ἐπροκάλεσαν διωγμὸν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Ἐσυκοφάντησαν αὐτοὺς εἰς τοὺς ἄρχοντας τῆς πόλεως, ἐξηρέθισαν μερικὰς θρησκολήπτους γυναῖκας, παρέσυραν καὶ ἄλλας τινὰς ἐπισήμους γυναῖκας καὶ κατῴρθωσαν νὰ ἐκδιώξουν τοὺς ἀποστόλους ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν. Καὶ ἐκεῖνοι μὲν ἔφυγαν καὶ ἐτίναξαν τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τὰ ὑποδήματα αὐτῶν· ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ εἶχε κηρυχθῇ εἰς τὴν ἐπίσημον πόλιν τῆς Πισιδίας. Οἱ δὲ ἐκεῖ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ Πνεύματος ἁγίου.

21. ΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Πράξ. ιδ')

Οἱ ἀπόστολοι ἐγνώριζον πολὺ καλὰ, ὅτι θὰ ὑποστοῦν διωγμοὺς κατὰ τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Διὰ τοῦτο δὲν ἐξεπλήττοντο, ὅταν ἐδιώκοντο οὔτε καὶ ἔχανον τὸ θάρρος των. Ἐχαιρον μάλιστα διότι ὑπέφερον πρὸς χάριν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Παῦλος λοιπὸν μὲ τὸν Βαρνάβαν ἐδιώχθησαν εἰς τὴν Ἀν-

τιόχειαν, ἀλλὰ δὲν ἐδειλίασαν· τούναντίον γεμάτοι θάρρος ἐξεκίνησαν δι' ἄλλας πόλεις.

Ἐφθασαν εἰς τὸ Ἰκόνιον, σπουδαίαν καὶ ἀρχαιοτάτην πόλιν, κειμένην εἰς τὰ ὄρια τῆς Λυκαονίας καὶ τῆς Φρυγίας. Ἐκεῖ ὑπῆρχον πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ εἶχον εὐρύχωρον ὥραϊαν συναγωγὴν. Εἰς τὴν συναγωγὴν, ὅπως συνήθως, ἔκαμε τὸ πρῶτον κήρυγμα ὁ Παῦλος. Ἐπειτα ὠμίλησεν ἔξω πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἄλλους Ἑθνικοὺς. Τὸ κήρυγμα εὗρε καλὴν ὑποδοχὴν ἐκεῖ καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀπόστολοι ἔμειναν ἐπὶ ἀρκετὸν καιρόν. Ἐκαμαν πολλὰ θαύματα καὶ προσεῖλκυσαν πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ ἐκείνων ποὺ ἐπίστευσαν, καθὼς ἀνάφει ἀρχαία παράδοσις, ἦτο καὶ ἡ ἁγία Θεέκλα.

Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἤρχισαν τὰς ἀντιδράσεις των, ἐσυκοφάντησαν τοὺς ἀποστόλους, ἐξήγειραν πολὺν λαόν, παρέσυραν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἄρχοντας ἐναντίον αὐτῶν. Πολὺς λαὸς ὅμως, καὶ μάλιστα οἱ πιστοί, ἐτάχθησαν μὲ τὸ μέρος τῶν ἀποστόλων καὶ προεκλήθη τοιοῦτοτρόπως σχίσμα εἰς τὴν πόλιν. Οἱ πιστοί, κατὰ σύστασιν βέβαια τῶν ἀποστόλων, δὲν ἐπρόβησαν ἀντίστασιν. Διὰ τοῦτο οἱ διώκται ἀπεθρασύνθησαν καὶ ὥρμησαν νὰ κακοποιήσουν καὶ νὰ λιθοβολήσουν τοὺς ἀποστόλους. Ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐγκατέλειψαν τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Λύστρα.

Ἡ πόλις αὕτη ἀνήκεν εἰς τὴν Λυκαονίαν καὶ κατῳκεῖτο ἀπὸ ὀλίγους Ῥωμαίους, Ἕλληνας, Ἰουδαίους καὶ πολλοὺς βαρβάρους. Πάντες ἐγνώριζον τὴν ἐλληνικὴν, ἀλλ' οἱ ἐντόπιοι ὠμίλουν καὶ τὴν λυκαονικὴν γλῶσσαν. Ἐπειδὴ εἰς τὴν πόλιν δὲν ὑπῆρχε συναγωγὴ, ὁ Παῦλος ὠμίλησε πρὸς τὰ πλήθη ἔξω, εἰς τοὺς πυλῶνας ἴσως τοῦ ναοῦ τοῦ Διός. Ἐκεῖ δὲ ἐκάθητο ἓνας ἀνὴρ χωλὸς ἐκ γενετῆς, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε εἶχε περιπατήσει. Ἦκουσε μὲ προσοχὴν τὸ κήρυγμα καὶ ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὴν πίστιν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του. Εἶδεν ὁ Παῦλος, ὅτι πιστὸν ἔχει καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὁρθός». Ἀμέσως ὁ χωλὸς ἀνεπήδησε καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ.

Τὸ θαῦμα αὐτὸ ἔκαμεν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς κα-

τοίκους. Ἐπίστευσαν, ὅτι οἱ δύο ἐκεῖνοι ἐπισκέπται δὲν ἦσαν ἄνθρωποι, ἀλλὰ θεοί. Ἐπεκράτει ἄλλως τε μεταξὺ αὐτῶν ἡ παράδοσις, ὅτι οἱ θεοὶ λαμβάνουν μορφήν ἀνθρωπίνην καὶ παρουσιάζονται εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὸν μὲν Βαρνάβαν διὰ τὸ λαμπρόν του παράστημα καὶ τὴν σοβαρότητά του τὸν ἐνόμισαν Δία. Τὸν δὲ Παῦλον, ἐπειδὴ αὐτὸς ὠμίλει καὶ ἐκήρυττε τὸ

Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Λύστρα.

θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸν ἐνόμισαν Ἑρμῆν. Ἀμέσως δὲ ὁ ἱερεὺς τοῦ Διὸς ἔλαβε ταύρους, ἐφόρεσεν εἰς αὐτοὺς στεφάνους καὶ μαζί με τὸν λαὸν ἦλθεν εἰς τοὺς πυλῶνας, διὰ νὰ θυσιάσῃ πρὸς τιμὴν τῶν δύο ἀποστόλων.

Ἐκεῖνοι, ὅταν ἀντελήφθησαν τὴν παρεξήγησιν, ἔσχισαν τὰ ἐνδύματά των, ὥρμησαν μέσα εἰς τὸν ὄχλον καὶ ἐφώνασαν:

— Καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ἄνθρωποι, ὅπως σεῖς· δὲν εἴμεθα θεοί, ἀλλὰ ἤλθομεν νὰ σᾶς διδάξωμεν τὸν ἀληθινὸν θεόν, τὸν ὁποῖον καὶ μόνον πρέπει νὰ λατρεύετε.

Μόλις δὲ καὶ μετὰ βίας ἐσταμάτησαν τὴν θυσίαν.

Οἱ ἄνθρωποι ἀντελήφθησαν τὸ σφάλμα των. Ἐστενοχωρήθησαν, ἐδυσφόρησαν καὶ ἡγανάκτησαν κατὰ τῶν ἀποστόλων, διότι ἐξ αἰτίας αὐτῶν ἐγελοιοποιήθησαν εἰς τὰ μάτια τῶν ξένων. Ἀφορμὴν ἐζήτουν νὰ τοὺς λιθοβολήσουν. Καὶ ἡ ἀφορμὴ ἐδόθη.

Οἱ φανατικοὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας καὶ τοῦ Ἰκονίου, χωρὶς νὰ φοβηθοῦν τοὺς κόπους ἑνὸς ταξιδίου διακοσίων καὶ πλέον χιλιομέτρων, ἤλθον εἰς Λύστρα καὶ ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν τοὺς ἀποστόλους. Ὁ λαὸς τότε ἠρεθίσθη περισσότερον. Συνέλαβον τὸν Παῦλον, τὸν ἔσυραν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν λιθοβολοῦν. Καθὼς δὲ οἱ λίθοι ἐπιπτον μετὰ ὀρμῆς καὶ ἐπλήγωνον τὸ σῶμα τοῦ Παύλου, αὐτὸς θὰ ἐνεθυμεῖτο ἄλλον τινὰ λιθοβολισμόν, τὸν ὁποῖον πρὸ δέκα περίπου ἐτῶν παρηκολούθησε καὶ ἐπεδοκίμασε. Δὲν εἶχεν ἔλθει ὅμως ὁ καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κόσμον αὐτόν. Ἐλιποθύμησε μόνον. Οἱ διώκται τοῦ τὸν ἐνόμισαν νεκρόν, τὸν ἄφησαν καὶ ἔφυγον.

Μετ' ὀλίγον οἱ μαθηταὶ τὸν ἐπανάφερον εἰς τὰς αἰσθήσεις του. Τὸν ἐπεριποιήθησαν καὶ ὑγιῇ τὸν ἔστειλαν μαζί μετὰ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν πλησίον πόλιν, τὴν Δέρβην. Ἡ μικρὰ αὐτὴ πόλις ἦτο τὸ τέρμα τῆς ἀποστολικῆς περιοδείας. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος ἐκήρυξε καὶ προσεῖλκυσε πολλοὺς εἰς Χριστόν. Μεταξὺ τῶν πιστῶν ἦτο καὶ νεανίας τις, ὁ ὁποῖος ἀργότερα ἐγένετο ἀκόλουθος τοῦ Παύλου καὶ ἐπίσκοπος ἑπειτα τῆς Ἐφέσου, ὁ Τιμόθεος. Αὐτὸς κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εὕρισκετο εἰς Λύστρα καὶ παρηκολούθησε τὸν λιθοβολισμόν. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος τοῦ ἔγραφεν ἀργότερα: «Σὺ παρηκολούθησάς μοι τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. Οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα!» (Β' Τιμόθ. γ', 10-11).

22. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΝ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

(Πράξ. ιδ', 21 - ιε', 3)

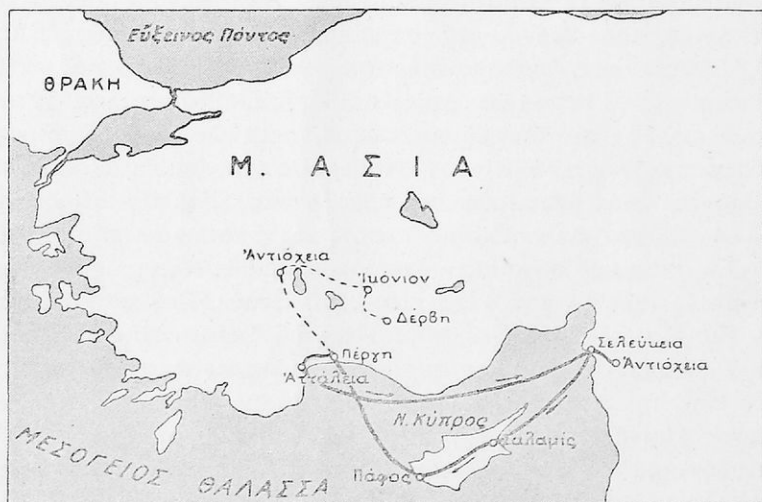
Ἀπὸ τὴν Δέρβην οἱ ἀπόστολοι ἠδύναντο νὰ κατέλθουν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ συντομώτατα νὰ φθάσουν εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας. Ἐν τούτοις ὁ Παῦλος ἐπροτίμησε νὰ διέλθῃ ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα προηγουμένως εἶχε περάσει. Διέτρεχε βέβαια κινδύνους. Ἀλλ' αὐτοὺς δὲν τοὺς ὑπελόγιζε, προκειμένου νὰ στηρίξῃ τοὺς Χριστιανοὺς. Ἐπανῆλθε λοιπὸν εἰς Λύστρα, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸ Ἰκόνιον καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας. Εἰς τὰς πόλεις αὐτάς ἔκαμε πολλὰς συγκεντρώσεις τῶν Χριστιανῶν. Τοὺς ὠμίλησε, τοὺς παρεκάλεσε νὰ μείνουν σταθεροὶ εἰς τὴν πίστιν καὶ νὰ μὴ φοβοῦνται τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰς θλίψεις. Ἐτόνιζε δέ, ὅτι μὲ πολλὰς θλίψεις θὰ κερδίσῃ ὁ πιστὸς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

Εἰς ἐκάστην ἐκκλησίαν ἐχειροτόνησεν ἱερεῖς, τοὺς ὁποίους καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ. Ἐπειτα διέσχισε τὴν Πισιδίαν, ἔφθασεν εἰς τὴν Πέργην, ὅπου καὶ ἐδίδαξε τὸ Εὐαγγέλιον. Κατέβη συνοδευόμενος πάντοτε ἀπὸ τὸν Βαρνάβαν εἰς τὴν Ἀιτάλειαν, παράλιον πόλιν, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ πλοῖον ἐπανῆλθον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν. Τοιοῦτοτρόπως ἔκλεισαν τὴν πρῶτην ἀποστολικὴν περιοδείαν. Εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐκάλεσαν ὄλους τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διηγήθησαν εἰς αὐτοὺς ὅλα ὅσα εἰργάσθη ὁ Θεὸς εἰς τὰ Ἔθνη. Ἐντύπωσιν ἔκαμεν εἰς ὄλους ἡ μεγάλη προθυμία, μὲ τὴν ὁποίαν οἱ Ἐθνικοὶ ἐδέχθησαν τὸν Χριστιανισμόν.

Ἀλλ' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ γεγονὸς ἔγινε μετ' ὀλίγον ἀφορμὴ μεγάλης ταραχῆς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐπεκράτει ἀνέκαθεν μετὰ τῶν Ἰουδαίων ἡ ἀντίληψις, ὅτι ὁ Μεσσίας θὰ ἦτο ἰδικὸς τῶν μόνον Σωτῆρ καὶ Βασιλεὺς. Δὲν ᾔθελον νὰ παραδεχθοῦν, ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ καλέσῃ εἰς τὴν βασιλείαν του καὶ τὰ Ἔθνη. Αὐτοὶ ἐπίστευον, ὅτι οἱ Ἐθνικοὶ εἶναι ἁμαρτωλοὶ καὶ ἀκάθαρτοι ἑνώπιον τοῦ Θεοῦ. Τὰς ἰδέας δὲ αὐτάς τὰς εἶχον πρὸ παντὸς οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ ὅταν ἀκόμη ἔγιναν Χρι-

στιανοί, ἐπίστευον, ὅτι οἱ Ἐθνικοὶ δὲν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ γίνουν ἀμέσως Χριστιανοί. Ἐφρόνουν, ὅτι ἔπρεπε πρῶτον νὰ δεχθοῦν τὴν μωσαϊκὴν θρησκείαν καὶ κατοπιν νὰ βαπτισθοῦν. Καὶ εἰς μὲν τὴν Ἱερουσαλὴμ δὲν ἐγεννήθη τοιοῦτον ζήτημα, διότι ἐκεῖ δὲν ὑπῆρχον Ἐθνικοὶ-Χριστιανοί. Ἀλλ' εἰς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὑπῆρχον πάρα πολλοί.

Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας συναναστρέφοντο διαρκῶς με

Πρώτη περίοδος τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

τοὺς Ἐθνικοὺς καὶ δὲν ἐσκανδαλίζοντο, τώρα πού τοὺς ἔβλεπον Χριστιανούς. Μερικοὶ ὅμως Ἰουδαῖοι Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ, ἐσκανδαλίσθησαν πολύ. Ἀμέσως δέ, χωρὶς νὰ συνεννοηθοῦν μετὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν ἐξουσιοδότησιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἤρχισαν νὰ κατηγοροῦν καὶ νὰ κατακρίνουν τοὺς Ἐθνικοὺς-Χριστιανούς. Ἐλεγον, ὅτι δὲν ὠφελεῖ αὐτοὺς τὸ βάπτισμα, οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ σωθοῦν, ἐάν προηγουμένως δὲν ὑποβληθοῦν εἰς τοὺς τύπους τῆς Ἰουδαϊκῆς θρη-

σκειας. Εἰς δὲ τοὺς Ἰουδαίους συνίστων νὰ ἀποφεύγουν τὴν συναναστροφὴν μὲ τοὺς Ἑθνικοὺς καὶ νὰ μὴ τοὺς θεωροῦν ἀδελφούς.

Τὰ ἀντιχριστιανικὰ αὐτὰ κηρύγματα ἔφεραν μεγάλην ταραχὴν μεταξὺ τῶν πιστῶν. Οἱ Ἑθνικοὶ διηρωτῶντο ἂν ᾔσαν πράγματι Χριστιανοὶ ἢ ἂν ἔπρεπε νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀντιοχείας ἤρχισαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τοὺς ἄλλους Χριστιανούς. Ἄλλοι ὅμως ἀντέλεγον εἰς τὰς ψευδοδιδασκαλίας αὐτάς. Τοιοῦτοτρόπως φιλονικίαι καὶ σχίσματα ἐδημιουργήθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν Χριστιανῶν.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας πρὸ παντὸς ἠγανάκτησαν κατὰ τῶν ψευδαδελφῶν Ἰουδαίων. Μὲ δύναμιν λόγου ἀπεδείκνυσαν μωρὰς τὰς διδασκαλίας τῶν. Ἐν τούτοις, τὸ δηλητήριο τῆς αἵρέσεως εἶχεν εἰσχωρήσει εἰς τὰς ψυχὰς πολλῶν. Παρὰ τὴν καλὴν τῶν θέλησιν, δὲν ἐπανεπαύοντο εἰς τὰς βεβαιώσεις τῶν δύο ἀποστόλων. Ἦθελον ἄλλας ἰσχυροτέρας βεβαιώσεις. Τότε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον, τὸν Βαρνάβαν, τὸν Τίτον (Γαλατ. β', 1) καὶ ἄλλους τινὰς ἐπισήμους Χριστιανούς εἰς Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ ἀναφέρουν καὶ νὰ συζητήσουν τὰ γενόμενα. Ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους τῆς Ἱερουσαλὴμ προήλθεν ἡ πλανημένη αὐτὴ διδασκαλία, ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ ἔπρεπε νὰ διαψευσθῇ. Εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ ἄλλωστε ὑπῆρχον οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐκεῖ ἦτο εὐκολώτερον νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλοι οἱ ἀπόστολοι.

Ἡ ἐπίσημος αὐτὴ ἀντιπροσωπεΐα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Παύλου καὶ μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας ἐξεκίνησε διὰ τὴν Ἱερουσαλὴμ. Εἰς τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης καὶ τῆς Σαμαρείας, ἀπὸ τὰς ὁποίας διήρχοντο, διηγοῦντο τὴν θαυμασίαν προσέλευσιν εἰς τὸν Χριστιανισμόν χιλιάδων Ἑθνικῶν. Συγχρόνως ἀνέφερον καὶ τὸν σκοπὸν, διὰ τὸν ὁποῖον μετέβαινον εἰς Ἱερουσαλὴμ. Τοιοῦτοτρόπως προπαρεσκεύαζον τοὺς πιστοὺς νὰ δεχθοῦν τὰς ἀποφάσεις τῆς ἀποστολικῆς συνόδου.

23 Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

(Πράξ. ιε, 4-32)

Ὁ Παῦλος με τὸν Βαρνάβαν καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς ἀντιπροσωπείας ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐκεῖ ἔγιναν δεκτοὶ με πολλὴν ἐγκαρδιότητα. Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι με τοὺς πρεσβυτέρους ὑπεδέχθησαν αὐτοὺς ὡς ἀδελφοὺς καὶ συναγωνιστάς. Ἐνώπιον δὲ αὐτῶν καὶ ὅλης τῆς ἐκκλησίας διηγήθησαν ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας τὴν ἐπιστροφὴν τῶν Ἑθνικῶν καὶ ἐβεβαίωσαν, ὅτι ὁ Θεὸς ἤνοιξε τοῖς Ἑθνεσι θύραν πίστεως.

Εἰς τοὺς λόγους τῶν ἐν τούτοις ἤρχισαν νὰ ἀντιλέγουν ὅχι οἱ ἀπόστολοι ἢ οἱ πρεσβύτεροι, ἀλλὰ μερικοὶ Χριστιανοί, οἱ ὅποιοι προήρχοντο ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν Φαρισαίων. Αὐτοὶ δὲν ἤμποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν πῶς ὁ Παῦλος, ὁ ὅποιος ἄλλοτε ἦτο αὐστηρὸς Φαρισαῖος, κατέλυε τόσον φανερά τὸν μωσαϊκὸν νόμον. Ἐπέμειναν με πείσμα, ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ διὰ νὰ σωθοῦν, ἔπρεπε νὰ τηροῦν ὅλας τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Τοιοῦτοτρόπως ἤθελαν νὰ κλείσουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς τοὺς νεκροὺς τύπους τῶν μωσαϊκῶν ἐντολῶν καὶ νὰ τὴν καταστήσουν ἀπλῶς μίαν Ἰουδαϊκὴν αἵρεσιν.

Διὰ νὰ λυθῇ ἐπισημῶς τὸ ζήτημα καὶ νὰ ὀρισθῇ σαφῶς ἡ ἀλήθεια, συνεκλήθη ἀποστολικὴ σύνοδος ἐν Ἱερουσαλήμ περὶ τὸ 51 μ.Χ. Εἰς αὐτὴν ἔλαβον μέρος πάντες οἱ ἀπόστολοι, ὁ Παῦλος καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, οἱ πρεσβύτεροι καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοί. Πρόεδρος ἦτο ὁ ἀδελφός-θεος Ἰάκωβος. Ἐκεῖ ἐξήτασαν λεπτομερῶς τὰ γεγονότα καὶ τὰ συνεζήτησαν πολὺ. Ἀσφαλῶς οἱ αὐστηροὶ Ἰουδαῖοι καὶ Φαρισαῖοι θὰ ἔφεραν τὰς ἀντιρρήσεις τῶν με φανατισμὸν καὶ ζωηρότητα. Ὁ Παῦλος θὰ ὑπεστήριξε με θάρρος καὶ ἐπιμονὴν τὴν ἀλήθειαν.

Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Πέτρος καὶ ὑπενθύμισε τὸ γεγονὸς τῆς Καισαρείας. «Γνωρίζετε καλὰ, εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐξέλεξεν ἐμὲ πρῶτον νὰ διδάξω καὶ βαπτίσω τοὺς Ἑθνικοὺς. Σὰς εἶπον, ὅτι εἰς τοὺς Ἑθνικοὺς ἐκείνους τῆς Καισαρείας ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ Πνεῦμα

τὸ ἅγιον, ὅπως τὸ ἔδωσε καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἰουδαίους. Οὐδεμίαν διάκρισιν ἔκαμε μεταξύ ἐκείνου καὶ ἡμῶν. Λοιπὸν τώρα διατὶ ἀντιλέγετε εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ θέλετε νὰ βάλετε βαρὺν ζυγὸν εἰς τὸν τράχηλον τῶν Ἑθνικῶν - Χριστιανῶν; »

«Οἱ οἰσίγησαν. Καὶ τότε ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Βαρνάβα διηγήθησαν πάλιν λεπτομερῶς ὅλα τὰ θαύματα καὶ τὰ σημεῖα, τὰ ὅποια ὁ Θεὸς ἔκαμε μεταξύ τῶν Ἑθνικῶν. Ἀπὸ τὰ γεγονότα δὲ αὐτὰ ἐφαίνετο καθαρώτατα ἡ θέλησις τοῦ Θεοῦ. Οἱ Χριστιανοὶ ἐπείθοντο εἰς τὴν ἀλήθειαν ὁλοέν περισσότερον. Οἱ ἀντιλέγοντες ἐσιώπησαν. Τελευταῖος ἀπὸ ὅλους ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος. Ἀνεκεφαλαίωσε τὰ λεχθέντα καὶ διετύπωσε τὰ συμπεράσματα τῆς συνόδου, τὰ ὅποια ἐπεκύρωσε μὲ γνώμας τῶν προφητῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. «Αὐτὰ τὰ ὅποια εἶπον ὁ Πέτρος καὶ Παῦλος, εἶπεν ὁ Ἰάκωβος, ἀποδεικνύουν, ὅτι ὁ Θεὸς καλεῖ κατ' εὐθείαν τοὺς Ἑθνικοὺς εἰς τὴν νέαν θρησκείαν. Λοιπὸν ἐγὼ κρίνω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνωμεν τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανοὺς μὲ τὰς διατάξεις τοῦ μωσσῆϊκοῦ νόμου».

Ἡ ὁλόκληρος ἡ σύνοδος ἐδέχθη τοὺς λόγους αὐτοὺς τοῦ Ἰακώβου. Ἀπὸ συμφώνου δὲ πάντες ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν, μαζὶ μὲ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, τὸν Σίλαν καὶ τὸν Βαρσαββὰν πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἀντιοχείας, διὰ νὰ ἀνακοινώσουν εἰς αὐτοὺς τὴν ὁμόφωνον ἀπόφασιν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Μάλιστα δὲ συνέταξαν καὶ μίαν ἐπιστολὴν, ἡ ὅποια ὡς ἐπίσημον ἔγγραφον ἐδόθη, διὰ νὰ ἀναγνωσθῇ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν οἱ ἀπόστολοι γράφουν πρὸς τοὺς Ἀντιοχεῖς μεταξύ τῶν ἄλλων, ὅτι «ἔδοξε τῷ ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος». Τοιοῦτοτρόπως ἔληξε τὸ πολὺκροτον αὐτὸ ζήτημα καὶ ἐδόθη ἐπίσημος λύσις. Οἱ δὲ δύο ἀπόστολοι μετὰ τῶν ἄλλων ἀντιπροσώπων ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν, ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀνεκοίνωσαν τὰ ὅσα ἔγιναν πρὸς τοὺς ἐκεῖ Χριστιανοὺς, οἱ ὅποιοι ἐχάρησαν καὶ εἰρήνευσαν.

Ἐννοεῖται, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἰουδαϊζοντας ψευδαδέλφους δὲν ἡσύχασαν. Παρὰ τὴν γνώμην τῶν ἀποστόλων, αὐτοὶ ἐξηκολούθουν νὰ διδάσκουν τὰς αἰρετικὰς τῶν διδασκαλίας.

Ἰδίως δὲ κατεφέροντο κατὰ τοῦ Παύλου καὶ διέδιδον, ὅτι αὐτὸς δὲν εἶναι ἀπόστολος καὶ συνεπῶς τὰ κηρύγματά του δὲν ἔχουν κύρος. Καὶ δὲν ἐτάρασσον μὲν ὅπως πρότερον τὴν Ἐκκλησίαν, πάντως ὅμως παρέσυρον ἀρκετοὺς μὲ τὸ μέρος των. Ἡ αἵρεσις των ἐξηκολούθησε μέχρι τοῦ 70 μ.Χ., ὅποτε κατεστράφη ἡ Ἱερουσαλὴμ καὶ κατηδαφίσθη ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος. Τότε ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους καὶ ἄλλοι διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη καὶ τοιοῦτοτρόπως ἔσβησεν ἡ αἵρεσις των.

24. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΝ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΝ

(Πράξ ιε', 35 - ις', 15)

Ὁ Παῦλος ἦτο ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, διὰ νὰ κηρύξῃ τὸν Χριστιανισμόν καὶ εἰς τοὺς Ἑθνικοὺς. Ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ κινούμενος ἐσκέφθη μὲ τὸν Βαρνάβαν διὰ τὸ νέον δρομολόγιον. Ἀπεφάσισαν νὰ διέλθουν ἀπὸ τὰ ἴδια μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, εἰς τὰ ὅποια κατὰ τὴν πρώτην περιοδείαν εἶχον μεταβῇ. Ἄλλ' ὁ Βαρνάβας εἶχε μὲν τὴν καλὴν θέλησιν, δὲν εἶχεν ὅμως τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀντοχὴν διὰ τοὺς κόπους καὶ τὰς ταλαιπωρίας τῶν ἀποστολικῶν περιοδειῶν. Αὐτὸς ἦτο εὐγενής, γλυκύς, πρᾶος διδάσκαλος τῶν Χριστιανῶν. Ὁ Παῦλος ἦτο ἄνθρωπος τοῦ ἀγῶνος, ποὺ ἐγνώριζε νὰ ὑπερνικᾷ τὰ ἐμπόδια καὶ νὰ προχωρῇ ἀποφασιστικῶς πρὸς τὸ ἔργον του. Ἦτο λοιπὸν δύσκολον νὰ συνεχίσουν μαζί τὴν περιοδείαν.

Τὴν περιοδείαν, τὴν ὁποίαν ἐσχεδιάζον νὰ κάμουν μαζί, τὴν καθίστα ἀκόμη δυσκολωτέραν καὶ τὸ ὅτι ὁ νεαρὸς Μάρκος μὲ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Βαρνάβα ἤθελε νὰ ἔλθῃ μαζί των. Ὁ Παῦλος ἀντέτεινεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτὴν τοῦ Μάρκου καὶ ὑπενθύμisen εἰς τὸν Βαρνάβαν, ὅτι κατὰ τὴν προηγουμένην περιοδείαν ὁ Μάρκος εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐκουράσθη καὶ τοὺς ἐγκατέλειπεν.

Ὁ Βαρνάβας ὑπεχώρησεν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου καὶ μὲ τὸν ἀνεψιόν του Μάρκον ἔκαμε περιοδείαν εἰς τὴν Κύ-

προν. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁ Βαρνάβας δὲν συνειργάσθη πλέον μὲ τὸν Παῦλον, ἐνῶ ὁ Μάρκος βραδύτερον προσελήφθη ἀπὸ τὸν Παῦλον. Ἀρχαία παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι ὁ Βαρνάβας ἔμεινεν εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἰργάσθη μέχρι τοῦ θανάτου του διὰ τὴν θεμελίωσιν καὶ ἐξάπλωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Κύπρῳ. Ἀπέθανε καὶ ἐτάφη εἰς τὴν Σαλαμῖνα, ὅπου καὶ μέχρι σήμερον ἐπιδεικνύεται ὁ τάφος του.

Ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ὁ Βαρνάβας μὲ τὸν Μάρκον, ὁ Παῦλος παρέλαβε τὸν Σίλαν καὶ ἐξεκίνησε μὲ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας. Διῆλθε τὴν Συρίαν καὶ τὴν Κιλικίαν καὶ ἐδίδασκε τοὺς Χριστιανούς. Ἀνῆλθεν εἰς τὰ μέρη τῆς Λυκαονίας καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Δέρβην καὶ τὰ Λύστρα. Ἐκεῖ ἐπανεῦρε τὸν νεαρὸν Τιμόθεον, τὸν ὁποῖον παρέλαβε μαζί του, διότι ἐξετίμησε τὴν ἀρετὴν καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του. Μαζί μὲ αὐτὸν καὶ τὸν Σίλαν περιῆλθε τὰς ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Παντοῦ ἐκήρυττον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ἀνεγίνωσκον πρὸς ὅλους τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἀποστολικῆς συνόδου. Συνίστων εἰς τοὺς Χριστιανούς νὰ τηροῦν μετὰ προσοχῆς ὅσα οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπεφάσισαν, διὰ νὰ μὴ ὑποτέσουν εἰς πλάνας καὶ αἱρέσεις.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἐπέρασαν τὴν Φρυγίαν καὶ εἰσεχώρησαν εἰς τὴν Γαλατίαν. Εἰς τὴν Γαλατίαν φαίνεται, ὅτι ἡσθένησεν ὁ Παῦλος καὶ ἠναγκάσθη νὰ μείνῃ ἀρκετὸν χρόνον ἐκεῖ. Ἐλαβε δὲ μεγάλας περιποιήσεις ἀπὸ τοὺς Γαλάτας. Εἰς αὐτοὺς ἔγραψεν ἀργότερον, ὅτι καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς των ἀκόμη, ἐὰν ἦτο ἀνάγκη, θὰ τοῦ ἔδιδον (Γαλάτ. δ', 13-15) "Ἄν καὶ ἀσθενής, δὲν ἔπαυε τὸ κήρυγμα. Περιήρχετο βραδέως χωρία καὶ πόλεις καὶ ἵδρυσε ὄχι μίαν ἀλλὰ πολλὰς ἐκκλησίας. Ὁ ἴδιος ἀργότερα ἔγραψε μίαν ἐπιστολὴν πρὸς τὰς ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας. "Ὅταν ἔγινε τελείως καλῶς, ἠθέλησε νὰ περιοδεύσῃ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Τὸ Πνεῦμα ὅμως τὸν ἠμπόδισε. Διὰ τοῦτο κατῆλθεν εἰς Μυσίαν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ πορευθῇ εἰς Βιθυνίαν. Ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα καὶ πάλιν ἠμπόδισεν αὐτούς.

"Ἦρχισαν νὰ ἀποροῦν διὰ τὸ δρομολόγιον, ποῦ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν. Ἐφθασαν εἰς τὴν Τρωάδα, πόλιν παράλιον, εἰς

τὰ βορειοδυτικά μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὅπου καὶ ἐσταμάτησαν. Ἐκεῖ πρὸς μεγάλην τῶν χαρὰν συνηντήθησαν μετὰ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ. Ἀπεφάσισαν νὰ παραλάβουν καὶ αὐτὸν μαζί τῶν Ποῦ ὅμως θὰ ἐπήγαινον;

Ἐκείνην τὴν νύκτα ὁ Παῦλος εἶδεν ἓν ὄραμα. Εἶδε νὰ παρουσιάζεται ἐνώπιόν του ἀνὴρ Μακεδῶν, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶπε: «Διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν». Ἐνόησαν οἱ ἀπόστολοι, ὅτι αὐτὸ ἦτο διαταγὴ τοῦ Θεοῦ νὰ μεταβοῦν εἰς Μακεδονίαν. Ἀμέσως δὲ μόλις εὗρον πλοῖον, ἀνεχώρησαν. Ἐπλευσαν κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν Σαμοθράκην καὶ ἀπ' ἐκεῖ εἰς τὴν Νεάπολιν, πόλιν παράλιον τῆς Μακεδονίας, τὴν σημερινὴν Καβάλλαν.

Ἐπειτα ἦλθον εἰς Φιλίππους, πόλιν μεγάλην, ἡ ὁποία ἀπεῖχε περὶ τὰ δεκαπέντε περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν Νεάπολιν. Ἡ πόλις αὕτη ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Ἦτο κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ρωμαϊκὴ ἀποικία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐστρατοπέδευε πάντοτε ἄρκετὸς ρωμαϊκὸς στρατός. Πλουσία, ἐμπορικὴ, κατ' ὅσον ἀπὸ Ἑλλήνας, Ρωμαίους καὶ ὀλίγους Ἰουδαίους. Ἐκεῖ οἱ τρεῖς ἀπόστολοι, ἀφοῦ ἔμειναν μερικὰς ἡμέρας ἄπρακτοι, ἤρχισαν κατόπιν τὴν διδασκαλίαν τῶν. Ἐπειδὴ δὲν ὑπῆρχε συναγωγὴ, ἐδίδασκον εἰς ἓνα τόπον, ὅπου συνηθορίζοντο οἱ Ἑβραῖοι καὶ προσηύχοντο. Ἐπίστευσαν ἄρκετοί. Μεταξὺ αὐτῶν ἦτο καὶ γυνὴ πλουσία, ἔμπορος πορφύρων. Αὕτη παρεκάλεσε τοὺς ἀποστόλους νὰ κατοικήσουν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὅλον τὸν καιρὸν, ποῦ θὰ διέμενον εἰς Φιλίππους.

25. ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΟΥΣ

(Πράξ 15', 16-40)

Ἡμέρας τινὰς ἀκόμη ὁ Παῦλος μετὰ τοῦ Σίλα μετέβαινον εἰς τὸν τόπον τῆς προσευχῆς ἢ περιεφέροντο εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐδίδασκον. Τὸ κήρυγμά τῶν ἤρχισε νὰ προκαλῇ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν κατοίκων. Ἐγίναν δὲ θέμα κοινῆς συζητήσεως, ὅταν ἤρχισε νὰ διαφημίζῃ αὐτοὺς μία παιδίσκη, ἡ ὁποία κατεῖχετο ἀπὸ

πνεῦμα πύθωνος. "Ενα δηλαδή πνεῦμα πονηρόν εἶχε καταλάβει τὴν κόρην ἐκείνην καὶ διὰ τοῦ στόματός της ἔδιδε πληροφορίας καὶ μαντείας. Μάλιστα οἱ κύριοι τῆς παιδίσκης ἐπώλουν τὰς πληροφορίας αὐτὰς καὶ ἐκέρδιζον ἀρκετὰ χρήματα.

Ἡ κόρη λοιπὸν αὐτὴ ἠκολούθει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ ἐφώναζε πρὸς τοὺς κατοίκους :

— Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι δοῦλοι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκουν εἰς ἡμᾶς τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Ἄλλ' ὁ Παῦλος δὲν ἤθελε τοιαύτας πονηρὰς διαφημίσεις. Ἐξεδίωξε λοιπὸν τὸ πονηρόν πνεῦμα καὶ ἐθεράπευσε τὴν κόρην. Τότε ὅμως ἡ κόρη ἔχασε τὴν μαντικήν της δύναμιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐζημίωσε πολὺ τοὺς κυρίους της. Ἐκεῖνοι ἡγανάκτησαν ἐναντίον τοῦ Παύλου καὶ τοῦ Σίλα, τοὺς συνέλαβον καὶ μὲ φωνὰς καὶ κραυγὰς τοὺς ὠδήγησαν εἰς τὴν ἀγοράν, ὅπου οἱ δύο Ρωμαῖοι ἄρχοντες ἐδίκαζον καὶ ἐκανόνιζον τὰς ὑποθέσεις τοῦ λαοῦ. Δὲν ἐτόλμησαν ὅμως νὰ ὁμολογήσουν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι τοὺς ἐζημίωσαν οἰκονομικῶς, ἐπειδὴ ἐθεράπευσαν τὴν παιδίσκην. Ἐπενόησαν ἄλλην κατηγορίαν. Ἐκρυσαν τὴν ἰδιοτελείαν των κάτω ἀπὸ τὴν φιλοπατρίαν.

— Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι, εἶπον, ἂν καὶ εἶναι Ἰουδαῖοι, ταρασσούν τὴν πόλιν. Προσπαθοῦν νὰ μᾶς ἐπιβάλουν ἥθη, τὰ ὁποῖα δὲν ἀρμόζουν εἰς ἡμᾶς, ποὺ εἴμεθα Ρωμαῖοι.

Ὁ λαὸς εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν λόγων αὐτῶν ἐξηγέρθη. Οἱ στρατηγοί, οἱ ὁποῖοι, ὅπως ὅλοι οἱ Ρωμαῖοι, περιεφρόνουν τοὺς Ἰουδαίους, διέταξαν τοὺς ραβδούχους νὰ μαστιγώσουν τοὺς ἀποστόλους

Οἱ ραβδούχοι ἔλαβον τὰ στριμμένα μαστίγια τῶν, ἐγύμνωσαν τοὺς ἀποστόλους καὶ ἤρχισαν νὰ τοὺς ραβδίζουν μὲ δύναμιν καὶ τέχνην. Αὐτοὺς τοὺς ραβδισμοὺς θὰ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ Παῦλος, ὅταν ἀργότερα ἔγραφε περὶ τῶν διωγμῶν τοῦ εἰς τοὺς Κορινθίους (Β' Κορινθίους ια', 25). Ἐπειτα οἱ στρατηγοὶ διέταξαν καὶ τοὺς ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν καὶ συνέστησαν αὐστηρὰν φρουρήσιν. Ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς ἔρριπεν εἰς τὴν βαθυτέραν φυλακὴν. Διὰ μεγαλυτέραν ἀσφάλειαν ἔδεσε τὰ πόδια των εἰς δύο βαρέα ξύλα, ἐπίτηδες κατεσκευασμένα.

Οἱ δύο ἀπόστολοι ἔχαιρον διὰ τὰ παθήματά των καὶ ἔψαλλον ὕμνους πρὸς τὸν Θεόν. Οἱ ἄλλοι φυλακισμένοι μὲ ἀπορίαν καὶ θαυμασμόν τοὺς ἤκουον. Κατὰ τὸ μεσονύκτιον ὅμως ἕνας ἰσχυρὸς σεισμὸς συνεκλόνισεν ὁλόκληρον τὴν πόλιν. Ἰσχυρότερος ἦτο εἰς τὸ μέρος τῆς φυλακῆς. Τὰ θεμέλια τῆς φυλακῆς ἐσεισθήσαν μὲ ὀρμὴν· αἱ θύραι ἠνοιχθήσαν. Τὰ δεσμὰ τῶν κρατουμένων συνετρίβησαν καὶ ἐλύθησαν. Τρομαγμένος ὁ δεσμοφύλαξ ἐξύπνησε καὶ ἔσπευσε πρὸς τὰ κελία τῆς φυλακῆς. Ὅταν εἶδε τὰς θύρας ἀνοικτάς, ἐνόμισεν, ὅτι οἱ κατάδικοι ἐδραπέτευσαν. Ἀμέσως ἐσκέφθη, ὅτι τὸν περιμένει σκληρὰ τιμωρία, ἴσως καὶ θάνατος, διότι θὰ ἔθεωρεῖτο ὑπεύθυνος τῆς ἀποδράσεως. Ζαλισμένος ἀνέσυρεν ἀπὸ τὴν ζώνην του μίαν μάχαιραν, διὰ νὰ αὐτοκτονήσῃ.

Ἀλλὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰς διαθέσεις τοῦ δεσμοφύλακος καὶ τοῦ ἐφώνησε :

— Μὴ ἐπιχειρήσῃς τίποτε κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ σου, διότι εἴμεθα ὅλοι ἐδῶ.

Ἐζήτησε τότε ὁ δεσμοφύλαξ καὶ τοῦ ἔφεραν φῶτα. Ἐπεθεώρησε τὴν φυλακὴν, εἶδεν ὅλους τοὺς κρατουμένους εἰς τὰς θέσεις των καὶ συνῆλθεν ἀπὸ τὸν τρόπον. Ἀλλὰ τότε ἐσκέφθη, ὅτι ὁ σεισμὸς αὐτὸς καὶ τὸ ἀνοιγμα τῶν θυρῶν εἶναι ἀσφαλῶς ἔργον τοῦ Θεοῦ τῶν ἀποστόλων. Ἐπεσεν ἀμέσως εἰς τοὺς πόδας των καὶ τοὺς ἠρώτησε μὲ σεβασμόν :

— Κύριοι, τί πρέπει νὰ κάμω, διὰ νὰ σωθῶ ;

— Νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστόν, σὺ καὶ ἡ οἰκογένειά σου, τοῦ εἶπον ἐκεῖνοι.

Τοὺς ὠδήγησεν ἀμέσως εἰς τὸν οἶκον του. Κατὰ τὰς μεσονυκτίους δὲ ἐκείνας ὥρας ἐκατηχήθη καὶ ἐβαπτίσθη μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του. Παρέθεσεν ἔπειτα τράπεζαν καὶ συνέφαγον μετὰ τῶν ἀποστόλων.

Τὴν ἐπομένην πρωίαν οἱ στρατηγοὶ ἔστειλαν τοὺς ραβδούχους εἰς τὴν φυλακὴν μὲ διαταγὴν εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ ἀπολύσῃ τοὺς δύο φυλακισμένους. Ἀλλ' ὁ Παῦλος διεμαρτυρήθη μὲ σθένος κατὰ τῶν στρατηγῶν.

— Εἴμεθα, εἶπε, Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐδάρημεν καὶ ἐφυλα-

κίσθημεν ἀδίκως. Ζητοῦμεν ἱκανοποιήσιν. Πρέπει νὰ ἔλθουν ἐδῶ οἱ ἴδιοι οἱ στρατηγοὶ νὰ μᾶς βγάλουν ἀπὸ τὴν φυλακὴν.

Οἱ δύο στρατηγοὶ ἐφοβήθησαν πολὺ, ὅταν ἐπληροφορήθησαν, ὅτι οἱ δύο ἀπόστολοι ἦσαν Ρωμαῖοι πολῖται. Ἐγνώριζον, ὅτι ἀδικία, καὶ μάλιστα τοιαύτη ἐξευτελιστικὴ ἀδικία, κατὰ Ρωμαίου πολίτου τιμωρεῖται αὐστηρότατα. Ἦρκει μία καταγγελία ἐκ μέρους τῶν ἀποστόλων, διὰ νὰ χάσουν τὴν θέσιν των, ἴσως καὶ τὴν ζωὴν των. Ἦλθον λοιπὸν φοβισμένοι καὶ ταπεινωμένοι, ἀπηλευθέρωσαν μόνοι των τοὺς δύο ἀποστόλους καὶ τοὺς συνώδευσαν ἔξω μὲ πολὺν σεβασμόν. Ἐπλήρωσαν τοιούτοτρόπως τὴν ἀδικίαν, τὴν ὁποῖαν τόσον ἀπερισκέπτως εἶχον διαπράξει.

26. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(Πράξ. ιζ', 1-15)

Ὁ Παῦλος μετὰ τὴν ἀποφυλάκισίν του ἔμεινεν ἐπὶ ἀρκετὰς ἀκόμη ἡμέρας εἰς Φιλίππους. Ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν καὶ προσεῖλκυε νέα μέλη εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. Ἀλλὰ δὲν ἔπρεπε νὰ μείνῃ πολὺ ἀκόμη ἐκεῖ. Εἶχε διαταχθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ διαβῇ εἰς Μακεδονίαν (κεφ. 24). Ἦτο λοιπὸν καιρὸς τῶρα νὰ διέλθῃ καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας μακεδονικὰς πόλεις. Μὲ εὐχὰς καὶ θερμὰς ἐκδηλώσεις ἀγάπης τῶν Φιλιππησίων Χριστιανῶν ἀνεχώρησεν. Ἀκολουθῶν τὴν μεγάλην Ἐγνατίαν ὁδὸν ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ τὴν Ἀπολλωνίαν καὶ ἦλθεν εἰς Θεσσαλονίκην μαζί μὲ τοὺς βοηθοὺς του.

Ἡ πόλις αὕτῃ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μεγάλη, ἐμπορικὴ καὶ πλουσία. Διωκεῖτο ἀπὸ Ρωμαίους ἄρχοντας, οἱ ὅποιοι δὲν ὠνομάζοντο ὕπατοι ἢ πραίτωρες, ἀλλὰ πολιτάρχαι. Κατ'ἑκείνην ἐποχὴν ἀπὸ Ἑλλήνας, ἀρκετοὺς Ρωμαίους καὶ πολλοὺς Ἑβραίους, οἱ ὅποιοι εἶχον καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν συνήθειάν του ὁ Παῦλος ἤρχισε τὸ κήρυγμά του εἰς τὴν συναγωγὴν. Ἐπὶ τρία συνεχῇ Σάββατα διελέγετο πρὸς τοὺς Ἑβραίους. Ἀνέλυε δηλαδὴ εἰς αὐτοὺς, ὅπως ὁ διδάσκαλος πρὸς τοὺς μικροὺς μαθητάς, τὰς Γραφὰς καὶ ἀπεδείκνυεν, ὅτι

ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Μεσσίας. Μερικοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐγιναν Χριστιανοί. Μετ' ὀλίγον δὲ πολλοὶ εὐσεβεῖς Ἕλληνες ἀπὸ τοὺς παρακολουθοῦντας τὰ τῆς συναγωγῆς καὶ πλῆθος γυναικῶν, ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων μάλιστα, ἐπίστευσαν εἰς τὴν νέαν θρησκείαν.

Ἡ ταχεῖα αὐτὴ διάδοσις τοῦ Χριστιανισμοῦ, τὴν ὁποίαν μάλιστα ὁ ἴδιος ὁ Παῦλος ἀναφέρει εἰς μίαν του ἐπιστολὴν (Α' Θεσσαλονικεῖς α', 5-β', 3), παρεκίνησεν αὐτὸν νὰ μείνῃ ἐπὶ ἀρκετὰς ἐβδομάδας εἰς Θεσσαλονίκην. Κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ οἱ Φιλιππηῖοι, διὰ νὰ τὸν βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον του, τοῦ ἔστειλαν δύο φορές βοηθήματα (Φιλιππησίους δ' 16). Ὁ Ἰάσων, νεοφώτιστος Χριστιανὸς τῆς Θεσσαλονίκης, διέθεσε τὸν οἶκον του ὡς κατοικίαν τῶν ἀποστόλων. Τοιοῦτοτρόπως τὸ κήρυγμα, χάρις εἰς τὴν ἐπιμονὴν τοῦ Παύλου, τὴν βοήθειαν τῶν πιστῶν καὶ πρὸ παντὸς χάρις εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἔφερε πολλοὺς καρπούς.

Ἀλλ' ἀκριβῶς αὐτὴ ἡ καρποφορία τοῦ κηρύγματος ἐξηρέθισε μερικοὺς φανατικοὺς Ἰουδαίους. Αὐτοὶ μὲ ὑποσχέσεις ἢ καὶ μὲ πληρῶμην παρέσυραν μερικοὺς ἀγοραῖους, ἀργοσχόλους δηλαδὴ καὶ πονηροὺς ἀνθρώπους, ἐναντίον τῶν ἀποστόλων. Τοὺς ἔβαλαν καὶ ἐφώναζον κατ' αὐτῶν, μολονότι οἱ ἀλῆται αὐτοὶ οὔτε διὰ τὴν Ἰουδαϊκὴν οὔτε διὰ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐνδιεφέροντο. Ἐπληρώθησαν ὅμως καὶ ἔκαμαν μεγάλην ὀχλαγωγίαν.

Αὐτοὶ λοιπόν, ἀκολουθοῦμενοι ἀπὸ τὸν περίεργον ὄχλον, ὥρμησαν νὰ συλλάβουν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰάσονος. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν εὑρον αὐτοὺς ἐκεῖ, συνέλαβον τὸν Ἰάσονα μαζί μὲ ἄλλους ἀδελφοὺς καὶ διὰ μέσου τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως τοὺς ὠδήγησαν εἰς τοὺς πολιτάρχας. Ἐκεῖ οἱ Ἰουδαῖοι κατηγορήσαν τοὺς ἀποστόλους ὡς ταραχοποιούς καὶ τὸ χειρότερον, τοὺς κατηγορήσαν, ὅτι συνωμοτοῦν κατὰ τοῦ Καίσαρος. Παρεξήγησαν ἢ καὶ διέστρεψαν ἐπίτηδες τοὺς λόγους τοῦ Παύλου περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ κατήγγειλαν μὲ ὑποκριτικὴν ἀγανάκτησιν, ὅτι οἱ ἀπόστολοι θέλουν δηθεῖν νὰ ἐγκαθιδρύσουν νέαν βασιλείαν καὶ νὰ καταργήσουν τὸν Καίσαρα.

Ὁ ὄχλος, παρασυρόμενος ἀπὸ τοὺς ἀγοραῖους αὐτοὺς, ἐκραύγαζε μὲ ἀγανάκτησιν. Οἱ πολιτάρχαι ἐφοβήθησαν καὶ ἐζήτησαν ἐξηγήσεις ἀπὸ τὸν Ἰάσονα. Ὁ Ἰάσων, εὐπόληπτος πολίτης τῆς Θεσσαλονίκης, ἔδωκεν ἱκανὰς ἐξηγήσεις. Διέψευσε τὰς κατηγορίας καὶ ἀφέθη μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς ἐλεύθερος. Κίνδυνος βέβαια κατὰ τῶν ἀποστόλων ἐκ μέρους τῶν ἀρχόντων δὲν ὑπῆρχε πλέον. Ὑπῆρχεν ὅμως κίνδυνος ἐκ μέρους τῶν φανατισμένων Ἰουδαίων καὶ τῶν ἀγοραίων ἀνθρώπων. Πιθανὸν νὰ ἐφθانون ἐκεῖνοι καὶ μέχρις ἐγκλήματος. Διὰ τοῦτο οἱ ἀδελφοὶ σκεφθέντες ἔστειλαν διὰ νυκτὸς εἰς Βέροϊαν τὸν Παῦλον μὲ τὸν Σίλαν καὶ τὸν Τιμόθεον, τοῦ Λουκᾶ παραμείναντος εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν.

Ἐκεῖ ὁ Παῦλος εὗρε πολὺ καλὴν ὑποδοχὴν, διότι οἱ Βεροιοεῖς ἦσαν εὐγενέστεροι ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Θεσσαλονίκης. Μὲ προσοχὴν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐκτὸς τῆς συναγωγῆς ἤκουον τὸ κήρυγμα καὶ προθύμως τὸ ἐδέχοντο. Εἰς ὀλίγον διάστημα ἐβαπτίσθησαν πολλοὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες. Αὐτοὶ ἀπετέλεσαν τὴν πρώτην ἐν Βεροίᾳ Ἐκκλησίαν. Καὶ ἐφ' ὅσον τὰ κηρύγματα ἐξηκολούθουν, οἱ πιστοὶ ἤξανον.

Ἡ φήμη τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου ἔφθασεν εἰς Θεσσαλονικὴν. Οἱ φανατισμένοι Ἰουδαῖοι καὶ οἱ ἄλλοι ἀγοραῖοι ἐξεμάνθησαν καὶ πάλιν. Ἔσπευσαν εἰς τὴν Βέροϊαν καὶ ἤρχισαν νὰ φανατίζουν πάρα πολὺ τὸν ὄχλον κατὰ τοῦ Παύλου. Οἱ πιστοὶ, διὰ νὰ ἀσφαλίσουν τὴν πολύτιμον ζωὴν τοῦ ἀποστόλου, ἔστειλαν αὐτὸν μὲ συνοδείαν εἰς παράλιόν τι μέρος καὶ ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἔστειλαν μὲ πλοῖον εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος ἔμειναν εἰς τὴν Βέροϊαν. Εἶχον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀναχωρήσουν καὶ αὐτοὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας διὰ τὰς Ἀθήνας.

27. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ', 15-34)

Αἱ Ἀθῆναι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Παύλου δὲν εἶχον βέβαια τὴν πρώτην αὐτῶν δύναμιν καὶ δόξαν. Οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι καὶ κυρίως ἡ ρωμαϊκὴ ὑποδουλώσις εἶχον περιο-

ρίσει τὴν δόξαν τῶν Ἀθηνῶν. Παρὰ ταῦτα ὅμως ἐθεωροῦντο καὶ ἦσαν ἀκόμη ἡ πόλις τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἰδίως τῆς σοφίας. Τὰ ὑπέροχα μαρμάρινα κτίρια, τὰ εὐρύχωρα στάδια, ἡ ὠραία ἀγορὰ μὲ τὰς πολυπληθεῖς στοάς, οἱ εὐρεῖς δρόμοι καὶ αἱ ὠραῖαι πλατεῖαι καὶ πρὸ παντὸς τὸ ἀριστούργημα τῆς Ἀκροπόλεως ἔδιδον εἰς αὐτάς μοναδικὴν ὠραιότητα. Πλήθος ἀπὸ ἐκλεκτὰ ἀγάλματα ἐκόσμουν αὐτάς. Ἀγάλματα διασήμεων ἀνδρῶν, ἀγάλματα μυθικῶν προσώπων, ἰδίως δὲ ἀγάλματα θεῶν καὶ ἡμιθέων ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὰς πλατείας καὶ κατὰ μῆκος τῶν ὁδῶν. «Εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔλεγε κάποιος Ρωμαῖος ποιητής, εὐκολώτερα ἡμπορεῖτε νὰ εὑρετε ἓνα θεόν, παρὰ ἓνα ἄνθρωπον».

Εὐσεβεῖς καὶ κατὰ βάθος δεισιδαίμονες οἱ Ἀθηναῖοι ἤθελον νὰ γνωρίσουν τὸν ἀληθινὸν Θεόν ἢ τοὺς ἀληθινούς θεούς. Ἐπίστευον εἰς τὴν πολυθεῖαν καὶ διὰ τοῦτο εἶχον κατείδωλον, γεμάτην δηλαδὴ ἀπὸ εἰδωλα θεῶν, τὴν πόλιν των. Ἐφοβοῦντο ὅμως μήπως ἐκτὸς τοῦ Διός, τοῦ Ἀπόλλωνος, τοῦ Ἑρμοῦ, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων γνωστῶν θεῶν, ὑπάρχει καὶ κανεὶς ἄλλος ἄγνωστος θεός. Διὰ τοῦτο ἀνήγειραν καὶ βωμόν, τὸν ὁποῖον ἀφιέρωσαν τῷ ἀγνώστῳ θεῷ. Πολλοὶ τοιοῦτοι βωμοὶ ὑπῆρχον κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ, ἡ ὁποία ὠδηγοῦσε πρὸς τὸ Φάληρον.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἠσχολοῦντο ὅπως καὶ ἄλλοτε μὲ τὴν φιλοσοφίαν. Αἱ ὑπάρχουσαι φιλοσοφικαὶ σχολαὶ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς δὲν ἔφθανον βέβαια τὰς μεγάλας σχολὰς τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε καὶ ἔζων ὀνομαστοὶ φιλόσοφοι. Ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ κληρονομικότητος καὶ ἐξ ἀνατροφῆς ἡγάπων πάντοτε τὴν σοφίαν καὶ ἠρεύνων νὰ εὑρουν τὴν ἀλήθειαν. Ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκά βεβαιώνεται, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πάντες οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ καίρου ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν καίνότερον.

Μεταξὺ τῶν φιλοσοφούντων τῆς ἐποχῆς διεκρίνοντο κυρίως οἱ στωικοὶ καὶ οἱ ἐπικούρειοι φιλόσοφοι. Οἱ στωικοὶ ἐδίδασκον, ὅτι μόνον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία ἔχουν σημασίαν εἰς τὸν κόσμον

αυτόν. Διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ δίδῃ προσοχὴν εἰς τὰ ἄλλα πράγματα· οὔτε εἰς τὴν ὑγείαν ἢ τὴν ἀσθένειαν, οὔτε εἰς τὴν μόρφωσιν ἢ τὴν ἀμάθειαν, οὔτε εἰς τὸν πλοῦτον ἢ τὴν πτωχείαν, οὔτε εἰς τὴν χαρὰν ἢ τὸν πόνον. Ὁ θεὸς εἶναι, ἔλεγον, μία οὐσία, ποῦ γεμίζει τὸν κόσμον.

Ὑπεράνω ὅμως ἀπὸ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχει ἡ εἰμαρμένη, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει τὰς θελήσεις της εἰς τὸ σύμπαν. Τίποτε δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἀντισταθῇ εἰς αὐτήν. Ἐλευθερία λοιπὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον δὲν ὑπάρχει. Ὅ,τι κάμνει, καλὸν ἢ κακόν, τὸ κάμνει, διότι τὸ διατάσσει ἡ εἰμαρμένη. Συνεπῶς δὲν ἔχει εὐθύνην διὰ τὰς πράξεις του. Ὁ κόσμος θὰ εἶναι πάντοτε ὁ ἴδιος, διότι ἡ ἰδίᾳ εἰμαρμένη κυβερνᾷ. Οἱ κακοὶ καὶ τὸ κακόν θὰ ὑφίστανται πάντοτε, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἐλπίς, ὅτι θὰ ἔλθῃ ποτὲ λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι ἀθάνατος. Ὅταν τὸ σῶμα ἀποθνήσκῃ, αὐτὴ ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴν θεϊαν οὐσίαν.

Ἡ φιλοσοφία τῶν στωικῶν ἔκαμνε τὸν ἄνθρωπον σκληρόν καὶ ἀνάλητον, ἐγέμιζε τὴν ψυχὴν μὲ λύπην καὶ ὠδηγοῦσε πολλὰκις μέχρις αὐτοκτονίας.

Οἱ δὲ ἐπικούρειοι κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν εἶχον ἀπομακρυνθῇ πολὺ ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τοῦ πρώτου διδασκάλου των, τοῦ Ἐπικούρου. Ἐδίδασκον, ὅτι ὁ κόσμος ἔγινε μόνος του ἀπὸ τὴν ἔνωσιν ὑλικῶν μορίων. Ὁ θεὸς δὲν ζῇ μέσα εἰς τὸν κόσμον, ἀλλὰ ἔξω ἀπὸ αὐτόν. Δὲν παρακολουθεῖ οὔτε καὶ ἐνδιαφέρεται διὰ τὴν τύχην τοῦ κόσμου. Ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι πνεῦμα ἀθάνατον, ἀλλὰ ὕλη λεπτοτέρα τοῦ σώματος καὶ ἀποθνήσκῃ, ὅπως καὶ τὸ σῶμα. Λοιπὸν μέλλουσα ζωὴ καὶ μέλλουσα ἀνταπόδοσις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ.

Οἱ λεγόμενοι ἡθικοὶ νόμοι πρέπει νὰ εἶναι σεβαστοί, μόνον ὅταν ἐξυπηρετοῦν τὸν ἄνθρωπον καὶ συμφωνοῦν μὲ τὰς ἐπιθυμίας του. Ὅταν ὅμως εἶναι ἀντίθετοι πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ ἀπολαύσεις τοῦ ἀνθρώπου, ἐπιτρέπεται νὰ καταπατῶνται. Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀγαθῶν εἶναι σκοπὸς τῆς ζωῆς. Οἱ κόποι καὶ αἱ θλίψεις εἶναι κακόν καὶ πρέπει νὰ ἀποφεύγωνται. «Φάγωμεν, πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν» πέραν δὲ τοῦ τάφου

οὐδέν»· αὐτὸ θὰ ἠμποροῦσε νὰ εἶναι τὸ φιλοσοφικὸν ἀξίωμα τῶν ἐπικουρείων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἡ διδασκαλία ὅμως αὕτη, ταπεινὴ καὶ ἀγενής, ἔκαμνε τὸν ἄνθρωπον ὅμοιον πρὸς τὰ ἄλογα ζῶα.

Αὐταὶ ἦσαν αἱ φιλοσοφικαὶ διδασκαλαί, αἱ ὁποῖαι περισσότερον ἐπεκράτουν εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἐνῶ δὲ αἱ διδασκαλαὶ τῶν μεγάλων ἀρχαίων φιλοσόφων ὡδηγοῦσαν τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν Θεόν, αὐταὶ τὸν ἀπεμάκρυνον ἀπὸ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ ἐνέβαλλον τὴν ἀπιστίαν, τὸν ὡδηγοῦσαν πρὸς τὴν ἀμαρτίαν καὶ τοῦ ἔφερον μελαγχολίαν καὶ δυστυχίαν. Φυσικά, ὅσοι ἐδίδασκον καὶ ὅσοι ἐδέχοντο τὰς διδασκαλίας αὐτὰς δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἀκούσουν μὲ εὐχαρίστησιν καὶ νὰ δεχθοῦν μὲ προθυμίαν τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, τὴν ὁποίαν ἔφερεν ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

28. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΚΗΡΥΤΤΕΙ ΤΗΝ ΝΕΑΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

(Πράξ. ιζ'. 16 - 34)

Ὁ Παῦλος δὲν ἤρχισε τὰ κηρύγματα, ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. Ἐπερίμενε τὴν ἔλευσιν ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὴν Βέροιαν τῶν βοηθῶν του, τοῦ Σίλα, Λουκᾶ καὶ Τιμοθέου. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀναμονῆς περιεφέρετο εἰς τὴν πόλιν. Ἐβλεπε μὲ ἔκπληξιν τὸ πλῆθος τῶν ἀγαλμάτων καὶ ἐξηγείρετο τὸ πνεῦμα του ἀπὸ τὰ πολλὰ αὐτὰ εἰδωλα καὶ τοὺς βωμούς. Εἰς οὐδεμίαν ἄλλην πόλιν εἶχε παρατηρήσει αὐτὸ τὸ φαινόμενον. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς πολλάκις ἐπεσκέφθη καὶ τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀπὸ ἐκεῖ ἤρχισε τὰς πρώτας ἐνεργείας του. Συνεζήτει μὲ τοὺς Ἰουδαίους ἐπὶ θεμάτων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ποὺ εἶχον σχέσιν μὲ τὸν Χριστόν. Τὰς ὁμιλίας παρηκολούθουν καὶ Ἕλληνες προσήλυτοι, οἱ ὁποῖοι μάλιστα καὶ θὰ ἔγιναν ἀφορμὴ νὰ γίνῃ γνωστὸς ὁ Παῦλος καὶ εἰς πολλοὺς ἄλλους Ἀθηναίους.

Πρὸς τοὺς ἄλλους Ἀθηναίους εἰς τὴν ἀγορὰν ἐστράφη ἔπειτα ὁ Παῦλος καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας διελέγετο πρὸς

τοὺς ἐντυγχάνοντας. Τὰς διδασκαλίας του ἐπρόσεξαν ἰδιαιτέρως μερικοὶ ἐκ τῶν ἐπικουρείων καὶ στωικῶν, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπαραξενεύθησαν πολὺ ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἤκουον. Ἐπειδὴ ἐπίστευον, ὅτι αὐτοὶ μόνοι εἶναι σοφοὶ καὶ αὐτοὶ μόνοι ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλοῦν ἐπὶ ζητημάτων θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν, ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἀποστομώσουν, ἤρχισαν νὰ τὸν συκοφαντοῦν. Τὸν ὠνό-

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας.

μαζον σπερμολόγον, διότι δῆθεν εἶχε συλλέξει ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ξένας γνώμας, τὰς ὁποίας τώρα προσεπάθει νὰ σπείρῃ εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλοι, ὅταν τὸν ἤκουον νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, τὸν κατηγόρουν, ὅπως ἄλλοτε μερικοὶ κατηγόρησαν τὸν Σωκράτην, ὅτι διδάσκει καὶ νὰ δαιμόνια.

Τοιουτοτρόπως ἕνας θόρυβος ἐδημιουργήθη γύρω ἀπὸ τὸ ὄνομα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Παύλου. Ἡ περιέργεια ὄλων ἐκεκινήθη. Ἦθελον ἐπὶ τέλους νὰ μάθουν καθαρὰ τί ἐδίδασκεν ὁ ἄνθρωπος αὐτός. Παρέλαβον δὲ αὐτὸν φιλόσοφοι καὶ λαός, τὸν ἔφεραν κάτωθεν τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον καὶ τοῦ εἶπον:

— Ἀντελήφθημεν, ὅτι κηρύττεις μερικὰ παράξενα διδάγματα. Θέλομεν νὰ μάθωμεν ποῖα εἶναι αὕτη ἢ νέα δι' ἡμᾶς διδασκαλία σου.

Ἐκεῖ, εἰς τὸν τόπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχον ὁμιλήσει τόσοι ρήτορες καὶ σοφοί, ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος τὴν νέαν ἀληθινὴν σοφίαν. Ἐπειδὴ ἐγνώριζεν, ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι ἠὺχαριστοῦντο εἰς τὰς ὥρας δημηγορίας, ἔκαμεν ἕνα ὑπέροχον λόγον, τοῦ ὁποῖου περίληψις διεσώθη ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ. Δὲν ὠμίλησεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅπως εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἀλλ' ὠμίλησε μὲ ἐπιχειρήματα, τὰ ὁποῖα ἐδανείσθη ἀπὸ τὴν λογικὴν καὶ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν.

— Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἶπεν, ἐγὼ σὰς θεωρῶ ὥς τοὺς περισσότερον φιλοθρήσκους ἀνθρώπους· διότι περιερχόμενος τὴν πόλιν σας εἶδον τὰ πολλὰ σεβάσματα σας καὶ μετὰ αὐτῶν εἶδον καὶ ἕνα βωμὸν ἀφιερωμένον τῷ ἀγνώστῳ θεῷ. Αὐτὸν τὸν ἄγνωστον θεόν, τὸν ὁποῖον χωρὶς νὰ γνωρίζετε τιμᾶτε, αὐτὸν ἐγὼ κηρύττω πρὸς σὰς. Ὁ Θεὸς αὐτός δὲν εἶναι μία ἀπλὴ δύναμις σκορπισμένη εἰς τὸν κόσμον· οὔτε εἶναι πάλιν ξένος καὶ ἄσχετος πρὸς τὸν κόσμον. Ὁχι! Αὐτός ἔκαμε τὸν κόσμον καὶ ὅλα ὅσα ὑπάρχουν. Εἶναι Κύριος τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, χωρὶς νὰ ἔχη αὐτός κανένα κύριόν του.

Διὰ νὰ ἀντικρούσῃ δὲ τὴν διδασκαλίαν τῶν στωικῶν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ἴσοι μετὰ τῶν, καὶ τὴν πεποιθήσιν τῶν Ἑλλήνων, ὅτι ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐκτὸς αὐτῶν εἶναι βάρβαροι, ἐκήρυξεν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι δημιουργὸς ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ἐπλάσεν ὅλα τὰ ἔθνη ἐξ ἐνὸς αἵματος, ἀπὸ μίαν δηλαδὴ οὐσίαν, καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ τὸ δικαίωμα νὰ κατοικοῦν εἰς ὅλην τὴν Γῆν. Αὐτός δὲ ἔβαλεν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων τὸν πόθον νὰ ἀναζητοῦν, διὰ νὰ εὑρουν καὶ γνωρίσουν καλὰ τὸν

— Αὐτός, ἔλεγον, καταπατεῖ τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ πείθει τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν εἰς κάποιον ἄλλον θεόν.

Ἐνῷ ὁ Παῦλος ἡτοιμάζετο νὰ ἀπολογηθῇ, τὸν ἐσταμάτησεν ὁ ἀνθύπατος. Εἶχεν ἀντιληφθῇ ἀμέσως τὴν συκοφαντίαν τῶν Ἰουδαίων, τὸν φθόνον ποὺ κατεῖχε τὰς καρδίας των, καὶ τοὺς εἶπε μὲ αὐστηρότητα:

— Ἐάν μὲν ἐπρόκειτο περὶ ἀδικήματός τινος, ἢ περὶ πράξεως πονηρᾶς, τὴν ὁποίαν προβλέπουν οἱ ρωμαϊκοὶ νόμοι, θὰ ἐδεχόμην τὴν κατηγορίαν. Ἐπειδὴ ὅμως πρόκειται περὶ λόγων καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου Ἰουδαϊκοῦ, δὲν θέλω νὰ γίνω κριτὴς ἐγώ. Λύσατε σεῖς μόνοι τὰς διαφοράς σας.

Καὶ τοὺς διέταξε νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν αἵθουσαν τοῦ δικαστηρίου. Ἄλλ' ἐκεῖ ὑπῆρχον καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι συνεπάθουν τὸν Παῦλον καὶ ἀντιπαθοῦσαν τοὺς Ἰουδαίους. Ἀμέσως αὐτοὶ ἤρπασαν τὸν Σωσθένην καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν δέρουν ἐντὸς τῆς αἰθούσης. Ὁ Γαλλίων τοὺς εἶδεν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε. Ἐσκέφθη, ὅτι αὐτὴ ἡ τιμωρία ἤρμοζεν εἰς τὸν πονηρὸν καὶ ταραχοποιὸν ἐκεῖνον ἀρχισυνάγωγον.

Ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἔμεινεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον, ἀρκετὸν δηλαδὴ χρόνον, ὅσον δὲν εἶχε μείνει εἰς ἄλλας μεγάλας πόλεις. Ἦτο πλεόν καιρὸς νὰ ἀπέλθῃ. Πρὶν ὅμως φύγῃ, ἔγραψε δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς. Φαίνεται, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὁποῖον ἔστειλε τὴν πρώτην ἐπιστολὴν, ἐπανῆλθε καὶ τὸν ἐπληροφόρησεν, ὅτι ἐξηκολούθουν ἀνησυχίαι τινὲς καὶ ἀκαταστασίαι μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν. Τὰ ἴδια ζητήματα ἀπασχολοῦν καὶ πάλιν αὐτοὺς.

Τοὺς γράφει λοιπὸν μὲ κάποιαν αὐστηρότητα καὶ τοὺς παραγγέλλει νὰ μὴ θορυβοῦνται ἀπὸ ἀνοήτους διαδόσεις σχετικῶς μὲ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου. Αὐτὴ θὰ βραδύνη. Θὰ προηγηθοῦν ἄλλα σημεῖα καὶ κατόπιν θὰ ἔλθῃ ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου. Νὰ μὴ συναναστρέφονται τοὺς ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι δὲν ζοῦν σύμφωνα μὲ τὸ Εὐαγγέλιον, ἀλλὰ περιπατοῦν ἀτάκτως. Οἱ ράθυμοι πρέπει νὰ ἀποδιώξουν τὴν ραθυμίαν καὶ νὰ ἀρχίσουν ἐργαζόμενοι. Ὅλοι ὀφείλουν νὰ εἶναι ἐλεήμονες. Καὶ ἄλλας πολλὰς συμβουλὰς, πα-

ρέχει πρὸς αὐτοὺς καὶ τελειώνει τὴν ἐπιστολὴν μὲ τὴν εὐχὴν :
« Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν ».

Ἡ ἡμέρα τῆς ἀναχωρήσεως ἔφθασε. Μὲ ἀρκετὴν συγκίνη-
σιν ἀπεχαιρέτησε τοὺς πολυαρίθμους Χριστιανούς. Θὰ τοὺς
συνεβούλευσε νὰ μένουν ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν· νὰ στηρί-
ζουν ἀλλήλους· νὰ μεταδίδουν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους τὴν διδα-
σκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ὑπεσχέθη, ὅτι θὰ τοὺς γράφῃ ἐπι-

Δευτέρα περιοδεία τοῦ ἀποστόλου Παύλου.

στολὰς καὶ ἀνεχώρησε. Παρέλαβε δὲ μαζί του τὸν Ἀκύλαν
καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἦσαν ξένοι εἰς τὴν Κόρινθον καὶ δὲν
εἶχον σπουδαίους δεσμοὺς καὶ συμφέροντα ἐκεῖ. Ἄλλοι ἤμπο-
ρεῖ νὰ ἦσαν χρησιμώτεροι. Ἄλλωστε ὁ Παῦλος εἶδεν, ὅτι αὐ-
τοὶ εἶχον θερμὴν πίστιν.

Ἐφθασαν εἰς Κεγχρεάς, σπουδαῖον λιμένα τῆς Κορίνθου
πρὸς τὸν Σαρωνικὸν κόλπον. Ἐκεῖ ὁ Ἀκύλας ἔκοψε τὴν κόμην

Θεόν.” Ἄν καὶ ὁ Θεὸς δὲν εὐρίσκεται μακρὰν ἀπὸ ἑκάστου, διότι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν· ἄλλωστε ἡμεῖς εἴμεθα γένος τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ὁμοιάζει μὲ τὰ εἶδωλα τὰ λίθινα ἢ τὰ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ, τὰ ὁποῖα κατασκευάζουν οἱ ἄνθρωποι. Αὐτὸς εἶναι ἄπειρος· δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὰς ἰδικὰς μας ὑπηρεσίας, οὔτε καὶ ἀπὸ ἄλλο τι πρᾶγμα.

Μὲ τὸ πρῶτον αὐτὸ μέρος τοῦ λόγου του ὁ ἀπόστολος ἐπολέμησε τὰς πεπλανημένας ἀντιλήψεις τῶν Ἀθηναίων περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Φαίνεται δέ, ὅτι μὲ πολλὴν προσοχὴν παρηκολούθησαν τὰ θρησκευτικὰ καὶ φιλοσοφικὰ αὐτὰ διδάγματα οἱ Ἀθηναῖοι. Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἔστρεψε τὸν λόγον περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς σωτηρίας. Ὡμίλησε περὶ τῆς ἁμαρτίας καὶ συνέστησε μετάνοιαν. Διὰ τῆς μετανοίας καὶ τῆς πίστεως πρὸς Ἰησοῦν Χριστὸν κατορθώνεται ἡ σωτηρία. «Εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἔδωσεν ὁ Θεὸς τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ ὅλης τῆς οἰκουμένης τοὺς ἀνθρώπους ζῶντας καὶ νεκροὺς. Αὐτὸν δὲ ὡς κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ἀνέστησεν ὁ Θεὸς ἐκ νεκρῶν...»

Ὅταν ἤκουσαν περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν, ἄλλοι ἐξεπλάγησαν, ἄλλοι ἀντεῖπον καὶ ἄλλοι περιέπαιζον. Μερικοὶ ἐζήτησαν νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῶν ζητημάτων αὐτῶν καὶ πάλιν. Ἡ ὁμιλία ἐν τούτοις αὐτῇ ἔφερε κάποιον καρπὸν. Ἐπίστευσαν μερικοί, μετὰ τῶν ὁποίων μία γυνὴ ὀνομαζομένη Δάμαρις καὶ εἷς Ἀρεοπαγίτης ὀνόματι Διονύσιος. Αὐτὸς δέ, κατ’ ἀρχαίαν παράδοσιν, ἔγινε καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος τῶν Ἀθηνῶν.

29. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΤΑΒΑΙΝΕΙ ΕΙΣ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 1-8)

Εἰς τὰς Ἀθήνας δὲν ἔφερε σπουδαῖα ἀποτελέσματα τὸ κήρυγμα τοῦ Παύλου. Ἡ σοφία τῆς ἐποχῆς ἠμπόδισε τοὺς Ἀθηναίους νὰ δεχθοῦν τὴν αἰωνίαν σοφίαν τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ὁ Παῦλος, ἂν καὶ εἶχεν ἀποφασίσαι προηγουμένως νὰ παραμείνῃ εἰς Ἀθήνας, μέχρις ὅτου ἔλθουν ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν οἱ βοηθοὶ του, ἐγκατέλειψε τὴν πόλιν τῆς σοφίας, διὰ νὰ πορευθῇ

εἰς τὴν Κόρινθον, τὴν πόλιν τοῦ πλούτου. Ἐπορεύετο μὲ κάποιον δισταγμόν, διότι ἐσκέπτετο, ὅτι ἡ σοφία τοῦ κόσμου καὶ ὁ πλοῦτος δὲν ἀφήνουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Χριστόν. Ὁ ἴδιος ἔγραφεν ἀργότερα πρὸς Κορινθίους, ὅτι «ἐν φόβῳ καὶ τρόμῳ πολλῷ ἦλθον πρὸς σᾶς» (Α' Κορινθίους β', 3).

Ἡ Κόρινθος, «ἡ πόλις τῶν δύο θαλασσῶν», ὅπως τὴν ὠνόμαζον οἱ ποιηταί, ὡς ἐκ τῆς κεντρικῆς τῆς θέσεως, εἶχε σπουδαιότατον ἐμπόριον καὶ σημαντικωτάτην κίνησιν. Πλοῦτος δὲ πολὺς ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη συνεσωρεύετο εἰς αὐτὴν καὶ τὴν ἔκαμνε τὴν πλουσιωτέραν πόλιν τῆς Ἑλλάδος. Συνέπεια δὲ τοῦ πλούτου ἦτο ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἀσωτία. Ὑπέροχα κτίρια, μεγαλοπρεπεῖς ναοὶ καὶ ὠραῖα ἀγάλματα — ὅσα εἶχεν ἀφήσει ὁ λεηλατήσας τὴν πόλιν Ρωμαῖος στρατηγὸς Μόμμιος (146 π.Χ.) — ἐκόσμουν αὐτήν. Ἔνεκα τῆς ἐξαιρετικῆς θέσεώς της ὠρίσθη ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους πρωτεύουσα ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Οἱ κάτοικοί της ἀνῆρχοντο εἰς ἑκατὸν χιλιάδας, ἐνῷ οἱ δοῦλοι ὑπερέβαινον τὰς τετρακοσίας χιλιάδας. Εἰς αὐτὴν κατῴκουν καὶ πολλοὶ Ἰουδαῖοι, οἱ ὅποιοι εἶχον καὶ συναγωγὴν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν μάλιστα αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἰουδαίων ἠυξήθη, διότι ἦλθον πολλοὶ ἀπὸ τὴν Ρώμην. Αὐτοὶ εἶχον διωχθῆ ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου ἔνεκα τῶν ταραχῶν, ποὺ ἔκαμνον ἐκεῖ.

Μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἦλθον ἀπὸ τὴν Ρώμην, ἦσαν καὶ δύο σύζυγοι, ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα, οἱ ὅποιοι κατήγοντο ἀπὸ τὸν Πόντον. Μὲ αὐτοὺς πρῶτον ἐσχετίσθη ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ ἦσαν σκηνοποιοί, ὁ δὲ Παῦλος ἐγνώριζε τὴν τέχνην αὐτὴν, συνειργάζετο μὲ αὐτούς, διὰ νὰ ἐξοικονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀλλὰ δὲν ἐλησμόνει καὶ τὸ κύριον ἔργον του, δηλαδὴ τὸ κήρυγμα. Ἦρχισε νὰ διδάσκη πρῶτον εἰς αὐτοὺς τὸν Χριστόν καὶ τοὺς ἔπεισε νὰ γίνουν Χριστιανοί. Κάθε δὲ Σάββατον μετέβαιναν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διελέγετο πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Ἕλληνας προσηλύτους. Ἐπεισε δὲ μερικοὺς νὰ βαπτισθοῦν εἰς Χριστόν. Πάντως ὅμως δὲν ἐγίνετο σπουδαία ἐργασία.

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτάς ἦλθον ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκην ὁ Σίλας μὲ τὸν Τιμόθεον, οἱ ὅποιοι τοῦ ἔφερον ἐκ μέρους ἴσως

τῶν Φιλιππησίων χρηματικὸν βοήθημα (Φιλιπ. δ', 15. Β' Κορ. ια', 9). Τοιουτοτρόπως ὁ Παῦλος, μὴ ἔχων τώρα ἀνάγκην νὰ διαθέτῃ τὸν πολύτιμον χρόνον τοῦ διὰ βιοποριστικὴν ἐργασίαν, ἤρχισε νὰ κηρύττῃ μὲ μεγαλύτερον ζῆλον καὶ ἐπὶ περισσότερον χρόνον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ τὴν πρώτην τοῦ ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς.

Ὁ Σίλας καὶ Ἰδίως ὁ Τιμόθεος ἐπληροφόρησαν τὸν Παῦλον, ὅτι ὁ διωγμὸς κατὰ τῶν Χριστιανῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἐσυνεχίζετο· ἀλλ' οἱ Χριστιανοὶ ἔμμενον σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν. Μερικοὶ μόνον ἀπὸ αὐτοῦς, ἐπειδὴ ἐνόμιζον, ὅτι πολὺ συντόμως θὰ ἐγίνετο ἡ δευτέρα παρουσία τοῦ Κυρίου, εἶχον ἐγκαταλείψει τὰς ἐργασίας των καὶ ἔζων εἰς βάρος τῶν πλουσίων ἀδελφῶν. Ἄλλοι πάλιν εἶχον ἀνησυχίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀποθανόντων συγγενῶν των.

Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν πληροφοριῶν ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν πρώτην ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς Θεσσαλονικεῖς. Τοὺς συγχαίρει διὰ τὴν σταθερὰν πίστιν καὶ τοὺς ὀνομάζει ὑπόδειγμα καλῶν Χριστιανῶν. Τοὺς συνιστᾷ κατόπιν νὰ ἐργάζωνται ὅπως καὶ πρότερον, διότι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μὴ δὲ ἐσθιέτω. Περὶ δὲ τῆς δευτέρας παρουσίας βεβαιώνει, ὅτι θὰ ἔλθῃ αἰφνιδίως, εἰς χρόνον ἄγνωστον, ὅπως ἔρχεται ὁ κλέπτης κατὰ τὴν νύκτα. Οἱ δὲ ἀποθανόντες θὰ ἀναστηθοῦν τότε διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Κυρίου. Δίδει κατόπιν πολυτίμους συμβουλὰς περὶ τῆς συμπεριφορᾶς πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους των. Τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν ἔστειλε πρὸς τοὺς Θεσσαλονικεῖς μὲ ἓνα Κορίνθιον Χριστιανὸν ἴσως τὸ 52 μ.Χ.

Ἐπειτα ὁ Παῦλος ἡσχολήθη καὶ πάλιν μὲ τὸ κήρυγμα εἰς τὴν συναγωγὴν, ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἤθελον νὰ πιστεύσουν. Ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον, ἐβλασφήμουν αὐτὸν καὶ ἐσυκοφάντουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ Παῦλος, ἰδὼν ὅτι δὲν ἐπέρχεται εἰς αὐτοὺς ὠφέλεια, τοὺς ἐγκατέλειπεν. Ἐτίναξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ εἶπεν ὅπως ἄλλοτε εἰς τοὺς Ἰουδαίους τῆς Πισιδίας (κεφ. 20): «Ἡ εὐθύνῃ διὰ τὴν ἀπιστίαν σας θὰ βαρύνῃ σᾶς· ἐγὼ εἶμαι πλέον ἀθῶος. Σᾶς ἐγκαταλείπω καὶ στρέφομαι πρὸς τοὺς Ἑθνικοὺς».

Ἐξήλθεν ἀπὸ τὴν συναγωγὴν, διὰ νὰ μὴ εἰσέλθῃ ποτὲ πλέον εἰς αὐτήν. Ἐκτοτε κατώκησεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πλουσίου Ἑλλήνος Τίτου Ἰούστου, ὁ ὁποῖος εἶχε πιστεύσει καὶ βαπτισθῇ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἀρχισυνάγωγος Κρίσπος μαζί μὲ ὅλην τὴν οἰκογένειάν του ἐπίστευσε καὶ ἔγινε Χριστιανός. Φυσικά, παρητήθη ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸν Ἰουδαῖον Σωσθένην. Καὶ μερικοὶ ἀκόμη ἐκ τῶν Ἑθνικῶν Κορινθίων ἐπίστευσαν εἰς Χριστόν. Πάντως ὅμως ὀλίγος ἦτο ὁ ἀριθμὸς τῶν πιστῶν, μολοντί ἐπὶ τόσον χρόνον ὁ Παῦλος ἐδίδασκε.

30. ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΝ

(Πράξ. ιη', 9 - 18)

Καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες ἔχουν τὰς στιγμὰς τῆς ἀδυναμίας των. Ὁ ἄφοβος Παῦλος ἔβλεπε τὴν ἀπροθυμίαν τῶν Κορινθίων καὶ τὰς ἀντιδράσεις τῶν Ἰουδαίων καὶ κατελήφθη ἀπὸ κάποιαν ἀποθάρρυνσιν. Ἀλλ' ὁ Κύριος μὲ ἓνα ὄραμα κατὰ τὴν νύκτα ἐνίσχυσεν αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβῆσαι· λάλησε τὸν λόγον τῆς ἀληθείας καὶ μὴ σιωπῆσης, διότι πολὺς λαὸς τῆς πόλεως αὐτῆς θὰ πιστεύσῃ. Ὅτιδήποτε καὶ ἂν συμβῇ, μὴ ταραχθῇς. Ἐγὼ εἶμαι μαζί σου καὶ κανεὶς δὲν θὰ δυνηθῇ νὰ σὲ βλάψῃ». Χαίρων ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν πληροφορίαν αὐτὴν τοῦ Κυρίου μὲ νέον θάρρος καὶ ἐνθουσιασμόν ἐκήρυττε τὸν Χριστόν. Πολὺ πλῆθος Ἑθνικῶν ἐπίστευε καὶ ὁλοὲν ἡ Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου ηὔξανεν. Εἰς τοὺς Ἰουδαίους δὲν ἔδιδε σημασίαν.

Ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ὠργίσθησαν κατὰ τοῦ Παύλου, διότι Ἰουδαῖος αὐτὸς ἐκήρυττε πρὸς τοὺς εἰδωλολάτραις καὶ μάλιστα ἐχρησιμοποιοῖ εἰς τὰ κηρύγματα τοῦ τὴν Παλαιάν Διαθήκην. Τὸ τελευταῖον αὐτὸ ἐθεώρησαν βεβήλωσιν κατὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Νόμου των. Ὅλοι μαζί ἐξηγέρθησαν ἐναντίον του. Τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ὠδήγησαν ἐνώπιον τοῦ ἀνθυπάτου. Ἀνθύπατος τότε ἦτο ὁ Λούκιος Γαλλίων, ἀνὴρ τίμιος καὶ συνετός, ἀδελφὸς τοῦ φιλοσόφου Σενέκα. Ἀπὸ αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἰδίως ὁ ἀρχισυνάγωγος Σωσθένης ἐζήτησαν τὴν καταδίκην τοῦ Παύλου.

του, τὴν ὁποίαν σύμφωνα με τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα εἶχεν ἀφήσει. Αὐτὸς εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ζήσῃ χρονικόν τι διάστημα με νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν. Καὶ εἰς δῆλωσιν τῆς ὑποχρεώσεώς του αὐτῆς ἄφησε κατὰ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα τὴν κόμην. Ὡνομάζετο δὲ κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐγκρατείας Ναζηραῖος. Τώρα εἶχε συμπληρωθῇ ὁ χρόνος τῆς εὐχῆς, τοῦ ταξίματος, καὶ ἔκοψε τὴν κόμην. Κατὰ σύμπτωσιν ἀπέπλεε κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἓνα πλοῖον διὰ τὴν Συρίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβιβάσθησαν ὁ Ἀκύλας, ἡ Πρίσκιλλα καὶ ὁ Παῦλος με τοὺς βοηθοὺς του. Ἡ δευτέρα μεγάλη ἀποστολική περιοδεία ἔληξεν. Ἦτο καιρὸς νὰ πληροφορηθοῦν τὰ κατ' αὐτὴν οἱ ἀδελφοὶ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀσίας καὶ μάλιστα οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ. Καὶ πρὸς αὐτοὺς μετέβαινε τώρα ὁ Παῦλος.

31. ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑΣ

(Πράξ. ιη', 19-28)

Ὁ Παῦλος ἤθελε νὰ ἀνακοινώσῃ εἰς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας τὴν διάδοσιν τῆς χριστιανικῆς πίστεως εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἑλλάδα. Ἦθελε νὰ συνδέσῃ τὰς Ἐκκλησίας αὐτὰς ἀναμεταξύ των. Αὐτὸς δὲ ἦτο ὁ σκοπός, διὰ τὸν ὁποῖον κατηυθύνετο εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἀκύλας καὶ ἡ Πρίσκιλλα θὰ ἔμενον εἰς τὴν Ἐφεσον, ἐξῆλθε μαζί των εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν καὶ ἔμεινεν ἡμέρας τινάς. Εὗρεν ἐκεῖ μερικοὺς Χριστιανοὺς καὶ πολλοὺς Ἰουδαίους. Πρὸς αὐτοὺς συνωμίλησεν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ προσεῖλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην των.

Τὸν παρεκάλουν δὲ Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι νὰ μείνῃ περισσότερο χρόνον μαζί των. Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἠρνήθη, διότι, καθὼς εἶπεν, ἐβιάζετο νὰ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ὥστε νὰ εἶναι ἐκεῖ κατὰ τὴν ἐγγίζουσαν ἑορτὴν. Ὑπεσχέθη ὅμως, ὅτι Θεοῦ θέλοντος, θὰ ἐπανήρχετο εἰς αὐτοὺς. Ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ἔπλευσεν εἰς Καισάρειαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἀνέβη εἰς Ἱερουσαλὴμ. Φαίνεται, ὅτι εἰς τὴν πόλιν εἶχον ἐπικρατήσῃ μετὰ των Χριστιανῶν οἱ ἀδιάλλακτοι ὁπαδοὶ τῶν Ἰουδαϊκῶν θρησκευτικῶν

εθίμων. Αὐτοὶ ἐνόμιζον, ὅτι ὁ Παῦλος καταλύει τὸν μωσαϊκὸν νόμον καὶ διαστρέφει τὸν Χριστιανισμόν. Διὰ τοῦτο τὸν ὑπεδέχθησαν ψυχρῶς καὶ ἴσως μὲ κάποιαν ἐχθρότητα.

Μὲ λύπην ὁ ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν εἶδε τὴν θλιβεράν αὐτὴν κατάστασιν. Ἐνόησεν, ὅτι ἕνεκα τοῦ φανατισμοῦ τῶν ἰουδαϊζόντων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐργασθῇ ἐκεῖ. Ἐγκατέλειψε λοιπὸν συντομώτατα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ κατέβη εἰς τὴν προσφιλεῖ του Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας. Μὲ χαρὰν ἐπανεῖδε καὶ ἐχαίρετόν τούς ἐκεῖ Χριστιανούς. Ἀνεκοίνωσεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἴδρυσιν νέων Ἐκκλησιῶν μεταξύ τῶν Ἑθνικῶν, ἐστήριξεν αὐτῶν τὴν πίστιν καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον χρόνον ἔφυγε, διὰ νὰ κάμῃ μίαν μικρὰν περιοδείαν εἰς μερικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν χώραν τῆς Γαλατίας καὶ Φρυγίας καὶ ἐπεσκέφθη μὲ τὴν σειράν τὰς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἐμενεν ἡμέρας τινὰς εἰς ἐκάστην ἐξ αὐτῶν ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.

Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸν ἓνας Ἰουδαῖος ὀνόματι Ἀπολλῶ, καταγόμενος ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν Ἐφεσον. Αὐτὸς ἦτο πολὺ μορφωμένος φιλοσοφικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὰς Γραφάς. Εἶχε πληροφορηθῇ μερικὰ πράγματα ἀπὸ τὴν ζωὴν τοῦ Κυρίου. Ἰδίως ἐγνώριζε καλὰ τὰ περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶχεν εἶπει καὶ πράξει διὰ τὸν Χριστόν. Πλήρης δὲ ζήλου εἰσήρχετο εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἐδίδασκε πρὸς τοὺς Ἰουδαίους μὲ πολλὴν δύναμιν ὅσα ἐγνώριζε περὶ τοῦ Κυρίου. Τὸ κήρυγμα ἔκαμεν ἐντύπωσιν εἰς ὅλους. Μεγαλύτεραν ὅμως ἐντύπωσιν ἔκαμε εἰς τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν Πρίσκιλλαν. Αὐτοὶ ἐπλησίασαν τὸν Ἀπολλῶ καὶ τὸν παρέλαβον μαζί των. Ἐπὶ ἄρκετόν χρόνον ἐδίδασκον εἰς αὐτὸν λεπτομερῶς τὴν ζωὴν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Κυρίου. Ὁ σοφὸς Ἀπολλῶ ἐδέχετο εὐχαρίστως τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τοὺς ἀπλοὺς αὐτοὺς σκηνοποιούς!

Ὅταν δὲ κατηρτίσθη ἄρκετὰ εἰς τὴν χριστιανικὴν γνῶσιν, τότε ἐζήτησε νὰ ἐξέλθῃ πρὸς τὸ κήρυγμα. Κατὰ προτροπὴν Ἰσως τοῦ Ἀκύλα καὶ τῆς Πρίσκιλλης ἀπεφάσισε νὰ κατέλθῃ

πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Κορίνθου. Πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἐφέσου ἔγραψαν νὰ ὑποδεχθοῦν καλῶς καὶ νὰ ἀκούσουν μὲ ἐμπιστοσύνην τὸν Ἀπολλῶ.

Ὁ νέος ἱεραπόστολος ἔφθασεν εἰς Κόρινθον. Μὲ τὸ κήρυγμά του τοὺς μὲν πιστοὺς ἐνίσχυε, τοὺς δὲ ἀπίστους προσείλκυεν. Εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὰς πλατείας μὲ δύναμιν μεγάλην ἐκήρυττε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἰουδαίους περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἀπεδείκνυε καθαρῶτα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Γραφῶν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος εἶναι ὁ ἀληθὴς Μεσσίας. Ἐστερέωνε τοιοῦτοτρόπως τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κορινθίων. Ἀργότερα δὲ ὁ Παῦλος εἰς μίαν τοῦ ἐπιστολὴν ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶ ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡύξανε... Θεοῦ γὰρ ἐσμὲν συνεργοί» (Α' Κορινθίους γ', 6, 9).

Ἐνῶ ὁ Ἀπολλῶ μὲ τόσῃ ἐπιτυχίᾳ εἰργάζετο εἰς τὴν Κόρινθον, ὁ Παῦλος ἐτελείωσε τὴν περιοδείαν του καὶ κατέληξεν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἐκεῖ τώρα θὰ ἐργασθῇ ἀρκετὸν χρόνον. Ἡ Ἐφεσος τότε ἦτο ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ὁμοία πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν καὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν. Ἐμπορικῇ, πλουσίᾳ, μὲ ἀσφαλῆ λιμένα, κέντρον τῶν ἄλλων μικρασιατικῶν πόλεων, ἐγένετο ὑπὸ τῶν Ρωμαίων πρωτεύουσα τῆς Ἀσίας. Εἶχε μεγαλοπρεπεῖς οἰκοδομὰς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπερεῖχεν ὁ ὠραιότατος καὶ ἐπιβλητικώτατος ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος.

Αὐτὸς οἰκοδομήθη μὲ συνεισφοράς ὅλων τῶν ἐλληνικῶν πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ἀργότερον ἐκάη ἀπὸ τὸν Ἡρόστρατον. Ἀνοικοδομήθη ὅμως πάλιν μὲ πολλὰς δαπάνας καὶ πολλοὺς κόπους. Ποικιλόχρωμα μάρμαρα ἐξελέγησαν καὶ συνεδυάσθησαν διὰ τὴν οἰκοδομὴν του. Πολυάριθμοι ὑψηλαὶ μαρμάρηνοι στήλαι μὲ ὠραίας βάσεις καὶ καλλιτεχνικὰ κιονόκρανα ἐβάσταζον τὴν στέγην. Ὠραιότατα ἀγάλματα τοῦ Πραξιτέλους καὶ τοῦ Φειδίου εὕρισκοντο εἰς αὐτόν. Ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ὠραιότητα τῶν ἀγαλμάτων καὶ τοῦ ναοῦ ἀπετέλει ἓνα ξύλινον κακότεχνον ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος, ἔργον βαρβάρου Ἀσιάτου. Οἱ Ἐφέσιοι ὅμως ἐπίστευον, ὅτι τὸ ἔρριψεν ὁ Ζεὺς εἰς τὴν πόλιν τῶν καὶ τὸ ἐτίμων πολὺ.

32. Η ΕΦΕΣΟΣ ΓΙΝΕΤΑΙ ΝΕΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ

(Πράξ. ιθ', 1-20)

Ὁ Παῦλος ἐνόησεν, ὅτι εἰς τὴν Ἔφεσον ἠδύνατο νὰ γίνῃ μεγάλη θρησκευτικὴ ἐργασία. Ὅταν ἦλθεν εἰς αὐτήν, εὗρηκε μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ δώδεκα Ἰουδαίους, οἱ ὅποιοι εἶχον λάβει μόνον τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου. Δὲν τοὺς εἶχε δοθῇ εὐκαιρία νὰ γνωρίσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Ὅταν εἶδον τὸν Παῦλον καὶ ἤκουσαν τὴν νέαν διδασκαλίαν, ἐπίστευσαν καὶ ἐβαπτίσθησαν. Ἐλαβον δὲ Πνεῦμα ἅγιον καὶ ἤρχισαν νὰ λαλοῦν ξένας γλώσσας καὶ νὰ προφητεύουν, πρὸς μεγάλην ἐκπληξιν τῶν Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων τῆς Ἐφέσου.

Πρὶν ἀρχίσῃ τὰς ὁμιλίας του πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς, ὁ Παῦλος ἐδίδασκεν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπὶ τρεῖς μῆνας κατὰ συνέχειαν. Ἐπειθε πολλοὺς Ἰουδαίους νὰ γίνουν Χριστιανοί. Οἱ περισσότεροι ὅμως, ὅπως συνήθως, ἀντέλεγον εἰς τὸν Παῦλον. Τὸν ἐκακολόγουν καὶ προσεπάθουν νὰ ἐξεγείρουν τὰ πλήθη ἐναντίον του. Ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν τῶν φανατικῶν Ἰουδαίων ἐγκατέλειπεν ὁ ἀπόστολος τὴν συναγωγὴν καὶ ἐστράφη πρὸς τοὺς Ἐθνικοὺς. Ὡς τόπον τῶν κηρυγμάτων του ἐξέλεξε μίαν εὐρύχωρον σχολὴν, ἀνήκουσαν εἰς κάποιον Ἐφέσιον ὀνομαζόμενον Τύραννον.

Δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐκήρυττεν ἐκεῖ καὶ πολὺς λαὸς Ἰουδαίων καὶ Ἑλλήνων ἐπίστευον εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, οἱ ὅποιοι ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατήρχοντο εἰς τὴν Ἔφεσον, προσήρχοντο καὶ ἤκουον τὸ κήρυγμα. Αὐτοὶ δὲ μετέφερον τὴν διδασκαλίαν εἰς τὰς πατρίδας των. Τοιοῦτοτρόπως ἡ Ἔφεσος ἔγινε κέντρον μεγάλης χριστιανικῆς κινήσεως.

Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἔκαμνε μεγάλην ἐντύπωσιν, ἦσαν τὰ πολλὰ θαύματα τοῦ Παύλου. Ἐθεράπευε πολλοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἀπηλευθέρωνε πολλοὺς δαιμονιζομένους. Τόσῃν θαυματουργικῇ δύναμιν τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά του, μὲ πίστιν λαμβανόμενα ἀπὸ τοὺς πάσχοντας, μετέδιδον θεραπείαν. Μανδήλια τῆς χειρὸς καὶ μανδήλια τῆς κεφα-

λῆς του, σιμικίνθια καὶ σουδάρια, ὅπως ὀνομάζονται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, ἐτοποθετοῦντο ἐπάνω εἰς τοὺς ἀσθενεῖς καὶ ἔφερον τὴν ὑγείαν.

Κατάπληξιν ἐπροξένησαν τὰ θαύματα αὐτὰ καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς μάγους τῆς Ἐφέσου. Αὐτοὶ ὅμως ἐπίστευον, ὅτι αἱ λέξεις καὶ τὰ ἐνδύματα τοῦ Παύλου εἶχον κάποιαν μαγικὴν δύναμιν. Ἐνόμιζον δέ, ὅτι ἐὰν καὶ αὐτοὶ μετεχειρίζοντο τὰς ἰδίας λέξεις, θὰ ἠμποροῦσαν νὰ κάμνουν τὰ ἴδια θαύματα. Μάλιστα δὲ ἑπτὰ υἱοὶ ἐνὸς Ἰουδαίου ἀρχιερέως, ὀνομαζομένου Σκευᾶ, οἱ ὅποιοι ἡσυχολοῦντο μὲ τοὺς ἐξορκισμοὺς καὶ τὰς μαγείας, ἠθέλησαν νὰ ἐκδιώξουν, ὅπως ὁ Παῦλος, πονηρὰ πνεύματα.

Ἐπλησίασαν λοιπὸν ἓνα δαιμονιῶντα καὶ ἐπανάλαβον πρὸς τὰ πονηρὰ πνεύματα, ὅσα εἶχον ἀκούσει νὰ λέγῃ ὁ Παῦλος: «Ἐξορκίζομεν σᾶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ, τὸν ὅποιον κηρύττει ὁ Παῦλος». Ἀλλὰ τὸ πονηρὸν πνεῦμα εἶπε: «Καὶ τὸν Ἰησοῦν γνωρίζω καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσης. Σεῖς ὅμως ποῖοι εἰσθε;» Ἀντὶ δὲ νὰ φύγῃ τὸ πνεῦμα, ὥρμησεν ὁ δαιμονιζόμενος, τοὺς συνέλαβε, τοὺς ἔδειρεν ἀγρίως, ἐξέσχισε τὰ ἐνδύματά των, γυμνοὺς δέ, τραυματισμένους καὶ κατατρομαγμένους, τοὺς ἄφησε νὰ φύγουν.

Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐγίνε γνωστὸν εἰς ὄλους τοὺς Ἑλλήνας καὶ Ἰουδαίους καὶ ἐπροξένησεν εἰς αὐτοὺς φόβον μέγαν. Οἱ πιστοὶ ὅμως ἐδόξαζον τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. Τότε πολλοὶ μάγοι, οἱ τὰ περίεργα πράξαντες, ἐπίστευσαν εἰς Χριστὸν καὶ ἀπηνήθησαν τὴν μαγείαν. Μάλιστα δὲ ἔφεραν ὅλα τὰ μαγικά των βιβλία καὶ τὰ κατέκαυσαν ἐνώπιον τοῦ λαοῦ. Τὰ βιβλία αὐτὰ ἦσαν σπάνια καὶ ἐπεκράτει ἡ πεποίθησις, ὅτι ὅστις τὰ ἐμελέτα, ἐγίνετο μάγος. Δι' αὐτὸ ἦσαν πανάκριβα. Ἡ ἀξία των προχείρως ὑπελογίσθη εἰς πεντήκοντα χιλιάδας ἀργυρῶν νομισμάτων. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἡὔξανε καὶ ἴσχυε.

Ἀπὸ τὴν Ἐφεσον ὁ Παῦλος ἔγραψε δύο ἐπιστολάς, μίαν πρὸς Γαλάτας καὶ μίαν πρὸς Κορινθίους. Εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Γαλατίας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Παύλου εἰσώρμησαν

οἱ Ἰουδαῖζοντες ψευδάδελφοι. Αὐτοὶ ἤθελον νὰ νοθεύσουν τὸν Χριστιανισμόν καὶ νὰ ἐπιβάλουν τὰς διατάξεις τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος περισσότερο ἀπὸ ὅλους ἀντέλεγε καὶ ἐματαίωνε τὰς πονηράς τῶν ἐνεργείας, αὐτοὶ τὸν ἐσυκοφάντουν καὶ διέδιδον, ὅτι δὲν εἶναι ἀπόστολος. Συνιστοῦσαν δὲ εἰς τοὺς πιστοὺς νὰ μὴ δίδουν σημασίαν εἰς τοὺς λόγους τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ λοιπὸν φαίνεται, ὅτι ἐκλόνησαν ἀρκετοὺς Γαλάτας.

Διὰ τοὺς κλονισθέντας ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολήν του. Ἀποδεικνύει εἰς αὐτὴν, ὅτι αὐτὸς εἶναι ὄντως ἀπόστολος καὶ ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἀποδεικνύει ἀκόμη, ὅτι ὁ μωσαϊκὸς νόμος κατηργήθη διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἡ σωτηρία κερδίζεται ὄχι μὲ τοὺς νεκροὺς τύπους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἀλλὰ μὲ τὴν ζῶσαν πίστιν εἰς τὸν Χριστόν.

Πρὸς δὲ τοὺς Κορινθίους, οἱ ὅποιοι εἶχον διαιρεθῇ εἰς κόμματα καὶ ἔζων μερικοὶ ἐξ αὐτῶν ἄτακτον βίον, συνιστᾷ νὰ ἔχουν ἀγάπην καὶ ἐνότητα μετὰ τῶν, ἀφοῦ μία εἶναι ἡ πίστις τῶν. Τοὺς προτρέπει νὰ εἶναι προσεκτικοὶ εἰς τὴν ζωὴν τῶν, διὰ νὰ ἀποφεύγωνται τοιοῦτοτρόπως τὰ σκάνδαλα.

33. ΤΑΡΑΧΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΦΕΣΟΝ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ

(Πράξ. ιθ', 21-41)

Εἰς τὴν Ἔφεσον ἕκαστον Μάιον ἐτελοῦντο μεγάλα ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τῆς Ἀρτέμιδος. Εἰς λατρείαν μὲν τῆς θεᾶς ἔκαμνον θυσίας καὶ ἄλλας λειτουργικὰς πράξεις· πρὸς ψυχαγωγίαν δὲ τοῦ λαοῦ ἐτέλουν ἀγῶνας, παραστάσεις καὶ ἄλλας διασκεδάσεις ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς θεᾶς. Πλήθος λαοῦ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη προσήρχετο εἰς τὴν Ἔφεσον. Τὴν ἐπίβλεψιν καὶ διεύθυνσιν τῶν ἑορτῶν εἶχον οἱ ἀσιάρχαι, ἄνδρες πλούσιοι καὶ εὐυπόληπτοι, οἱ ὅποιοι ἐξελέγοντο πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἕκαστον ἔτος. Καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἰδίᾳ δὲ κατὰ τὰς ἑορτὰς αὐτάς, ἐπωλοῦντο μικρὰ ἀργυρὰ ὁμοιώματα τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τοῦ ναοῦ αὐτῆς. Αὐτὰ οἱ εἰδωολάτραι τὰ ἔφερον μαζὶ τῶν ὡς φυλαχτὰ

ἢ τὰ ἐκρεμοῦσαν εἰς τὰς οἰκίας των. Πολλάκις δὲ τὰ ἔθαπτον μετὰ τὰ σώματα τῶν ἀποθνησκόντων μέσα εἰς τὸν τάφον.

Ἐπειδὴ ἐγένετο μεγάλη κατανάλωσις ἀπὸ αὐτά, εἶχε δημιουργηθῇ ὁλόκληρος βιομηχανία εἰς τὴν Ἔφεσον, ἡ ὁποία ἀπησχόλει πολλοὺς ἐργάτας. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Δημήτριος, ὁ ἐπικαλούμενος ἀργυροκόπος, εἶδεν ὅτι κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη ἡλαττώθη πάρα πολὺ ἡ πώλησις τῶν ἀργυρῶν ὁμοιωμάτων. Εὐφυῆς καθὼς ἦτο, ἀντελήφθη, ὅτι αὐτὸ ὠφείλετο εἰς τὴν διάδοσιν τῆς θρησκείας τοῦ Παύλου. Ἐσκέφθη δέ, ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀπαλλάξῃ ὅπωςδῆποτε τὴν πόλιν καὶ τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὸν Παῦλον, διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ καὶ πάλιν τὸ ἐμπόριόν του.

Ἐκάλεσε λοιπὸν κατὰ τὸν Μάιον, τὸν μῆνα τῶν ἑορτῶν, τοὺς πολυαριθμοὺς ἐργάτας καὶ τεχνίτας καὶ τοὺς εἶπε:

— Γνωρίζετε, ὅτι ἡ εὐπορία μας ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν πώλησιν τῶν ἀργυρῶν νάων. Ἀλλὰ βλέπετε, ὅτι ὁ Παῦλος ἔπεισε πολὺν λαὸν τῆς Ἐφέσου καὶ ὅλης τῆς Ἀσίας, ὅτι αὐτά, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς κατασκευάζομεν, δὲν εἶναι θεοί. Ἀντιλαμβάνεσθε βέβαια, ὅτι ἡμεῖς κινδυνεύομεν νὰ μείνωμεν χωρὶς ἐργασίαν. Τὸ δὲ χειρότερον, ὑπάρχει φόβος νὰ χάσῃ τὴν δόξαν τῆς ἡμετέρας θεᾶς μας, ἡ Ἀρτεμις, τὴν ὁποίαν ὅλη ἡ οἰκουμένη μέχρι σήμερον σέβεται.

Μετὰ μεγάλην τέχνην ὁ Δημήτριος ἀνέμειξε τὸ συμφέρον πρὸς τὴν θρησκείαν καὶ ἐφαντίσε τοὺς ἐργάτας. Ἐκεῖνοι, γεμάτοι θυμὸν καὶ φανατισμόν, ἐξῆλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ ἤρχισαν νὰ κραυγάζουν μετὰ ὅλην τὴν δύναμιν: «Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις τῶν Ἐφεσίων!» Ἀπὸ τὰς φωνάς των ἐταράχθη ἡ πόλις καὶ πολλὸς λαὸς τοὺς ἠκολούθησε, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Αὐτοὶ δὲ ἔσπευσαν εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔμενεν ὁ Παῦλος. Ἐπειδὴ δὲν εὔρον αὐτόν, ἤρπασαν τοὺς Μακεδόνας βοηθοὺς τοῦ Γάιον καὶ Ἀρίσταρχον καὶ τοὺς ἔσυραν εἰς τὸ μέγα θέατρον τῆς Ἐφέσου. Ὄταν ὁ Παῦλος ἐπληροφορήθη τὰ γενόμενα, ἠθέλησε νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸ θέατρον καὶ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Ἀλλ' οἱ μαθηταὶ τὸν ἠμπόδισαν. Καὶ μερικοὶ μάλιστα ἀσιάρχαι φίλοι τοῦ παρήγγειλαν νὰ μὴ παρουσιασθῇ εἰς τὸν φανατισμένον ὄχλον, διότι θὰ ἐκανόνιζον αὐτοὶ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐν τῷ μεταξύ εἰς τὸ θέατρον ἐγίνετο ὄχλοβοή μεγάλη. Ἄλλοι ἄλλα ἔκραζον. Οἱ περισσότεροι δὲν εἶχον ἰδέαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Τότε ἐθεώρησε κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη ἕνας Ἰουδαῖος ὀνόματι Ἀλέξανδρος καὶ νὰ ἀπολογηθῇ ὑπὲρ τῶν ὁμοθησέων του. Οἱ Ἑθνικοὶ τὸν ἀνεγνώρισαν ὡς Ἰουδαῖον καὶ συνεπῶς πολέμιον τῆς Ἀρτέμιδος. Ὁργίσθησαν περισσότερον καὶ δὲν τὸν ἄφησαν νὰ ὁμιλήσῃ. Ἀλλωστε εἰς τὴν Ἐφεσον ἐτίμων μὲν τοὺς Ἰουδαίους διὰ τὸν πλοῦτον των, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμίσουν. Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν τῆς ἐκρήξεως τοῦ πατριωτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ τοὺς ἀντιπαθοῦσαν περισσότερον. Ἡ ἐμφάνις λοιπὸν τοῦ Ἀλεξάνδρου τοὺς ἠρέθισε πολὺ καὶ ἤρχισαν πάλιν νὰ κραυγάζουν: «Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων!» Ἐπὶ δύο ὥρας κατὰ συνέχειαν ἐκραύγαζον, μέχρις ὅτου ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ὁ γραμματεὺς.

Ὁ γραμματεὺς εἶχε μεγάλην δύναμιν καὶ ἐξουσίαν εἰς τὴν Ἐφεσον. Ἦτο ὡσὰν δήμαρχος τῆς πόλεως. Αὐτὸς λοιπὸν ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸν ὄχλον. Διὰ νὰ καταπραῦνῃ τὰ φανατισμένα πνεύματα, ἤρχισε νὰ ἐπαινῇ τὴν Ἀρτεμιν καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι αὕτῃ εἶναι ἡ μεγάλη καὶ πασίγνωστος θεὰ τῆς Ἐφέσου. Ἐπειτα ἐβεβαίωσεν, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, τοὺς ὁποίους συνέλαβον, οὔτε ἔκαμον οὔτε εἶπον τίποτε κατὰ τῆς θεᾶς. Ἐὰν δὲ ὁ Δημήτριος μὲ τοὺς τεχνίτας του ἔχῃ νὰ κατηγορήσῃ κανένα, ἄς τὸν καταγγείλῃ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἀνθυπάτων. Τοὺς συνέστησε νὰ ἀπέλθουν ἡσυχοὶ εἰς τὰς οἰκίας των, «διότι, εἶπε, κινδυνεύομεν νὰ χαρακτηρισθῶμεν ὡς στασιασταί, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμία αἰτία».

Οἱ ὄχλοι ἐπέισθησαν καὶ διελύθησαν ἡσύχως. Ὁ Παῦλος μὲ τοὺς βοηθοὺς του διέφυγε τὸν κίνδυνον. Ἦτο ὁμῶς καιρὸς τώρα νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν Ἐφεσον, ἀφοῦ ἄλλωστε ἐπὶ τρία σχεδὸν ἔτη, ἀπὸ τοῦ 54 ἕως τὸ 57, ἔμεινεν εἰς αὐτήν. Καὶ προηγουμένως εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ἀναχωρήσῃ. Εἶχεν ἀνακοινώσει μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς τὴν ἀπόφασίν του νὰ μεταβῇ εἰς Μακεδονίαν, Ἑλλάδα, Ἱερουσαλὴμ καὶ Ρώμην. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ εἶχεν ἀποστείλει πρὸ ἑβδομάδων τρεῖς ἀπὸ τοὺς βο-

θούς του, τὸν μὲν Τιμόθεον καὶ Ἑραστον εἰς Μακεδονίαν, τὸν δὲ Τίτον εἰς Κόρινθον, διὰ νὰ περιμένουν εἰς τὰ μέρη αὐτά.

34. Η ΤΡΙΤΗ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

(Πράξ. κ', 1-3)

Πολλοὶ κίνδυνοι ἠπείλουν τὰς Ἐκκλησίας. Πολλοὶ ψευδά-δελφοὶ Ἰουδαῖοι περιήρχοντο τὰς πόλεις καὶ ἐσυκοφάντουν τὸν Παῦλον καὶ διέστρεφον τὸν Χριστιανισμόν. Ἐπειτα πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, κακομαθημένοι ἀπὸ τὴν προηγουμένην των ζωὴν, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ ἰδέας καὶ ἔθιμα ξένα πρὸς τὸν Χριστιανισμόν, δὲν ἔζων ὅπως ἀπαιτοῦσεν ἡ νέα των πίστις. Ἰδίως δὲ πολλὰ ζητήματα ἐγεννήθησαν εἰς τὴν Κόρινθον.

Ὁ Ἀπολλῶ, ὁ πλήρης ζήλου ἱεραπόστολος, ἐπανῆλθεν ἀπὸ τὴν Κόρινθον καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Παῦλον μερικὰς δυσαρέστους πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἐπεβεβαίωσαν καὶ ἄλλοι ταξιδιῶται. Οἱ Κορίνθιοι ἐξηκολούθουν τὰς διαιρέσεις των, τὰς ἀπειθαρχίας των, τὸν ἄτακτον βίον. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν, ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὰς ψευδολογίας τῶν Ἰουδαϊζόντων, ἔχασαν τὴν ἐμπιστοσύνην των πρὸς τὸν Παῦλον. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἐκκλησία αὐτὴ ἐκλονίζετο καὶ ὁ πολὺς λαὸς τοῦ Κυρίου ἐκινδύνευε.

Διὰ νὰ προλάβῃ ὁ Παῦλος τὰς μεγαλυτέρας ζημίας, ἀφοῦ ἀπεχαιρέτησε τοὺς ἀδελφούς τῆς Ἐφέσου, ἐξῆλθεν εἰς περιοδεῖαν κατὰ τὸ ἔτος 57. Ἀνῆλθε πρὸς τὴν Τρωάδα καὶ ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξεδήλωσαν τὴν διάθεσιν νὰ διδαχθοῦν τὸν Χριστόν, ἔμεινεν ἐκεῖ ἐπ' ὀλίγον διάστημα κηρύττων. Ἀλλ' ἔμεινεν ἀκόμη, διότι ἐπερίμενε τὸν Τίτον, ὁ ὁποῖος θὰ τοῦ ἔφερειν εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Κόρινθον. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ὁ Τίτος δὲν ἦλθεν, ἔφυγεν ὁ Παῦλος ἀπὸ τὴν Τρωάδα καὶ ἐπλευσεν εἰς Μακεδονίαν. Ἀπεβιβάσθη εἰς Νεάπολιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς Φιλίππους.

Μὲ ἐνθουσιασμόν πολὺν ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς Φιλιππησίους. Οἱ Φιλιππησῖοι ἡγάπων πράγματι τὸν Παῦλον πάρα πολὺ. Ἐπανελημμένως δὲ ἔδειξαν τὴν ἀγάπην των μὲ τὰ πολλὰ

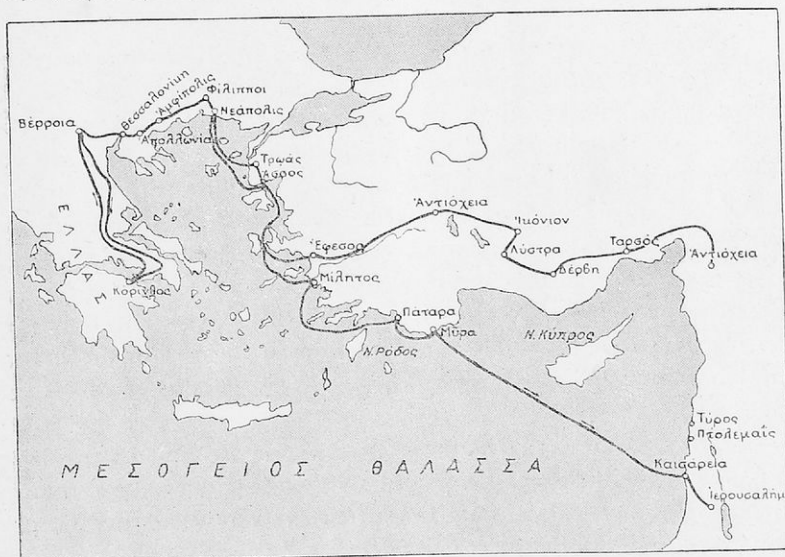
βοηθήματα, τὰ ὅποια τοῦ ἔστελλον, ἂν καὶ ἦσαν πτωχοί. Ἀναμφιβόλως ἡὐχαριστήθη ὁ Παῦλος, ὅταν εἶδε τοὺς Φιλιππησίους. Ἐκεῖ δὲ συνηγήθη μετὰ τοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Τιμοθέου, οἱ ὅποιοι τὸν ἐπερίμεναν.

Ἄλλ' ἡ χαρὰ τοῦ ἐμετριάζετο ἕνεκα τῶν ἀνησυχιῶν ποῦ εἶχε διὰ τὴν Κόρινθον. Ὁ ἴδιος ἔγραφεν ὀλίγον ἀργότερον πρὸς τοὺς Κορινθίους, ὅτι ἐλθὼν εἰς Μακεδονίαν δὲν εὔρε καμμίαν ἄνεσιν, ἀλλὰ διαρκῶς ἐθλίβετο ἐξ ἀφορμῆς αὐτῶν. «Ἐξωθεν μάχαι καὶ ἔσωθεν φόβοι», ἔγραφε (Β' Κορινθίους ζ', 5). Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἦλθεν ὁ Τίτος μὲ καλὰς εἰδήσεις. Οἱ Κορινθιοὶ ἐπείσθησαν καὶ συνεμορφώθησαν πρὸς ὅσα ὁ Παῦλος τοὺς εἶχε παραγγέλλει. Μετενόησαν διὰ τὰς ἀταξίας των. Ἐνα ἁμαρτωλόν, ὁ ὁποῖος εἶχε κατασκανδαλίσει τοὺς πιστοὺς, τὸν ἀπέκοψαν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐμειναν ἐν τούτοις μερικοὶ Ἰουδαῖζοντες, οἱ ὅποιοι ἐξηκολούθουν τὸ πόλεμον κατὰ τοῦ Παύλου.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν εἰδήσεων αὐτῶν ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν πρὸς Κορινθίους. Εἰς αὐτὴν τοὺς γράφει μὲ πολλὴν τρυφερότητα καὶ ἀγάπην. Τοὺς συμβουλεύει, ὥσάν στοργικὸς πατήρ, νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαῖζοντας, τοὺς ὁποῖους ὀνομάζει «ψευδαποστόλους, δολίους ἐργάτας, ὑποκριτάς, ὄργανα τοῦ σατανᾶ». Τοὺς διαβεβαιώνει, ὅτι αὐτὸς εἶναι γνήσιος ἀπόστολος· ὅτι ἐκλήθη κατ' εὐθεΐαν παρὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅτι ἀνελήφθη καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμῃ τὸν Οὐρανόν. Τοὺς συνιστᾷ νὰ προσέχουν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν βίον. Τοὺς παρακαλεῖ νὰ συλλέξουν, ὅπως καὶ ἄλλαι Ἐκκλησίαι, ἐράνους διὰ τοὺς πτωχοὺς ἀδελφοὺς τῆς Ἰουδαίας. Τελευταῖον τοὺς στέλλει εὐλογίας καὶ ἀσπασμούς. Αὐτὴν τὴν ἐπιστολὴν ἔπεμψεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον μὲ τὸν Τίτον, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ συνέστησε νὰ τὸν περιμένῃ ἐκεῖ.

Αὐτὸς δὲ μὲ τοὺς ἄλλους βοηθοὺς ἐξηκολούθησε τὴν περιοδεῖαν εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πιθανώτατα ἐκτὸς τῆς Θεσσαλονίκης καὶ Βεροίας ἐπεσκέφθη καὶ ἄλλας πόλεις, τὰς ὁποίας προηγουμένως λόγῳ τῶν διωγμῶν δὲν εἶχε κατορθώσει νὰ ἐπισκεφθῇ. Ἐκαμε δέ, καθὼς φαίνεται, περιοδεῖαν καὶ μέχρι τοῦ

Ἰλλυρικοῦ. Ἦκολούθησε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν μεγάλην Ἑγνατίαν ὁδόν, ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν Ἀχρίδα καὶ κατέληξεν εἰς Δυρράχιον κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ (Ρωμ. ιε', 19). Ἡ περιοδεία του ὅμως αὕτὴ δὲν φαίνεται νὰ διήρκεσε περισσότερον ἀπὸ τρεῖς μῆνας. Ἀλλωστε εἶχε τὴν ἀπόφασιν αὐτὸς μὲν νὰ ἐπισκεφθῇ βραδύτερον καὶ νὰ παραμείνῃ ἐπὶ περισσότερον χρόνον εἰς τὴν Ἑπειρον (Τίτον γ', 12), τὸν δὲ Τίτον νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ἰλλυρικὸν (Β' Τιμόθ. δ', 10). Τώρα ἐβιάζετο νὰ κατέλθῃ εἰς Κόρινθον.

Τρίτη περιοδεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ὅταν ἦλθεν εἰς αὐτήν, ἔκαμεν ἀμέσως ἐκκαθάρισιν τῶν ψευδαδελφῶν, διότι ἐφ' ὅσον ἐκεῖνοι ἔμενον, θὰ ἐδημιουργοῦν ζητήματα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐνουθέτησεν ἔπειτα καὶ παρηγόρησε τοὺς πιστοὺς. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἔγραψε περίφημον ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς Ρωμαίους. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχε μεταβῇ ἀκόμη εἰς τὴν Ρώμην, οὔτε καὶ κανεὶς ἄλλος ἀπόστολος. Ἐν τούτοις ὑπῆρχον ἐκεῖ πολλοὶ Χριστιανοί. Διὰ νὰ κα-

θοδηγήσῃ λοιπὸν αὐτοὺς εἰς τὴν πίστιν καὶ διὰ νὰ ἀναγγείλῃ, ὅτι σκέπτεται νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 58. Ἐν τῷ μεταξύ οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Κορίνθου, φοβερὰ ὠργισμένοι κατὰ τοῦ Παύλου, συνώμοσαν μυστικῶς ἐνατίον του. Ἐλαβον τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸν δολοφονήσουν, μόλις θὰ τοὺς ἐδίδετο ἡ κατάλληλος εὐκαιρία.

35. ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κ', 3 - κα' 14)

Ὅταν ἀποκατέστησεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Κόρινθον ἡσυχίαν καὶ τάξιν, ἀπεφάσισεν, ὕστερον ἀπὸ τρίμηνον παραμονήν, νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἦθελε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Πεντηκοστῆς νὰ εὐρίσκεται εἰς Ἱερουσαλήμ. Ἐπειδὴ δὲ ἐν πλοῖον ἦτο ἔτοιμον νὰ πλεύσῃ πρὸς τὴν Συρίαν, ἠθέλησε νὰ ἐπιβιβασθῇ εἰς αὐτό. Ἀλλὰ καὶ οἱ συνωμῶται Ἰουδαῖοι ἔσπευσαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ δολοφονήσουν τὸν Παῦλον κατὰ τὸν πλοῦν. Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία τῶν ἀπεκαλύφθη τὴν τελευταίαν στιγμὴν. Ὁ Παῦλος παρέλαβε τότε τοὺς βοηθοὺς του, ὡς καὶ τοὺς Κορινθίους Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι θὰ ἐκόμιζον ἐράνους εἰς τὴν Ἱερουσαλὴν καὶ ἀνεχώρησε διὰ Μακεδονίαν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔστειλεν ὅλους τοὺς ἄλλους εἰς Τρωάδα, αὐτὸς δὲ ἦλθεν εἰς Φιλίππους. Ἐπεθύμησε νὰ παραμείνῃ ὀλίγας ἀκόμῃ ἡμέρας εἰς τὴν πόλιν τῶν ἐκλεκτῶν ἐκείνων Χριστιανῶν, μετὰ τῶν ὁποίων εὐρίσκετο τότε καὶ ὁ Λουκᾶς. Μετὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα ἔπλευσε μετὰ τοῦ Λουκᾶ εἰς Τρωάδα. Ἐμείνεν ἐκεῖ ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἐκήρυττε τὸ Εὐαγγέλιον. Μάλιστα κατὰ τὴν τελευταίαν ἑσπέραν ἡ αἵθουσα τοῦ τρίτου πατώματος, ὅπου ἐγίνετο τὸ κήρυγμα, ἐγέμισεν ἀσφυκτικῶς. Πολλοὶ ἐκάθηντο καὶ εἰς τὰ παράθυρα. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν πολλῶν λαμπάδων ἤρχισεν ὁ Παῦλος τὴν διδασκαλίαν, τὴν ὁποίαν παρέτεινε πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Ἀλλὰ τότε συνέβη ἐν δυστύχημα.

Εἷς νεανίας, καθήμενος ἐπάνω εἰς τὸ παράθυρον, κατελήφθη ἀπὸ βαθὺν ὕπνον· ἔχασε τὴν ἰσορροπίαν του καὶ ἔπεσε

κάτω. "Ολοι κατήλθον ταχέως καὶ τὸν εὖρον αἰμοσταγῇ καὶ νεκρόν. Ἄλλ' ὁ Παῦλος μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν ἀνέστησε, πρὸς μεγάλην ἑκπληξιν καὶ χαρὰν τῶν πιστῶν. Κατόπιν ἀνῆλθον πάλιν εἰς τὸ ὑπερῶν. Ἐτέλεσαν τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ παρηκολούθησαν τὴν συνέχειαν τῆς διδασκαλίας μέχρι τῆς αὐγῆς.

Τὴν πρωΐαν οἱ ἀπόστολοι ἀπεχαιρέτησαν τοὺς Χριστιανούς τῆς Τρωάδος. Οἱ ἄλλοι ἐπεβιβάσθησαν εἰς τὸ πλοῖον· ὁ Παῦλος πεζῇ ἐπορεύθη εἰς Ἀσσον. Ἐκεῖ συνήντησε τὸ πλοῖον καὶ ἔπλευσε μαζί μὲ τοὺς ἄλλους εἰς Μυτιλήνην, παρέπλευσε τὴν Χίον, ἔφθασεν εἰς Σάμον καὶ ἀπεβιβάσθη εἰς Μίλητον, πλησίον τῆς Ἐφέσου. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς Ἐφεσον, διὰ νὰ μὴ χρονοτριβήσῃ.

"Ἐστειλεν ὁμῶς καὶ ἐκάλεσεν εἰς τὴν Μίλητον τοὺς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἔδωκε πρὸς αὐτοὺς ὑπερόχους συμβουλὰς. Τοὺς ὑπενθύμισε τὸν ζῆλον, ἀλλὰ καὶ τὴν ταπεινοφροσύνην, μὲ τὴν ὁποίαν αὐτὸς εἰργάσθη εἰς Ἐφεσον. Μολονότι πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ κινδύνους ὑπέστη, ἐν τούτοις μετὰ θάρρους πάντοτε ἐκήρυξε τὸν Χριστὸν πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἐθνικούς. Τώρα μεταβαίνει εἰς Ἱερουσαλὴμ κατ' ἐντολὴν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅπου τὸν ἀναμένουν θλίψεις καὶ πειρασμοὶ μεγάλοι. Ἴσως νὰ μὴ τὸν ἐπανίδουν πλέον. Αὐτοὶ τώρα ἔπρεπε ν' ἀγρυπνοῦν καὶ νὰ προσέχουν τὸ χριστιανικὸν ποίμνιον. Περισσότερον ὁμῶς πρέπει νὰ προσέχουν τὸν ἑαυτὸν των, διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν εἰς πλάνας καὶ ἁμαρτίας. Νὰ ἀποφεύγουν τὴν φιλαργυρίαν. Νὰ ἔχουν ὡς παράδειγμα αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τρία ἔτη κηρύττων εἰς τὴν Ἐφεσον εἰργάζετο συγχρόνως, διὰ νὰ τρέφῃ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τοὺς βοηθοὺς του.

— Προσέχετε ἑαυτοὺς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ καὶ ἐνθυμηθῆτε, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη ἕνα ἕκαστον ἀπὸ σᾶς νύκτα καὶ ἡμέραν μετὰ δακρύων σᾶς συνεβούλευον. Καὶ τώρα σᾶς ἐμπιστεύομαι, ἀδελφοί μου, εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Γονυπετήσας δὲ προσυχήθη μὲ ὅλους μαζί πρὸς τὸν Θεόν. Μὲ πόνον ψυχῆς τὸν συνώδευσαν μέχρι τοῦ πλοίου καὶ τὸν ἀπεχαιρέτησαν κλαίοντες. Ἐκλαιον δὲ πάντες, διότι ἐπί-

στευον, ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν ἔβλεπον τὸν ἀγαπητὸν των ἀπόστολον.

Ἀπὸ τὴν Μίλητον ἔπλευσαν εἰς Κῶν καὶ Ρόδον καὶ ἀπεβιβάσθησαν εἰς Πάταρα τῆς Κιλικίας. Ἀπὸ ἐκεῖ δὲ μὲ ἄλλο πλοῖον παρέπλευσαν τὴν Κύπρον, τὴν Συρίαν καὶ ἔφθασαν εἰς Τύρον. Ἐμειναν εἰς αὐτὴν ἑπτὰ ἡμέρας, μέχρις οὗ ἐξεφόρτωσε τὸ πλοῖον. Ἐπειτα ἔπλευσαν πρὸς Πτολεμαῖδα καὶ ἔμειναν μίαν ἡμέραν. Ἀκολούθως πεζοποροῦντες ἦλθον εἰς Καισάρειαν, ὅπου ἐφιλοξενήθησαν προθύμως εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ διακόνου Φιλίππου. Τότε ἦλθε πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τὴν Ἰουδαίαν ὁ προφήτης Ἄγαβος.

Αὐτὸς ἔλαβε τὴν ζώνην τοῦ Παύλου καὶ ἔδεσεν αὐτοῦ χεῖρας καὶ πόδας. Ἐπειτα δὲ ἐπροφήτευσεν, ὅτι ἀναμένουν τὸν Παῦλον εἰς Ἱερουσαλὴμ δεσμὰ καὶ θλίψεις. Ὅλοι δὲ τότε, συνοδοὶ καὶ ἐντόπιοι, παρεκάλουν μετὰ δακρύων τὸν Παῦλον νὰ μὴ μεταβῇ εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀλλ' αὐτὸς εἶπεν, ὅτι εἶναι ἕτοιμος ὅχι μόνον νὰ δεθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Παρηγόρησε τοὺς τεθλιμμένους Χριστιανοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ ἐπαναλάβουν μετ' αὐτοῦ: «τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου γενέσθω».

36. ΣΥΛΛΗΨΙΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

(Πράξ. κα', 15 - 40)

Ἀφοῦ ἀνεπαύθη ἐπὶ ὀλίγας ἡμέρας ὁ Παῦλος εἰς Καισάρειαν, ἐπορεύθη μὲ τοὺς συνοδοὺς του εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ. Τὸν συνώδευον ἀκόμη καὶ μερικοὶ μαθηταὶ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Οἱ ἀδελφοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐδέχθησαν μὲ πολλὴν χαρὰν τὸν Παῦλον. Τὴν δὲ ἐπομένην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰακώβου συνεκεντρώθησαν ὅλοι οἱ πρεσβύτεροι. Ἐκεῖ ὁ Παῦλος διηγήθη λεπτομερῶς τὴν θαυμασίαν ἱστορίαν τῆς διαδόσεως τοῦ Εὐαγγελίου μεταξὺ Ἑθνικῶν καὶ Ἰουδαίων εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Πάντες ἐθαύμασαν τὸ ἔργον τοῦ Παύλου καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεόν. Ἀλλὰ τὸ μέγα αὐτὸ ἔργον δὲν θὰ ᾔσαν εἰς

θέσιν νὰ τὸ ἐκτιμήσουν οἱ πολλοὶ Ἰουδαῖζοντες ἀδελφοί. Αὐτοὶ πολὺ πιθανὸν καὶ νὰ ἐσκανδαλίζοντο κατὰ τοῦ Παύλου, διότι θὰ τὸν ἐθεώρουν πολέμιον τοῦ Νόμου.

Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ Παῦλος νὰ κάμῃ πρᾶξιν τινά, μὲ τὴν ὁποίαν θὰ προσεέλκυε καὶ αὐτῶν τὴν ἐκτίμησιν καὶ θὰ ἐπρολάμβανε τοιοῦτοτρόπως νέαν διαίρεσιν τῆς Ἐκκλησίας. Μερικοὶ λοιπὸν ἀπὸ τοὺς πρεσβυτέρους τοῦ συνέστησαν νὰ πληρώσῃ τὰ ἔξοδα τῆς κουράς Ἰουδαίων τινῶν Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι εἶχον εὐχήν. Αὐτοὶ δηλαδή, σύμφωνα μὲ τὸν Ἰουδαϊκὸν νόμον, εἶχον τάξει, ὅπως ἄλλοτε ὁ Ἀκύλας (κεφ. 30), νὰ μὴ κόψουν ἐπὶ ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα τὴν κόμην των, νὰ μὴ πίοῦν οἶνον καὶ οἶνοπνευματώδη ποτὰ καὶ νὰ ζήσουν μὲ ἐγκράτειαν. Μετὰ τὴν λήξιν τῆς εὐχῆς ἔπρεπεν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ κόψῃ τὰ μαλλιά του. Νὰ προσφέρῃ δὲ εἰς τὸν ναὸν ἓνα ἄμνόν πρὸς ὀλοκαύτωςιν, ἓνα ἄλλον ἄμνόν ὡς θυσίαν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν του, ἓν ἐρίφιον ὡς εἰρηνικὴν προσφορὰν καὶ ἄλλα τινὰ φαγητὰ καὶ ποτὰ.

Ὁ Παῦλος, ὁ ὅποιος, διὰ νὰ ὀδηγήσῃ πρὸς Χριστὸν τοὺς ἀνθρώπους, ἐγίνετο τοῖς πᾶσι τὰ πάντα καὶ τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἐδέχθη τὴν πρότασιν, ἔστω καὶ ἂν τὰ ἔξοδα ᾔσαν πολλά. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ἐπομένην ἔληξε τὸ τάξιμον αὐτῶν τῶν Ναζηραίων, παρέλαβε καὶ συνώδευσεν αὐτοὺς εἰς τὸ ἱερόν. Ἐκεῖ ἐνώπιον Ἰουδαίων, Χριστιανῶν καὶ μὴ, ἐπλήρωσε τὰ ἔξοδα καὶ ἔκαμε πρὸς χάριν των τὰς ἀπαιτουμένας διατυπώσεις. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καθυσύχασε τὰς ἀσθενεῖς συνειδήσεις τῶν ἀδελφῶν.

Ἄλλ' ὁ κίνδυνος ἐξέσπασεν ἀπὸ ἄλλο μέρος. Τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς Πεντηκοστῆς πλῆθος Ἰουδαίων ἦλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ διάφορα μέρη. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπῆρχον καὶ Ἰουδαῖοι τῆς Ἀσίας, ἀρχαῖοι γνώριμοι καὶ διῶκται τοῦ Παύλου. Αὐτοὶ ἐθεώρησαν κατάλληλον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξοντώσουν ἐκεῖ τὸν ἐχθρόν των. Ἐπτά ἡμέρας ὕστερον ἀπὸ τὸ προαναφερθὲν γεγονός, ἐνώπιον πλῆθους Ἰουδαίων ἐπάνω εἰς τὸν ναὸν ὤρμησαν, συνέλαβον τὸν Παῦλον καὶ ἐφώνασαν πρὸς τοὺς ἄλλους :

— "Ἄνδρες ἀδελφοί, βοηθήσατέ μας κατὰ τοῦ ἀνθρώπου

αὐτοῦ. Αὐτὸς διδάσκει πρὸς Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς κατὰ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου. Αὐτὸς ἐμόλυνε τὸν ναὸν μας, διότι ἔφερε μέσα εἰς αὐτὸν Ἑλληνας.

Ἡ τελευταία αὕτη κατηγορία ἦτο καθαρὰ συκοφαντία. Εἶχε βέβαια ὁ Παῦλος Ἑλληνας βοηθοὺς, περιεφέρετο μαζί των εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ δὲν τοὺς ἔφερεν ἐντὸς τοῦ ναοῦ. Ὁ λαὸς ὁμῶς ἐπίστευσε τὴν κατηγορίαν. Ἐταράχθη καὶ ὥρμησε μετὰ μανίαν ἐναντίον τοῦ Παύλου. Τὸν συνέλαβον καὶ τὸν ὥθησαν ἔξω ἀπὸ τὸν ναόν, ἔξω δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν αὐλὴν, διὰ νὰ τὸν φονεύσουν. Μάλιστα οἱ φύλακες, φοβηθέντες μήπως ὁ φόνος γίνῃ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν αὐλὴν καὶ μολυνθῇ ὁ ναός, μόλις ὁ ὄχλος ἐξῆλθεν, ἔκλεισαν ἀμέσως τὰς θύρας. Ἐξω δὲ εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἑθνῶν, ὁ φανατισμένος ὄχλος ἤρχισε νὰ κτυπᾷ μετὰ μανίαν τὸν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν. Θὰ τὸν ἐφόνευον δὲ ἀσφαλῶς ἐπὶ τόπου, ἂν δὲν ἐπενέβαινεν ὁ Ῥωμαῖος χιλιάρχος.

Αὐτὸς, πληροφορηθεὶς τὴν ὀχλαγωγίαν, παρέλαβεν ἀμέσως ἑκατοντάρχους καὶ στρατιώτας ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ πλησίον στρατώνας καὶ ὥρμησεν ἀνάμεσα εἰς τὰ πλήθη. Ἀπέσπασεν ἀπὸ αὐτὰ τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἔδωσε μετὰ δύο ἀλύσεις Κατόπιν ἠρώτησε νὰ μάθῃ περὶ τίνος ἐπρόκειτο. Ὅλοι μαζί ἐκραύγαζον τόσον πολὺ, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τίποτε. Δι' αὐτὸ διέταξε νὰ ὀδηγήσουν τὸν Παῦλον εἰς τὸ φρούριον. Ἀλλ' ἦτο τόση ἡ μανία καὶ ἡ ὁρμὴ τοῦ πλήθους κατὰ τοῦ Παύλου, ὥστε μετὰ μεγάλην δυσκολίαν κατῴρθωσαν οἱ στρατιῶται νὰ ἀπωθήσουν τὰ πλήθη καὶ νὰ προφυλάξουν τὸν Παῦλον. Τὰ πλήθη, ἐξαγριωθέντα, διότι διέφυγε τὸ θῦμα των, ἐφώναζον : « Αἶρε τοῦτον ! »

Μέσα εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν σύγχυσιν ὁ Παῦλος μόνον διέτηρει τὴν ἡρεμίαν του. Ἐστράφη πρὸς τὸν χιλιάρχον, τοῦ ὡμίλησεν ἑλληνιστί καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη. Τοῦ εἶπε δέ, ὅτι εἶναι Ἰουδαῖος μὲν, ἀλλὰ κατὰγεται ἀπὸ τὴν Ταρσόν. Ὁ χιλιάρχος ἡσύχασε κάπως ὅταν εἶδεν, ὅτι ἔχει ἐνώπιόν του ἕνα ἑλληνιστὴν Ἰουδαῖον μορφωμένον, ἐκ Ταρσοῦ μάλιστα. Ἐπίστευσεν, ὅτι ὁ Ταρσεὺς αὐτὸς θὰ ἦτο ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὸν συνήθη φανατισμόν, ποὺ εἶχον

οἱ Ἰουδαῖοι τῆς Ἱερουσαλήμ. Τοῦ ἐπέτρεψε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τὰ πλήθη.

37. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

(Πράξ. κβ', 1- κγ', 11)

Καταπληγωμένος ὁ Παῦλος, γεμάτος αἵματα, ἥρεμος ὁμῶς καὶ γαλήνιος, ἐστάθη εἰς μίαν βαθμίδα τῆς κλίμακος, ἐκίνησε τὴν χεῖρα πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἀφοῦ ἀποκατεστάθῃ μεγάλη ἡσυχία, ὠμίλησεν εἰς τὴν ὁμιλουμένην ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν. Διηγῆθη εἰς αὐτοὺς τὴν καταγωγὴν του, τὴν μόρφωσιν ποὺ ἔλαβε πλησίον τοῦ γνωστοῦ διδασκάλου του Γαμαλιήλ, τὸν σφοδρὸν ζῆλον, ποὺ εἶχεν ὑπὲρ τοῦ νόμου τοῦ Μωϋσέως. Μάλιστα ἀνέφερεν, ὅτι ἔνεκα τοῦ μεγάλου ζήλου του κατεδίωξε μέχρι θανάτου τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἐλαβε δὲ παρὰ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἐντολὴν καὶ συστάσεις νὰ διώξῃ καὶ τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Δαμασκοῦ.

Μερικοὶ ἐκ τῶν ἀκροατῶν τοῦ Παύλου, οἱ ὅποιοι τὸν εἶχον γνωρίσει προηγουμένως, θὰ ἐνεθυμοῦντο ὅλα αὐτά. Τὸ πλήθος μὲ μεγαλυτέραν ἡσυχίαν καὶ προσοχὴν τὸν ἤκουεν. Ἐξιστόρησεν ὕστερον τὸ δράμα, ποὺ εἶδεν ἔξω ἀπὸ τὴν Δαμασκόν, ὅλα ὅσα τοῦ συνέβησαν ἐντὸς τῆς Δαμασκοῦ καὶ τὴν ἐντολὴν, ποὺ τοῦ ἔδωκε ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὰ Ἑθνη.

Κατὰ τὴν στιγμὴν, ποὺ ἀνέφερε τὰ Ἑθνη, ἐξέσπασε βιαιοτέρα ἢ ὀργὴ τῶν Ἰουδαίων. Ἠρχισαν νὰ κραυγάζουν πάλιν μὲ μανίαν, νὰ πετοῦν τὰ ἐνδύματά των καὶ νὰ ρίπτουν εἰς τὸν ἄερα κονιορτόν. Μέσα δὲ ἀπὸ ὅλας τὰς κραυγὰς ἐξεχώριζον αἱ λέξεις: «Αἶρε τοῦτον· δὲν πρέπει νὰ ζήσῃ ἀκόμη αὐτός». Ὁ χιλιάρχος, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως γίνουν μεγαλύτεραι ταραχαί, διέταξε νὰ φέρουν τὸν Παῦλον εἰς τὸν στρατῶνα καὶ νὰ τὸν μαστιγώσουν. Ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀραμαϊκὴν γλῶσσαν, ὑπέθεσεν, ὅτι κάτι προσβλητικὸν εἶπεν ὁ Παῦλος πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἐπροκάλεσε τὴν μανίαν των. Ἐπὶ πλέον ἐπίστευεν, ὅτι διὰ τῆς μαστιγώσεως θὰ ἠνάγκαζε τὸν ἀπόστολον νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν, διότι ἐνόμιζεν, ὅτι κάτι αὐτὸς τοῦ

ἔκρυπτεν. Ὃταν ὅμως ὁ Παῦλος εἶδε τὸν ἑκατόνταρχον νὰ πλησιάζῃ μὲ τὸ μαστίγιον εἰς τὰς χεῖρας, τοῦ εἶπεν :

— Ἐπιτρέπεται λοιπὸν νὰ μαστιγώνουν Ῥωμαῖον πολίτην καὶ μάλιστα ἄθῳν ;

Ὁ ἑκατόνταρχος ἔσπευσε καὶ ἐπληροφόρησε τὸν χιλιάρχον, ὅτι ὁ δεσμώτης εἶναι Ῥωμαῖος πολίτης. Ἐκεῖνος ἐφοβήθη ἦλθεν εἰς τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἠρώτησεν :

— Εἶσαι λοιπὸν Ῥωμαῖος πολίτης ;

— Βεβαίως, εἶπεν ὁ Παῦλος.

— Ἐγὼ ἐπλήρωσα πολλά, διὰ νὰ ἀποκτήσω τὴν Ῥωμαϊκὴν ὑπηκοότητα, εἶπεν ὁ χιλιάρχος.

— Ἐγὼ ὅμως, εἶπεν ὁ Παῦλος, ἐγεννήθην Ῥωμαῖος πολίτης.

Τοιοιουτρόπως ἀπέφυγε τὰς μαστιγώσεις. Ὁ χιλιάρχος βέβαια συνεπάθησε τὸν Παῦλον καὶ ἐπεθύμει νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἔγινε στάσις διὰ ζητήματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ ὁ Παῦλος κατηγορεῖτο ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων, ἔπρεπε νὰ γίνῃ κάποια δίκη. Σύμφωνα δὲ μὲ τὰ Ἰουδαϊκὰ ἔθιμα, τὸ συνέδριον τῆς Ἱερουσαλὴμ ἦτο ἀρμόδιον διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτήν. Τὴν ἐπιομένην λοιπὸν ἐκάλεσεν ὁ χιλιάρχος τὸ συνέδριον καὶ ὠδήγησε πρὸ αὐτῶν λυμένον τὸν Παῦλον. Τοιοιουτρόπως θὰ ἐπλ. οφορεῖτο καὶ ὁ ἴδιος τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν κατηγορεῖτο ὁ Παῦλος καὶ ἀναλόγως κατόπιν θὰ ἀπεφάσιζε. Διὰ κάθε δὲ ἐνδεχόμενον παρέλαβε μαζί του καὶ ἀρκετοὺς στρατιώτας.

Παρατήρησε κατάματα ὁ Παῦλος τοὺς συνέδρους καὶ εἶπεν :

— Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ ἔζησα καὶ ἐφέρθην ἀπέναντι τοῦ Θεοῦ μὲ ἀγαθὴν συνείδησιν.

Τὸ συνέδριον, καὶ μάλιστα ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, ὠργίσθη, ὅταν ἤκουσε τὸν Παῦλον νὰ ὀνομάζῃ αὐτοὺς ἀδελφούς. Διέταξε καὶ τὸν ἐκτύπησαν εἰς τὸ στόμα.

— Ὁ Θεὸς θὰ κτυπήσῃ καὶ σέ, εἶπεν ὁ Παῦλος, τοῖς κεκοινιαμένῃ διότι κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν σὺ ὁ δικαστὴς παρανομεῖς, ἀφοῦ διατάσσεις νὰ μὲ κτυπήσουν, χωρὶς νὰ πταίω.

— Τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ ἀπειλεῖς μὲ τοιοῦτον τρόπον ; τοῦ εἶπον οἱ ἄλλοι.

— Δὲν ἐγνώριζα, ἀδελφοί, ὅτι εἶναι ἀρχιερεὺς, ἀπήντησεν ὁ Παῦλος. Ἄλλωστε ὁ Θεὸς διατάσσει: ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἔρεις κακῶς.

Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη ἀπὸ τὰς γενομένας συζητήσεις, ὅτι τὸ ἐν μέρος τῶν συνέδρων ἦσαν Σαδδουκαῖοι, τὸ δὲ ἕτερον μέρος ἦσαν Φαρισαῖοι. Εἶπε λοιπὸν μεγαλοφώνως:

— Ἐγώ, ἄνδρες ἀδελφοί, εἶμαι Φαρισαῖος, υἱὸς Φαρισαίου, καὶ αὐτὴν τὴν στιγμήν κρίνομαι, διότι πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν.

Τὰ λόγια αὐτὰ προεκάλεσαν φοβερὰν φιλονικίαν καὶ σύγχυσιν μεταξὺ τῶν συνέδρων. Οἱ μὲν Φαρισαῖοι καὶ οἱ Γραμματεῖς, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἐπίστευον εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν, ἐφώναζον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς εἶναι ἐντελῶς ἀθῶς. Οἱ Σαδδουκαῖοι, μὴ πιστεύοντες καθόλου εἰς τὴν ἀνάστασιν, κατηγοροῦν τὸν Παῦλον καὶ τὸν ἐκήρυττον ἔνοχον.

Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ μὲ χειρονομίας καὶ κραυγὰς ὥρμησαν πρὸς τὸν Παῦλον καὶ προσεπάθουν νὰ τὸν σύρουν βιαίως πρὸς τὸ μέρος των. Ἐπάνω δὲ εἰς τὴν μανίαν των ὑπῆρχε φόβος νὰ τὸν διαμελίσουν. Ὁ χιλιάρχος, φοβηθεὶς διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου, διέταξεν ἀμέσως τοὺς στρατιώτας του καὶ τὸν ἤρπασαν ἀπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ τὸν ἔφεραν πάλιν εἰς τὸν στρατώννα.

Κατὰ τὴν νύκτα ὁ Κύριος παρουσιάσθη εἰς τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπεν: «Ἐχε θάρρος, Παῦλε. Ὅπως ὠμίλησες εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, τοιοῦτοτρόπως θὰ κηρύξης τὸ Εὐαγγέλιον καὶ εἰς τὴν Ρώμην».

38. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΝ

(Πράξ. κγ', 12-κδ', 23)

Τὴν ἐπομένην συνεκεντρώθησαν πάλιν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ μερικοὶ πρεσβύτεροι. Ἦσαν καταπικραμένοι καὶ ἀγανακτισμένοι, διότι ἔνεκα τῶν διαιρέσεων καὶ φιλονικιῶν των ἔχασαν μέσα ἀπὸ τὰ χέρια των τὸν Παῦλον. Πῶς τώρα θὰ κατώρθωνον νὰ

δικάσουν καὶ καταδικάσουν αὐτόν; Κατὰ τὴν προηγουμένην ὁμῶς ἐσπέραν σαράντα φανατισμένοι πονηροὶ Ἰουδαῖοι ἔκαμαν συνωμοσίαν νὰ ἐξοντώσουν τὸν Παῦλον. Ὁρκίσθησαν νὰ μὴ φάγουν καὶ νὰ μὴ πίνουν, ἂν πρῶτον δὲν φονεύσουν αὐτόν. Ἔσπευσαν δὲ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ πρεσβυτέρους καὶ ἀνεκοίνωσαν μυστικῶς τὴν πονηράν των ἀπόφασιν. Εἶπον δὲ εἰς αὐτούς, νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸν χιλιάρχον νὰ στείλῃ τὸν Παῦλον εἰς τὸ συνέδριον, διὰ νὰ τὸν ἀνακρίνουν δῆθεν καλύτερον. Καθ' ὁδὸν δὲ αὐτοὶ θὰ ὠρμοῦσαν κατὰ τῶν στρατιωτῶν καὶ μέσα εἰς τὴν σύγχυσιν θὰ ἐφόνευον αὐτόν.

Εὐτυχῶς ἡ συνωμοσία των ἀπεκαλύφθη ἀμέσως. Ὅταν συνεζήτησαν τὰ ἐγκληματικά των σχέδια, ἴστατο πλησίον των, χωρὶς νὰ τὸ ἀντιληφθοῦν, ἓν παιδίον καὶ ἤκουσε τὰ πάντα. Τὸ παιδίον αὐτὸ ἦτο ἀνεψιὸς τοῦ Παύλου, υἱὸς τῆς ἀδελφῆς του. Ἔσπευσε λοιπὸν ἀμέσως καὶ ἐφανέρωσεν ὅλα εἰς τὸν θεῖον του. Ὁ Παῦλος ἔστειλεν αὐτοστιγμὴ τὸ παιδίον εἰς τὸν χιλιάρχον. Ἐκεῖ δὲ αὐτὸ ἐπανέλαβε λεπτομερῶς ὅσα ἤκουσεν.

Ὁ χιλιάρχος, διὰ νὰ προλάβῃ τὸ ἐγκλημα, ἐκάλεσεν ἀμέσως δύο ἑκατοντάρχους. Τοὺς διέταξε νὰ ἐτοιμάσουν διακοσίους στρατιώτας, ἑβδομήκοντα ἵππεις, διακοσίους τοξότας καὶ ἀρκετὰ κτήνη. Τὴν ἐνάτην δὲ ἐσπερινὴν τοὺς διέταξε καὶ παρέλαβον μυστικῶς τὸν Παῦλον. Τὸν ἔβαλαν ἐπάνω εἰς ἓνα ζῶον καὶ ὑπὸ τὴν ἀσφαλὴ αὐτὴν συνοδεῖαν τὸν παρέδωσαν εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν ἡγεμόνα Φήλικα. Μάλιστα δὲ ἔγραψεν ὁ χιλιάρχος πρὸς τὸν Φήλικα καὶ ἐπιστολὴν, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐξέθετε τὰ κατὰ τὸν Παῦλον.

Τοῦ ἔγραφε δηλαδὴ, ὅτι τὸν Παῦλον, Ρωμαῖον πολίτην, ἀδίκως, καθ' ὅσον αὐτὸς ἐξηκρίβωσεν, ἠθέλησαν νὰ τὸν δικάσουν καὶ νὰ τὸν φονεύσουν οἱ Ἰουδαῖοι. Χάριν δὲ ἀσφαλείας τὸν ἔστειλεν εἰς Καισάρειαν καὶ συγχρόνως—ἔγραψεν—εἰδοποίησε καὶ τοὺς κατηγοροὺς νὰ παρουσιασθοῦν εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ νέα δίκη. Δικαστὴς ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτὸς ὁ Φῆλιξ.

Ὅταν ὁ Φῆλιξ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν, εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον, ὅτι θὰ τὸν ἀκούσῃ ἀπολογούμενον, εὐθὺς ὥς ἔλθουν ἀπὸ

τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ οἱ κατήγοροί του. Διέταξε δὲ τοὺς στρατιώτας νὰ τὸν φρουροῦν εἰς τὸ πραιτώριον.

Ὁ Φῆλιξ δὲν ἦτο εὐθὺς καὶ ἀγαθὸς διοικητής. Ἀνῆκε κάποτε εἰς τὴν τάξιν τῶν δούλων. Ἀπηλευθερώθη ὅμως καὶ κατάρθωσε νὰ γίνῃ ἑπαρχος τῆς Ἰουδαίας. Πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ἦτο ταπεινὸς κόλαξ· πρὸς τοὺς κατωτέρους ἦτο ἄγριος καὶ σκληρὸς. Κάθε ταραχὴν τοῦ λαοῦ κατέπνιγεν εἰς τὸ αἷμα. Ἐδολοφόνησε μάλιστα καὶ τὸν ἀρχιερέα Ἰωνάθαν, εἰς τὴν ὑποστήριξιν τοῦ ὁποίου ὤφειλε τὴν θέσιν του. Ἐζη βίον παράνομον καὶ ἄσωτον. Εἶχε δὲ ὡς σύζυγον τὴν κόρην τοῦ βασιλέως Ἀγρίππα τοῦ Α΄, τοῦ φυλακίσαντος ἄλλοτε τὸν Πέτρον (κεφ. 17), Δρουσίλλαν ὀνόματι. Αὐτὸς λοιπὸν θὰ ἐγένετο τώρα ὁ δικαστὴς τοῦ Παύλου.

Πέντε ἡμέρας ὕστερον ἦλθον εἰς Καισάρειαν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας, μερικοὶ πρεσβύτεροι καὶ ἓνας δικηγόρος ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ συνεδρίου. Πρὸ τοῦ Φήλικος, παρόντος καὶ τοῦ Παύλου, ἤρχισεν ὁ δικηγόρος μὲ στόμφον τὸ κατηγορητήριον. Διὰ νὰ προσελκύσῃ δὲ τὴν εὐνοίαν τοῦ Φήλικος, τοῦ ἀπηύθυνε μερικὰς εὐτελεῖς κολακείας.

— Διὰ σοῦ, τοῦ εἶπεν, ἀπολαμβάνομεν μεγάλην εἰρήνην εἰς τὸ ἔθνος μας. Χάρις εἰς τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν πρόνοιάν σου μεγάλα ἔργα ἐγίναν εἰς τὴν χώραν μας. Πανταχοῦ δὲ καὶ πάντοτε σὺ εἶσαι ἡ ἐλπίς μας, κράτιστε Φῆλιξ.

Ἐπειτα κατηγόρησε τὸν Παῦλον, ὅτι παρακινεῖ εἰς στάσιν τοὺς Ἰουδαίους, ὅτι πρωτοστατεῖ εἰς τὴν διάδοσιν τῆς αἰρέσεως τῶν Ναζωραίων καὶ ὅτι ἠθέλησε νὰ βεβηλώσῃ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος.

— Καὶ ἡμεῖς μὲν τὸν συνελάβομεν καὶ θὰ τὸν ἐδικάζομεν σύμφωνα μὲ τὸν νόμον, ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ χιλιάρχος μὲ πολλὴν βίαν τὸν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς χειρας μας.

Ὁ Ἀνανίας μὲ τοὺς ἄλλους ἀντιπροσώπους ἐπεβεβαίωσαν ἐντόνως τοὺς λόγους τοῦ δικηγόρου.

Ἀφοῦ ἐτελείωσαν, ἤρχισεν ὁ Παῦλος μὲ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἡρεμίαν τὴν ἀπολογίαν του :

— Καὶ ἐγὼ χαίρω, διότι θὰ ἀπολογηθῶ σήμερον ἐνώπιόν

σου, εἶπε πρὸς τὸν Φήλικα, ἐπειδὴ γνωρίζω, ὅτι ἀπὸ πολλὰ ἔτη εἶσαι διοικητὴς τοῦ ἔθνους τούτου καὶ συνεπῶς γνωρίζεις πολὺ καλὰ πρόσωπα καὶ πράγματα. Μὲ κατηγοροῦν, ὅτι ἐξεγείρω εἰς στάσιν τὸν λαὸν τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἀλλ' ἐγώ, μόλις πρὸ δώδεκα ἡμερῶν εὕρισκόμεν ἐἰς τὴν πόλιν καὶ οὔτε κἀν μὲ εἶδον νὰ ἔρχωμαι εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, οὔτε εἰς τὴν συναγωγὴν, οὔτε εἰς τὰς ὁδοὺς. Εἰς τὸν ναὸν εἰσῆλθον μόνον ἐγώ, διότι εἶμαι γνήσιος Ἰουδαῖος· δὲν εἶμαι λοιπὸν ἱερόσυλος. Ἔπειτα, διὰ τὰς δύο αὐτὰς κατηγορίας, ποὺ λέγουν, δὲν ἔχουν νὰ παρουσιάσουν οὐδένα μάρτυρα. Ὁμολογῶ ὅμως, ὅτι εἶμαι Χριστιανός. Ἀλλ' ὡς Χριστιανός λατρεύω τὸν Θεὸν τῶν πατέρων μας. Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάστασιν τῶν νεκρῶν καὶ προσπαθῶ νὰ ζῶ εὐσυνειδήτως ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Φήλιξ ἐνόησεν, ὅτι ὁ Παῦλος εἶναι ἀθῶος καὶ ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι τὸν κατηγοροῦν ἔνεκα μίσους, ἐπειδὴ εἶναι Χριστιανός. Ἀπέπεμψε τοὺς Ἰουδαίους καὶ εἶπεν, ὅτι ὅταν ἔλθῃ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ ὁ χιλιάρχος, θὰ κάμῃ νέας ἀνακρίσεις. Τὸν δὲ Παῦλον διέταξε νὰ τὸν φυλάττουν εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἡρώδου καὶ νὰ τοῦ φέρωνται μὲ εὐγένειαν. Νὰ τὸν ἀφήνουν νὰ συναναστρέφεται ἐλευθέρως μετὰ τῶν φίλων του, τῶν εὕρισκομένων τότε εἰς Καισάρειαν, δηλ. τοῦ Λουκᾶ, τοῦ Ἀριστάρχου, τοῦ Διακόνου Φιλίππου καὶ τῶν ἄλλων Χριστιανῶν.

39. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΜΕΝΕΙ ΔΥΟ ΕΤΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ

(Πράξ. κδ', 24 - κε', 6)

Ὁ Φήλιξ φαίνεται, ὅτι ἐγνώριζε πολλὰ πράγματα περὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Εἶχε σύζυγον Ἰουδαίαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἐπληροφορεῖτο περὶ τοῦ μωσαϊκοῦ νόμου καὶ τῆς Ἰουδαϊκῆς ἐν γένει θρησκείας. Ἔζη ἔπειτα εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅπου ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Κορνηλίου (κεφ. 16) εἶχεν ἰδρυθῇ καὶ αὐξηθῇ ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία. Ἀπὸ τοὺς πιστατοὺς εἶχεν ἀσφαλῶς πληροφορηθῇ περὶ τῆς νέας θρησκείας.

“Υπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ βεβαιώνεται, ὅτι ὁ Φῆλιξ ἐγνώριζεν ἀκριβέστερον τὰ περὶ τῆς νέας ὁδοῦ. Φαίνεται δέ, ὅτι παρὰ τὴν ἐγκληματικὴν τοῦ φύσιν εἶχε κάποιο ἐνδιαφέρον διὰ τὰ θρησκευτικὰ ζητήματα.

Διὰ τοῦτο ὀλίγας ἡμέρας ὕστερον ἀπὸ τὰ γεγονότα αὐτὰ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ ἐζήτησε νὰ ἀναπτύξῃ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῆς Δρουσίλλης τὰ τῆς νέας ὁδοῦ. Ὁ Παῦλος, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε τὸν χαρακτηῖρα καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Φήλικος, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ μελλούσης κρίσεως. Ἄλλοτε ὁ Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς ἤλεγξε τὸν Ἡρώδη. Τώρα ὁ Παῦλος ἤλεγξε τὸν Φήλικα μὲ τὴν ἀνάπτυξιν ποὺ ἔκαμε.

Περιέγραψε μὲ τόσην δύναμιν τὴν θεῖαν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, παρέστησε τόσον ζωηρὰ τὴν φοβερὰν εὐθύνην καὶ τιμωρίαν τῶν ἀμαρτωλῶν, ὥστε ὁ Φῆλιξ κατελήφθη ἀπὸ φόβον μέγαν. Ἐμφοβὸς δὲ γενόμενος διέκοψε τὸν Παῦλον καὶ τοῦ εἶπε :

— Πήγαινε ἐπὶ τοῦ παρόντος καὶ θὰ σὲ καλέσω πάλιν, μόλις μοῦ δοθῇ εὐκαιρία.

Εὐκαιρίαι ἐδόθησαν πολλαὶ καὶ ἐκάλεσε τὸν Παῦλον ὁ Φῆλιξ, ὅχι ὅμως διὰ νὰ τὸν συμβουλευθῇ περὶ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἐπιτόλαιος καὶ ἀμαρτωλὸς καθὼς ἦτο, δὲν ἤμποροῦσε νὰ προσέξῃ περισσότερον καὶ βαθύτερον τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν.

“Ὅταν μετ’ ὀλίγας ἡμέρας διελύθη ὁ φόβος του, ἐσκέφθη, ὅτι θὰ ἤμποροῦσε νὰ ἀφήσῃ τὸν Παῦλον ἐλεύθερον, ἐὰν ἐλάβανεν ἀπὸ αὐτὸν κανὲν σπουδαῖον δῶρον. Ἐγνώριζεν, ὅτι ὁ Παῦλος ἦτο Ρωμαῖος ὑπήκοος, τὸν ἔβλεπεν ἐνδεδυμένον ἀξιοπρεπῶς, ἐπληροφορεῖτο, ὅτι συνετηρεῖτο καλῶς εἰς τὴν φυλακὴν. Ὅλα αὐτὰ τὸν ἔκαμαν νὰ πιστεῦσῃ, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ εἶχε πολλὰ χρήματα. Ἀλλὰ καὶ ἂν δὲν εἶχε, θὰ τοῦ ἔδιδον οἱ Χριστιανοί, διὰ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀλληλοβοήθειαν τῶν ὁμοίων εἶχε μάθει πολλὰ ὁ Φῆλιξ.

Ἴσως ὁ Παῦλος νὰ εἶχε πράγματι χρήματα κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, εἴτε ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν Χριστιανῶν, ἢ, πιθανώτε-

ρον, ἀπὸ τὴν ἀτομικὴν τοῦ περιουσίαν. Ἐν αὐτῇ δὲν κατεδέχθη νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν δωροδοκίαν. Ἐν αὐτῇ δὲν ῥωμαϊκὸς νόμος ἀπηγόρευεν αὐστηρῶς αὐτήν. Παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν ὅμως πολλοὶ Ῥωμαῖοι ὑπατοὶ ἐθησαύριζον εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἀπὸ τὰς δωροδοκίας.

Καὶ ὁ χαρακτήρ δὲ τοῦ Φήλικος ἦτο τοιοῦτος, ὥστε νὰ μὴ διδῇ καὶ τόσῃ σημασίαν εἰς τοὺς νόμους, προκειμένου αὐτὸς νὰ προοδεύῃ καὶ νὰ πλουτήσῃ. Ἐκάλει λοιπὸν συχνὰ τὸν Παῦλον καὶ συνωμίλει μετ' αὐτοῦ ἐπ' ἄρκετόν. Μὲ τρόπον τοῦ ἔδιδε νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις τοῦ ἦτο ζήτημα χρημάτων. Ἀλλὰ ματαίως ἐπερίμενεν. Ὁ Παῦλος δὲν τοῦ ἔδιδε τίποτε.

Δύο ὁλόκληρα ἔτη ἐπέρασαν ἀπὸ τὸ 58 ἕως τὸ 60. Τότε παρέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς Ἰουδαίας ὁ διοικητὴς τῆς Συρίας Πόρκιος Φῆστος. Ὁ δὲ Φῆλιξ ἐκλήθη εἰς τὴν Ῥώμην νὰ ἀπολογηθῇ δι' ὠρισμένας καταγγελίας ἐκ μέρους τῶν Ἰουδαίων. Φεύγων δὲν ἀπληευθέρωσε τὸν Παῦλον. Τὸν ἐφυλάκισεν αὐστηρότερον, διὰ νὰ ἐξευμενίσῃ τοὺς Ἰουδαίους καὶ νὰ τοὺς πείσῃ νὰ μετριάσουν τὰς κατηγορίας των.

Ὁ Πόρκιος Φῆστος ἦτο ἄνθρωπος αὐστηρῶν ἀρχῶν καὶ δίκαιος. Εἶχεν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ λαοῦ. Διὰ νὰ γνωρίσῃ δὲ τὸν λαὸν καλύτερον καὶ διὰ νὰ μάθῃ τὰς ἀνάγκας του, ἀμέσως μόλις ἦλθεν εἰς Καισάρειαν, ἔκαμε περιοδείαν. Καὶ πρῶτον ἐπεσκέφθη μετὰ τρεῖς ἡμέρας τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅπου καὶ ἔμεινε περισσότερον ἀπὸ δέκα ἡμέρας. Ἐκεῖ παρουσιάσθησαν ἐνώπιόν του ὁ ἀρχιερεὺς μετὰ τοὺς ἐπισημοτέρους Ἰουδαίους καὶ κατηγοροῦν τὸν Παῦλον. Τὸν παρεκάλεσαν δὲ νὰ στείλῃ αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλήμ, διὰ νὰ διακαθῇ σύμφωνα μετὰ τὰ ἔθιμά των ἀπὸ τὸ συνέδριον.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐὰν ὁ Παῦλος ἐστέλλετο, δὲν θὰ ἔφθανε ποτὲ εἰς Ἱερουσαλήμ. Αὐτοὶ εἶχον διοργανώσει μεγάλην συνωμοσίαν πονηρῶν ἀνθρώπων, νὰ τὸν θανατώσουν καθ' ὁδόν. Ὁ Φῆστος, εὐφυὴς καθὼς ἦτο, ὑποπτεύθη φαίνεται τὴν συνωμοσίαν καὶ διέταξε νὰ κρατήσουν ἀσφαλῶς τὸν Παῦλον εἰς Καισάρειαν. Συνέστησε δὲ εἰς τοὺς Ἰουδαίους νὰ στείλουν μίαν ἐπιτροπὴν ἐκ δυνάμεων εἰς Καισάρειαν, διὰ νὰ γίνῃ ἐκεῖ ἡ

δίκη. Αὐτὸς ὁ ἴδιος θὰ ἀνελάμβανε νὰ ἐκδικάσῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ ἀποδώσῃ τὸ δίκαιον.

40. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΕΠΙΚΑΛΕΙΤΑΙ ΤΟΝ ΚΑΙΣΑΡΑ

(Πράξ. κέ', 7 - κς', 32)

Οἱ Ἰουδαῖοι ἤλπιζον νὰ ἐπιτύχουν ἀπὸ τὸν Φῆστον ὅ,τι δὲν κατώρθωσαν μὲ τὸν Φήλικα. Δύο ἔτη δὲν ἐστάθησαν ἱκανὰ νὰ σβέσουν τὴν μανίαν των. Διὰ τοῦτο σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὸν Φῆστον ἐφθασαν καὶ αὐτοὶ εἰς Καيسάρειαν. Μὲ μεγαλυτέραν σφοδρότητα κατηγοροῦν τώρα πολλὰ καὶ βαρέα αἰτιώματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου. Δὲν ἀπεδείκνυν ὅμως τίποτε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἔλεγον. Ὁ Παῦλος μὲ πεποιθήσιν εἰς τὴν ἀθωότητά του ἀπελογήθη καὶ ἀπέδειξεν, ὅτι δὲν ἔπταισεν οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου οὔτε ἀπέναντι τοῦ Ναυῦ οὔτε ἀπέναντι τοῦ Καίσαρος.

Ὁ Φῆστος εὐρέθη καὶ αὐτὸς εἰς ἀπορίαν. Δὲν ἐγνώριζε πῶς νὰ κανονίσῃ τὴν ὑπόθεσιν. Ἐπιθυμῶν νὰ φανῇ εὐχάριστος εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἠρώτησε τὸν Παῦλον, ἐὰν ἤθελε νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ κριθῇ ἐν μέσῳ τῶν συμπατριωτῶν του. Ὁ Παῦλος εἶδε καὶ πάλιν τὸν κίνδυνον τῆς δολοφονίας του. Διὰ νὰ ἀσφαλίσῃ ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰς ἀτελιώτους αὐτὰς δίκας, εἶπε:

— Θέλω νὰ παρουσιασθῶ πρὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου τῆς Ρώμης. Σὺ, Φῆστε, γνωρίζεις πολὺ καλὰ, ὅτι δὲν ἔχω ἀδικήσῃ καθόλου τοὺς Ἰουδαίους. Ἐὰν ἔπραξά τι ἄξιον θανάτου ἢ καὶ ἄν ἀπλῶς ἠδίκησα τοὺς Ἰουδαίους, εἴμαι ἕτοιμος νὰ ὑποστῶ τὸν θάνατον. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔπταισα εἰς τίποτε ἀπὸ ὅσα μὲ κατηγοροῦν, δὲν ἔχει κανεὶς τὸ δικαίωμα νὰ μὲ χάρισῃ εἰς αὐτούς. Εἴμαι Ρωμαῖος πολίτης καὶ Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι.

Οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ὁ Φῆστος ἔμειναν ἔκπληκτοι. Δὲν ἐφαντάζοντο ποτέ, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα. Ἐγνώριζον δὲ πολὺ καλὰ, ὅτι ἐὰν Ρωμαῖος τις πολίτης, κατηγορούμενος δι' οἰασδήποτε ἀδικίας ἐκτὸς φόνου, πειρατείας καὶ ἀν-

ταρσίας, έπεκαλεΐτο τόν Καίσαρα, έπρεπε νά σταλῇ εἰς τήν Ρώμην, διὰ νά δικασθῇ ἀπό τὸ ἀνώτατον δικαστήριον τοῦ αὐτοκράτορος.

Τότε ὁ Φῆστος συνεσκέφθη μὲ τὸ συμβούλιόν του καὶ ἡρεύνησεν, ἂν ὁ Παῦλος ἦτο ἔνοχος εἰς βαρέα ἀδικήματα. Ἐπειδὴ δὲ ἐξηκρίβωσεν, ὅτι δὲν ἦτο ἔνοχος, ἐδέχθη τὴν προσφυγὴν καὶ εἶπεν :

—Ἐφ' ὅσον ἐπικαλεῖσαι τὸν Καίσαρα, πρὸς τὸν Καίσαρα θὰ πορευθῇς.

Τοιοιτοτρόπως ἐτέθη τέρμα εἰς τὰς κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων καὶ τὰς ἀκάρπους δίκας τῶν Ρωμαίων δικαστῶν. Ἐπρεπε τώρα ὁ Φῆστος νά συγκεντρώσῃ ὅλας τὰς κατηγορίας καὶ μαρτυρίας, νά συντάξῃ καὶ ἰδικὴν του ἔκθεσιν καὶ νά στείλῃ αὐτὰ μετὰ τοῦ Παύλου εἰς τὴν Ρώμην. Ἀλλ' εὐρέθη εἰς μεγάλην ἀπορίαν, διότι δὲν εἶχε τίποτε νά γράψῃ κατὰ τοῦ Παύλου.

Κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ὁ Ἀγρίππας ὁ Β', δισέγγονος Ἡρώδου τοῦ Μεγάλου, υἱὸς Ἀγρίππα τοῦ Α' καὶ βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας, ἦλθε μὲ τὴν ἀδελφὴν του Βερενίκην εἰς Καισάρειαν πρὸς τὸν Φῆστον. Ἐπειδὴ δὲ ἔμειναν ἀρκετὰς ἡμέρας, εὗρεν εὐκαιρίαν ὁ Φῆστος καὶ τοὺς ὠμίλησε περὶ τοῦ ζητήματος τοῦ Παύλου. Ἀνέφερεν ὅλον τὸ ἱστορικόν, καθὼς καὶ τὰς ἀστηρίκτους κατηγορίας τῶν Ἰουδαίων.

—Ὅπως ἀντελήφθην, εἶπε, πρόκειται μᾶλλον περὶ θρησκευτικῶν δεισிடαιμονιῶν καὶ περὶ ἐνὸς ἀποθανόντος Ἰησοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Παῦλος λέγει, ὅτι ζῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος ἐπεκαλέσθη τὸν Καίσαρα, εἶμαι ὑποχρεωμένος νά ἀποστείλω αὐτὸν εἰς τὴν Ρώμην.

Ἡ περιέργεια τοῦ Ἀγρίππα ἐκεντήθη καὶ ἠθέλησε νά ἴδῃ καὶ ἀκούσῃ τὸν Παῦλον. Ὁ Φῆστος ὥρισε τὴν ἐπομένην ὥς ἡμέραν συναντήσεως. Μάλιστα δὲ πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλέως ἐκάλεσε πολλοὺς προκρίτους Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικοὺς, ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς καὶ ἄλλους ἐπισήμους, νά παρευρεθοῦν εἰς τὴν συνάντησιν.

Πράγματι τὴν ἐπομένην, ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, τῆς Βερενίκης καὶ ἄλλου ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου, ὠδηγήθη ὁ Παῦλος.

᾿Ωμίλησε πρῶτος ὁ Φῆστος. ᾿Ωμολόγησεν, ὅτι τίποτε ἄξιον θανάτου δὲν ἔπραξεν ὁ Παῦλος καὶ ὅτι θὰ τὸν στείλῃ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζῃ, τί νὰ γράψῃ πρὸς αὐτόν. Παρεκάλεσε δὲ τὸν βασιλέα ᾿Αγρίππαν νὰ ἀκούσῃ τὸν ὑπόδικον, μήπως καὶ εὕρῃ αἰτίαν τινὰ κατ' αὐτοῦ, ἱκανὴν νὰ γραφῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν. Ὁ ᾿Αγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Παῦλον νὰ ἀπολογηθῇ.

Τότε ὁ Παῦλος ἔκαμε μίαν ὑπέροχον καὶ ἀριστοτεχνικὴν ἀπολογία. Διηγῆθῃ τὴν προηγουμένην ζωὴν του καὶ τὴν θαυμασίαν ἐπιστροφὴν του εἰς τὸν Χριστόν. Ἀνέφερε τὴν ἐντολήν, πού τοῦ ἔδωσεν ὁ Θεός, νὰ κηρύξῃ τὴν νέαν θρησκείαν εἰς πάντα τὰ Ἔθνη. ᾿Ωμίλησε μὲ δύναμιν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ. Ὅλοι ἐκρέμαντο ἀπὸ τὸ στόμα του. Ἀλλ' ὁ Φῆστος, ὅταν ἤκουσε περὶ ἀναστάσεως, ἐφώνασε:

— Παραλογίζεσαι, Παῦλε. Τὰ πολλὰ γράμματα σοῦ ἐσύγχισαν τὸν νοῦν.

— Δὲν παραλογίζομαι, κράτιστε Φῆστε, εἶπεν ὁ Παῦλος. Αὐτά, τὰ ὅποια κηρύττω, εἶναι κατὰ πάντα ἀληθινά. Τὰ προεῖπον ἄλλωστε καὶ οἱ προφῆται, ὅπως πολὺ καλὰ γνωρίζει καὶ ὁ βασιλεὺς.

Καὶ ὕστερον, στρεφόμενος πρὸς τὸν ᾿Αγρίππαν, εἶπε:

— Πιστεύεις, βασιλεῦ, εἰς τοὺς προφῆτας; ἐγὼ γνωρίζω, ὅτι πιστεύεις.

— Ὀλίγον ἀκόμη καὶ μὲ πείθεις νὰ γίνω Χριστιανός, ἀπήντησεν ὁ βασιλεὺς.

— Εὐχομαι εἰς τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ Παῦλος, νὰ γίνετε καὶ ὀλίγον καὶ πολὺ καὶ σὺ καὶ ὅλοι, ὅσοι μὲ ἀκούετε σήμερον, ὅπως εἶμαι ἐγώ, χωρὶς βέβαια νὰ φέρετε τὰς ἀλύσεις αὐτάς.

Ἡ συνεδρίασις ἐλύθη καὶ ὁ ᾿Αγρίππας εἶπεν εἰς τὸν Φῆστον, ὅτι οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἔπραξεν ὁ Παῦλος. Θὰ ἡδύνατο δὲ νὰ ἀπολυθῇ, ἐὰν δὲν ἐπεκαλεῖτο τὸν Καίσαρα.

41. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κζ', 1-13)

Ὁ Παῦλος δὲν ἦτο δυνατόν νά κρατηθῇ περισσότερον εἰς τὰς φυλακάς τῆς Καισαρείας. Ἐπρεπε νά ἀποσταλῇ τὸ συντομώτερον εἰς τὴν Ρώμην. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ ταξίδια, καὶ μάλιστα τὰ τόσον μακρινά, δὲν ἦσαν εὐκόλα. Δὲν ὑπῆρχε τακτικὴ συγκοινωνία οὔτε καὶ εἰδικὰ ἐπιβατικὰ πλοῖα. Συνήθως τὰ πλοῖα ἦσαν φορτηγά. Ὅσakis δὲ τὸ φορτίον ἐπέτρεπεν, ἐλάμβανον καὶ ἐπιβάτας. Οὔτε πάλιν εἶχον τὴν ἄνεσιν καὶ τὴν ταχύτητα τῶν σημερινῶν.

Τότε τὰ πλοῖα ἐκινεῦντο συνήθως διὰ τοῦ ἀνέμου. Εἶχον ἓνα ὑψηλὸν κατάρτι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκρέματο ἓνα μεγάλο πανί, τὸ ιστίον. Ἐνα δὲ ἄλλο μικρότερον πανί, ὁ ἀρτέμων, ὑψοῦτο ἀπὸ τὸ μέρος τῆς πῦρας. Διὰ τὴν κυβέρνησιν τῶν εἶχον ἐκαστέρωθεν τῆς πρύμνης δύο πηδάλια, τὰ ὁποῖα ὠμοῖαζον πρὸς μεγάλα κουπιά. Ὅταν ἡ πνοὴ τοῦ ἀνέμου καὶ ἡ ὁρμὴ τῶν κυμάτων ἦτο μεγάλη, ἐδένετο τὸ κύτος τοῦ πλοίου μὲ ἰσχυροὺς ζωστήρας, διὰ νά μὴ θραυσθῇ. Τοιοῦτον ἀσφαλῶς ἦτο τὸ πλοῖον, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐταξίδευε καὶ ὁ Παῦλος.

Καὶ ἰδοὺ ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν λαμπρὰν ἀπολογία ἐν πλοῖον, τὸ ὁποῖον προήρχετο ἀπὸ τὸ Ἀδραμύτιον τῆς Μυσίας, ἦτο ἔτοιμον νά πλεύσῃ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν πρὸς τὰ μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἰς αὐτὸ ὁ Φῆστος ἐπεβίβασε τὸν Παῦλον καὶ μερικοὺς ἄλλους φυλακισμένους. Τοὺς ἔθεσεν ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ ἐκατοντάρχου Ἰουλίου, εἰς τὸν ὁποῖον παρέδωσε, διὰ τὴν φρούρησιν τῶν υποδίκων, καὶ μίαν σπεῖραν πραιτωριανῶν στρατιωτῶν. Ἐπεβιβάσθη δὲ ὁ Παῦλος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν βοηθῶν του, τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ καὶ τοῦ Μακεδόνο^ς Ἀριστάρχου. Ἐὰν οἱ ἄνεμοι ἦσαν εὐνοϊκοί, εἰς διάστημα ὀλίγων ἑβδομάδων θὰ ἔφθανον εἰς Ρώμην. Ἀλλὰ συνήντησαν τόσας τρικυμίας καὶ τόσας δυσκολίας, ὥστε ἑτερόματισαν τὸ ταξιδιὸν τῶν μετὰ πάροδον πολλῶν μηνῶν.

Τώρα μὲ εὐνοϊκὸν ἄνεμον ἀπέπλευσαν ἀπὸ τὴν Καισάρειαν

ρειαν καί τὴν ἐπομένην ἔφθασαν εἰς Σιδῶνα. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἀξιόλογος χριστιανικὴ κοινότης, μὲ τὴν ὁποίαν εἶχε γνωρισθῇ πρὸ ἐτῶν ὁ Παῦλος. Ἡθέλησε λοιπὸν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἴδῃ τοὺς ἀδελφούς. Ὁ ἐκατόνταρχος, ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, διὰ νὰ εὔρῃ περίθαλψιν τινὰ καὶ χαρὰν ἐκ μέρους τῶν Χριστιανῶν.

Ἀπὸ ἐκεῖ ἔπλευσαν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὰ Μύρα τῆς Λυκίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ συνήντησαν ἀντιθέτους ἀνέμους, ἐλοξοδρόμησαν καὶ ἀντὶ νὰ διέλθουν νοτίως τῆς Κύπρου, διήλθον βορείως καὶ παρέπλευσαν τὰ παράλια τῆς Κιλικίας καὶ Παμφυλίας μέχρι Μύρων. Ἐκεῖ ἀπεβιβάσθησαν ὅλοι. Φαίνεται, ὅτι αὐτὴ ἡ πόλις ἦτο τὸ τέρμα τοῦ ταξιδίου διὰ τὸ ἀδραμυττινὸν ἐκεῖνο πλοῖον. Εὐτυχῶς, ὅτι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἕνα ἀλεξανδρινὸν ἀρκετὰ μεγάλο πλοῖον μὲ φορτίον σίτου ἔφευγε διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εἰς αὐτὸ ἐπεβιβάσθησαν ὅλοι.

Ἐπρεπε τώρα νὰ κατευθυνθοῦν πρὸς τὸν Μαλέαν, νὰ περάσουν τὸ Ἰόνιον καὶ νὰ στραφοῦν πρὸς τοὺς δυτικούς λιμένας τῆς Ἰταλίας. Ἀλλὰ τὸ ταξίδιον ὑπῆρξε πολὺ περιπετειῶδες. Ἐπειδὴ οἱ ἄνεμοι ἦσαν ἀντίθετοι, μὲ δυσκολίαν καὶ βραδύτητα πολλὴν ἔφθασαν εἰς τὴν Κνίδον, δυτικῶς τῆς Καρίας. Ἀπὸ ἐκεῖ ἠνοίχθησαν πρὸς τὴν Μεσόγειον, φερόμενοι ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὑπὸ τῶν ἀνέμων. Διὰ νὰ προφυλαχθοῦν κάπως ἀπὸ τὴν βιαιότητα τῶν ἀνέμων καὶ ἀναπαυθοῦν ὀλίγον, ἔπλευσαν νοτίως τῆς Κρήτης. Προσωρμίσθησαν εἰς ἕνα ἀφιλόξενον λιμένα, παρὰ τὴν πόλιν Λασαίαν, ὀνομαζόμενον Καλοῦς λιμένας. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε σχεδὸν παρέλθει ὁ Ὀκτώβριος. Εἰσῆλθον εἰς ἐποχὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἤρχιζον συνήθως αἱ μεγάλαι τρικυμιαί καὶ τὰ πλοῖα ἠναγκάζοντο νὰ διακόψουν διὰ τὴν ἀνοιξιν τὰ ταξιδία τῶν.

Ὁ Παῦλος, ἐπειδὴ προέβλεπε ταλαιπωρίας μεγάλας καὶ κινδύνους, ὑπέδειξε πλαγίως εἰς τὸν ἐκατόνταρχον, νὰ παραχειμάσουν εἰς τὸν ὄρμον ἐκεῖνον, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἦτο καὶ τόσον ἀσφαλής. Ἀλλ' ὁ ἐκατόνταρχος ἐπέισθη μᾶλλον εἰς τὴν ἀντίθετον γνώμην τοῦ πλοιάρχου καὶ τοῦ ναυκλήρου καὶ διέταξεν ἀναχώρησιν. Οἱ περισσότεροι ἔλεγον νὰ μὴ συνεχίσουν

διὰ τὴν Ἰταλίαν τὸν πλοῦν, ἀλλὰ νὰ πλεύσουν πρὸς τὸν Φοίνικα, ἓνα καλὸν λιμένα εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Κρήτης, πλησίον τῶν σημερινῶν Σφακίων. Ἀμέσως μόλις ἐκόπασαν οἱ βορειοδυτικοὶ ἄνεμοι καὶ ἔπνευσε νότος, ἐνόμισαν, ὅτι ἐβελτιώθη ὁ καιρὸς. Ἐσήκωσαν τὴν ἄγκυραν καὶ παρέπλεον πρὸς τὰ δυτικὰ μέρη τῆς νήσου. Εἶχον δὲ σκοπὸν νὰ προσορμισθοῦν εἰς Φοίνικα καὶ νὰ παραχειμάσουν ἐκεῖ.

42. ΜΕΓΑΛΑΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙΟΝ

(Πράξ. κζ', 14 - 44)

Μέχρις ἐνὸς σημείου τὸ πλοῖον ἐπροχώρει κανονικῶς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ βελτίωσις τοῦ καιροῦ ἦτο προσωρινή. Μετ' ὀλίγον ἐξέσπασεν ἰσχυρότατος ἄνεμος, ὁ Εὐροκλύδων, ὀνομαστός διὰ τοὺς τυφῶνας, τὰς φοβεράς δηλαδὴ θυέλλας καὶ τρικυμίας, ποῦ ἐξήγειρε. Ματαίως οἱ ναῦται προσεπάθουν νὰ στρέψουν τὸ πλοῖον ἀντίθετα πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου. Ὁ Εὐροκλύδων, καθὼς κατήρχετο ὀρμητικὸς ἀπὸ τὰ κρητικὰ ὄρη, παρέσυρεν ἀκυβέρνητον τὸ πλοῖον. Μόλις δὲ παρὰ τὴν νήσον Κλαύδην, τὴν σήμερον ὀνομαζομένην Γαῦδον, νοτιοδυτικῶς τῆς Κρήτης, κατώρθωσαν νὰ ἐλαττώσουν τὴν ταχύτητα καὶ νὰ ἀνασύρουν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τὴν λέμβον, τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἔρρυμούλκουν. Ἐκεῖ δὲ κατόπιν μεγάλων προσπαθειῶν ἔδεσαν τὸ κύτος τοῦ πλοίου με ἰσχυράς ζώνας, διὰ νὰ μὴ διαρραγῇ ἀπὸ τὰ κτυπήματα τῶν κυμάτων καὶ ἀποσπασθοῦν αἱ σανίδες.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ἄνεμος ἐγένετο ὁλονὲν ἰσχυρότερος. Διὰ νὰ μὴ παρασυρθοῦν πρὸς τὰ ἀμμόδη μέρη τῆς Ἀφρικῆς, κατεβίβασαν τὸ μεγάλο ἰστίον. Ἄφησαν μόνον τὸν ἀρτέμονα, ὥστε νὰ κινῆται τὸ πλοῖον με τὴν μικροτέραν δυνατὴν ταχύτητα. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ὁ κίνδυνος δὲν ἐμετριάσθη. Τὸ πλοῖον, φορτωμένον καθὼς ἦτο, ἐκαλύπτετο ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ἔτριζεν ἀπειλητικῶς. Διὰ νὰ τὸ ἐλαφρώσουν, ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ἀρκετὸν φορτίον. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἔρριψαν καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ σκεύη τοῦ πλοίου.

Ἐν τούτοις ὁ κίνδυνος ἐγίνετο μεγαλύτερος, διότι ὁ ἄνεμος εἶχε μεταβληθῇ εἰς ὀρμητικωτάτην θύελλαν. Ὁ οὐρανὸς εἶχε σκεπασθῇ ἀπὸ βαρύτατα νέφη. Καὶ καθὼς παραστατικώτατα περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, «μῆτε ἡλίου μῆτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνος τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σῶζεσθαι ἡμᾶς». Ὅλοι εἶχον ἀπελπισθῇ καὶ ἐπερίμεναν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸ ναυάγιον. Λυπημένοι καὶ ἄθυμοι, ἔμενον νηστικοὶ τελείως.

Μεταξὺ ὄλων ὁ Παῦλος μόνον, χάρις εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Θεόν, διετήρει τὴν ψυχραιμίαν αὐτοῦ. Εἶχε πάντοτε ὑπ' ὄψιν του τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Θεοῦ, ὅτι θὰ μετέβαινεν εἰς τὴν Ρώμην. Δὲν ἦτο δυνατόν λοιπὸν νὰ πνιγῇ εἰς τὴν θάλασσαν, ὅσον θυελλώδης καὶ ἂν ἦτο ὁ καιρὸς. Ἐπειτα, εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ διάστημα παρεκάλει θερμῶς τὸν Θεὸν νὰ σώσῃ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπιβάτας. Καὶ ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν προσευχὴν του.

Τὴν νύκτα ἔστειλεν ἄγγελον καὶ τὸν ἐβεβαίωσεν, ὅτι αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἐπιβάται θὰ σωθοῦν χάρις εἰς τὰς προσευχὰς του. Ἀμέσως τὴν πρωίαν ὁ Παῦλος συνεκέντρωσεν ὅλους καὶ ἐνῶ ὁ ἄνεμος ἐσύριζε καὶ τὰ κύματα ἔσπαναν μὲ κρότον, ὠμίλησε πρὸς αὐτοὺς :

—Ἐπρεπεν, ὦ ἄνδρες, νὰ μὲ εἶχατε ἀκούσει καὶ νὰ μὴ ἐγκαταλείψετε τὴν Κρήτην. Διότι οὕτω θὰ ἀπεφεύγομεν αὐτὴν τὴν ταλαιπωρίαν. Ἀλλὰ καὶ τώρα ὁ Θεὸς μὲ ἐβεβαίωσεν, ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ χαθῇ. Κάπου εἰς κάποιαν νῆσον θὰ προσαράξωμεν. Λοιπὸν σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀναλάβετε θάρρος καὶ εὐθυμίαν.

Ὅταν ἐπέρασαν ἀκόμη δέκα τέσσαρα ἡμερονύκτια, οἱ ναῦται ἠσθάνθησαν μίαν νύκτα, ὅτι ἔπλεον εἰς ἀβαθῆ μέρη. Ἐρριψαν βολίδα καὶ εὗρον βάθος εἴκοσιν ὀργυιῶν. Ἐρριψαν πάλιν τὴν βολίδα καὶ εὗρον βάθος δέκα πέντε ὀργυιῶν. Ἐνόησαν τότε ὅτι ἐπροχώρουν πρὸς παραλίαν τινά. Ἐπειδὴ ἦτο σκότος καὶ δὲν ἔβλεπον καθόλου, ἐφοβήθησαν μήπως πέσουν εἰς βραχῶδη ἀκτὴν. Διὰ τοῦτο ἔρριψαν τέσσαρας ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρύμνην καὶ ἐκράτησαν ἀκίνητον τὸ πλοῖον.

“Ολοι ἄυπνοι ἐπερίμεναν μὲ ἀγωνίαν νὰ ἐξημερώσῃ. Οἱ ναῦται ὅμως ἐσκέφθησαν νὰ φύγουν κρυφίως ἐνωρίτερον. Κατεβίβασαν λοιπὸν τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἠθέλησαν νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτήν, διὰ νὰ ρίψουν τάχα ἀγκύρας ἀπὸ τὴν πρῶραν. Ὁ Παῦλος ἀντελήφθη τὰ σχέδιά των καὶ τὰ ἀπεκάλυψεν. Οἱ δὲ στρατιῶται ἀποκόψαντες τὰ σχοινία ἄφησαν τὴν λέμβον νὰ παρασυρῇ ἀπὸ τὰ κύματα. Κατὰ σύστασιν δὲ τοῦ Παύλου ἔφαγαν ὅλοι καὶ ἐχάρησαν διὰ τὴν ἐπικειμένην σωτηρίαν.

Μετὰ τὸ φαγητὸν καὶ ἐνῶ ἀκόμη ἦτο νύξ, ἔρριψαν τὸν σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν, διὰ νὰ ἐλαφρώσουν περισσότερον τὸ πλοῖον. Ὅταν ἐξημέρωσεν, εἶδον πράγματι ἐνώπιόν των ξηράν. Ἐκεῖ ὅμως δὲν ὑπῆρχε λιμὴν. Ἐκοψαν λοιπὸν τὰς ἀγκύρας, ἀνέσυραν τὰ πηδάλια καὶ ὠθούμενοι ἀπὸ τὸν πνέοντα ἄνεμον διηύθυναν τὸ πλοῖον πρὸς μίαν ἐξέχουσαν λωρίδα γῆς. Ἐκεῖ ἡ μὲν πρῶρα ἐσφηνώθη εἰς τὸν πυθμένα καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος, ἡ δὲ πρύμνη διελύετο ἀπὸ τὰ ἰσχυρὰ κύματα.

Ἐπρεπε τώρα νὰ ἐξέλθουν εἰς τὴν ξηράν, ὅπως ὁ καθένας ἠδύνατο. Οἱ στρατιῶται, φοβούμενοι, μήπως διαφύγουν οἱ κατάδικοι, ἐσκέφθησαν νὰ τοὺς φονεύσουν. Τοὺς ἡμπότισεν ὅμως ὁ ἐκατόνταρχος, ὁ ὁποῖος κυρίως ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Παύλου. Μετ’ ὀλίγον ναῦται, στρατιῶται καὶ κατάδικοι, τρέμοντες ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ βρεχόμενοι ἀπὸ τὴν πίπτουσαν βροχήν, ἄλλοι κολυμβῶντες καὶ ἄλλοι ἐπάνω εἰς σανίδας, ἀπεβίβάσθησαν εἰς τὴν ἄγνωστον ξηράν. Ἐμετρήθησαν καὶ εὐρέθησαν διακόσιοι ἐβδομήκοντα ἕξ. Δὲν ἐχάθη κανεὶς. Ὁ λόγος τοῦ Παύλου ἐπηλήθευσε.

43. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΕΛΙΤΗΝ

(Πράξ. κη', 1 - 16)

Ἡ γῆ, εἰς τὴν ὁποίαν προσήραξαν, ἦτο ἡ νῆσος Μελίτη, ἡ γνωστὴ σήμερον μὲ τὸ ὄνομα Μάλτα. Ἐνας κόλπος αὐτῆς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ μέχρι σήμερον ὀνομάζεται κόλπος τοῦ

Ἁγίου Παύλου. Ἡ νῆσος κατῴκειτο ἀπὸ ἀρκετοὺς κατοίκους. Αὐτοὶ μολονότι «βάρβαροι» ἐπεριποιήθησαν προθύμως καὶ ἀμέσως τοὺς ναυαγούς. Διὰ τὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὸ ψυχρὸς καὶ τὴν πίπτουσιν βροχὴν, τοὺς παρέλαβον εἰς ἓν μέγα ὑπόστεγον καὶ ἤναψαν πυρὰν μεγάλην. Ἀλλὰ τότε συνέβη καὶ ἓν ἐπεισόδιον, τὸ ὁποῖον ἐπροκάλεσε μεγάλην κατάπληξιν εἰς αὐτούς.

Ὁ Παῦλος, συνηθισμένος πάντοτε νὰ ἐργάζεται καὶ νὰ ὑπηρετῇ τοὺς ἄλλους, ἐλάμβανε φρύγανα πολλὰ καὶ ξύλα καὶ τὰ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ. Αἴφνης ἀπὸ μίαν δέσμην φρυγάνων ἐπήδησε μία ἔχιδνα, ἡ ὁποία συνῆλθεν ἀπὸ τὸν χειμερινὸν λήθαργόν της ἔνεκα τῆς θερμότητος. Ἐδάγκασεν ἀμέσως τὸ χερί τοῦ Παύλου καὶ ἐκρεμάσθη ἀπὸ αὐτό. Ἐπειδὴ δὲ τὸ δῆγμα τοῦ εἶδους αὐτοῦ τῆς ἐχίδνης ἦτο πάντοτε θανατηφόρον, διὰ τοῦτο καὶ οἱ κάτοικοι ἐπίστευσαν, ὅτι ὁ Παῦλος θὰ ἀπέθνησκε. Μάλιστα ἔλεγον μετὰ τῶν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ἀσφαλῶς φονεὺς καὶ σωθέντα ἀπὸ τὴν θάλασσαν τὸν ἐτιμῶρει τώρα ἡ Θεία Δίκη.

Ἀλλ' ὁ Παῦλος ἤρεμος ἀπέσπασε τὴν ἔχιδναν ἀπὸ τὰ χεῖρα του καὶ τὴν ἔρριπεν εἰς τὴν πυρὰν. Δὲν ἐφοβήθη τὸ δηλητήριον, διότι ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς εἶχεν εἶπει περὶ τῶν ἀποστόλων, ὅτι «ὅφεις ἄροῦσι καὶ θανάσιμόν τι πίνωσιν, οὐ μὴ βλάβῃ αὐτούς» (Μάρκ. ις', 18). Ὅταν οἱ κάτοικοι τὸν εἶδον νὰ μένῃ σώος καὶ ἀπαθής, ἐθαύμασαν τὴν μυστηριώδη ἀντοχὴν του. Τὸν ἐθεώρησαν ὑπεράνθρωπον· τὸν ἐπίστευσαν θεόν. Ἡ ὑπόληψις του ἐθεμελιώθη τοιοῦτοτρόπως μετὰ τῶν ἀφελῶν ἐκείνων ἀνθρώπων.

Ὁ πλούσιος κυβερνήτης τῆς νήσου, ὁ Πόπλιος, ἐζήτησε καὶ ἐφιλοξένησε τὸν Παῦλον μετὰ τοὺς συνοδοὺς του ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Ἀνταποδίδων ὁ Παῦλος τὴν εὐεργεσίαν, ἐθεράπευσε θαυματουργικῶς τὸν πατέρα τοῦ Ποπλίου, ὁ ὁποῖος ἔπασχεν ἀπὸ δυσεντερίαν καὶ πυρετούς. Τὸ νέον θαῦμα ἐγίνε πάλιν γνωστὸν εἰς ὅλην τὴν νῆσον. Ὅσοι εἶχον ἀσθενεῖς, τοὺς ἔφερον εἰς τὸν Παῦλον καὶ ἐθεραπεύοντο. Εὗρε δὲ ἀσφαλῶς ὁ ἀπόστολος τότε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διδάξῃ τὴν νέαν θρησκείαν καὶ νὰ ἰδρῶσιν εἰς τὴν νῆσον χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ ναυάγιον

τοῦ πλοίου ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ σωθοῦν οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι νησιω-
ται. Καὶ αὐτοί, διὰ νὰ δείξουν τὴν εὐγνωμοσύνην των, καθὼς
διηγεῖται ὁ ἱερὸς ἱστορικός, μὲ πολλὰς τιμὰς ἐτίμησαν αὐτούς.

Ἐπὶ τέλους οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνος καὶ τῶν τρικυμιῶν ἐπέ-
ρασαν. Ἦλθε καιρὸς νὰ ἀποπλεύσουν διὰ τὴν Ἰταλίαν. Εὐτυ-
χῶς, ὅτι παρεχέμαζεν εἰς τὴν Μελίτην ἓν ἄλλο ἀλεξανδρινὸν
πλοῖον. Εἰς αὐτὸ τρεῖς μῆνας μετὰ τὸ ναυάγιον ἐπεβιβάσθη-
σαν ὁ ἐκατόνταρχος καὶ οἱ ὑπ' αὐτόν. Ἀπεχαιρέτησεν ὁ Παῦ-
λος τοὺς κατοίκους τῆς Μελίτης, ἐδέχθη παρ' αὐτῶν ὡς δῶρα
ἐφόδιά τινα χρήσιμα διὰ τὸ ταξίδιον καὶ ἀπέπλευσαν. Ἐφθα-
σαν εἰς Συρακούσας, ὅπου καὶ ἔμειναν τρεῖς ἡμέρας. Ἀπὸ ἐκεῖ
ἔπλευσαν πρὸς τὸ Ρήγιον τῆς Ἰταλίας καὶ μετὰ δύο ἡμέρας
κατέληξαν εἰς τοὺς Ποτιόλους, πόλιν ἐμπορικωτάτην ἐπὶ τοῦ
κόλπου τῆς σημερινῆς Νεαπόλεως.

Διὰ πρώτην φοράν εἰς τὴν ζωὴν του ἐπάτησεν ὁ Παῦλος
τὸ ἔδαφος τῆς Ἰταλίας. Ἐθαύμασε τὸν ὥραιον αὐτῆς οὐρανὸν
καὶ τὴν γαλανὴν τῆς θάλασσαν. Εἶδε τὴν ὥραιαν Πομπηίαν.
Ἐθαύμασε τὸν καπνίζοντα Βεζούβιον, ὁ ὁποῖος μετὰ τινα ἔτη
ἔμελλε νὰ θάψῃ ὑπὸ τὴν τέφραν του τὴν Πομπηίαν καὶ ἄλλας
δύο ἀκόμη πόλεις. Περισσότερον ὅμως ἀπὸ τὴν ὥραιότητα τῆς
φύσεως καὶ τῶν πόλεων ἀπησχόλει τὸν Παῦλον ἡ ὥραιότης τῆς
βασίλειας τοῦ Θεοῦ, τὴν ὁποίαν ἦλθε νὰ διαδώσῃ εἰς Ρώμην.
Ἡ Ρώμη ἀπεῖχε πολὺ ἀκόμη ἀπὸ τοὺς Ποτιόλους. Ἀφοῦ ἐπὶ
ἑπτὰ ἡμέρας ἀνεπαύθη ὁ Παῦλος καὶ ἔλαβε θερμὰς περιποιή-
σεις ἐκ μέρους τῶν ἐκεῖ Χριστιανῶν, ἐξεκίνησε πεζοπορῶν διὰ
τὴν Ρώμην.

Οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ρώμης ἐπληροφορήθησαν, ὅτι ὁ μέγας
τῶν Ἑθνῶν ἀπόστολος, ὁ φημισμένος Παῦλος, ἔρχεται. Ἐξηλ-
θον λοιπὸν καθ' ὁμάδας καὶ προὔπηγνυσαν αὐτόν, ἄλλοι μὲν
εἰς τὸν Ἀππίον Φόρον καὶ ἄλλοι εἰς τὰς Τρεῖς Ταβέρνας, ἐξή-
κοντα περίπου χιλιόμετρα νοτιώτερον ἀπὸ τὴν Ρώμην. Χαίρων
διὰ τὴν συνάντησιν αὐτὴν ὁ Παῦλος καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν
ἐπορεύετο μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Μετ' ὀλίγον ἀντίκρουσε τὴν αἰω-
νίαν πόλιν. Εἶδε τὰ ὕψηλά τείχη τῆς μὲ τὰς ἰσχυρὰς πύλας
καὶ τοὺς πολεμικοὺς τῶν πύργους. Ὅταν εἰσῆλθεν εἰς αὐτήν,

παρεδόθη ἀπὸ τὸν ἐκατόνταρχον μαζί με τοὺς ἄλλους δεσμώ-
τας εἰς τὸν στρατοπεδάρχην τῆς Ρώμης. Τὸ ταξίδιον του, μα-
κρὸν καὶ κοπιαστικόν, ἔλαβε κατόπιν τόσων περιπετειῶν τέλος.

44. Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΩΜΗΝ

(Πράξ. κη', 16-31)

Ὁ Παῦλος ἔφθασεν εἰς τὴν Ρώμην κατὰ τὸ 60 ἢ 61. Ἡ ἐμ-
φάνισίς του πρὸ τοῦ καיסαρικοῦ δικαστηρίου ἐβράδυνε πολὺ νὰ
πραγματοποιηθῇ. Ἐμεινε δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν. Εὐτυχῶς
ὅμως, ὅτι δὲν ἐρρίφθη εἰς τὰς κοινὰς εἰρκτάς, ἀλλ' ἐφυλακίσθη
εἰς ἓν ἰδιωτικὸν δωμάτιον φρουρούμενος ὑπὸ στρατιώτου.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τρεῖς ἦσαν οἱ συνήθεις τρόποι
φυλακίσεως εἰς τὴν ρωμαϊκὴν αὐτοκρατορίαν. Κατὰ τὸν πρῶ-
τον ὁ κατάδικος ἐρρίπτετο εἰς ἀνηλίους ἀπαισίας εἰρκτάς καὶ
ἐδένετο με ἀλύσεις, ὥστε νὰ μὴ ἡμπορῇ νὰ κινηθῇ. Συνήθως
ἐδένετο εἰς βασανιστικὰς στάσεις, ὅπως εἶχε δεθῇ ὁ Παῦλος
με τὸν Σίλαν εἰς Φιλίππους (κεφ. 25). Αὐτὸς ἦτο ὁ χειρότερος
τρόπος φυλακίσεως. Κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον ἐτίθετο ἀπλῶς
ὁ φυλακισμένος ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν συγκλητικοῦ τινος ἢ δικα-
στοῦ, ὁ ὁποῖος ἡγγυᾶτο δι' αὐτόν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πε-
ριωρίζοντο κυρίως ἐκεῖνοι, ποὺ ἀνῆκον εἰς τὴν ἀνωτέραν τά-
ξιν. Τρίτον τέλος, ἐπετρέπετο εἰς τὸν κατηγορούμενον νὰ πα-
ραμείνῃ εἰς ἰδικόν του δωμάτιον ἐν τῇ πόλει ὑπὸ τὴν φρούρη-
σιν στρατιώτου. Ἐξηρτᾶτο δὲ ἀπὸ τὸν στρατιώτην καὶ τὰς δο-
θείσας διαταγὰς ἢ αὐστηρὰ ἢ ἡ χαλαρὰ φρούρησις. Συνήθως,
ἐπειδὴ ὁ στρατιώτης ἦτο ὑπεύθυνος με τὴν ζωὴν του διὰ τὴν
ἀσφαλὴ φρούρησιν τοῦ φυλακισμένου, ἐφρούρει αὐτὸν αὐστη-
ρῶς. Κατὰ τὴν νύκτα ἐκοιμᾶτο εἰς τὸ αὐτὸ δωμάτιον καὶ ἔδενε
τὴν ἀριστεράν του χεῖρα με τὴν δεξιάν του καταδίκου, διὰ νὰ
ἀντιληφθῇ καὶ προλάβῃ πᾶσαν ἀπόπειραν δραπετεύσεως.
Ἐπειδὴ δὲ οἱ στρατιῶται ἦσαν μᾶλλον τραχεῖς καὶ ἀγροῖκοι,
ἐφέροντο σχεδὸν πάντοτε με πολλὴν τραχύτητα πρὸς τὸν δε-
σμώτην.

Κατὰ τὸν τελευταῖον αὐτὸν τρόπον ἐφυλακίσθη ὁ μέγας

ἀπόστολος εἰς τὴν Ρώμην. Πιθανὸν νὰ ἐδέθη μὲ ἀλύσεις, ἂν ὄχι καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς φυλακίσεώς του, πάντως ὅμως κατὰ διαστήματα. Ἄλλωστε πολλάκις εἰς διαφόρους ἐπιστολάς του γράφει περὶ τῶν ἀλύσεων καὶ δεσμῶν τῆς Ρώμης. Φαίνεται ὅμως, ὅτι γενικῶς ἡ φυλάκισις του ἦτο μᾶλλον χαλαρά. Ὁ ἐκατόνταρχος ἀσφαλῶς θὰ εἶχε δώσει εἰς τὸν στρατοπεδάρχην ἀρίστας πληροφορίας διὰ τὸν Παῦλον. Αὐταὶ συνέπιπτον μὲ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Φήστου. Ὁ δὲ στρατοπεδάρχης διέταξε νὰ φρουροῦν αὐτὸν ἐπιεικῶς.

Ἐπειτα ἡ εὐγένεια καὶ ἡ ἀρετὴ τοῦ Παύλου καὶ ἡ μεγάλη του μὀρφωσις ἐπέδρασαν ἀναμφιβόλως πολὺ εἰς τοὺς φρουροὺς στρατιώτας. Δὲν εἶναι καθόλου ἀπίθανον νὰ ἔκαμε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν Χριστιανούς. Ἐπομένως θὰ ἐφρουρεῖτο ὄχι ἀπὸ ἀγρίους πραιτωριανούς, ἀλλ' ἀπὸ ἀγαπητοὺς ἐν Χριστῷ ἀδελφούς. Ὅπως δὲ ποτε ἔμενεν εἰς τὴν οἰκίαν ἀνενόχλητος, ἐδέχετο πάντα ἐπισκέπτην, ὠμίλει ἐλευθέρως πρὸς ὅλους καὶ ἐκήρυττεν ἄνευ ἐμποδίων τὸν Χριστόν. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι περισσότερον βέβαια παντὸς ἄλλου ἐπεσκέπτοντο τὸν σεβάσμιον ἀπόστολον καὶ ἐλάμβανον παρηγορίαν καὶ συμβουλὰς, ἦσαν οἱ Χριστιανοί. Πολλάκις δὲ θὰ ἀντηχοῦσεν ἡ οἰκία ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς ὕμνους τῶν πιστῶν.

Ἡ τοιαύτη φυλάκισις δὲν τοῦ ἐδυσκόλευσε λοιπὸν τὸ ἀποστολικόν του ἔργον. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἔγραφε πρὸς τοὺς Χριστιανούς τῶν Φιλιππῶν:

«Θέλω, ἀδελφοί μου, νὰ μάθετε, ὅτι αἱ δυσμενεῖς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας εὕρισκομαι, συνετέλεσαν μᾶλλον εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ δέσμευσις μου διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἔγινε γνωστὴ μεταξὺ ὅλης τῆς φρουρᾶς τῶν πραιτωριανῶν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους κύκλους τῶν κατοίκων τῆς Ρώμης. Οἱ πλείστοι δὲ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς, ἐνισχυθέντες ἐκ τῶν δεσμῶν μου εἰς τὴν πίστιν πρὸς τὸν Κύριον, κηρύττουν μὲ θάρρος τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου» (Φιλιπ. α', 12-14).

Ἐν ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔργα, ποὺ ἔκαμεν ὁ Παῦλος, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν Ρώμην, ἦτο νὰ ἐπικοινωνήσῃ πρὸς τοὺς ἐπισήμους Ἰουδαίους τῆς πόλεως. Πιθανὸν αὐτοὶ νὰ τὸν ἐγνώριζον

ἐκ φήμης ἢ καὶ ἀπὸ ἐπιστολὰς τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ συμπατριωτῶν των.” Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς κατατοπίσῃ ἀκριβῶς περὶ τοῦ ἔργου του καὶ περὶ τῶν ἐπεισοδίων, ποὺ συνέβησαν μεταξύ αὐτοῦ καὶ τῶν Ἱεροσολυμιτῶν. Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἄφιξιν του ἐκάλεσεν αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς εἶπεν :

—” Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ χωρὶς νὰ πταίω εἰς τίποτε, παρεδόθην ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων. Αὐτοὶ πολλάκις μὲ ἀνέκρινον καὶ δὲν εὗρον τίποτε εἰς βάρος μου. Θὰ μὲ ἀπέλυον δέ, ἐὰν δὲν ἀντέλεγον οἱ Ἰουδαῖοι. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἐπεκαλέσθην τὸν Καίσαρα. Δὲν θὰ κατηγορήσω τὸ ἔθνος μου, ἀλλὰ θὰ ὑπερασπίσω τὴν ἀθωότητά μου.

Ἐκεῖνοι ἀπήντησαν, ὅτι οὐδεμίαν ἐπιστολὴν ἐναντίον αὐτοῦ ἔλαβον ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ. Τοῦ εἶπον δὲ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ πρὸς αὐτοὺς τὰ τῆς νέας θρησκείας. Πράγματι εἰς ὠρισμένην ἡμέραν τοὺς ἐκάλεσε πάλιν καὶ ἐδίδασκεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀποδεικνύων αὐτὸν ὡς Μεσσίαν. Ἡ θαυμασία αὕτη διάλεξις ἄλλους μὲν ἔπεισεν, ἄλλους δέ, ὅπως ἦτο ἐπόμενον, ἐσκανδάλισεν. Ἀπῆλθον φιλονικοῦντες σφοδρῶς μεταξύ των. Ἐκτοτε ὁ Παῦλος «ἐπὶ διετίαν ὅλην ἔμεινε κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως». Μὲ τὰς τελευταίας αὐτὰς λέξεις τοῦ ἱεροῦ Λουκᾶ, τοῦ πρώτου ἱστορικοῦ τῆς Ἐκκλησίας μας, κλείει ἡ ἐξιστόρησις τῶν ἀποστολικῶν πράξεων.

45. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΦΥΛΑΚΗΝ ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ

«Τοῖς ἀγαπῶσι τὸν Θεὸν τὰ πάντα συνεργεῖ εἰς τὸ ἀγαθόν», ἔγραφεν ὁ Παῦλος πρὸ καιροῦ εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Ῥωμ. η', 28). Ἡ φυλάκισις του εἰς τὴν Ῥώμην, ἢ θλιβερὰ αὕτη περιπέτεια, ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ στερεωθοῦν εἰς τὴν πίστιν οἱ Χριστιανοὶ καὶ νὰ διαδοθῇ ὁ Χριστιανισμὸς μεταξύ τῶν Ἐθνικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων τῆς Ῥώμης. Πολλὴν δὲ βοή-

θειαν ἔλαβεν ὁ Παῦλος εἰς τὸ ἔργον του καὶ μεγάλην παρηγορίαν εὗρε κατὰ τὸν χρόνον τῆς θλίψεώς του παρὰ τῶν ἀγαπητῶν αὐτοῦ συνοδῶν: Τοῦ Λουκᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ, τοῦ ἱατροῦ· τοῦ Τιμοθέου, ὁ ὁποῖος ἦτο τὸ γνήσιον τέκνον του ἐν πίστει· τοῦ Τυχικοῦ, ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ πιστοῦ διακόνου· τοῦ Μάρκου, ὅστις ἦτο ἀνὴρ πλέον ὥριμος μὲ μεγάλην πίστιν καὶ αὐταπάρνησιν· τοῦ Ἀριστάρχου τοῦ Μακεδόνης, ὁ ὁποῖος μετὰ τοῦ Λουκᾶ ὑπῆρξεν ὁ ἀχώριστος σύντροφός του κατὰ τὰ πέντε τελευταῖα ἔτη, καὶ ἄλλων τινῶν. Δι' αὐτῶν ἐπεκοινώνει στενώτερον πρὸς τοὺς ἔξω Χριστιανούς καὶ διηύθυνε τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης.

Μία μόνη λύπη ἐβάρυνε κάπως τὴν καρδίαν του· τὸ ὅτι, φυλακισμένος καθὼς ἦτο, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἄλλας ἀγαπητάς του Ἐκκλησίας. Πέντε σχεδὸν ἔτη εἶχον παρέλθει ἀπὸ τὴν ἡμέραν, πού συνελήφθη ἐν Ἱερουσαλὴμ· πέντε ἔτη λοιπὸν εἶχε νὰ ἐξέλθῃ εἰς περιοδείαν. Ἄλλ' ὅ,τι δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ αὐτοπροσώπως παρῶν, τὸ ἔκαμνε μὲ τὰς ἐπιστολάς του. Ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔστειλε πέντε ἐπιστολάς πλήρεις πατρικῶν συμβουλῶν πρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἄτομα.

Ἔγραψεν ἐν πρώτοις πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς. Εἶναι ἀληθές, ὅτι ὁ Παῦλος δὲν εἶχεν ἐπισκεφθῇ οὔτε βέβαια εἶχεν ἰδρῦσει τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Κολοσσῶν. Ἐν τούτοις ἐνδιεφέρετο δι' αὐτήν. Ἀνησύχησε δὲ πολὺ ἀπὸ τὰς πληροφορίας, πού τοῦ ἔφερον περὶ αὐτῆς. Ἔμαθε δηλαδὴ, ὅτι μεταξὺ τῶν Κολοσσαέων εἶχον εἰσχωρήσει οἱ γνωστοὶ ψευδάδελφοὶ Ἰουδαῖοι καὶ ἄλλοι ψευδοφιλόσοφοι. Αὐτοὶ προσεπάθουν νὰ κλονίσουν τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, νὰ ἐπιβάλουν Ἰουδαϊκοὺς θεσμούς καὶ νὰ μεταβάλουν τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν εἰς ἓν εἶδος φιλοσοφικοῦ συστήματος.

Διὰ νὰ ἀναιρέσῃ τὰς ἐπιβλαβεῖς αὐτὰς διδασκαλίας ὁ Παῦλος, ἔγραψε τὴν ἐπιστολήν του. Εἰς αὐτὴν ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἄπειρον ἀξίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ συνιστᾷ πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς νὰ μένουν πιστοὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς νέας θρησκείας, χωρὶς νὰ δίδουν σημασίαν εἰς τὴν κενὴν σοφίαν τῶν ἀνθρώπων.

Πρὸς τὸν Φιλήμονα, ὁ ὁποῖος ἔμενεν εἰς τὴν πόλιν τῶν Κολοσσῶν, ἔγραψεν ὁ Παῦλος ἰδιαιτέραν ἐπιστολήν. Ὁ Φιλήμων ἐδιδάχθη τὸν Χριστιανισμόν ἀπὸ τὸν Παῦλον εἰς τὴν Ἔφεσον. Ὃταν ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα του, τὰς Κολοσσάς, ἐκήρυξε τὸ Εὐαγγέλιον. Παρεχώρησε μάλιστα τὸν οἶκον του πρὸς χρῆσιν τῆς ἐκεῖ Ἐκκλησίας. Ἀπὸ αὐτὸν ὁ δοῦλος του Ὀνήσιμος φαίνεται, ὅτι ἔκλεψε μερικὰ χρήματα καὶ ἔδραπέτευσεν εἰς Ρώμην. Ἐκεῖ ὅμως προσειλκύνθη ὑπὸ τοῦ Παύλου εἰς τὸν Χριστιανισμόν, μετενόησε καὶ παρεκάλεσε τὸν ἀπόστολον νὰ μεσιτεύσῃ πρὸς τὸν κύριόν του, διὰ νὰ τὸν δεχθῇ καὶ πάλιν. Ἐξ αὐτῆς τῆς ἀφορμῆς ἔγραψεν ὁ Παῦλος τὴν ἐπιστολήν πρὸς Φιλήμονα καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ δεχθῇ καὶ πάλιν τὸν μετανοήσαντα Ὀνήσιμον, οὐκέτι ὡς δοῦλον, ἀλλ' ὡς υἱόν, ἀδελφόν ἀγαπητόν. Συγχρόνως δὲ τοῦ δίδει καὶ διαφόρους συμβουλὰς καὶ τὸν διαβεβαιώνει, ὅτι ἐλπίζει νὰ ἀποφυλακισθῇ καὶ νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτοὺς συντόμως. Τὰς δύο αὐτὰς ἐπιστολάς ἔστειλεν ὁ Παῦλος μὲ τὸν Τυχικὸν καὶ τὸν Ὀνήσιμον. Τότε δὲ ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην ἐπιστολήν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Λαοδικείας, ἡ ὁποία δυστυχῶς ἐχάθη.

Συγχρόνως μὲ τὰς ἀνωτέρω ἐπιστολάς ἔγραψε καὶ μίαν ἄλλην πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τῆς Ἐφέσου. Ἦθελε νὰ προφυλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς αἵρετικούς, τοὺς «βαρεῖς λύκους», ὅπως τοὺς εἶχεν ἄλλοτε ὀνομάσει, καὶ νὰ τονίσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ μεγάλα πνευματικὰ δῶρα, ποὺ ἔλαβον γενόμενοι Χριστιανοί. Ὑπενθυμίζει λοιπὸν πόσον ἁμαρτωλοὶ καὶ δυστυχεῖς ἦσαν, πρὶν γίνουσι Χριστιανοί, πόσον δὲ εὐτυχεῖς εἶναι τώρα. Τοὺς συνιστᾷ νὰ μένουσι πιστοὶ εἰς τὸν Θεόν καὶ νὰ ζοῦν, ὅπως διδάσκει ἡ νέα των θρησκεία. Τοὺς δίδει ὑπερόχους συμβουλὰς χριστιανικῆς ζωῆς καὶ εἰδικώτερον οἰκογενειακῆς ζωῆς. Μεταξὺ τῶν ἄλλων γράφει: «Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι ἐν Κυρίῳ... καὶ οἱ πατέρες ἐκτρέφετε τὰ τέκνα ὡς ἐν Κυρίῳ καὶ νοουθεσίᾳ Κυρίου». Τὴν ἐπιστολήν αὐτὴν ἀπέστειλεν ἐπίσης μὲ τὸν Τυχικόν.

Ἡ πέμπτη ἐπιστολή του ἐγράφη πρὸς τοὺς Φιλιππησίους ἀπὸ τὴν ἐξῆς ἀφορμῇ: Οἱ Φιλιππησίοι πλήρεις πάντοτε ἀγά-

πης διὰ τὸν Παῦλον, ἔστειλαν πρὸς αὐτὸν μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον χρήματα. Ἄλλ' ὁ Ἐπαφρόδιτος, ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν Ρώμην, ἡσθένησε βαρέως καὶ ἀνησύχησαν πολὺ οἱ Φιλιππησίοι. Ὁ Παῦλος, διὰ νὰ τοὺς καθησυχάσῃ, ἔγραψε τὴν ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἔστειλε μὲ τὸν Ἐπαφρόδιτον, ὅταν ἐκεῖνος ἀνέρρωσεν. Εἰς αὐτὴν τοὺς εὐχαριστεῖ διὰ τὴν ἀγάπην των καὶ τὴν βοήθειάν των, τοὺς πληροφορεῖ διὰ τὰ κατ' αὐτόν, τοὺς συνιστᾷ νὰ προφυλάσσωνται ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς, τοὺς συμβουλεῖ πατρικῶς καὶ τοὺς βεβαιώνει, ὅτι πολὺ συντόμως θὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ. Τοιουτοτρόπως ὁ μέγας τῶν Ἑθνῶν ἀπόστολος, καὶ φυλακισμένος ἀκόμη, ἐξηκολούθει τὴν μέριμναν περὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν (Β' Κορινθίους ια', 28).

46. Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

Ἡ ἀπελευθέρωσις, τὴν ὁποίαν ὁ Παῦλος εἰς τὰς ἐπιστολάς του προανήγγελλεν, ἐπραγματοποιήθη. Ἡθώωθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ δικαστηρίου καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν - φυλακὴν. Κατὰ δὲ τὸ ἔαρ τοῦ 64, γέρων πλέον καταβεβλημένος σωματικῶς, ἀκμαῖος ὅμως πνευματικῶς, ἐγκατέλιπε τὴν Ρώμην, διὰ νὰ κάμῃ τὴν τετάρτην καὶ τελευταίαν αὐτοῦ περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς μετέβη δὲν γνωρίζομεν. Ἀπὸ τὰς πληροφορίας ὅμως τῶν Πατέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς τοῦ ἰδίου τοῦ Παύλου, συμπεραίνομεν ποῖα ἦσαν τὰ μέρη, τὰ ὁποῖα ἐπεσκέφθη.

Φαίνεται, ὅτι ἀπὸ τὴν Ρώμην κατευθύνθη πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἡ πρώτη δὲ πόλις, τὴν ὁποίαν ἐπεσκέφθη, ἦτο ἡ Ἐφεσος. Ἐχάρη ἀναμφιβόλως πολὺ ἰδὼν τοὺς ἀγαπητοὺς του Χριστιανούς, μὲ τοὺς ὁποίους τρία ἔτη προηγουμένως συνέζησε. Συνεβούλευσεν αὐτοὺς καὶ τοὺς κατέστησε προσεκτικούς ἀπέναντι τῶν αἰρετικῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἶχε καιρὸν νὰ παραμείνῃ ἐπὶ πολὺ, ἔφυγε καὶ ἄφησε ὡς ἀντιπρόσωπόν του καὶ ἐπίσκοπον τῆς Ἐφέσου τὸν Τιμόθεον. Ὁ Τιμόθεος τῶρα θὰ διωργάνωνε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ θὰ ἐσυνέχιζε τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου του.

Ὁ Παῦλος πιθανώτατα μετέβη εἰς Κολοσσάς, ὅπως ἄλλως-
τε εἶχεν ὑποσχεθῇ εἰς τὸν Φιλήμονα. Ἀπὸ ἐκεῖ διηυθύνθη πρὸς
τὴν Μακεδονίαν. Ἀσφαλῶς ἐπεσκέφθη πρῶτον τοὺς ἀγαπητοὺς
τοῦ Φιλιππησίους καὶ ἔπειτα περιώδευσε εἰς τὴν ἄλλην Μακε-
δονίαν. Κατὰ τὴν περιοδείαν ἔγραψε μίαν θαυμασίαν ἐπιστο-
λὴν πρὸς τὸν Τιμόθεον, διὰ τῆς ὁποίας τὸν συμβουλεύει πῶς
νὰ ποιμαίνῃ τὴν ἐκκλησίαν. Ἐκ τούτου καὶ ἡ ἐπιστολὴ ὠνο-
μάσθη ποιμαντορικὴ.

Ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν ἐπα-
νήλθε πιθανῶς δι' ὀλίγον διά-
στημα εἰς Ἔφεσον. Καὶ ἀπὸ ἐκεῖ
μαζὶ μὲ τὸν Τίτον ἔπλευσεν εἰς
Κρήτην. Εἰς τὴν ἑλληνικὴν αὐ-
τὴν μεγαλόνησον ὑπῆρχον ἤδη
Χριστιανοί. Ἐδίδασκε πρὸς αὐ-
τοὺς καὶ πρὸς τοὺς Ἑθνικούς·
τοὺς μὲν ἐστήριξε, τοὺς δὲ ἐξε-
χριστιάνισεν. Ἐτακτοποίησε τὴν
Ἐκκλησίαν καὶ ἀνεχώρησεν ἐ-
κεῖθεν, ἀφοῦ ἄφησεν ὡς ἐπίσκο-
πον Κρήτης τὸν Τίτον, διὰ νὰ
συνεχίσῃ καὶ τελειώσῃ τὸ ἔργον.
Πρὸς τὸν Τίτον ἔγραψε βραδύ-
τερον μίαν ἐπιστολὴν ποιμαντο-
ρικὴν, εἰς τὴν ὁποίαν τοῦ ἔδι-

Ἡ εἰκὼν ἀνευρέθη εἰς τινὰ κα-
τακόμβην τῆς Ρώμης τὸ 1922.
Ἀνήκει εἰς τὸν 2ον αἰῶνα καὶ
πιστεύεται, ὅτι παριστάνει τὸν
ἀπόστολον Παῦλον.

δεν, ὅπως καὶ εἰς τὸν Τιμόθεον, πολυτίμους ποιμαντορικὰς ὁδη-
γίας. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς τὸν παρεκάλει νὰ ἔλθῃ εἰς
τὴν Νικόπολιν, διὰ νὰ παραχειμάσουν ἐργαζόμενοι ἐκεῖ. Ἀπὸ
τὴν τελευταίαν αὐτὴν παράγραφον τῆς ἐπιστολῆς φαίνεται, ὅτι
ὁ ἀκούραστος ἀπόστολος, ἀφοῦ ἐπεσκέφθη τὴν Μίλητον καὶ
τὴν Κόρινθον, ἦλθε καὶ ἐκήρυξεν εἰς Νικόπολιν καὶ τὰ γύρω
μέρη τῆς Ἡπείρου. Πιθανώτατα ἀπὸ ἐκεῖ διεπεραιώθη εἰς τὴν
Ἰταλίαν καὶ ἀνήλθε μέχρι τῆς Ρώμης.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς Ρώμην, τὰ πράγματα ἦσαν πολὺ παρα-
γμένα. Οἱ Χριστιανοὶ κατεδιώκοντο ἀγρίως καὶ ἐβασανίζοντο

σκληρῶς. Ὁ αὐτοκράτωρ Νέρων, διὰ νὰ σκεπάσῃ τὰ ἐγκλήματατὰ του καὶ νὰ διασκεδάσῃ τὴν λαϊκὴν ὀργήν, εἶχεν ἐξεγείρει φοβερὸν διωγμὸν κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ἐνας Ρωμαῖος ἱστορικός, ὁ Τάκιτος, ἀναφέρει, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ ἐβασανίζοντο καὶ ἐθανατώνοντο κατὰ πολλοὺς τρόπους. Ἐρράπτοντο εἰς δέρματα θηρίων καὶ κατεσπαράσσοντο ἀπὸ τοὺς κύνας. Ἄλλοι ἐδέοντο εἰς πασσάλους, ἤλειφοντο μὲ εὐφλέκτους ὕλας καὶ εὐθὺς ὡς ἔπιπτεν ἡ νύξ, ἐκαίοντο, διὰ νὰ φωτίζουσιν τὰς ὁδοὺς

Εἰκὼν παριστάνουσα τοὺς ἀποστόλους Πέτρον καὶ Παῦλον. Ἀνευρέθη εἰς κατακόμβην τῆς Ρώμης.

καὶ τὰς πλατείας. Διὰ τὰς φρικαλέας αὐτὰς ἐκτελέσεις διέθεσεν ὁ Νέρων καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς κήπους του. Τὸ ἔδαφος τῆς αἰωνίας πόλεως ἐβάφето ἀφθόμως μὲ τὸ αἷμα τῶν μαρτύρων καὶ ἐστρώνετο μὲ τὴν τέφραν τῶν σωμάτων των.

Εἰς τόσον τραγικὴν ἐποχὴν ἦλθεν ὁ μέγας ἀπόστολος εἰς Ρώμην. Πρὶν ἢ προφθάσῃ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τοὺς καταδιωκόμενους ἀδελφούς, συνελήφθη καὶ ἐφυλακίσθη. Ὑπεβλήθη εἰς πρώτην αὐστηράν ἀνάκρισιν, ἀλλὰ δὲν κατεδικάσθη. Ἐρρίφθη

ὁμως εἰς ἀπαισίαν φυλακὴν ὡς κακοῦργος. Ἐκεῖ ὑπέφερε πολύ. Τότε ἔγραψε τὴν δευτέραν ποιμαντορικὴν ἐπιστολὴν πρὸς Τιμόθεον. Εἰς αὐτὴν ἐκτὸς τῶν σπουδαίων συμβουλῶν του γράφει καὶ τὴν ἰδικὴν του κατάστασιν. Εἶναι μόνος μετὰ τοῦ Λουκᾶ, διότι ὁ Τίτος εὐρίσκεται εἰς Δαλματίαν καὶ οἱ ἄλλοι εἰς ἄλλα μέρη. Ἄν θέλῃ ὁ Τιμόθεος μὲ τὸν Μᾶρκον, ἃς ἔλθουν εἰς τὴν Ρώμην πρὸ τοῦ χειμῶνος. Μετὰ τὸν χειμῶνα θὰ εἶναι πλέον ἀργά, ὁ θάνατος πλησιάζει. Δὲν τὸν φοβεῖται ὁμως. Μὲ ἀγαθὴν τὴν συνειδησιν καὶ πλήρη πεποίθησιν εἰς τὸν Θεὸν τὸν περιμένει. «Τὸν ἄγωνα τὸν καλὸν ἡγώνισμαι—γράφει—τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετή-

ρηκα. Λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος».

Δὲν γνωρίζομεν, ἐὰν ἐπρόλαβε νὰ ἔλθῃ ὁ Τιμόθεος. Μετ' ὀλίγον ὁ γηραιὸς ἀπόστολος κατεδικάσθη εἰς θάνατον. Ἡρεμος καὶ χαίρων ἐβάδισε πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν. Προσηυχήθη, ἐγονυπέτησεν, ἔκλινε τὴν κεφαλὴν. Ὁ δήμιος κατέφερε μὲ ὀρμὴν τὴν σπάθην καὶ ἀπέκοψε τὴν τιμίαν κεφαλὴν. Τὸ σῶμα, αἵμοσταγὲς καὶ ἡκρωτηριασμένον, κατέπεσεν εἰς τὸ ἔδαφος, ἡ ἀγία ὁμῶς ψυχὴ του παρελήφθη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους εἰς τοὺς οὐρανούς. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐμαρτύρησε κατὰ τὸ 67 μ.Χ.

Αἱ ἐκκλησίαι δὲν θὰ τὸν ἴδουν πλέον. Ἡ Ἀσία, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἑλλάς καὶ αἱ ἄλλαι χώραι δὲν θὰ ἀκούσουν τὰ φλογερὰ αὐτοῦ κηρύγματα. Τὰ ὅσα ὁμῶς ἤκουσαν, θὰ τὰ ἐνθυμοῦνται πάντοτε καὶ θὰ εὐγνωμονοῦν αἰωνίως τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν.

47. ΙΑΚΩΒΟΣ Ο ΑΔΕΛΦΟΘΕΟΣ

Ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἰδίως ὅσοι ἐγνώρισαν προσωπικῶς τὸν μέγαν ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν, συνεκινήθησαν βέβαια πολὺ, ὅταν ἔμαθον τὸν ἑνδοξον μαρτυρικὸν θάνατόν του. Ἐχαιρον μὲν διότι αὐτός, λυτρωμένος ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς παρούσης ζωῆς, εὐρίσκεται μετὰ τοῦ Κυρίου εἰς τοὺς Οὐρανούς, ἐλυποῦντο ὁμῶς διότι ἔχασαν ἓνα στοργικὸν πατέρα, ἓνα ἀγαπητὸν ἀδελφὸν καὶ ἓνα ἐμπνευσμένον διδάσκαλον. Πρὸ ὀλίγου χρόνου οἱ Χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν εἶχον πενθήσει τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου καὶ σεβαστοῦ ἐπισκόπου τῆς Ἱερουσαλὴμ.

Ὁ γέρων ἱεράρχης, ἀγωνιστὴς καὶ φρουρὸς τῆς ἀρχαιοτάτης ἐξ ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν, δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῇ καθόλου ἀπὸ τὴν ἀγίαν πόλιν. Μόνος ἐκυβέρνηα μὲ σύνεσιν μεγάλην καὶ ἀγάπην ὅχι μόνον τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας γύρω Ἐκκλησίας. Ἐζηζῶν ἀσκητικὴν, ἀφωσιωμένος ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν Θεόν. Οὕτε κρέας ἔτρωγεν,

οὔτε οἶνον καὶ οἶνοπνευματώδη ποτὰ ἔπινεν. Οὐδέποτε ἐξύρισε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πώγωνα αὐτοῦ. Ἐστέρει τὸν ἑαυτὸν του καὶ ἀπὸ τὰς ἀθωοτέρας τέρψεις Πάντοτε δέ, ὅταν τὰ μεγάλα καθήκοντα τοῦ ἐπέτρεπον, προσήχετο γονυπετῆς πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ Κύριόν του Ἰησοῦν.

Ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ μακρὰς γονυκλισίας τὰ γόνατά του, καθὼς ἀναφέρει κάποιος ἱστορικός τῆς Ἐκκλησίας, ἐσκληρύνθησαν. Παρεκάλει δὲ τὸν Κύριον πάντοτε ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν, ὑπὲρ τῶν Ἰουδαίων καὶ ὑπὲρ τῶν Ἑθνικῶν. Ἠγάπα πολὺ τὸν λαόν. Ἐκαμνε πλῆθος καλῶν ἔργων πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζε μὲ θάρρος πάντοτε τοὺς ἀδικουμένους. Ἠγάπα πολὺ τὴν δικαιοσύνην καὶ εἰργάζετο διὰ τὴν ἐπικράτησιν αὐτῆς. Πάντες, Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι, τὸν ἐτίμων πολὺ καὶ τὸν ὠνόμαζον δίκαιον. Καὶ κάποιος Ἑβραῖος ἱστορικός τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Ἰώσηπος, ἐκφράζεται μὲ πολὺν θαυμασμόν διὰ τὸν δίκαιον Ἰάκωβον.

Ἄλλ' ἡ μεγάλη του ἀρετὴ καὶ ὑπόληψις ἐπροκάλεσε τὸν φθόνον καὶ τὴν ὀργὴν τῶν ἀρχιερέων καὶ ὅλου τοῦ συνεδρίου. Ὁ ἀρχιερεὺς Ἄννας, υἱὸς τοῦ γνωστοῦ Ἄννα, πὺ κατεδίκασε τὸν Κύριον, ἐζήτη εὐκαιρίαν νὰ θανατώσῃ τὸν Ἰάκωβον. Ὅταν δὲ ὁ Φῆστος ἀπέθανε καὶ ἔμεινε ἡ ἐπαρχία τῆς Ἰουδαίας ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα χωρὶς Ρωμαίων ἡγεμόνα, ὁ Ἄννας ἐξεμεταλλεύθη τὴν εὐκαιρίαν. Μὲ τὰ ὄργανά του συνέλαβε τὸν Ἰάκωβον, τὸν ἔφερε πρὸ τοῦ συνεδρίου, τὸν κατηγορήσεν ὡς παραβάτην τοῦ Νόμου καὶ τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον.

Πρὶν θανατώσουν τὸν γηραιὸν ἐπίσκοπον, ἠθέλησαν νὰ τὸν ἐξαναγκάσουν νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Τὸν ἀνεβίβασαν λοιπὸν εἰς τὸ πετεῦγιον τοῦ Ναοῦ καὶ ἐνώπιον τοῦ πλήθους τὸν ἠρώτησαν περὶ τοῦ Χριστοῦ. Ἐκεῖνος τότε ἐκήρυξεν, ὅτι ὁ Χριστός, κύριος οὐρανοῦ καὶ Γῆς, κόθηται ἐκ δεξιῶν τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ ἔλθῃ πάλιν ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ κρίνῃ τὸν κόσμον. Ἀγανακτημένοι οἱ παράνομοι κριταὶ τὸν κατεβίβασαν, τὸν ἔσυραν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐκτελέσεως καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἤρχισαν ἄγριον λιθοβολισμόν. Τὸ φανατισμένον πλήθος τοὺς ἐμιμήθη. Ἐνῶ δὲ βροχὴ λίθων κατέσχιζε τὰς σάρκας

τοῦ σεβαστοῦ γέροντος, ἐκεῖνος ἐγονυπέτησε καὶ προσευχήθη ὑπὲρ τῶν δημίων του λέγων: «Κύριε, Θεέ, Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς. Οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι».

Ἡ ἀνεξικακία του συνεκίνησε πολλούς. Ἐνας μάλιστα, υἱὸς Ἰουδαίου ἱερέως, ἐφώνασε πρὸς τοὺς λιθοβολοῦντας: «Σταματήσατε. Τί κάμνετε; δὲν ἀκούετε, ὅτι ὁ δίκαιος προσεύχεται ὑπὲρ ἡμῶν;» Ἀλλὰ τότε ἕνας φανατισμένος Ἰουδαῖος ἤρπασεν ἕνα χονδρὸν ξύλον καὶ κατέφερε φοβερὸν κτύπημα εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀγίου ἐπισκόπου. Τὸν ἔρριψε κάτω νεκρόν.

Τὸ τίμιον σῶμα του τὸ παρέλαβον Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι μαζί καὶ τὸ ἔθαψαν πλησίον τοῦ Ναοῦ. Ἐπὶ τοῦ τάφου του δὲ ἀνήγειραν στήλην. Ἐννοεῖται, ὅτι ὁ περισσότερος λαὸς τῶν Ἰουδαίων πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἄρχοντας καὶ αὐτὸς ὁ Ἰώσηπος, ἡγανάκτησαν καὶ ἐλυπήθησαν διὰ τὸν θάνατον τοῦ δικαίου ἱεράρχου. Ὅταν δὲ μετ' ὀλίγον ἦλθεν ὁ νέος Ρωμαῖος ἡγεμὼν, κατήγγειλαν τὸ γεγονὸς καὶ ἐπέτυχον τὴν καθαίρεσιν τοῦ Ἀννα ἀπὸ τὸ ἀρχιερατικὸν ἀξίωμα. Ὁ θάνατος τοῦ ἀδελφοθέου Ἰακώβου συνέβη μετὰ τὸ 62 καὶ πρὸ τοῦ 67.

Πρὶν ἀποθάνῃ ὅμως, ἔγραψε θαυμασίαν ἐπιστολὴν πρὸς τοὺς διεσπαρμένους εἰς τὸν κόσμον Ἰουδαίους Χριστιανούς. Εἰς αὐτὴν τοὺς δίδει πολυτιμοτάτας πρακτικὰς συμβουλὰς. Τοὺς συμβουλεύει νὰ εἶναι ἀπροσωπόληπτοι· νὰ μὴ τιμοῦν μόνον τοὺς πλουσίους καὶ περιφρονοῦν τοὺς πτωχοὺς. Νὰ προσέχουν τὴν γλῶσσαν των, ὥστε νὰ ὁμιλοῦν ὀλίγα καὶ ὠφέλιμα. Καὶ κυρίως τοὺς διδάσκει, ὅτι μόνῃ ἡ πίστις δὲν σφάζει τὸν ἄνθρωπον. Διότι πίστις ἄνευ ἔργων νεκρὰ ἐστὶ. Τοιαύτην πίστιν ἔχουν καὶ τὰ δαιμόνια. Ἡ ὀρθὴ πίστις συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ τὰ καλὰ ἔργα.

48. ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄλλοι ἀπόστολοι διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς οἰκουμένης, διὰ νὰ διαδώσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον συνεφωνήθη νὰ κηρύξωσι μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων, ἐνῶ ὁ Παῦλος θὰ ἐκῆ-

ρυττεν εἰς τὰ Ἑθνη. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους ἦσαν ὀλίγοι καὶ ἐπειδὴ ἀκόμη ἐδυσπίστουν καὶ ἐπολέμουν τὸ κήρυγμα, ὅλοι οἱ ἀποστόλοι ἐστράφησαν πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς οἰκουμένης. Ἐγιναν, ὅπως εἶχε προεῖπει ὁ Κύριος, ἀπόστολοι τῆς Οἰκουμένης.

Δὲν ὑπάρχουν δυστυχῶς σαφεῖς μαρτυρίαι περὶ τῶν χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας μετέβη ἕκαστος ἀπόστολος. Σφύζονται μόνον ἀρχαῖαι τινὲς ἀτελεῖς παραδόσεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀναφέρουν ἀκριβεῖς πληροφορίες. Οὕτω, σύμφωνα μὲ αὐτὰς τὰς παραδόσεις ὁ ἱερός εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος ἐκήρυξεν ἐπὶ ἀρκετὸν διάστημα εἰς τοὺς Ἑβραίους τῆς Παλαιστίνης. Πρὸς χάριν δὲ αὐτῶν ἔγραψε καὶ τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν ἑβραϊκὴν γλῶσσαν. Ἀργότερον αὐτὸς ὁ ἴδιος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα μετέφρασε τὸ Εὐαγγέλιόν του εἰς τὴν Ἑλληνικὴν. Ἐπειτα μετέβη εἰς ξένους χώρας καὶ μάλιστα εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Συρίαν, τὴν Περσίαν, τὴν Αἰθιοπίαν καὶ ἀλλαχοῦ. Μάλιστα δὲ ἀναφέρεται, ὅτι ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον εἰς κάποιαν χώραν ἀνθρωποφάγων.

Περὶ τοῦ ἀποστόλου Ἀνδρέου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς τὴν Σκυθίαν, τὴν Γαλατίαν, τὴν Βιθυνίαν, εἰς τὸ Βυζάντιον, ὅπου μάλιστα ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἐχειροτόνησε τὸν πρῶτον ἐπίσκοπον αὐτῆς. Ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθεν εἰς τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν καὶ τὴν Ἀχαΐαν. Ἐκεῖ λέγεται, ὅτι κατεδικάσθη εἰς θάνατον καὶ ἐσταυρώθη ἐπάνω εἰς μίαν ἐλαίαν. Τὸ λείψανόν του ἐτάφη εἰς Πάτρας καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου του ἀνοικοδομήθη μεγαλοπρεπὴς ναός. Ἀργότερον μετεφέρθη τὸ ἱερόν του λείψανον εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Περὶ τοῦ Φιλίππου λέγεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς Φρυγίαν. Εἰς τὴν Ἱεράπολιν δὲ τῆς Φρυγίας ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον κρεμασθεὶς ἀπὸ ἑνὸς μαρμάρινου στύλου μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Ναθαναὴλ ἢ Βαρθολομαῖος, ὁ φίλος τοῦ Φιλίππου, ἐδίδαξεν εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Ἀραβίαν καὶ τὴν Ἀρμενίαν. Οἱ Ἀρμένιοι ἰδιαιτέρως μέχρι σήμερον τιμοῦν αὐτόν. Δύο φορές ἐμαρτύρησε: τὴν πρώτην φοράν ἐδέθη ἐπὶ ἀρκετὰς ὥρας ἐπάνω εἰς

σταυρόν, ἀλλ' ἀπελύθη τὴν δευτέραν φορὰν εἰς τὴν Κιλικίαν ἐκαρφώθη ἐπὶ σταυροῦ καὶ ἀπέθανε.

Περὶ τοῦ Θωμᾶ ἀναφέρεται, ὅτι ἔφθασε κηρύττων μέχρις Ἰνδιῶν. Εἰς μεταγενεστέραν δὲ ἐποχὴν ἔξων ἐκεῖ πιστοί, οἱ ὅποιοι ἐλέγοντο Χριστιανοὶ τοῦ Θωμᾶ.

Ὁ Σίμων ὁ Κανανίτης, ζήλωτης εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὀνομαζόμενος, ἐδίδαξεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, τὴν Κυρήνην καὶ ἄλλα μέρη τῆς Ἀφρικῆς. Λέγεται, ὅτι ἔφθασε καὶ μέχρι τῶν Βρεττανικῶν νήσων, ὅπου καὶ ἀπέθανε μαρτυρικὸν θάνατον.

Ὁ Ἰούδας, ὁ ὁποῖος ἐκαλεῖτο φαίνεται καὶ Θαδδαῖος, ἐδίδαξεν εἰς τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀραβίαν καὶ πρὸς ἄλλους Σημιτικούς λαούς.

Ὁ Ματθαῖος, ὁ ὁποῖος ἐξελέγη ἀπόστολος ἀντὶ Ἰούδα τοῦ Ἰσκαριώτου, ἦλθεν ὡς κήρυξ τοῦ Εὐαγγελίου εἰς Αἰθιοπίαν, ὅπου καὶ ἐθανατώθη. Κατ' ἄλλην πληροφορίαν ἐθανατώθη εἰς τὴν Ἰουδαίαν λιθοβοληθεὶς ὑπὸ τοῦ ὄχλου.

Ὁ δὲ ἀπόστολος Πέτρος, ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἀποστολικὴν σύνοδον, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὅπου καὶ ὁ Παῦλος διέμενε. Συναναστρέφετο ἐλευθέρως τοὺς ἐξ Ἑθνῶν Χριστιανούς, χωρὶς νὰ κάμνη οὐδεμίαν διάκρισιν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων Χριστιανῶν. Ὅταν ὅμως ἦλθον μερικοὶ ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ὁ Πέτρος ἐφοβήθη, μήπως σκανδαλισθοῦν ἐκεῖνοι, ἐὰν τὸν ἔβλεπον μεταξὺ τῶν Ἑθνικῶν Χριστιανῶν καὶ διὰ τοῦτο ἔπαυσε νὰ συναναστρέφεται αὐτούς. Ἀλλ' ὁ Παῦλος τοῦ ὑπενθύμισε τὴν ἀπόφασιν τῆς συνόδου καὶ τοῦ ὑπέδειξεν, ὅτι πρέπει νὰ ἔχη τὴν αὐτὴν συμπεριφορὰν πρὸς ὅλους τοὺς Χριστιανούς, Ἰουδαίους καὶ Ἑθνικούς.

Ἀπὸ ἐκεῖ ὁ Πέτρος ἐξῆλθεν εἰς μεγάλην περιοδείαν. Ποῦ ἀκριβῶς μετέβη, δὲν γνωρίζομεν. Ἴσως περιώδευσεν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔφθασε μέχρι Κορίνθου. Μερικοὶ λέγουν, ὅτι μετέβη καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Ἀπὸ μίαν του ἐπιστολὴν φαίνεται, ὅτι ἐκήρυξεν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἀπέθανε σύμφωνα μὲ τὴν προφητείαν τοῦ Κυρίου μαρτυρικὸν θάνατον. Καθὼς λέγει ἡ ἀρχαία παράδοσις, ἐσταυρώθη μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω.

Ὁ Πέτρος ἄφησε δύο σπουδαίας καθολικὰς ἐπιστολάς. Ἡ πρώτη ἐστάλη πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς τοῦ Πόντου, τῆς Γαλατίας, τῆς Καππαδοκίας, τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Βιθυνίας. Εἰς τὰς ἐπιστολάς του ἀποδεικνύει διὰ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ Μεσσίας, πρὸς τὸν ὅποιον ὀφείλουν πάντες πῖστιν καὶ ὑπακοήν, διὰ νὰ εὕρουν σωτηρίαν.

Χάρις εἰς τὰς περιοδείας τῶν ἀποστόλων τὸ Εὐαγγέλιον εἶχε διαδοθῇ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς Οἰκουμένης. Αὐτὸ δὲ εἶχεν ὑπ' ὄψιν ὁ μέγας ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἀπὸ τὴν φυλακὴν τῆς Ρώμης ἔγραφε πρὸς τοὺς Κολοσσαεῖς, ὅτι τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπ' οὐρανὸν (Κολοσσαεῖς α', 23).

49. Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

Ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον οἱ ἅγιοι ἀπόστολοι ἀπέθανον διὰ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Συγκεντρωμένοι εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εὐτυχεῖς μεταξὺ τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἁγίων, ὕμνουν καὶ δοξαζοῦν τὸν Διδάσκαλον καὶ Κύριον. Ἐνας μόνον ἐξ αὐτῶν ἔζησε περισσότερον, ὁ ἀγαπημένος μαθητὴς, ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης. Μόνος αὐτὸς περιώδευε τώρα ἀνά τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἐπεσκέπτετο τὰ μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα εἶχε κηρύξει ὁ Παῦλος, ἐστήριζε τοὺς Χριστιανοὺς καὶ διωργάνωνε τὰς Ἐκκλησίας. Εἰσῆρχετο εἰς τὰς πόλεις τῶν Ἑθνικῶν, ἐδίδασκε τὴν ἀλήθειαν καὶ προσεῖλκυε πολλοὺς. Ἐνδιεφέρετο διὰ τὴν πρόοδον ὅλων τῶν Χριστιανῶν καὶ ἐνὸς ἐκάστου ἰδιαιτέρως.

Κάποιος ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς, Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς, διηγεῖται, ὅτι ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης εἰς μίαν τοῦ περιοδείαν συνήντησεν ἕνα νεανίαν εὐσεβῆ. Τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο βέβαια νὰ τὸν φέρῃ μαζί του, τὸν ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως. Δυστυχῶς ὅμως ὁ νεανίας ἐκεῖνος περιεπλέχθη εἰς κακὰς συναναστροφὰς καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν ζωὴν. Ἐγίνεν ἀμαρτωλὸς καὶ ἔζη ἐν μέσῳ ἀμαρτωλῶν. Ἀπὸ τὰς μικροτέρας ἀμαρτίας ἐπροχώρησεν εἰς τὰς μεγαλύτερας καὶ κατέληξε νὰ γίνῃ ληστὴς καὶ φονεὺς.

“Υστερον ἀπὸ ἑτῆς ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, γέρων πλέον, ἐπανήλθεν εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μὲ πόνον ψυχῆς ἐπληροφορήθη τὸ θλιβερόν κατάντημα τοῦ προστατευομένου του. Ὡσάν στοργικὸς πατὴρ ἠθέλησε τότε νὰ ἐπανεύρῃ τὸ ἀπολωλὸς τέκνον καὶ παρὰ τὴν γεροντικὴν του ἡλικίαν ἐξῆλθεν εἰς τὰ ὄρη. Περιεπλανήθη εἰς τὰ μονοπάτια καὶ δάση, μέχρις ὅτου συνήντησε τὸν ληστήν. Ἐκεῖνος ἀνεγνώρισεν ἀμέσως τὸν ἀπόστολον καὶ κατελήφθη ἀπὸ τόσῃ ἐντροπῇ, ὥστε ἐπεχείρησε νὰ φύγῃ. Ἄλλ’ ὁ ἱερὸς εὐαγγελιστὴς τὸν ἠκολούθησε. «Τέκνον μου, τοῦ ἐφώναξε, διατὶ ἀποφεύγεις τὸν πατέρα σου;» Συνεκινήθη ὁ ληστὴς, ἐσταμάτησεν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ σεβαστοῦ γέροντος καὶ μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξωμολογήθη τὰς ἀμαρτίας. Ἡ εἰλικρινὴς μετάνοια τὸν ἔσωσεν ἀπὸ τὴν ἀμαρτίαν καὶ τὴν αἰώνιαν καταδίκην.

Ἐκτοτε ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης παρέμεινεν εἰς τὴν Ἐφεσον ὡς ἀρχιερεὺς ὅλης τῆς Ἀσίας. Ἡ παράδοσις ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὸν διωγμὸν τοῦ αὐτοκράτορος Δομιτιανοῦ (81-96) συνελήφθη, ὠδηγήθη εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐβασανίσθη. Ἀπὸ ἐκεῖ ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Πάτμον, ὅπου καὶ ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀποκαλύψεις, τὰς ὁποίας ἔγραψεν εἰς τὴν Ἀποκάλυψίν του. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ Δομιτιανοῦ ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἐφεσον, ὅπου καὶ ἔμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Προσῆρχετο πάντοτε εἰς τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν καὶ ἐδίδασκε. Διηγέτο ὅσα εἶδε καὶ ἤκουσε παρὰ τοῦ Κυρίου. «Καὶ ἡμεῖς ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ», ἔλεγε περὶ τοῦ Χριστοῦ. «Ἡμεῖς κηρύττομεν καὶ ἐπιβεβαιώνομεν ὅσα ἠκούσαμεν, ὅσα εἶδομεν καὶ παρατηρήσαμεν μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν καὶ ὅσα αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν» (Ἰωάν. α', 1-2).

Μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν ἤκουον οἱ Χριστιανοὶ τὰς ὠραίας διηγήσεις του. Ὡφελοῦντο καὶ προώδεον πάρα πολὺ εἰς ἀρετὴν. Ἀπὸ τοὺς περισσότερον ἐναρέτους μαθητὰς του ἐξέλεξεν ὁ εὐαγγελιστὴς μερικοὺς καὶ τοὺς ἔκαμεν ἐπισκόπους εἰς διαφόρους πόλεις. Ὅταν δὲ ἐγήρασεν ἀκόμη περισσότερον καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ βαδίζῃ, ἐφέρετο ἐπὶ ἐνὸς φορείου εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν πιστῶν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ὁμιλῇ πολὺ, ἐπα-

νελάμβανε μόνον τὰς λέξεις: «Τεκνία, ἀγαπάτε ἀλλήλους. Τεκνία, ἀγαπάτε ἀλλήλους».

—Διδάσκαλε, τοῦ εἶπεν εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν, διατί πάντοτε τὸν αὐτὸν μόνον λόγον ἐπαναλαμβάνεις;

—Διότι, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἐάν αὐτὸν τηρήσετε, εἶναι ἄρκετόν.

Εἰς βαθύτατον γῆρας περὶ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Τραϊανοῦ (98-117 μ.Χ.) παρέδωκεν ἡρέμα τὸ πνεῦμα του πρὸς τὸν Κύριον. Ἐπένθησαν οἱ ἀδελφοὶ τὸν σεπτὸν γέροντα, ἔθαψαν αὐτὸν εἰς τὴν Ἐφεσον καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγα ἔτη οἰκοδόμησαν ἐπὶ τοῦ τάφου του μέγαλο-πρεπὴ ναόν.

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἄφησεν εἰς ἡμᾶς τὰ πολύτιμα γραπτὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἐγραψε κατὰ τὸ διάστημα ποῦ ἔμεινεν εἰς τὴν Ἐφεσον τὸ Εὐαγγέλιόν του, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει μὲ δύναμιν πολλὴν τὴν θεότητα τοῦ Κυρίου. Ἐγραψε καὶ τρεῖς ἐπιστολάς, εἰς τὰς ὁποίας συμβουλεύει τοὺς Χριστιανοὺς νὰ ἔχουν ἀγάπην μεταξύ των. Αὐτὴ δὲ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, λέγει, θὰ εἶναι ἀπόδειξις, ὅτι ἔχομεν ἀγάπην καὶ πρὸς τὸν Θεόν. «Ἀγαπητοί, γράφει πρὸς τοὺς Χριστιανούς, ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ... Ἐάν τις εἴπῃ, ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἀδελφόν αὐτοῦ μισεῖ, ψεύστης ἐστὶ... Τεκνία, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ γλῶσση, ἀλλ' ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ».

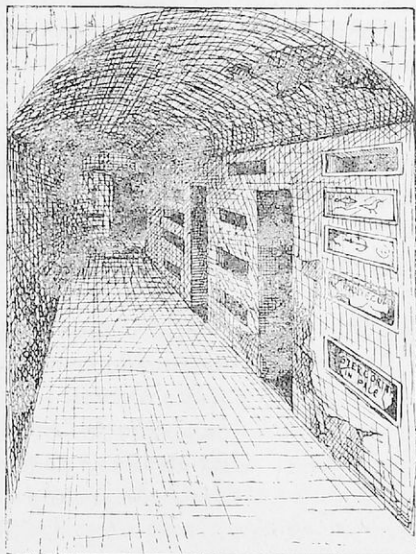
Δικαίως παρὰ τῶν Χριστιανῶν ὠνομάσθη «εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης».

50. Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ 1ου Μ.Χ. ΑΙΩΝΟΣ

Χάρις εἰς τὰς φροντίδας τῶν ἀποστόλων περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου μ.Χ. αἰῶνος ἡ ζωὴ τῶν Χριστιανῶν εἶχε διοργανωθῇ τελειότερον. Τὴν ἀνωτάτην διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας εἶχον οἱ ἀποστολοι, ἐν ὧς ἔζων. Πολὺ ἐνωρὶς ὅμως ἐχειροτόνησαν ὡς βοηθοὺς τῶν ἐπισκόπων, πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ ἀνέθεσαν εἰς αὐτοὺς τὴν διοίκησιν τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ κληρικοὶ

αὐτοὶ εἶχον ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ των δικαίωμα νὰ τελοῦν τὰ μυστήρια, νὰ διευθύνουν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ νὰ κηρύττουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἐξαιρετικὴν φροντίδα κατέβαλλον διὰ τὸ κήρυγμα. Ἐκτὸς μάλιστα τῶν κληρικῶν ἐκήρυττον καὶ λαϊκοί, ἰδίως ὅσοι εἶχον παρὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰδικὸν χάρισμα, οἱ ὅποιοι ἐκαλοῦντο «προφῆται» ἢ «διδάσκαλοι». Κήρυγμα ἐγίνετο εἰς κάθε παρουσιαζομένην εὐκαιρίαν, ἀπαραίτητως δὲ κατὰ τὰς συναθροίσεις τῶν πιστῶν.

Τακτικώτατα συνηθροίζοντο οἱ πιστοὶ καὶ μάλιστα κατὰ τὰς Κυριακὰς εἰς τοὺς εὐκτηρίους οἴκους. Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν συνεκεντρῶνοντο εἰς ὑπογείους ναοὺς, εἰς τὰς κατακόμβας, αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον καὶ ὡς κοιμητήρια. Ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς Ἰουστῖνος, ὁ ὁποῖος ἐγεννήθη περὶ τὸ τέλος τοῦ 1ου αἰῶνος, περιγράφει ὡς ἐξῆς τὰς συναθροίσεις καὶ τὴν λατρείαν τῶν πιστῶν. «Κατὰ τὴν Κυριακὴν συγκεντρωνόμεθα ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ τῶν πόλεων καὶ

Ἐκκλησία ἀποφύγετο
ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης.

τῶν ἀγρῶν. Ἀναγινώσκομεν περικοπὰς ἀπὸ τὰ βιβλία τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν προφητῶν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὁ προεστὼς τῆς Ἐκκλησίας ὁμιλεῖ καὶ νουθετεῖ τοὺς πιστοὺς νὰ ἐφαρμόσουν εἰς τὴν ζωὴν των ὅσα διδάσκουν τὰ ἱερὰ βιβλία. Ἐπειτα ἐγειρόμεθα ὅλοι καὶ προσευχόμεθα ἀπὸ κοινοῦ. Ὑστερον προσφέρεται ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ προεστὼς ἀναπέμπει μεγαλοφώνως προσευχὰς καὶ

εὐχαριστίας, ὁ δὲ λαὸς λέγει: «Ἀμήν». Ἐπειτα εἰς ἕκαστος ἐκ τῶν πιστῶν προσέρχεται καὶ μεταλαμβάνει ἀπὸ τὰ δῶρα τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Εἰς δὲ τοὺς ἀπόντας στέλλονται ταῦτα διὰ τῶν διακόνων». Τοιουτοτρόπως τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἀπετέλει τὸ κέντρον τῆς χριστιανικῆς λατρείας. Καὶ τὰ ἄλλα μυστήρια ἐτελοῦντο ἐπίσης, ὡς αὐτὴ παρουσίαζετο περιστασις.

Εἰς τὰς συγκεντρώσεις καὶ τὰς τελετὰς αὐτὰς ἐψάλλοντο ὕμνοι. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ψαλμοὺς καὶ τὰς ᾠδὰς τῆς Ἁγίας Γραφῆς, εἶχον συνθέσει οἱ πιστοὶ καὶ ἰδιαιτέρους ὕμνους. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος συνιστᾷ μάλιστα εἰς τοὺς ἀδελφοὺς νὰ ψάλλουν πρὸς τὸν Θεὸν ὃχι μόνον μὲ τὸ στόμα, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν καρδίαν. Διακρίνει δὲ τὰ θρησκευτικὰ αὐτὰ ἄσματα εἰς ψαλμοὺς, εἰς ὕμνους καὶ εἰς ᾠδὰς πνευματικὰς. Μερικοὶ πιστεύουν, ὅτι εἰς τὴν πρὸς Τιμόθεον ἐπιστολὴν τοῦ Παύλου μίᾱ παράγραφος ἀποτελεῖ ὕμνον, τὸν ἑξῆς:

«Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ

Ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι

ᾠφθῆ ἀγγέλοις

Ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσι

Ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ

Ἀνελήφθη ἐν δόξῃ».

(Α' Τιμοθ. γ', 16),

Ἀρχαιότατος ἐκκλησιαστικὸς ὕμνος εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ δοξολογία, ἡ ὁποία ἤρχιζεν ἀπὸ τὸν ἀγγελικὸν ὕμνον: «Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ...» καὶ ἐτελείωνεν εἰς τὸν στίχον: «Καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογῶ σε καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά Σου, εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος». Ὅλα αὐτὰ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις ἐψάλλοντο ἀπὸ ὠρισμένους ψάλτας, μαζὶ μὲ τοὺς ὁποίους συνέψαλλε καὶ ὁ λαός.

Τὰ ἡθῆ τῶν Χριστιανῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ἦσαν

πολύ καθαρά. Προσεπάθουν νά τηροῦν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ νά προσδεύουν εἰς πίστιν καὶ εἰς ἀρετὴν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἰδιαιτέρως καὶ πάλιν ἐχαρακτήριζεν αὐτοὺς, ἦτο ἡ ἀγάπη πρὸς ἑτρεφον πρὸς ὅλους, ὅχι μόνον πρὸς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ φίλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλοθρήσκους καὶ ἐχθρούς. Τὴν ἀγάπην τῶν αὐτῶν ἐξεδήλωνον μὲ σπουδαῖα ἔργα φιλανθρωπίας. «Πόσον ἀγαπῶνται οἱ Χριστιανοί!» ἔλεγον μὲ θαυμασμὸν οἱ Ἑθνικοί. «Αὐτοὶ ἀγαπῶνται καὶ πρὶν ἀκόμη γνωρισθοῦν».

Εἷς ἀπὸ τοὺς πρώτους ἀπολογητὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Ἀριστείδης, εἰς μίαν ἀπολογίαν πρὸς τὸν Ρωμαῖον αὐτοκράτορα Ἀδριανὸν (117-138 μ.Χ.), ἔγραφεν, ὅτι οἱ «Χριστιανοὶ ἀπέφευγον κάθε ἁμαρτίαν. Δὲν ἐψεύδοντο, δὲν ἐπεβουλεύοντο τὴν τιμὴν τοῦ ἄλλου, δὲν ἐπεθύμουν τὰ ξένα πράγματα. Ἐσυγχωροῦσαν τοὺς λυποῦντας αὐτοὺς. Ἐκαμνον τὸ καλὸν καὶ εἰς τοὺς ἐχθρούς των. Ὅταν οἱ δοῦλοι ἐγίνοντο Χριστιανοί, τοὺς ὠνόμαζον καὶ αὐτοὺς ἀδελφούς. Ἐφέροντο μὲ ταπεινοφροσύνην καὶ καλωσύνην πρὸς ὅλους. Ὑπερήσπιζον τὰ ὀρφανὰ ἀπέναντι ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἤθελον νὰ τὰ βλάψουν. Ἐὰν ὑπῆρχε κανεὶς πτωχὸς καὶ ἐνδεὴς μεταξύ των καὶ αὐτοὶ δὲν εἶχον πλούσια τὰ μέσα νὰ τὸν βοηθήσουν, ἐνήστευον δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας καὶ ἔδιδον τὰς τροφάς των εἰς τὸν πεινῶντα. Ἐὰν ἀπέθνησκε κανεὶς ἐκ τῶν ἀδελφῶν, αὐτοὶ ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Συνώδευον τὸ σῶμα του εἰς τὸν τάφον, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλοῦ ταξιδίου ἀπὸ ἑνα τόπον εἰς ἄλλον. Ὅταν ἐγεννᾶτο κανὲν παιδί, ἐδόξαζον τὸν Θεόν· ἐὰν τὸ παιδί ἀπέθνησκεν, εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν, διότι τὸ παρέλαβεν εἰς τὸν Οὐρανὸν καὶ δὲν τὸ ἄφησεν εἰς τὴν γῆν νὰ μολυνθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν. Ἐζων μὲ παραδειγματικὴν τιμιότητα καὶ προσοχήν. Ἀπέφευγον ἐπιμελῶς νὰ φανερώουν τὰ καλὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἔκαμνον. Τοῦναντίον, ἐλάμβανον ὅλα τὰ μέτρα, διὰ νὰ μὴ γίνουν γνωστὰ αὐτὰ εἰς τοὺς ἄλλους. Ἐκάστην πρωίαν καὶ ὥραν ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν διὰ τὰ ἀγαθὰ πρὸς τοὺς ἔδιδε. Ἐπίσης πρὸ τοῦ φαγητοῦ καὶ μετὰ τὸ φαγητὸν εὐχαριστοῦσαν τὸν Θεόν. Ζῶντες δὲ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἀπελάμβανον καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ὠραιότητα τοῦ κόσμου».

Ἡ ἀρετὴ των ἐδίδασκε τοὺς πάντας καὶ ἔπειθε πολλοὺς νὰ γίνουν Χριστιανοί. Αὐτοὶ ἦσαν πραγματικὸν φῶς εἰς τὸν κόσμον. Αὐτοὶ ἐπραγματοποιούσαν μὲ τὴν ἀγίαν των ζωὴν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: «Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὥπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς Οὐρανοῖς».

51. ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Οἱ ἄνθρωποι, οἱ πιστοὶ καὶ οἱ ἄπιστοι, ἔβλεπον καὶ βλέπουν μὲ θαυμασμὸν τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον εἰς διάστημα ὀλίγων ἐτῶν κατῴρθωσαν οἱ ἀπόστολοι. Πραγματικῶς, μέγα καὶ πρωτοφανὲς εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι τὸ ἔργον των. Αὐτοὶ, ἀμόρφωτοι ψαράδες τῆς Τιβεριάδος, ἄγνωστοι εἰς τὸν κόσμον, δειλοὶ καὶ περιφρονημένοι Ἑβραῖοι, ἐξηλθον εἰς τὴν οἰκουμένην νὰ διαδώσουν μίαν νέαν θρησκείαν. Καὶ ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ καταλύσουν τὴν Ἰουδαϊκὴν καὶ τὰς ἐθνικὰς θρησκείας. Ἄλλ' αὐταὶ αἱ θρησκεῖαι ἦσαν πολὺ στενὰ συνδεδεμένα πρὸς τὰ ἄτομα καὶ τὰς κοινωνίας.

Οἱ Ἰουδαῖοι, φανατικοὶ καὶ μισαλλόδοξοι, ἐπίστευον, ὅτι αὐτοὶ εἶναι ὁ ἐκλεκτὸς λαὸς τοῦ Θεοῦ. Ἡ θρησκεία των τοὺς ἦτο πάρα πολὺ ἱερά, αἰώνιον ἐθνικὸν σύμβολον, δῶρον πολύτιμον ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Ὅλας τὰς ἄλλας θρησκείας καὶ τοὺς ἀνήκοντας εἰς αὐτάς ἐθεώρουν βεβήλους καὶ ἁμαρτωλοὺς. Ἀλίμονον εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος θὰ ἐτόλμα νὰ ἐκφρασθῇ ἀνευλαβῶς κατὰ τοῦ Νόμου καὶ κατὰ τῶν Προφητῶν. Ἀλίμονον εἰς ἐκεῖνον, ποὺ θὰ ἐτόλμα νὰ τοὺς διδάξῃ ἄλλην θρησκείαν. Ὁ φανατισμὸς των μὲ τὴν παραμικροτέραν ἀφορμὴν ἠρεθίζετο. Οὕτω δὲ ἐξηγεῖται ὁ πόλεμος, τὸν ὁποῖον ἔκαμαν κατὰ τῶν ἀποστόλων. Τὸ συνέδριόν των καὶ οἱ ἄρχοντες ἐλάβανον τὰ σκληρότερα μέτρα κατ' αὐτῶν. Δὲν ἐδίσταζον καὶ μέχρι φόνων καὶ δολοφονιῶν νὰ φθάνουν. Ὅπου δὲ ἡ ἰδικὴ των δύναμις δὲν ἔφθανε, κατέφευγον εἰς τὴν ρωμαϊκὴν ἐξουσίαν. Κατεσκευοφάντουν τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ πλῆθος καὶ τὰς ἀρχάς, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐξόντωσίν των.

Ἄλλὰ καὶ οἱ Ἑθνικοὶ ἀντέδρασαν καὶ ἐπολέμησαν πάρα πολὺ κατὰ τῆς νέας θρησκείας. Αὐτοὶ εἶχον συνηθίσαι εἰς τὰς λαμπρὰς τελετὰς τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ εἰς τὰς ἀπολαύσεις, ποὺ ἐπέτρεπεν αὐτῇ. Ἡ ἱστορία των, τὰ ἥθη καὶ ἔθιμά των, ἡ ἐπιστήμη των καὶ ἡ τέχνη, ὅλη ἡ ζωὴ των ἦσαν στενωὺς συνδεδεμένα μετὰ τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν. Καὶ τώρα ἐκαλοῦντο νὰ ἀπαρνηθοῦν ὅλα αὐτὰ ὡς ψευδῆ καὶ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν νέαν θρησκείαν. Αὐτὴ δὲ ἡ νέα θρησκεία θὰ τοὺς ἐδίδαε μίαν βασιλείαν ἐπάνω εἰς τοὺς Οὐρανοὺς καὶ τοὺς ἐδίδασκε νὰ θυσιάσουν τὸν ἐγωισμόν, τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰς ἀπολαύσεις των. Πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ἀνεχθοῦν αὐτὴν τὴν ἐπανάστασιν;

Ἐπειτα οἱ Ἑθνικοὶ φιλόσοφοι, ὁ καθεὶς ἐκ τῶν ὁποίων ἐπίστευεν, ὅτι κατέχει μόνος τὴν ἀλήθειαν, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δεχθοῦν διδασκαλίαν ἀπὸ ἄλλους, καὶ μάλιστα ἀπὸ Ἑβραίους ψαράδες. Δὲν ἤθελαν νὰ ἀκούσουν τίποτε περὶ τῆς νέας θρησκείας. Καὶ ἂν καμμίαν φορὰν ἤκουον διδασκαλίαν τινὰ αὐτῆς, τὴν ἐχαρακτήριζον ὡς μωρίαν. «Ἡμεῖς κηρύττομεν, ἔλεγεν ὁ Παῦλος, Χριστὸν τὸν Ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον, Ἕλλησι δὲ μωρίαν» (Α΄ Κορινθ. α', 23).

Οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες μετὰ ὑποψίαν μεγάλην ἔβλεπον τὴν νέαν θρησκείαν. Τὴν ἐθεώρουν ἀντίθετον ὄχι μόνον πρὸς τὰς ἐθνικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ κράτος. Ἐπίστευον, ὅτι ὑπονομεύει τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κράτους, δημιουργεῖ συνωμοσίας καὶ προκαλεῖ ταραχάς. Ἐπειτα, ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο μέγας ἀρχιερεὺς εἰς τὰς ἐθνικὰς θρησκείας, ἐνίοτε δὲ ἐλατρεύετο καὶ ὡς θεός. Καὶ φυσικὰ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀνεχθῇ ἄλλον θεὸν καὶ ἄλλην θρησκείαν. Διὰ τοῦτο αὐτοκράτορες καὶ ἄρχοντες ἐχαρακτήρισαν τὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν ὡς ἀπηγορευμένον σωματεῖον καὶ ἐκήρυξαν σκληρὸν κατ' αὐτῆς διωγμόν.

Τοιοιουτρόπως Ἰουδαῖοι καὶ Ἑθνικοί, ἄρχοντες καὶ λαὸς ἐξηγέρθησαν κατὰ τῆς νέας θρησκείας καὶ ἐπεδίωκον μετὰ κάθε τρόπον τὴν ἐξόντωσιν τῶν ἀποστόλων. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος,

ἀναφέρων τοὺς διωγμοὺς ποὺ ὑπέστη αὐτός, ἔγραφε πρὸς τοὺς Κορινθίους: «Ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανάτοις πολλάκις ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον. Τρίς ἐρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην... κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ Ἑθνῶν, κινδύνους ἐν θαλάσῃ, κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν ψευδαδελφοῖς. Ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίᾳ πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστείαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι (Β' Κορινθ. ια', 23-27).

Καὶ ὁμῶς παρ' ὅλους τοὺς ἀπεριγράπτους αὐτοὺς διωγμοὺς οἱ ἀπόστολοι ἐκήρυξαν τὸν Χριστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Πρὶν ἀκόμη περάσῃ ὁ 1ος αἰὼν, ἡ νέα θρησκεία εἶχε θεμελιωθῇ εἰς τὴν Παλαιστίνην μὲ σπουδαῖα κέντρα τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ τὴν Καισάρειαν. Εἶχε διαδοθῇ εἰς τὴν Συρίαν, τὴν Ἀσσυρίαν, τὴν Ἀσίαν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Θράκην, τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ἑλλάδα. Εἶχεν ἐξαπλωθῇ εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Ἰσπανίαν, τὴν Ἀφρικὴν καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἄκρα τοῦ γνωστοῦ κόσμου. Εἰς ἑκατομμύρια ἀνήρχοντο οἱ Χριστιανοὶ τοῦ 1ου αἰῶνος. Καὶ οἱ ἀπόστολοι, διωκόμενοι πάντοτε, ἔφευγον ἀπὸ τὴν μίαν χώραν εἰς τὴν ἄλλην καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν διωκτῶν ἵδρουν Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς διώκτας ἔκαμνον Χριστιανούς. Ἡ Ἰουδαϊκὴ καὶ αἱ ἐθνικαὶ θρησκείαι ἤρχισαν νὰ ὑποχωροῦν. Δὲν ἠδύναντο πλέον νὰ ἀντιπαραταχθοῦν πρὸς τὴν δύναμιν τῆς νέας θρησκείας. Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἀρκετὰ ἔτη πρὶν ἀποθάνῃ, ἔβλεπε τὸν καταπληκτικὸν αὐτὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, μοναδικὸν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἔλεγεν: «Αὕτη ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν» (Α' Ἰωαν. ε', 5).

ΠΙΝΑΞ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

«'Εν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου ἔγειρε καὶ περιπάτει»	Σελ. 15
Ἡ θέσις ὅπου ἐλιθοβολήθη ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	» 28
«Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην!»	» 29
Χάρτης τῆς ἀρχικῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Παύλου	» 39
Χάρτης τῆς περιοδείας τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου	» 41
Τὸ ὄραμα τοῦ Πέτρου	» 43
Ἐρείπια τῆς Πύλης τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἀντιόχειαν	» 51
Χάρτης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Α' μ.Χ. αἰῶνα	» 56
Οἱ ἀπόστολοι Παῦλος καὶ Βαρνάβας εἰς Λύστρα	» 59
Χάρτης τῆς πρώτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 62
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διδάσκων εἰς τὰς Ἀθήνας	» 77
Χάρτης τῆς δευτέρας περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 84
Χάρτης τῆς τρίτης περιοδείας τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 95
Ὁ ἀπόστολος Παῦλος	» 125
Οἱ ἀπόστολοι Πέτρος καὶ Παῦλος	» 126
Ἀποψις στοᾶς ἀπὸ τὰς κατακόμβας τῆς Ρώμης	» 135

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἰδρυτὴς τῆς Ἐκκλησίας . . .	Σελ. 5
2. Οἱ ἔνδεκα ἀπόστολοι ἐκλέγουν νέον ἀπόστολον, τὸν Ματθαῖον	» 7
3. Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατέρχεται εἰς τοὺς μαθητὰς . . .	» 9
4. Οἱ ἀπόστολοι ἰδρύουν τὴν πρώτην Ἐκκλησίαν . . .	» 12
5. Θαύματα τῶν ἀποστόλων	» 14
6. Τὸ συνέδριον λαμβάνει μέτρα κατὰ τῶν ἀποστόλων . . .	» 17
7. Ἡ ζωὴ τῶν πρώτων Χριστιανῶν	» 19
8. Ἐνα θλιβερόν γεγονός μεταξύ τῶν Χριστιανῶν . . .	» 21
9. Οἱ ἀπόστολοι καταδιώκονται ἀπὸ τὸ συνέδριον . . .	» 24
10. Ὁ πρωτομάρτυς Στέφανος	» 26
11. Ὁ Χριστιανισμὸς διαδίδεται εἰς τὴν Σαμάρειαν . . .	» 30
12. Ἐνας ἐπίσημος Ἐθνικὸς γίνεται ἀπόστολος . . .	» 32
13. Ὁ διώκτης Σαοὺλ γίνεται ἀπόστολος	» 35
14. Ὁ νέος ἀπόστολος κηρύττει τὸν Χριστιανισμὸν . . .	» 38
15. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος κηρύττει εἰς διάφορα μέρη τῆς Παλαιστίνης	» 40
16. Ἐνας Ἐθνικὸς ἀξιωματικὸς γίνεται Χριστιανὸς . . .	» 44
17. Ὁ ἀπόστολος Πέτρος φυλακίζεται εἰς τὴν Ἱερου- σαλήμ	» 46
18. Ἡ ἰδρυσις τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἀντιόχειαν . . .	» 49
19. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν πρώτην ἀπο- στολικὴν περιοδείαν	» 52
20. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος περιέρχεται τὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας	» 54
21. Αἱ περιπέτειαι καὶ οἱ διωγμοὶ τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 57
22. Ἐπεισόδια εἰς Ἀντιόχειαν μεταξύ τῶν Χριστιανῶν . . .	» 61
23. Ἡ ἀποστολικὴ σύνοδος	» 64
24. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀρχίζει τὴν δευτέραν ἀπο- στολικὴν περιοδείαν	» 66

25. Διωγμός τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τοὺς Φιλίππους	Σελ. 68
26. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὰς πόλεις τῆς Μακεδονίας	» 71
27. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἰς Ἀθήνας	» 73
28. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κηρύττει τὴν νέαν θρησκείαν εἰς τὰς Ἀθήνας	» 76
29. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μεταβαίνει εἰς Κόρινθον	» 79
30. Ἐπεισόδια εἰς τὴν Κόρινθον	» 82
31. Τὸ τέλος τῆς δευτέρας περιόδου	» 85
32. Ἡ Ἔφεσος γίνεται νέον χριστιανικὸν κέντρον	» 88
33. Ταραχαὶ εἰς τὴν Ἔφεσον ἐκ μέρους τῶν Ἑθνικῶν	» 90
34. Ἡ τρίτη περίοδος τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 93
35. Ἐπιστροφή εἰς Ἱερουσαλὴμ	» 96
36. Σύλληψις καὶ κίνδυνοι τοῦ ἀποστόλου Παύλου εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ	» 98
37. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου	» 101
38. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς τὴν Καισάρειαν	» 103
39. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος μένει δύο ἔτη εἰς τὴν φυλακὴν	» 106
40. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἐπικαλεῖται τὸν Καίσαρα	» 109
41. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος στέλλεται εἰς Ρώμην	» 112
42. Μεγάλαι περιπέτειαι κατὰ τὸ ταξίδιον	» 114
43. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος παραμένει εἰς τὴν Μελίτην	» 116
44. Ὁ Παῦλος εἰς τὴν Ρώμην	» 119
45. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ τὴν φυλακὴν μεριμνᾷ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς	» 121
46. Ἡ τελευταία περίοδος τοῦ ἀποστόλου Παύλου	» 124
47. Ἰάκωβος ὁ ἀδελφόμενος	» 127
48. Τὸ κήρυγμα τῶν ἄλλων ἀποστόλων	» 129
49. Ὁ ἀπόστολος καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης	» 132
50. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ 1ου μ. Χ. αἰῶνος	» 134
51. Τὸ ἔργον τῶν ἀποστόλων	» 138

² Ἀνάδοχοι ἐκτυπώσεως καὶ βιβλιοδεσίας :

Τυπογραφεῖον Μ. Δ. ΜΥΡΤΙΔΗ, Ψαρρῶν 2 καὶ βιβλιοδετεῖον Θ. ΚΑΨΗ, Σοφοκλέους 41.

024000018139

1500/99

ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

ΔΡΧ. 28.—

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΔΡΧ. 30.80